

ශ්‍රී ලංකාවේ කුළුබඩු කර්මාන්තයේ සමාජ ආර්ථික තත්ත්වය සහ වර්තමානයේ එම කර්මාන්තය මුහුණ දී ඇති ගැටලු සහ විභවතා (ගම්මිරිස් වගාව ආශ්‍රිත අධ්‍යයනය)

ආර.එල්.එන්. ප්‍රතිසේන

HARTI

සෞඛ්‍ය හා වනජීවී පර්යේෂණ හා පුහුණු ඩිපාර්ට්මේන්තය

ශ්‍රී ලංකාවේ කුළුබඩු කර්මාන්තයේ සමාජ - ආර්ථික
තත්ත්වය සහ වර්තමානයේ එම කර්මාන්තය මුහුණ දී ඇති
ගැටලු සහ විභවතා (ගම්මිරිස් වගාව ආශ්‍රිත අධ්‍යයනය)

ආර්. එල්. එන්. ජයතිස්ස

සිංහල පර්යේෂණ වාර්තාව : 70

2019 නොවැම්බර්

හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය
114, විජේරාම මාවත,
කොළඹ 07

ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල නාමාවලිය සුවිස

ජයතිස්ස ආර්. එල්. එන්.

ශ්‍රී ලංකාවේ කුළුබඩු කර්මාන්තයේ සමාජ - ආර්ථික තත්ත්වය සහ වර්තමානයේ එම කර්මාන්තය මුහුණ දී ඇති ගැටලු සහ විභවතා (ගම්මිරිස් වගාව ආශ්‍රිත අධ්‍යයනය) ආර්.එන්.එල්. ජයතිස්ස, හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය 2019

පිටු 150 සෙ.මි 28.5

(සිංහල පර්යේෂණ වාර්තාව : අංක 70)

ISBN: 978-955-612-261-9

i. 33 ii. ග්‍රන්ථ නාමය

iii. ග්‍රන්ථ මාලාව

1. ශ්‍රී ලංකාවේ කුළුබඩු කර්මාන්තයේ සමාජ - ආර්ථික තත්ත්වය සහ වර්තමානයේ එම කර්මාන්තය මුහුණ දී ඇති ගැටලු සහ විභවතා
2. (ගම්මිරිස් වගාව ආශ්‍රිත අධ්‍යයනය)

පරිගණක පිටු සැකසුම හා කවර නිර්මාණය - උදේනි කරුණාරත්න

පෙරවදන

ශ්‍රී ලංකාවේ කීර්ති නාමය ලෝකය පුරා ප්‍රචලිත කළ දේ අතර 'කුළුබඩුවලට' හිමිවන්නේ ප්‍රමුඛ ස්ථානයකි. ඒ ලෝකයේ 'හොඳම කුළුබඩු නිෂ්පාදනය කරන රට' වශයෙන් පුරාණ 'සිංහල ද්වීපයන්' යටත් විජිත සමයේ 'සිලෝන්' නාමයත් වර්තමානයේ 'ශ්‍රී ලංකාවත්' සැලකෙන හෙයිනි. ඓතිහාසික වාර්තා අනුව පුරාණ සිංහල රජ දවස දක්වා වූ දීර්ඝ කාලයක් පුරා ද, යටත් විජිත පාලනය පැවැති සමයේ සිට වර්තමානය දක්වා ද ශ්‍රී ලංකාවේ ග්‍රාමීය ආර්ථිකය තුළ කුළුබඩු ප්‍රමුඛ ආර්ථික කටයුත්තක් වී ඇති අතර එය හා බැඳුණු සංකීර්ණ ආර්ථික හා සමාජයීය රටාවක් ද නිර්මාණය වී ඇත.

වර්තමානයේදී කුළුබඩු හෙවත් 'අපනයන කෘෂිකර්මාන්තය' සැලකෙන්නේ වඩාත් පුළුල් කළ හැකි සහ ඉහළ අපනයන විභවතාවක් ඇති ඵලදායී ආර්ථික කටයුත්තක් ලෙසය. විශේෂයෙන් අඛණ්ඩව පුළුල් වන ගෝලීය කුළුබඩු වෙළෙඳපොළ හා ඉහළ මිල ගණන් ද එකී ගෝලීය ආර්ථික අවකාශය පුළුල් කර ඇති අතර එහි තිරසාරභාවය ද සහතික වී ඇත.

අපයනය කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ වාර්තාවලට අනුව මෙරට දිස්ත්‍රික්ක 17ක පවුල් 800,000-10,000,00ක් අතර පිරිසක් සෘජුව හෝ වක්‍රව අපයනය කෘෂිකර්මාන්තයේ නියැලී සිටින අතර 2018 වර්ෂයේදී ඔවුන් විසින් නිෂ්පාදනය කළ සමස්ත සුළු අපනයන බෝග ප්‍රමාණය මෙට්‍රික් ටොන් 101,718කි. සුළු අපනයන බෝග මගින් 2018 වර්ෂයේ දී උපයා ගන්නා ලද විදේශ විනිමය ප්‍රමාණය ඇමෙරිකානු ඩොලර් මිලියන 360.2කි.

ඉදිරි වර්ෂ කිහිපය තුළ මෙම අපනයන අදායම ඩොලර් මිලියන 1500 දක්වා පුළුල් කර ගැනීම රජයේ අරමුණ වී ඇති අතර ඒ හා සම්බන්ධයෙන් විවිධ වැඩසටහන් හා සැලසුම් ද දියත් වී ඇත.

අපනයන ආදායම පුළුල් කර ගැනීම, ග්‍රාමීය දරිද්‍රතාවට විසඳුම් සෙවීම, සේවා නියුක්තිය වර්ධනය කිරීම සහ භූමි උපයෝජනය ඵලදායීභාවයට පත් කිරීම ඇතුළු බහුවිධ අරමුණු යටතේ දියත් වන මෙම සැලසුම් සාධනය කර ගැනීම සඳහා අදාළ අංශ ගණනාවක් සම්බන්ධ වී සිටින අතර ඒ තුළ මෙරට ප්‍රමුඛ සමාජ - ආර්ථික පර්යේෂණ ආයතනයක් වන හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය ද ඉදිරියෙන්ම සිටී.

පසුගිය කාලය පුරා අඛණ්ඩව අපයනය කෘෂිකර්මාන්තයේ තිරසරභාවය සහ වැඩි දියුණුව සමාජ - ආර්ථික පර්යේෂණ ගණනාවක් අප ආයතනය විසින් සිදුකරනු ලැබූ අතර ඒවා අදාළ ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනයට ඵලදායී දායකත්වයක් ලබා දුන් බව අපගේ විශ්වාසයයි.

මේ තත්ත්වය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ කුළුබඩු කර්මාන්තයේ සමාජ - ආර්ථික තත්ත්වය සහ වර්තමානයේ එම කර්මාන්තය මුහුණ දී ඇති ගැටලු සහ විභවතා හඳුනා ගැනීම සඳහා සමාජ - ආර්ථික පර්යේෂණයක් සිදුකිරීමට අප ආයතනයට යළි අවස්ථාව උදාවී ඇත.

ඒ අප ආයතනයේ හිටපු අතිරේක අධ්‍යක්ෂ ආර්.එන්.එල් ජයතිස්ස මහතා විසින් සම්බන්ධීකරණය කරනු ලැබූ ' ශ්‍රී ලංකාවේ කුළුබඩු කර්මාන්තයේ සමාජ - ආර්ථික තත්ත්වය සහ වර්තමානයේ එම කර්මාන්තය මුහුණ දී ඇති ගැටලු සහ විභවතා' යන සමාජ - ආර්ථික පර්යේෂණය මගිනි.

ශ්‍රී ලංකාවේ ගම්මිරිස් වගාවේ ප්‍රමුඛ දිස්ත්‍රික්ක ත්‍රිත්වය වන මහනුවර, මාතලේ සහ මොරණරාගල දිස්ත්‍රික්කවල ගම්මිරිස් වගාව බහුලව සිදුවන ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශවල ගම්මිරිස් වගාකරුවන් ඉලක්ක ගත කරමින් ගම්මිරිස් වගාව ආශ්‍රිතව සිදුකළ මෙම අධ්‍යයනය මගින් ගම්මිරිස් වගාවේ සංවර්ධනය

සහ ඵලදායීතාවය ඉහළ නැංවීම, ගම්මිරිස් වගාකරුවන්ගේ සමාජ - ආර්ථික තත්ත්වය සහ ආදායම ඉහළ නැංවීම, භූමියෙන් ප්‍රශස්ත ප්‍රයෝජන ලබා ගැනීම ආදී පුළුල් ක්ෂේත්‍ර ගණනාවක ගැටලු, ප්‍රවණතා සහ විභවතා හඳුනා ගෙන ඇති අතර ගම්මිරිස් වගාකරුවන් මුහුණ දෙන ගැටලු සහ ඒවා විසඳීමට ගත හැකි ක්‍රමවේද ද යෝජනා කර ඇති අතර ඒවා අදාළ ක්ෂේත්‍රය පිළිබඳ ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින්ට, අපනයන කෘෂිකර්මාන්තයේ නියුතු වගාකරුවන්ට, කර්මාන්තකරුවන්ට සහ අදාළ ක්ෂේත්‍රය පිළිබඳව උනන්දුවක් දක්වන විවිධ පාර්ශ්වයන්ට වැදගත් වනු ඇති බව අපගේ විශ්වාසයයි.

ශ්‍රී ලංකාවේ කුළුබඩු කර්මාන්තයේ ඓතිහාසික යුගයේ සිට වර්තමානය දක්වා එකිනෙකට මනාව සම්බන්ධිත මාතෘකා 08ක් යටතේ පෙළගස්වා ඇති මෙම පර්යේෂණ ග්‍රන්ථය ශ්‍රී ලංකාවේ සුළු අපනයන බෝග වගාවේ සංවර්ධනය සහ එම වගාකරුවන්ගේ අභිවෘද්ධිය සඳහා අගනා මෙහෙවරක් කරනු ඇති බව අපගේ විශ්වාසයයි.

ඩබ්ලිව්.එච්.ඒ. ප්‍රියදර්ශන, අධ්‍යක්ෂ / ප්‍රධාන විධායක (වැ.බ)

ස්තූතිය

මෙම අධ්‍යයනය අවසන් කර ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට අවශ්‍ය සහයෝගය ලබාදුන් ආයතනයේ වර්තමාන අධ්‍යක්ෂ කේ. උඩගේ මහතාට හෘදයාගම ස්තූතිය පුදකරමි. මෙම අධ්‍යයනය සිදුකිරීම සඳහා අවශ්‍ය ආයතනික සහයෝගය ලබාදුන් ආයතනයේ හිටපු අධ්‍යක්ෂ ඊ.එම්. අබේරත්න මහතාට හෘදයාගම ස්තූතිය පළ කරමි. මෙහිදී අවශ්‍ය මහ පෙන්නිම් සහ ප්‍රගතිය විමසමින් ක්ෂේත්‍ර කටයුතු සිදු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය පහසුකම් සලසා දෙමින් මෙම අධ්‍යයනය සිදු කිරීම සඳහා මනා සහයෝගයක් ලබාදුන් අතිරේක අධ්‍යක්ෂ ජේ.කේ.එම්.ඩී. චන්ද්‍රසිරි මහතාට මාගේ බලවත් ස්තූතිය පිරිනමමි. මෙම අධ්‍යයනයේ පර්යේෂණ යෝජනාව සැකසීම, නියැදි තෝරා ගැනීම, ප්‍රශ්නාවලි සැකසීම සහ ක්ෂේත්‍ර දත්ත රැස්කිරීම යන අවස්ථාවලදී සුවිශේෂී සහයෝගයක් ලබාදෙමින් මෙම අධ්‍යයනය සාර්ථක කර ගැනීම සඳහා උරදී කටයුතු කළ ආයතනයේ අධි පර්යේෂක කෘෂි ප්‍රතිපත්ති සහ ව්‍යාපෘති ඇඟවීම් අංශයේ හිටපු අංශ ප්‍රධාන ආචාර්ය ටී.ඒ. ධර්මරත්න මහතාට හදපිරි ස්තූතිය පිරිනැමේ.

මෙම අධ්‍යයනයෙහි ක්ෂේත්‍ර දත්ත රැස්කිරීමේ කාර්යයේදී එය මනා ලෙස ඉටුකරදුන් මෙම පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතියේ අතීත විමර්ශකවරුන් වශයෙන් සේවය කළ රසිකා නවරත්න, ශානිකා රසංජලී, ලක්ෂිතා අත්තනායක මෙනවියන් හට ද කෘතඥතා පූර්වක ස්තූතිය පිරිනැමේ.

මෙම පර්යේෂණ අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍ර දත්ත රැස්කිරීමේ කාර්යයේදී ඒ සඳහා ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ නම් ලැයිස්තු ලබාදෙමින් අධ්‍යයන නියැදි සකස් කිරීමට සහයෝගය ලබාදීමත් ක්ෂේත්‍ර සම්කේෂණයේදී ගොවීන් හමුවීමට අවශ්‍ය මහපෙන්නිම් හා පහසුකම් සලසා දුන් පල්ලේපොළ, හුනුකැටඹාල, පලාපත්වල, හතරලියැද්ද අම්බාලේ, කලුත්තැන්න, හාලිආල, බඹරපාන, හල්දුම්මුල්ල, බිබිල, මැදගම, බඩල්කුඹුර යන ගොවිපන සේවා බල ප්‍රදේශවල අපනයන කෘෂිකර්ම ව්‍යාප්ති නිලධාරීන් වෙත අපගේ කෘතඥතා පූර්වක ස්තූතිය හිමිවේ.

ක්ෂේත්‍ර දත්ත රැස්කිරීමෙන් පසු එම දත්ත කේතගත කිරීම හා දත්ත සංස්කරණ කාර්යයන් සිදුකර දුන් කෘෂි ප්‍රතිපත්ති හා ව්‍යාපෘති ඇඟවීම් අංශයේ සංඛ්‍යාන නිලධාරී සන්ධ්‍යා සේනානායක මහත්මියද කෘතඥතා පූර්වකව සඳහන් කරමි. අධ්‍යයනයේ ක්ෂේත්‍ර දත්ත විශ්ලේෂණ කටයුතු ඉටුකරදුන් සංඛ්‍යාන සහ දත්ත සැකසුම් ඒකකයේ ප්‍රධාන එම්.ඩී.එල්. සෙනරත් මහතා ඇතුළු කාර්ය මණ්ඩලයටද ප්‍රසංසාව හිමිවේ. මෙම වාර්තාව පරිගණක ගත කිරීමේ කාර්ය මනා ලෙස ඉටුකළ කළමනාකාර සහකාරවරුන් වන කාංචනා නම්මුණිආරච්චි මහත්මිය, අයෝමා මහත්මිය සහ සංජනා මහත්මිය යන කළමනාකරණ සහකාර වරියන්ට ද සුවිශේෂී ස්තූතිය පිරිනැමේ.

මෙම පර්යේෂණ වාර්තාවේ පිටු සැකසුම් කාර්යයන් මනාව සිදුකරදුන් ප්‍රකාශන අංශයේ පරිගණක අකුරු සැකසුම් ශිල්පිණි උදේනි කරුණාරත්න මහත්මියට ද මාගේ ස්තූතිය හිමිවේ.

මෙම වාර්තාව මුද්‍රණය කර ප්‍රකාශයට පත්කිරීම සඳහා ප්‍රකාශන අංශයෙන් සිදුවිය යුතු දායකත්වය නොමදව ලබාදුන් සංඛ්‍යාන සංඛ්‍යාන සහ දත්ත සැකසුම් අංශයේ අංශ ප්‍රධාන අධි පර්යේෂක එච්.එම්. ජේ.කේ. හේරත් මහතාටත්, ප්‍රකාශන ඒකකයේ අංශ ප්‍රධාන ජ්‍යෙෂ්ඨ ප්‍රවෘත්ති හා ප්‍රකාශන නිලධාරී සී.ඒ.එස්.යූ. සේනානායක මහතාටත් අධ්‍යයන සම්බන්ධීකාරකගේ නොමද ප්‍රසංසාව හිමිවේ.

මෙම පර්යේෂණ වාර්තාව මනාසේ මුද්‍රණය කරදීමට කැපවී ක්‍රියාකළ ආයතනයේ මුද්‍රණ අංශයේ සේවක පිරිසට ගෞරවාදර ස්තූතිය පිරිනැමේ.

මෙම පර්යේෂණ වාර්තාව ප්‍රකාශයට පත්කිරීම සඳහා සුවිශේෂී දායකත්වයක් ලබාදුන් ආයතනයේ මානව සම්පත් සංවර්ධන අංශයේ අංශ ප්‍රධාන, එස්.එම්.ඒ. සමරකෝන් මහතාටද මාගේ නොමද ස්තූතිය හිමිවේ.

ආර්.එන්.එල්. ජයතිස්ස
අධ්‍යයනයේ සම්බන්ධීකාරක

විධායක සාරාංශය

තත්ත්වයන් උසස් කළ බඩු නිෂ්පාදනය සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකාව ලෝක ප්‍රසිද්ධිය. මෙරට තුළ වනගතව වැඩුණු කුළුබඩු අරාබි ජාතිකයන්ගේ සිට පෘතුගීසි, ලන්දේසි හා ඉංග්‍රීසින් විසින් මැදපෙරදිග හා යුරෝපා රටවල් කරා රැගෙන යන ලදී. මෙරට කුළුබඩු සඳහා වූ ජාත්‍යන්තර ඉහළ පිළිගැනීම මත ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශ විනිමය ඉපයීමේ පුළුල් විභවතාවය නිසා 1970 දශකයේ සිට කුළුබඩු වගාව රාජ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුවක් යටතට පත් වූ අතර වගා ව්‍යාප්තිය විධිමත් කිරීම සහ නිෂ්පාදනය නැංවීමට විවිධ ක්‍රියාමාර්ග ගන්නා ලදී.

මෙම අධ්‍යයනය ශ්‍රී ලංකාවේ නිෂ්පාදනය කරනු ලබන ප්‍රධානතම කුළුබඩු බෝගයක් වන ගම්මිරිස් බෝගය සම්බන්ධයෙන් වන අතර ගම්මිරිස් වගාවේ ඵලදායිතාවය පහළ මට්ටමක පැවතීමට හේතු හා පොදුවේ ගම්මිරිස් වගාවේ දියුණුව කෙරෙහි ඇති බාධක ඇතුළත් විෂය පථය පිළිබඳව පර්යේෂණය කිරීම මෙම අධ්‍යයනයේ මූලික අරමුණ විය. ඒ අනුව ගම්මිරිස් වගාවේ වැඩිම ව්‍යාප්තියක් පවතින දිස්ත්‍රික්ක හතරක් වන මහනුවර, මාතලේ, බදුල්ල සහ මොණරාගල යන දිස්ත්‍රික්කවල වැඩිම ගම්මිරිස් ව්‍යාප්තියක් පවතින ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශ තුන බැහින් මධ්‍යස්ථාන 12ක ග්‍රාම නිලධාරී වසම් 12ක ගම්මිරිස් ගොවීන් 307 දෙනෙකු සරල සම්භාවී නියැදි ක්‍රමවේදය මත තෝරා ප්‍රශ්නාවලි සමීක්ෂණ හා සම්මුඛ සාකච්ඡා මාර්ගයෙන් දත්ත රැස්කර සරල සංඛ්‍යානමය ක්‍රම භාවිතා කරමින් දත්ත විශ්ලේෂණය කර ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ සමාජ ආර්ථික තත්ත්වය හා වගා ගැටලු පිළිබඳ මෙම වාර්තාව සකසන ලදී.

ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය පිළිබඳව විමසුවට බහුතරය පුරුෂ පක්ෂයට අයත් විය. එය මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ 97% මාතලේ 89% බදුල්ලේ 90% සහ මොණරාගල 92%ක් වූ අතර එය සාමාන්‍ය කාරණයක් ලෙස ගත්විට 92% ක් විය.

ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යාප්තිය පිළිබඳව අවධානය යොමුකළ විට පැහැදිලි වූයේ ගොවීන්ගෙන් වැඩි සංඛ්‍යාවක් අවුරුදු 51-65 වයස් කාණ්ඩයට අයත්ව සිටි බවයි. එය මුළු ගොවීන් සංඛ්‍යාවෙන් 47%ක් විය. අවුරුදු 30-50 වයස් කාණ්ඩයේ ගොවීන් 33%ක් සිටි අතර වයස් ගත ගොවීන් කාණ්ඩය වූයේ අවුරුදු 65ට වැඩි වයස් කාණ්ඩය වූ අතර එය මුළු ගොවීන් සංඛ්‍යාවෙන් 20%ක් විය.

අධ්‍යයනයට භාජනය කරන ලද ගොවිහු විවිධ අධ්‍යාපන මට්ටම්වලට අයත්ව සිටියහ. ඒ අනුව ප්‍රාථමික අධ්‍යාපනය පමණක් ලබා සිටි ගොවීන්ගේ ප්‍රතිශතය 15%ක් වූ අතර ද්විතීක අධ්‍යාපනය ලබාසිටි ගොවීන් 30% ද අ.පො.ස (සාපෙළ) සමත් ප්‍රතිශතය 35% ද අ.පො.ස. (උ.පෙළ) 15% ද. උපාධිධාරීන් 5%ක් ද විය.

ගම්මිරිස් වගාකරනු ඉඩම්වල විශාලත්වය කාණ්ඩ හයක් යටතේ විග්‍රහ කළ හැකි අතර එයින් කුඩාම කාණ්ඩය වූ අක්කර 0.25-0.5 අතර ඉඩම් කැබලි 13%ක් ද වැඩිම ඉඩම් කැබලි ප්‍රමාණය වූ අක්කර 0.5-1.0 අතර ඉඩම් 33%කි. ඊළඟට වැඩිම ඉඩම් කැබලි ප්‍රමාණයක් එනම් 29% අක්කර 1.1-2.0 අතර විශාලත්වය සහිත ඒවා විය. අක්කර හතරට වැඩි ඉඩම් කැබලි මුළු ඉඩම් කැබලි සංඛ්‍යාවෙන් 8%ක් විය.

ආදායම් මාර්ගයක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමිවී ඇති ස්ථානය සැලකූවිට ගම්මිරිස් ගොවීන්ගෙන් 63%ක ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය වී තිබුනේ ගම්මිරිස් වගාව වූ අතර 37% ක් වෙනත් ආදායම් මාර්ගයක් ප්‍රධාන රැකියාව වශයෙන් නියැලෙමින් ගම්මිරිස් වගාවද කරගෙන ගිය ගොවීන් විය. ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාකරන ලද ගොවීන්ගෙන් 39%ක් ගොවීන් වෙනත් ද්විතීක රුකියාවන්හි නියැලී සිටියහ. ඒවා නම් කෘෂිකාර්මික හා කෘෂි නොවන කුලී වැඩ, වඩු මේසන් වැනි ශිල්පීය රැකියා, වී හා එළවළු වගාව, සත්ත්ව පාලනය, වෙළෙඳාම වැනි ස්වයං-රැකියා යනාදියයි.

පවුලේ වෙනත් සාමාජිකයන් ලෙස මෙම අධ්‍යයනයේදී සලකා ඇත්තේ ගොවියාගේ භාර්යාව සහ දරුවන්ය. ගම්මිරිස් ගොවිපවුල්වල සාමාජිකයන් (දරුවන්) දෙදෙනෙකුගේ සිට හත්දෙනෙකු දක්වා ව්‍යාප්තව සිටින පවුලේ අධ්‍යයනයට ඇතුළත් විය. එම පවුල් අතුරෙන් වැඩිම පවුල් සංඛ්‍යාවක් එනම් 31%ක් වූයේ දරුවන් හතර දෙනෙකු සිටි පවුල්ය. පවුල්වලින් 22%ක් දරුවන් තිදෙනෙකු සහිත පවුල් වූ අතර 20%ක් පවුල්වල දරුවන් පස්දෙනෙකු පමණක් සිටියහ. දරුවන් වැඩිම සංඛ්‍යාව ලෙස වාර්තා වූ හයදෙනෙකු සහ හත්දෙනෙකු සිටි පවුල් පිළිවෙළින් 8%ක් හා 4% වැනි අඩු ප්‍රමාණයකි.

දරුවන්ගෙන් වැඩිම පිරිසක් අධ්‍යයන කටයුතුවල නියැලී සිටි බාලවයස්කරයන් වූ අතර තවත් පිරිසක් රැකියාවල නියැලී සිටි අය විය. අධ්‍යාපන කටයුතු අවසන් කර නිවසේ කාලය ගතකරන පිරිස වූ අතර ඔවුන් ද ගම්මිරිස් වගාවට උදවු උපකාර කරන බව හෙළිවිය. එම උදවු ලෙස අතු කප්පාදුව, අස්වනු නෙළීම වල් මර්ධනය යනාදිය විය. වගාවට සම්බන්ධවී සිටි දරුවන් සිටි පවුල් ප්‍රතිශතය 21%කි. වගාවට සම්බන්ධවී

සිටි භාර්යාවන් සහිත පවුල් සංඛ්‍යාව මුළු පවුල් සංඛ්‍යාවෙන් 70%ක් පමණි. භාර්යාවන් ගම්මිරිස් වගාවේ කාර්යයන්ට හවුල් වූයේ වල් මර්ධනය, ගම්මිරිස් පසු අස්වනු කාර්යයන් වන වියළීම හා අලෙවි කිරීම යනාදී කාර්ය සම්බන්ධයෙනි. ගම්මිරිස් සම්බන්ධව සෙසු කාර්යයන් ගොවි මහතා හෝ කුලීකරුවන් යොදවා කරගත යුතු බව අධ්‍යයනයේදී හෙළි විය.

ගම්මිරිස් අලෙවිකිරීම විවිධ ආකාරයට කරනිමු බව අධ්‍යයනය හෙළිදරවු කරයි. ඒ අනුව ආකාර භයකට ගම්මිරිස් අලෙවිකර තිබූ බව හෙළිවන අතර වගාව බදුදීම, අස්වනු නෙළ වගස මුළු අස්වැන්නම අමුදෙන්න අලෙවිය, නෙළ වගස කොටසක් පමණක් අලෙවි කිරීම, මුළු අස්වැන්නම වියළා අලෙවිය, මුළු අස්වැන්නම වියළා ගබඩා කර පසුව අලෙවිය, සුදු ගම්මිරිස් ලෙස සකසා අලෙවිය වශයෙන් එම ආකාර භය හඳුනාගත හැකිවිය. මෙම අලෙවි ස්වරූප අතුරින් 47%ක්ම ගොවීන් භාවිතා තිබුණේ අස්වනු නෙළ වගස මුළු අස්වැන්නම අමුදෙන්න. මුළු අස්වැන්නම වියළා අලෙවි කරන ලැබූ ගොවීන් 21%ක් වූ අතර වියළා ගබඩාකර පසුව අලෙවි කරන ලැබූ ගොවීන් 17%ක් විය. නමුත් සුදු ගම්මිරිස් ලෙස සකසා අලෙවි කර තිබූ ගොවීන්ගේ ප්‍රතිශතය 3%ක් පමණක් විය. ගම්මිරිස් සකසා අලෙවි කිරීමට ගොවීන් පෙළඹීම ඉතාම අඩු මට්ටමක් වූ අතර 38% පමණ වියළා අලෙවි කිරීමට පුරුදු වී සිටි බව හෙළි විය.

අපනයන කෘෂිබෝග පිළිබඳ පර්යේෂණ තුළින් ජනනය කරනු ලබන නව දැනම ගොවීන් වෙත ලබාදෙන්නේ කෘෂිකර්ම ව්‍යාප්ති නිලධාරීන් මාර්ගයෙනි. ක්ෂේත්‍ර ආදර්ශන, පුහුණු වාරිකා වැඩමුළු යනාදිය ආශ්‍රයෙන් ගම්මිරිස් වගාව ආශ්‍රිත දැනුම ගොවීන්ට සම්ප්‍රේෂණය කරයි. නමුත් මෙම ව්‍යාප්ති නිලධාරියා විසින් ගම් මට්ටමේදී කරනු ලබන ව්‍යාප්ති කටයුතු සමස්ථ ගොවි ප්‍රජාව වෙතම ගලා නොයන බව අධ්‍යයනයේදී හෙළි වූ අතර සමස්ථ ගොවීන්ගේ 50% ක් මෙම ව්‍යාප්ති වැඩසටහන්වලින් එල ලබන බව හෙළිවිය. ව්‍යාප්ති නිලධාරී විසින් වගාබිම්වලට පැමිණ ගොවීන් හමුවීම, ව්‍යාප්ති නිලධාරී ගමේ පොදු තැනකට පැමිණ ගොවීන් හමුවීම, ගොවීන් විසින් අපනයන ව්‍යාප්ති නිලධාරී කාර්යාලයට ගොස් හමුවී ව්‍යාප්ති උපදෙස් ලබාගැනීම යනාදී ක්‍රම තුනක් අධ්‍යයනයේදී හෙළි වූ අතර, ව්‍යාප්ති නිලධාරී වගාබිම්ට පැමිණීමේදී ගොවීන් ඒ සඳහා සහභාගීවීම 66%ක් ද, ගමේ පොදු තැනකට පැමිණ ගොවීන් හමුවීමේදී ඒ සඳහා සහභාගීවීම 56% ද ගොවියා විසින් කාර්යාලයට ගොස් නිලධාරීන්වරයා හමුවීම 62%ක්ද විය.

එක් එක් අධ්‍යයන ප්‍රදේශවල ව්‍යාප්ති නිලධාරී කාර්යාලය පිහිටුවා ඇති ස්ථානය හා ගොවීන් ජීවත්වන ප්‍රදේශ අතර දුර ප්‍රමාණය සලකා බැලූ කල වැඩිම ගොවීන් ප්‍රතිශතයක් 42% ජීවත්වන්නේ ව්‍යාප්ති නිලධාරී කාර්යාලයට කිලෝමීටර් 02-05 ත් අතර දුරකිනි. ඊළඟට වැඩිම ගොවීන් ප්‍රමාණයක් 31% ජීවත් වන්නේ කිලෝමීටර් 6-10ක් අතර දුරකිනි. මේ නිසා ව්‍යාප්ති නිලධාරීවරයා මුණගැසීම දුෂ්කර කාර්යයක් නොවූ බව පෙනේ.

කෘෂි ව්‍යාප්ති නිලධාරීන් විසින් ගොවීන් වෙත නව තාක්ෂණය ලබාදීමේ පුහුණු වැඩසටහන් ගණනාවක් ක්ෂේත්‍රයේ පවත්වා ඇති බව හෙළි විය. මේ සියල්ලම සඳහා ගොවීන්ගේ, සහභාගීත්වයේ ප්‍රතිශතය 50% ඉක්මවා තිබුණි. මේ අතරින්ද 50% හෝ 60% ඉක්ම වූ ගොවීන් ප්‍රතිශතයක් සහභාගී වූ පුහුණු වැඩසටහන් වූයේ රෝග හා පළිබෝධ පාලනය, පස සංරක්ෂණය, නිෂ්පාදන සඳහා අගය එකතු කිරීම, ආධාරකවල අතු කප්පාදුව හා අස්වනු නෙළීම යන පුහුණු වැඩසටහන් සම්බන්ධයෙනි.

එක් එක් අධ්‍යයන ප්‍රදේශවල පවත්වනු ලැබූ පුහුණු වැඩසටහන් සඳහා ගොවීන් 50% ට වඩා අඩුවෙන් සහභාගී වීමට හේතු ක්ෂේත්‍රයේදී අනාවරණය වූ අතර එයට ප්‍රධානතම හේතුවක් වී තිබුණේ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගෙන් යම්කිසි පිරිසක් (45%) වෙනත් ජීවනෝපාය මාර්ගවල නියුතු වී සිටීමයි. ගොවියා තමන් දන්නවා යැයි සිතා සිටීම නිසා පුහුණු පංතිවලට සහභාගී නොවීම, අසල්වැසි ගොවීන්ගේ පුහුණු පංතිවල ඉගැන්වූ දේ අසා දැනගත හැකියයි සිතා සිටීම, ගොවියාට නිවසේ වෙනත් කාර්යයන් රාශියක් පැවරී තිබීම නිසා කාර්ය බහුලතාවය, පුහුණු පංති සඳහා දුර යාමට සිදුවීම වැනි හේතුද ඉදිරිපත් කර තිබුණි.

දේශගුණික විපර්යාස වශයෙන් ගම්මිරිස් ගොවීන් අත්දැක තිබුණේ සාම්ප්‍රදායිකව කාල ලෙස සැලකූ ඉඩෝර කාලවලදී වර්ෂාව ලැබීම, වර්ෂාව අවශ්‍ය සමයේ වර්ෂාව නොලැබීම, මද වැසි අවශ්‍ය සමයේ තද වැසි ලැබීම, හිරු එළිය හොඳින් අවශ්‍ය සමයේ අහස අඳුරින් බරව තිබීම යනාදී තත්ත්වයන්ය. එම නිසා හොඳින් ඇට පිරුණු කරල් හට නොගැනීම, ඇතැම් කන්නවල දී අස්වැන්න සුළු ප්‍රමාණයක්වත් නොලැබීම, වසර කිහිපයක් ගත වූ පසුව එක් කන්නයක් පමණක් හොඳ අස්වැන්නක් ලැබීම යනාදියයි. නමුත් මෙම දේශගුණික විපර්යාස නිසා අස්වැන්නට සිදුවන අයහපත් බලපෑම පාලනය කර ගැනීමට තරම් දැනුමක් ගම්මිරිස් ගොවීන්ට නොමැති බව ගොවීන්ගෙන් 85%ක් ප්‍රකාශ කර තිබුණි. දේශගුණික විපර්යාස හමුවේ ගම්මිරිස් වගාවලට සිදුවන හානිය අවම කර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් ගොවීන් ඉතා සුළු ප්‍රමාණයක් පමණක් උපක්‍රම කිහිපයක් භාවිතා කර තිබූ බව හෙළි වූ අතර එවැනි උපක්‍රම අතර (බුබුළු අවදියේ දී අස්වනු

නෙළීම, අලුතෙන් පැළ සිටුවීමේ දී දේශගුණික බලපෑම් අවම වන ලෙස කාලය සලකා බලා පැළ සිටුවීම, පොහොර හා දීලීර නාශක යෙදීම, වැල් මුලට ආවරණ යොදා තෙතමනය ආරක්ෂා කිරීම, ජල සම්පාදනය කිරීම, අතිරික්ත ජලය බැස යාම සඳහා කානු යෙදීම, පස සංසරණය අඛණ්ඩව සිදු කිරීම යනාදිය ඇතුළත් විය.

ගම්මිරිස් වගාවේ දී අස්වනු නෙළීම ආකාර දෙකකට සිදු කරයි. බුබුළු අවධියේ දී අස්වනු නෙළීම හා පැසුණු අවධියේ දී අස්වනු නෙළීම වශයෙනි. සමස්තයක් වශයෙන් ගත් කළ බුබුළු අවධියේ දී අස්වනු නෙළීම 8%ක් වූ අතර 92%ක් පැසුණු අවධියේ දී අස්වනු නෙළයි. බුබුළු අවධියේ දී අස්වනු නෙළීම නිසා ගම්මිරිස් ඇටය සම්පූර්ණ වීමට ප්‍රමාණවත් කාලයක් නොලැබෙන නිසා ගම්මිරිස් ඇටයේ ගුණාත්මක භාවයේ සහ බරෙහි අඩුවක් සිදු වේ. නමුත් තෙල් නිස්සාරණය සඳහා සුදුසු වන්නේ බුබුළු ගම්මිරිස් නිසා බුබුළු ගම්මිරිස්වලට ඉහළ ඉල්ලුමක් පවතී. ඉහළ වෙළඳපොළ ඉල්ලුම සහ මිල, හොරු කැඩීම, දේශගුණික විපර්යාසවලින් ආරක්ෂා කර ගැනීම, මුදල් අවශ්‍යතාවය ගම්මිරිස් බුබුළු අවධියේ දී අස්වනු නෙළීම ඊළඟ කන්නයේ දී හොඳ අස්වැන්නක් ලැබීමට හේතුවන බවට වූ ගොවීන්ගේ ආකල්ප නිසා බුබුළු ගම්මිරිස් නෙළීමට ගොවීන් පුරුදු වී සිටී.

ගම්මිරිස් වගාවේ දී අස්වනු නෙළීමේදී ශ්‍රම භාවිතය ද ඉතාමත් වැදගත් ආර්ථිකමය පැතිකඩකි. එයට හේතුව ගොවීන් අස්වනු නෙළීමේ දී අනුගමනය කරන විවිධ ක්‍රම අනුව ගොවියාගේ ආදායමට ප්‍රබල බලපෑමක් සිදුවන හෙයිනි. ගොවියා විසින්ම, ගොවියා සහ පවුලේ සාමාජිකයින් විසින්, කුලීකරුවන් යොදවා, වගාව බදු දීම යන ආකාර තුනට අස්වනු නෙළන බව හෙළි වූ අතර ඒ අනුව ගොවීන්ගෙන් 39% ක් පවුලේ සාමාජිකයන් විසින් අස්වනු නෙළීම, 41%ක් කුලීකරුවන් යෙදවීම, 20%ක් වගාව බදු දීම මගින් අස්වනු නෙළා තිබුණි. අස්වනු නෙළීමෙන් පසු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනයේ විවිධ ස්වරූප ඇති අතර ඒවා අමු ගම්මිරිස්, බුබුළු අමු ගම්මිරිස් හා බුබුළු වියළි ගම්මිරිස්, වියළි ගම්මිරිස්, සුදු ගම්මිරිස් යනාදියයි. අස්වනු නෙළන සමයේ වෙළඳපොළ මිල, අස්වනු නෙළන සමයේ දේශගුණය, ශ්‍රමිකයන් සොයා ගැනීමේ තත්ත්වය, සොරු කැඩීම, මුදල් අවශ්‍යතාවය යන හේතු මත ගම්මිරිස් අමුදෙවන්ම වෙළඳපොළට ඉදිරිපත් කරයි. වියළි ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය ද, දේශගුණික තත්ත්ව, ශ්‍රමිකයන් සොයා ගැනීමේ හැකියාව, පවුලේ ශ්‍රමය ඇති නැති බව යන හේතූමත තීරණය වෙයි. විශේෂයෙන්ම හොඳ සුර්යාලෝකයක් පවතින කාලයක නම් ගම්මිරිස් වියළීමට ගොවීන් පෙළඹේ. ඒ අනුව වියළි ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය 27%ක් පමණ ගොවීන් පිරිසක් කරන බව මෙම පර්යේෂණයේ දී හෙළි විය. ගම්මිරිස් අස්වනු සඳහා අගය එකතු කිරීමක් කළ නිෂ්පාදන වන්නේ සුදු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය සහ ගම්මිරිස් කුඩු, ගම්මිරිස් තෙල් නිෂ්පාදනයන්ය. නමුත් ක්ෂේත්‍රයේ දැකගත හැකි තත්ත්වය වූයේ 96%ක් ගොවීන් අගය එකතු කළ නිෂ්පාදන සිදු නොකරන බවයි. අගය එකතු කළ නිෂ්පාදනවලට ගොස් තිබුණේ ගොවීන්ගෙන් 4%ක් වැනි සුළු පිරිසකි. සුදු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය සඳහා ගොවීන්ගේ නැඹුරුතාවය අඩුවීමට හේතු කිහිපයක් ක්ෂේත්‍රයේ දී සොයා ගැනීමට හැකි වූ අතර ඒවා නම්, ගම්මිරිස් වැල්වල ඉදෙනතුරු මාස 07ක් පමණ බලා සිටීමට සිදු වීම, සැකසීමට අධික ශ්‍රමයක් වැය වීම, ඉතාම සුදුසු වියළි කාලගුණයක් නොපැවතීම, අධික වියදමට සරිලන මිලක් වෙළඳපොළේ දී නොලැබීම, ගොවීන්ගේ අලසකම, ඉතා ඉක්මනින් මුදල් ඉපයීමට ගොවීන් කාලයක් තිස්සේ පුරුදු වී සිටීම යනා දී හේතු නිසා 4%ක් වැනි ගොවීන් සුළු ප්‍රමාණයක් පමණක් සුදු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදන වීමට පෙළඹී සිටී.

කාබනික ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය කරන ගොවීන් සඳහා ඉහළ මිලක් ලබා ගැනීමට වර්තමානයේ දී හැකියාව ඇති අතර කාබනික ගම්මිරිස් වගාව සඳහා ව්‍යාප්ති සේවා සපයන පෞද්ගලික සමාගම් බිහි වී ඇත. එහෙත් කාබනික ගම්මිරිස් වගාව සඳහා ගොවීන්ගේ නැඹුරුතාවය ඉතා සෙමෙන් සිදු වේ. ගම්මිරිස් වර්ගවල වෙළඳපොළ මිල ගණන් පිළිබඳව අවධානය යොමු කිරීමේ දී පැහැදිලි වූයේ 2015 වසරේ මිල ගණන් අනුව අමු ගම්මිරිස් කිලෝවක් සඳහා රුපියල් 200 සිට 400 දක්වාත්, බුබුළු ගම්මිරිස් කිලෝවකට රුපියල් 150 සිට 200 දක්වාත්, වියළි ගම්මිරිස් සඳහා රුපියල් 950 සිට 1300 දක්වාත්, සුදු ගම්මිරිස් සඳහා රුපියල් 1800 සිට 2350 දක්වාත් පරාසයක වෙළඳපොළ මිලක් ලැබුණු බවයි.

ගම්මිරිස් අලෙවි මාර්ග කිහිපයක් පිළිබඳව ද මෙම අධ්‍යයනයේ දී වාර්තා වී ඇති අතර එනම්, නිවසට පැමිණ ගම්මිරිස් මිල දී ගන්නා වෙළඳුන්, ගම්මිරිස් අලෙවිය සඳහා ප්‍රසිද්ධියක් උසුලන ප්‍රාදේශීය නගර හා ගම්මිරිස් වගා දිස්ත්‍රික්කවල ප්‍රධාන නගර යනාදියයි. ගම්මිරිස් අලෙවිය සඳහා ජර්සිද්ධියක් උසුලන නගරවලට ගෙනවුත් ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීම 62%ක් ගොවීන් සිදු කර තිබූ අතර 23%ක් ගොවීන් දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රධාන නගරයට පැමිණ අලෙවි කර තිබුණි. මෙම නගරවල ගම්මිරිස් තොග වෙළඳුන් විසින් මිල දී ගන්නා ගම්මිරිස් තොග අපනයන ඒජන්තවරුන් වෙත යවනු ලබයි. අලෙවි මාර්ගයේ සිල්ලර හෝ

තොග ගැනුම්කරුවන් විසින් ගම්මිරිස් සැකසීම සඳහා ඇති නැඹුරුතාවය ඉතා අඩු මට්ටමක පැවතීම ශ්‍රී ලංකාවේ ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනයේ දක්නට ඇති ප්‍රධාන දුර්වලතාවයකි.

ගම්මිරිස් වගාවන් අලුතෙන් ඇරඹීම සම්බන්ධයෙන් ද දැනට ගම්මිරිස් වගාවේ නියැළී සිටි ගොවීන්ගේ ප්‍රතිචාරය විමසන ලදී. ඒ අනුව ඔවුන්ගේ ප්‍රතිචාරය වූයේ 77%ක් ගොවීන් වගාව ඇරඹීමට කැමැත්තක් දක්වන අතර 23%ක් ගොවීන් කැමැත්තක් නොදැක්වීය. මුදල් බෝගයක් වීම, අනාගතයේ දී වඩා හොඳ ආර්ථිකමය බෝගයක් වීම, සැලකිය යුතු ආදායමක් ජනිත කිරීම යනා දී හේතු මත වර්තමාන ගොවීන් අලුතින් ගම්මිරිස් වගා ඇරඹීමට කැමැත්තක් දක්වයි. නමුත් අලුතින් වගා ඇරඹීම සඳහා බලපාන බාධක කිහිපයක් ගොවීන් මෙහි දී පෙන්වා දෙන ලදී. එම බාධක අතර ගම්මිරිස් වගා අලුතින් ඇරඹීමට සුදුසු ඉඩම් හිඟය, ගොවි පවුල්වල දරුවන් වෙනත් රැකියාවල නිරතවීම වැඩිවීම නිසා ශ්‍රම හිඟය, කුලී ශ්‍රමයෙන් කිරීමට යාමේ දී අධික කුලී වියදම, දේශගුණික විපර්යාස වර්තමානයේ දී ගම්මිරිස් වගාවට බලපාන නිසා අස්වනු අඩුවීමෙන් ගොවීන්ට සිදු වන ආර්ථිකමය පාඩුව යනාදියයි. එසේම ගම්මිරිස් ප්‍රති අපනයනය ඇරඹීම නිසා දේශීය ගම්මිරිස් සඳහා ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේ මිල පහළ යාමෙන් දේශීය වෙළඳපොළ මිල ඉතා නරක අන්දමින් පහළ බැසීම නිසා ගොවීන් අධෛර්යට පත්වීම යන හේතූන්ය.

මෙම බාධක මැඩලීම සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට මධ්‍යම රජය සහ අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව පියවර ගත යුතු බව මෙම අධ්‍යයනය පෙන්වා දෙයි. ඒ අනුව යමින් මෙම අධ්‍යයනයේ නිර්දේශය වනුයේ ගම්මිරිස් වගාවේ ඵලදායිතාවය ඉහළ නැංවීමට පුළුල් ජාතික වැඩපිළිවෙළක් හඳුන්වා දීම තුළින් වගාවේ ඵලදායිතාවය නැංවීමට ගොවීන් උනන්දු කිරීම, අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ ක්ෂේත්‍ර මට්ටම් ව්‍යාප්ති සේවා තවදුරටත් ශක්තිමත් කර නව තාක්ෂණය ගොවීන් වෙත ගලා යාම පුළුල් කිරීම, ගම්මිරිස් සඳහා අගය එකතු කිරීමේ ක්‍රියාවලිය වර්තමානයට වඩා ශක්තිමත් කිරීම හා ගම්මිරිස් සැකසුම් කලාප ගම් මට්ටමින් ඇරඹීම, ගම්මිරිස් අලෙවිකරණය පිළිබඳ ගොවීන්ට හොඳ අවබෝධයක් නොමැති නිසා පුළුල් අවබෝධයක් ලබා දීම, නව තාක්ෂණය ගොවි ප්‍රජාවට ලබා දීම යටතේ නව තාක්ෂණික පුහුණුව සහ ශ්‍රේණි ගත කිරීම, වියළීම තෙල් නිස්සාරණය/ කුඩු සැකසීම යනාදිය සඳහා නිපදවා ඇති යන්ත්‍රෝපකරණ ගොවීන්ට ලබා ගැනීමේ හැකියාව තව තවත් වැඩි කිරීම, ගම්මිරිස් වෙළඳපොළ වර්තමාන අවිධිමත් තත්ත්වයෙන් වඩාත් විධිමත් තත්ත්වයට පත් කිරීම හා මිල ගණන් පිළිබඳව තොරතුරු සේවාවක් ඇතිකර ගොවීන්ට අලෙවි තොරතුරු ලබා දීම, ව්‍යාප්ති නිලධාරීන් සඳහා “අලෙවිකරණ ව්‍යාප්ති පුහුණුව” ලබා දීම, පාංශු බාදනය අවම කර පසේ පෝෂණතාවය නංවාලීමේ පස සංරක්ෂණ වැඩසටහන් ගම්මිරිස් වගාව සම්බන්ධයෙන් ඇති කිරීම, කාබනික ගම්මිරිස් වගාව කෙරෙහි ගොවීන් වැඩි වැඩියෙන් නැඹුරු කිරීම, දේශගුණික විපර්යාසවලින් ගම්මිරිස් වගාවට වන අහිතකර බලපෑම් අවම කර ගැනීම සඳහා ගොවීන් තාක්ෂණික දැනුමින් ශක්තිමත් කිරීම, ගම්මිරිස් සහනාධාර යෝජනා ක්‍රම අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාම, ගම්මිරිස් ප්‍රති අපනයනය නවත්වා දේශීය ගම්මිරිස් වෙළඳපොළ සුරක්ෂිත කිරීමටත් විදේශීය වෙළඳපොළ ආරක්ෂා කර ගැනීම හා ශ්‍රී ලංකාවේ කුළු බඩු සම්බන්ධයෙන් පැවති කීර්තිනාමය අඛණ්ඩව රැක ගැනීමටත් අවශ්‍ය පියවර ගැනීමටත් නිර්දේශ කරයි.

පටුන

පිටු
අංකය

පෙරවදන
ස්තූතිය
විධායක සාරාංශය

01 වැනි පරිච්ඡේදය

1.1	අධ්‍යයනයේ පසුබිම	01
1.2	අධ්‍යයන ගැටලුව	01
1.3	අධ්‍යයනයේ අරමුණ	02
1.4	අධ්‍යයනයේ වැදගත්කම	03
1.5	අධ්‍යයනයේ විෂයපථය	03
1.6	පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය	03
1.6.1	දත්ත රැස්කිරීමේ ක්‍රමවේදය	03

02 වැනි පරිච්ඡේදය

2.1	සාහිත්‍ය විමසුම	05
2.2	කුළුබඩු ක්ෂේත්‍රයේ ගැටලු සහ වර්තමාන අභියෝග	06
2.3.1	නිෂ්පාදකයන් මුහුණ දෙන මාධක	07
2.3.2	අතරමැදියන් මුහුණපාන බාධක	07
2.3.3	අපනයනකරුවන් සඳහා බාධක	08
2.3.4	ගම්මිරිස් කර්මාන්තයේ වටිනාකම් දාමයේ අවස්ථාවන් හා බාධකයන්	08
2.3.4.1	නිෂ්පාදකයන් සඳහා අවස්ථාවන්	08
2.3.4.2	අතර මැදියන් සඳහා අවස්ථාවන්	08
2.3.4.2	අපනයනකරුවන් සඳහා අවස්ථා	08

03 වැනි පරිච්ඡේදය

3.1	ශ්‍රී ලංකාවේ කුළුබඩු කර්මාන්තය	09
3.2	ශ්‍රී ලංකාවේ ගම්මිරිස් වගාව	10
3.2.1	ප්‍රධාන රසායනික සංයෝග	10
3.2.2	උද්භිත විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ	11
3.2.3	දේශගුණය හා පස	11
3.2.4	ගම්මිරිස් ප්‍රභේද	11
3.2.5	ශ්‍රී ලංකාවේ ගම්මිරිස් වගා කරන ප්‍රදේශ	12
3.3	ගම්මිරිස් වගාකිරීමේ කාර්යයන්	13
3.3.1	පැළ ලබාගන්නා ආකාරය	13

3.3.2	පැල සිටුවීම	14
3.3.3	වගා පාලනය	14
3.3.4	සෙවන පාලනය	14
3.3.5	ආධාරක පාලනය	14
3.3.6	වැල් පාලනය	15
3.3.7	පොහොර හා කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතය	15
3.3.8	අස්වනු නෙළීම	16
3.3.9	ගම්මිරිස් ගබඩා කිරීම	16
3.3.10	ගම්මිරිස් වගාවේ ශ්‍රම භාවිතය	16
3.3.11	ගම්මිරිස් වගාවේ දී මතු වන ගැටලු	17
3.3.12	රෝග	17
3.3.13	පළිබෝධ හානි	17
3.3.14	පසු අස්වනු හානි	17
3.4	ගම්මිරිස් වෙළඳපොළට සකස් කිරීම	18
3.4.1	කළු ගම්මිරිස් සැකසීම	18
3.4.2	සුදු ගම්මිරිස් සැකසීම	18
3.4.3	ගම්මිරිස් තෙල්	19
3.4.4	ගම්මිරිස් ඔලියෝරෙසින්	19
3.4.5	කල්තබා ගත හැකි කොළ/ රතු ගම්මිරිස්	19
3.4.6	විජලනය කළ ගම්මිරිස්	19
3.4.7	කොළ/ රතු ගම්මිරිස් සෝස්	20
3.4.8	ගම්මිරිස් වල භාවිතයන්	20
3.5	ගම්මිරිස් වගාවේ මෑත කාලීන ප්‍රවණතා	20
3.6	ගම්මිරිස් වෙළඳපොළ තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ භූමිකාව	21
3.6.1	ගම්මිරිස් නිශ්පාදනය	21
3.6.2	ගම්මිරිස් පරිභෝජනය	22
3.6.3	ගම්මිරිස් අපනයනය	22
3.6.4	ගම්මිරිස් ආනයනය	22
3.6.5	ගම්මිරිස් මිල	23

04 වන පරිච්ඡේදය

4	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ සමාජ ආර්ථික තත්ත්වය	25
4.	මහනුවර දිස්ත්‍රික්කය	25
4.1.	කලුන් තැන්න ගොවිජන සංවර්ධන බලප්‍රදේශයේ කුළු බඩු වගාව	25
4.1.1.	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය	25
4.1.2	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහය	25

4.1.3	ගම්මිරිස් ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වය	26
4.1.4	ජීවනෝපාය මාර්ගයක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමිවී ඇති ස්ථානය	26
4.1.5	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන කාර්යය කරගත් ගොවීන්ගේ වෙනත් ආදායම් මාර්ග	27
4.1.6	ගොවිපවුල්වල පවුලේ සාමාජිකයන් ගම්මිරිස් වගාවට සම්බන්ධවන ආකාරය	27
4.1.7	ගම්මිරිස් අලෙවිය	27
4.2	අම්බාලේ ගොවිජන සංවර්ධන බලප්‍රදේශයේ කුළු බඩු වගාව	28
4.2.1	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය	28
4.2.2	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහය	28
4.2.3	ගම්මිරිස් ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වය	28
4.2.4	ජීවනෝපාය මාර්ගයක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමිවී ඇති ස්ථානය	29
4.2.5	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන්ගේ වෙනත් ආදායම් මාර්ග	30
4.2.6	පවුලේ වෙනත් සාමාජිකයන් ගම්මිරිස් වගා කාර්යයන් සමඟ සම්බන්ධවීම	31
4.2.7	ගම්මිරිස් අලෙවිය	31
4.3	හතරලියැද්ද ගොවිජන සංවර්ධන බලප්‍රදේශයේ කුළුබඩු වගාව	31
4.3.1	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය	31
4.3.2	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහයන්	32
4.3.3	ගම්මිරිස් ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වය	32
4.3.4	ජීවනෝපාය මාර්ගයක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමිවී ඇති ස්ථානය	33
4.3.5	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය කරගත් ගොවීන්ගේ වෙනත් ආදායම් මාර්ග	33
4.3.6	පවුලේ වෙනත් සාමාජිකයන් ගම්මිරිස් වගාවට සම්බන්ධ වී සිටින ආකාරය	34
4.3.7	ගම්මිරිස් අලෙවිය	34
4.4	මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ සමස්ථ විශ්ලේෂණය	35
4.4.1	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය	35
4.4.2	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහයන්	35
4.4.3	ගම්මිරිස් ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වය	35
4.4.4	ජීවනෝපාය මාර්ගයක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමිවී ඇති ස්ථානය	36
4.4.5	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන්ගේ ද්විතීක රැකියා	37
4.4.6	ගම්මිරිස් වගාව සඳහා පවුලේ සාමාජිකයන්ගේ සහභාගිත්වය	37
4.4.7	ගම්මිරිස් අලෙවිකිරීමේ ස්වරූපය	38
4.5.	මාතලේ දිස්ත්‍රික්කය	39
4.5.1	පලාපත්වල ගොවිජන සංවර්ධන බලප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් වගාව	39
4.5.2	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය	39
4.5.3	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහය	39
4.5.4	ගම්මිරිස් වගා කර ඇති ඉඩම්වල විශාලත්වය	40
4.5.5	ජීවනෝපාය මාර්ගයක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමිවී ඇති ස්ථානය	40
4.5.6	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය කරගත් ගොවීන්ගේ ද්විතීක රැකියා	41

4.5.7	පවුලේ වෙනත් සාමාජිකයන්ගේ සහයෝගය	42
4.5.8	ගම්මිරිස් අලෙවිය	42
4.6	පල්ලෙපොළ ගොවිජන සංවර්ධන බලප්‍රදේශයේ කුළු බඩු වගාව	43
4.6.1	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය	43
4.6.2	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහය	44
4.6.3	ගම්මිරිස් වගා කර ඇති ඉඩම්වල විශාලත්වය	44
4.6.4	ජීවනෝපාය මාර්ගයක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමිවී ඇති ස්ථානය	45
4.6.5	ගම්මිරිස් ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය කරගත් ගොවීන්ගේ ද්විතීක රැකියා	46
4.6.6	ගොවිපවුල් වල පවුලේ සාමාජිකයන් වගාවට සම්බන්ධ වී සිටින ආකාරය	46
4.6.7	ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීම	46
4.7	හුණකැටඳුල ගොවිජන සංවර්ධන බලප්‍රදේශයේ කුළු බඩු වගාව	47
4.7.1	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය	47
4.7.2	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහය	47
4.7.3	ගම්මිරිස් වගා කර ඇති ඉඩම්වල විශාලත්වය	48
4.7.4	ජීවනෝපාය මාර්ගයක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමිවී ඇති ස්ථානය	48
4.7.5	ප්‍රධාන ජීවනෝපාය මාර්ගයක් ලෙස ගම්මිරිස් වගාව	48
4.7.6	පවුලේ වෙනත් සාමාජිකයන් ගම්මිරිස් වගාවට දක්වන සහයෝගය	49
4.7.7	ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීම	50
4.7.8	මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ සමස්ත විශ්ලේෂණය	50
4.7.8.1	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය	50
4.7.8.2	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහය	51
4.7.8.3	ගම්මිරිස් වගා කර ඇති ඉඩම්වල විශාලත්වය	51
4.7.8.4	ජීවනෝපාය මාර්ගයක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමිවී ඇති ස්ථානය	51
4.7.8.5	ගම්මිරිස් ගොවි පවුල්වල වෙනත් සාමාජිකයන් ගම්මිරිස් වගාවට සම්බන්ධ වී සිටි ආකාරය	52
4.7.8.6	ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේ ස්වරූපය	52
4.8	බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කය	53
4.8.1.1	බඹරපාන ගොවිජන සංවර්ධන බලප්‍රදේශයේ කුළු බඩු වගාව	53
4.8.1.2	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය	53
4.8.1.3	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහය	53
4.8.1.4	ගම්මිරිස් වගා කර ඇති ඉඩම්වල විශාලත්වය	54
4.8.1.5	ජීවනෝපායක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමිවී ඇති ස්ථානය	54
4.8.1.6	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගයක් වූ ගොවීන්ගේ ද්විතීක ආදායම් මාර්ග	55
4.8.1.7	ගොවි පවුල්වල වෙනත් සාමාජිකයන් ගම්මිරිස් වගාවට සම්බන්ධ වී ඇති ආකාරය	55
4.8.1.8	ගම්මිරිස් අලෙවිය	55
4.8.2	හාලි ඇල ගොවිජන සංවර්ධන බලප්‍රදේශයේ කුළු බඩු වගාව	56
4.8.2.1	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය	56
4.8.2.2	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහයන්	56

4.8.2.3	ගම්මිරිස් වගා කර තිබූ ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වය	57
4.8.2.4	ජීවනෝපාය මාර්ගයක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමිවී ඇති ස්ථානය	57
4.8.2.5	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන කාර්යය කරගත් ගොවීන්ගේ ද්විතීක රැකියා	58
4.8.2.6	ගම්මිරිස් ගොවිපවුල්වල සාමාජිකයන් වගාවට සම්බන්ධ වී සිටින ආකාරය	58
4.8.2.7	ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීම	59
4.8.3.	හල්දුම්මුල්ල ගොවිජන සංවර්ධන බලප්‍රදේශයේ කුළු බඩු වගාව	59
4.8.3.1	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය	59
4.8.3.2	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහයන්	59
4.8.3.3	ගම්මිරිස් වගා කර තිබූ ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වය	60
4.8.3.4.	ජීවනෝපාය මාර්ගයක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමිවී ඇති ස්ථානය	60
4.8.3.5	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන කාර්යය කරගත් ගොවීන්ගේ ද්විතීක රැකියා	61
4.8.3.6	පවුල්වල වෙනත් සාමාජිකයන් ගම්මිරිස් වගාවට සම්බන්ධ වී සිටින ආකාරය	61
4.8.3.7	ගම්මිරිස් අලෙවිය	61
4.8.4	බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ සමස්ත විශ්ලේෂණය	62
4.8.4.1	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය	62
4.8.4.2	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහය	62
4.8.4.3	ගම්මිරිස් වගා කර තිබූ ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වය	63
4.8.4.4	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන කාර්යය කරගත් ගොවීන්ගේ ද්විතීක රැකියා	64
4.8.4.5	පවුලේ වෙනත් සාමාජිකයන්ගේ සහයෝගය	64
4.8.4.6	ගම්මිරිස් අලෙවිය	65
4.9.	මොනරාගල දිස්ත්‍රික්කය	66
4.9.1	මැදගම ගොවිජන සංවර්ධන බලප්‍රදේශයේ කුළු බඩු වගාව	66
4.9.1.1	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය	66
4.9.1.2	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් මට්ටම	66
4.9.1.3	ගම්මිරිස් වගා කර තිබූ ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වය	67
4.9.1.4	ජීවනෝපායක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමිවී ඇති ස්ථානය	67
4.9.1.5	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගයක් කරගත් ගොවීන්ගේ ද්විතීක රැකියා	68
4.9.1.6	පවුලේ වෙනත් සාමාජිකයන් ගම්මිරිස් වගාවට සහාය ලබාදීම	68
4.9.1.7	ගම්මිරිස් අස්වනු අලෙවිය	69
4.9.2	බිබිලේ ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ කුළු බඩු වගාව	
4.9.2.2	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ අවම වයස් ව්‍යුහය	69
4.9.2.3	ගම්මිරිස් ඉඩම්වල විශාලත්වය	70
4.9.2.4	ජීවකාරකයක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමිවී ඇති තත්ත්වය	70
4.9.2.5	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන්ගේ ද්විතීක රැකියා	71
4.9.3.6	පවුලේ වෙනත් සාමාජිකයන්ගේ සහයෝගය	71
4.9.2.7	ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේ ස්වරූප	72
4.9.3	බඩල්කුඹුර ගොවිජන සංවර්ධන බලප්‍රදේශයේ කුළු බඩු වගාව	72

4.9.3.1	ගම්මිරිස් වගා කරුවන්ගේ ස්ත්‍රී/පුරුෂභාවය	72
4.9.3.2	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වගාව මට්ටම	72
4.9.3.3	ගම්මිරිස් ඉඩම්වල විශාලත්වය	73
4.9.3.4	ජීවනෝපායක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාව	73
4.9.3.5	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන්ගේ ද්විතීක රැකියා	74
4.9.3.6	පවුලේ සාමාජිකයින්ගේ සහභාගීත්වය	74
4.9.3.7	ගම්මිරිස් අලෙවියේ ස්වරූපය	75
4.10	මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කය සමස්ථ විශලේෂණය	75
4.10.1.1	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය	75
4.10.1.2	වගා ව්‍යුහය	75
4.10.1.3	ගම්මිරිස් වගාබිම්වල විශාලත්වය	76
4.10.1.4	ජීවනෝපායක් ලෙස ගම්මිරිස් වගාව	76
4.10.1.5	පවුලේ සෙසු සාමාජිකයින්ගේ සහයෝගය	78
4.11	දිස්ත්‍රික්ක හතර සාමාන්‍යකරණයක් ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම	79
4.11.1	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රී/පුරුෂ භාවය	79
4.11.2	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යාප්තිය	79
4.11.3	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ අධ්‍යාපන මට්ටම	80
4.11.4	ගම්මිරිස් වගකර ඇති ඉඩම්වල විශාලත්වය	80
4.11.5	ජීවනෝපායක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමි වී ඇති ස්ථානය	81
4.11.6	ගොවිපවුල්වල වෙනත් සාමාජිකයන් වගාවට සම්බන්ධ වී ඇති ආකාරය	83
4.11.7	භාර්යාවන් යෙදී සිටින ප්‍රධාන කාර්යයන්	83
4.11.8	දරුවන්ගේ ස්ත්‍රී/පුරුෂ භාවය	83
4.11.9	දරුවන්ගේ අධ්‍යාපන මට්ටම	84
4.11.10	ගම්මිරිස් අලෙවිකිරීමේ ස්වරූපය	84
	05 වන පරිච්ඡේදය	87
5.1	අපනයන කෘෂිකර්ම ව්‍යාප්ති සේවය	87
5.1.1	අපනයන ව්‍යාප්තියේ ස්වභාවය	89
5.1.2	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ හමුවීම	90
5.1.3	කෘෂි ව්‍යාප්ති නිලධාරී කාර්යාලය සහ ගොවීන් අතර දුර ප්‍රමාණය	91
5.1.4	ගොවි පුහුණු ක්‍රම	92
5.1.5	පසුකාලීනව සිදුකරනු ලබන පුහුණුවලට ගොවීන් අඩු සංඛ්‍යාවක් සහභාගීවීමට හේතු	93
5.1.6	වගාව සාර්ථක කරගත් ගොවීන්	94
	අපනයන කෘෂි ව්‍යාප්ති සේවයේදී ගොවි සංවිධාන භාවිතය	95
	06 වන පරිච්ඡේදය	95
6.1	වගා නඩත්තුව	95

6.1.1	වගාව ඇරඹීම	95
6.1.2	ගම්මිරිස් වගා නඩත්තු ක්‍රියාකාරකම්	96
6.1.3	වගාවට පොහොර යෙදීම	97
6.1.3.1	ගම්මිරිස් වගාවට රසායනික පොහොර යෙදීම	97
	එක් එක් දිස්ත්‍රික්කවල ගම්මිරිස් වගාවට රසායනික පොහොර යෙදීමේ සාමාන්‍යය	
6.1.4	ප්‍රමාණය හා වියදම	97
6.1.5	පොහොර යෙදීම සඳහා ගොවීන් නැඹුරු නොවීමට හේතු	98
6.1.6	ගම්මිරිස් වගා බිමේ පාංශු සංරක්ෂණය	100
6.1.7	පාංශු සංරක්ෂණය සඳහා ගෙන තිබූ ක්‍රියාකාර්මාර්ථ	101
6.1.8	පාංශු බාදනයේ ස්වරූපය	102
6.1.9	ඉඩම්වල පස සේදී යාම ඉහළ මට්ටමක පැවතීමට හේතු	103
6.1.10	වගාබිම් සුද්ධ කිරීම	105
6.1.10	ගම්මිරිස් ආධාරකවල සෙවන කප්පාදුව	105
	ආධාරකවල අතුකප්පාදු කර තිබූ කාල පරිච්ඡේද	
	07 වන පරිච්ඡේදය	107
	ගම්මිරිස් වගාවන්හි වයස් ප්‍රමාණය, ඵලදායිතාවය සහ දේශගුණික විපර්යාසයන්හි	
7.1	බලපෑම	107
7.2	ක්ෂේත්‍රයේ වර්තමානයේ පවතින ගම්මිරිස් වගාවල වයස් ව්‍යුහය	107
7.3	අපනයන බෝග මිශ්‍ර වගාව	108
7.3.1	ගම්මිරිස් වගා කර ඇති ආකාරය	108
7.4	වගා ඵලදායිතාවය	109
7.5	ඵලදායිතාවය යනුවෙන් ගොවීන්ට හැඟෙන අදහස්	110
7.5.1	ඵලදායිතාවය යනුවෙන් ගොවීන්ට හැඟෙන අදහස්
7.6	ඵලදායිතාවයේ වෙනස්වීම්?????	112
7.7	දේශගුණික විපර්යාස ගම්මිරිස් වගාව කෙරෙහි බලපෑම	114
7.8	පසුගිය වසර තුනෙහි දේශගුණික විපර්යාස ලෙස ගොවීන් අත්දැකූ දේ	115
	දේශගුණික විපර්යාස අස්වැන්නට කර ඇති අයහපත් බලපෑම	116
	08 වන පරිච්ඡේදය	119
8.1	අස්වනු නෙළීම හා පසු අස්වනු කාර්යයන්	119
8.1.1	ගම්මිරිස් අස්වනු නෙළීම	119
8.1.2	බුබුළු අවදියේදීම අස්වනු නෙළීම	121
8.1.3	අස්වනු නෙළීම සඳහා ශ්‍රමය සපයා ගැනීම	123
8.1.3.1	ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනයේ විවිධ ස්වරූප	123
8.1.3.2	අමු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය	124
8.1.3.3	සුදු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය	126

8.1.3.4	කලු (වියළි) ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය	126
8.4.4	කලු (වියළි) ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය සඳහා ගොවීන් යොමුවීම අඩුවීමට හේතු	127
8.2	අස්වනු සඳහා අගය එකතු කිරීම	128
8.3	කාබනික ගම්මිරිස් වගාව	129
	ගම්මිරිස් අලෙවිකිරීම	131
		131
9.1	09 වන පරිච්ඡේදය	131
9.2	ගම්මිරිස් අලෙවිකරණය	132
9.3	ගම්මිරිස් අලෙවිකරණය	134
9.4	ගම්මිරිස් අලෙවි මාර්ග/නාලිකා	137
	ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේදී ප්‍රධාන අලෙවි මාර්ග	137
	ගම්මිරිස් වගා අලුතින් ඇරඹීම පිළිබඳ ගොවීන්ගේ ප්‍රතිචාර	140
		141
	10 වන පරිච්ඡේදය	
10.1	සොයා ගැනීම්, නිගමන සහ නිර්දේශ	
10.2	සොයා ගැනීම්	
10.3	නිගමනය	
	නිර්දේශ	

වගු අංක	වගු සටහන්	02
	පළමුවන පරිච්ඡේදය	04
1.1	2010-2015 වර්ෂය දක්වා ශ්‍රී ලංකාවේ ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය	
1.2	අධ්‍යයන නියැදි ප්‍රදේශ සහ එකිනෙකින් තොරාගත් ගොවීන් සංඛ්‍යාව	12
	03වන පරිච්ඡේදය	
3.1	මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ මට්ටමින් කෘෂි බෝග ව්‍යාප්තිය - 2012	21
3.2	ලෝකයේ කලු ගම්මිරිස් අපනයනය කරන ප්‍රධාන රටවල් - 2013	
3.3	ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව, හදබිම අධිකාරිය වැනි ආයතන මගින් ගම්මිරිස් ගොවීන්ට ලබාදුන් සේවාවලින් ප්‍රතිලාභ ලැබූ සංඛ්‍යාව	
	04 වන පරිච්ඡේදය	25
4.1	කලුන්තැන්න ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහයන්	26
4.2	ගම්මිරිස් ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වයේ ව්‍යාප්තිය	27
4.3	අධ්‍යයනයට ලක්කළ ගොවි පවුල් සංඛ්‍යාව	28
4.4	ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේ ස්වරූපය	29
4.5	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහය	29
4.6	ගම්මිරිස් ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වයේ ව්‍යාප්තිය	30
4.7	ජීවනෝපාය මාර්ගයන් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමි වී ඇති ස්ථානය	31
4.8	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන්ගේ වෙනත් ආදායම් මාර්ග	32
4.9	ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේ ස්වරූපය - අම්බාලේ	32
4.10	හතරලියද්ද ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහය	33
4.11	ගම්මිරිස් ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වයේ ව්‍යාප්තිය	34
4.12	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය කරගත් ගොවීන්ගේ වෙනත් ආදායම් මාර්ග	35
4.13	ගම්මිරිස් අලෙවිය	36
4.14	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් කාණ්ඩ - මහනුවර දිස්ත්‍රික්කය	36
4.15	මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ වගා ඉඩම්වල විශාලත්වය	37
4.16	ජීවනෝපාය මාර්ගයක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමි වී ඇති තැන	
4.17	මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන්ගේ ද්විතීක රැකියා	38 38
4.18	ගම්මිරිස් වගාව සඳහා පවුලේ සාමාජිකයන්ගේ දායකත්වය	40
4.19	ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේ ස්වරූප - මහනුවර දිස්ත්‍රික්කය	40
4.20	වයස් කාණ්ඩ අනුව ගම්මිරිස් ගොවීන් සංඛ්‍යාව - පලාපත්වල	
4.21	පලාපත්වල ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් වගාකර ඇති එක් එක් විශාලත්වයේ ඉඩම් සංඛ්‍යාව හා ප්‍රතිශතය	41 42

4.22	ජීවනෝපාය මාර්ගයක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට ඇති තත්ත්වය	43
4.23	පවුලේ වෙනත් සාමාජිකයන්ගේ සහයෝගය	44
4.24	ගම්මිරිස් අලෙවි ස්වරූපය	45
4.25	පල්ලේපොළ ගොවිජන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහයන්	46
4.26	ගම්මිරිස් වගා ඉඩම්වල විශාලත්වය	46
4.27	ජීවනෝපායයක් ලෙස ගම්මිරිස් වගාවට හිමි වී ඇති ස්ථානය	47
4.28	ගම්මිරිස් ගොවි පවුල්වල සාමාජිකයින් වගාවට සම්බන්ධව සිටින ආකාරය	47
4.29	ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේ ස්වරූප - පල්ලේපොළ	48
4.30	හුණුකැටඟුල ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහයන්	49
4.31	හුණුකැටඟුල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වය	50
4.32	ජීවනෝපාය මාර්ගයක් ලෙස ගම්මිරිස් වගාව	50
4.33	පවුලේ වෙනත් සාමාජිකයින් ගම්මිරිස් වගාවට දක්වන සහයෝගය	50
4.34	ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේ ස්වරූප - හුණුකැටඟුල	51
4.35	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රී/පුරුෂභාවය	52
4.36	මානලේ දිස්ත්‍රික් ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහයන්හි ප්‍රතිශතය	52
4.37	ජීවනෝපාය මාර්ගයක් ලෙස ගම්මිරිස් සඳහා හිමි වී ඇති ස්ථානය	53
4.38	ගොවි පවුල් වල අනෙක් සාමාජිකයන් ගම්මිරිස් වගාවට සහභාගී වීමේ තත්ත්වය	53
4.39	මානලේ දිස්ත්‍රික් ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේ ස්වරූප	54
4.40	බඹරපාන ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහයන්	
4.41	බඹරපාන ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් වගා ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වය	54 55
4.42	ජීවනෝපායයක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමි වී ඇති ස්ථානය	56
4.43	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගයක් වූ ගොවීන්ගේ ද්විතීක ආදායම් මාර්ග	56
4.44	ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේ ස්වරූප - බඹරපාන	57
4.45	හාලිඟුල ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහයන්	58
4.46	හාලිඟුල ගොවිජන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් වගා ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වය	58
4.47	ජීවනෝපායයක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමි වී ඇති ස්ථානය	59
4.48	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන කාර්ය කරගත් ගොවීන්ගේ වෙනත් ආදායම් මාර්ග	60
4.49	ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීම - හාලිඟුල	60
4.50	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහය	61
4.51	ගම්මිරිස් වගාකර ඇති ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වය	61
4.52	ගම්මිරිස් වගාවට හිමිව ඇති ස්ථානය	62
4.53	ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේ ස්වරූප	62
4.54	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රී/පුරුෂභාවය	63
4.55	බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහය	64
4.56	ගම්මිරිස් වගා ඉඩම්වල විශාලත්වය	64
4.57	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය වූ ගොවීන්ගේ ද්විතීක රැකියා	65

4.58	ගොවිජන සේවා බල ප්‍රදේශ වශයෙන් ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ භාර්යාවන් සංඛ්‍යාව	65
4.59	ගම්මිරිස් වගාවේ විවිධ කාර්යයන් සඳහා පවුලේ වෙනත් සාමාජිකයන්ගේ සහයෝගය	66
4.60	ගම්මිරිස් අලෙවිය	67
4.61	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහය	68
4.62	ගම්මිරිස් වගා ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වය	68
4.63	ජීවනෝපායක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමි වී ඇති ස්ථානය	69
4.64	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන කාර්ය කරගත් ගොවීන්ගේ ද්විතීක රැකියා	70
4.65	ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේ ස්වරූපය - මැදගම	70
4.66	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහය	72
4.67	ගම්මිරිස් වගාකර ඇති ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වය - බිබිල	72
4.68	ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේ ස්වරූපය	73
4.69	බඩල්කුඹුර ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහයන්	73
4.70	ගම්මිරිස් වගාකර තිබෙන ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වයේ ව්‍යාප්තිය	74
4.71	ජීවනෝපාය වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාව	75
4.72	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන්	76
4.73	ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේ ස්වරූපය - බඩල්කුඹුර ප්‍රදේශය	76
4.74	මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහය	77
4.75	මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ බිම්වල විශාලත්වය	78
4.76	ජීවනෝපායක් ලෙස ගම්මිරිස් වගාවට හිමි තැන	78
4.77	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන රැකියාව කරගත් ගොවීන්ගේ ද්විතීක රැකියා	79
4.78	භාර්යාවන්ගේ වයස් ව්‍යුහයන්	79
4.79	දිස්ත්‍රික්ක හතර සාමාන්‍ය කරණයක් වශයෙන් ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රී/පුරුෂ භාවය	80
4.80	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යාප්තිය	80
4.81	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ අධ්‍යාපන මට්ටම	81
4.82	ඉඩම්වල විශාලත්වය	81
4.83	ගම්මිරිස් වගාකර ඇති ඉඩම්වල විශාලත්වය	82
4.84	ආදායම් මාර්ගයේ වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාව	82
4.85	පවුල්වල සාමාජිකයන් සංඛ්‍යාවේ ප්‍රතිශත ව්‍යාප්තිය	83
4.86	පවුලේ වෙනත් සාමාජිකයන් ගම්මිරිස් වගාවට සම්බන්ධ වී ඇති පවුල්වල ව්‍යාප්තිය	84
4.87	ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ දරුවන්ගේ ස්ත්‍රී/පුරුෂභාවය	84
4.88	ගම්මිරිස් වගා ගොවිපවුල්වල දරුවන්ගේ අධ්‍යාපන මට්ටමේ ව්‍යාප්තිය	
4.89	ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේ ස්වරූප පොදුවේ	

	05 වන පරිච්ඡේදය	87
		89
5.1	ව්‍යාප්ති නිලධාරීන් සහ වසර තුනකට වඩා පැරණි වගාවන් සහිත ගොවීන් අතර	90
5.2	පැවති සම්බන්ධතාවය	
	ගොවීන් හා ව්‍යාප්ති නිලධාරීන් හමුවීමේ ආකාරය	91
5.3	එක් එක් ප්‍රදේශවල අපනයන ව්‍යාප්ති කාර්යාලයට ඇති දුර	92
5.4	අපනයන කෘෂි ව්‍යාප්ති සේවය විසින් කරන ලද පුහුණු වැඩටසහන් සඳහා සහභාගී වූ ගොවීන්ගේ ව්‍යාප්තිය	93
5.5	පුහුණු වැඩසටහන් සඳහා ගොවීන් 50% අඩු සංඛ්‍යාවක් සහභාගීවීමට හේතු	
5.6	වසර 3කදී ගම්මිරිස් වගාව සාර්ථක වගාවක් බවට පත්කරගත් ගොවීන්ගේ පරාසය	
	06 වන පරිච්ඡේදය	
6.1	ගම්මිරිස් වගාව ඇරඹීමේදී ගොවීන් අනුගමනය කළ යුතු වගා පිළිවෙත්	95
6.2	ගම්මිරිස් වගාවට රසායනික පොහොර යෙදීමේ නැඹුරුව	97
6.3	එක් එක් දිස්ත්‍රික්කවල ගම්මිරිස් වගාවට රසායනික පොහොර යෙදීමේ සාමාන්‍ය ප්‍රමාණය හා වියදම	97
		98
6.4	පොහොර භාවිතය අඩුවීමට හේතු	99
6.5	ඉඩම්වල ස්වභාවික පිහිටීම	99
6.6	පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රම අනුගමනය කිරීම	101
6.7	පාංශු සංරක්ෂණය සඳහා ගෙන තිබූ ක්‍රියාමාර්ග	101
6.8	පාංශු බාදනයේ ස්වරූප	103
6.9	ගම්මිරිස් ඉඩම්වල පස සේදියාම ඉහළ මට්ටමක පැවතීමට හේතු	104
6.10	වගාබිම් පිරිසිදු කර තිබූ ආකාරය	105
6.11	ගම්මිරිස් වගාවේ අතු කප්පාදුව	106
6.12	ආධාරකවල අතු කප්පාදු කර තිබූ කාලපරිච්ඡේද	106
6.13	අක්කර එකක ගම්මිරිස් වගාවක වාර්ෂික නඩත්තු වියදම (රුපියල්)	106
	07 වන පරිච්ඡේදය	
	ක්ෂේත්‍රයේ වර්තමානයේ පවතින ගම්මිරිස් වගාවල වයස් ව්‍යුහය	107
7.1	අක්කරයක ඉඩම් ප්‍රමාණය වගා කළ හැකි ගම්මිරිස් පැළ - සංඛ්‍යාව පිළිබඳ ගොවියාගේ දැනුම	108
7.2	අක්කර එකක තිබිය යුතු පැළ සංඛ්‍යාව පිළිබඳ ක්ෂේත්‍රයේ තත්ත්වය	108
7.3	එලදායිතාවය පිළිබඳ ගොවීන්ගේ පැවතීම	110
7.4	එලදායිතාවය යනුවෙන් ගොවීන්ට හැඟෙන අදහස්	111
7.5	එලදායිතාවය වෙනස්වීම පිළිබඳ ගොවියාට හැඟෙන අදහස්	112
7.6	ගම්මිරිස් අක්කර එකකින් ලබාගතහැකි ප්‍රශස්ත අස්වැන්න පිළිබඳ ගොවීන්ගේ අදහස්	114
7.7	දේශගුණික විපර්යාස සිදුවීම හා එය ගම්මිරිස් වගාවට බලපෑම	114
7.8	පසුගිය වසර තුනෙන් දේශගුණික විපර්යාස ලෙස ගොවීන් අත්දුටු දේ	115
7.9	දේශගුණික විපර්යාස අස්වැන්නට කර ඇති අයහපත් බලපෑම	116
7.10	දේශගුණික විපර්යාසවලින් වන හානියට මුහුණදීම සඳහා ගොවීන්ට ඇති අවබෝධය	117
7.11	දේශගුණික විපර්යාසවලින් වගාව සහ අස්වනු ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා ගොවීන්	117
7.12	අනුගමනය කර තිබූ උපක්‍රම	

අටවන පරිච්ඡේදය

8.1	ගම්මිරිස් අස්වනු නෙළන අවධිය	119
8.2	බුබුළු අවදියේදී ගම්මිරිස් අස්වනු නෙළීමට හේතු	120
8.3	අස්වනු නෙළන ආකාරය	122
8.4	අමු ගම්මිරිස් ලෙස අලෙවි කිරීමට හේතු	123
8.5	සුදු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය සඳහා ගොවීන්ගේ නැඹුරුතාවය අඩුවීමට හේතු	125
8.6	කළු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනයේ ව්‍යාප්තිය	126
8.7	කළු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය සඳහා ගොවීන් යොමුවීම අඩුවීමට හේතු	127
8.8	ගම්මිරිස් අගය එකතු කිරීමේ නිෂ්පාදන සිදුකිරීමේ ක්ෂේත්‍රයේ තත්ත්වය	128
8.9	බයෝට්‍රොපි ආයතනයට සම්බන්ධ කාබනික ගොවීන්	129
8.10	එක් එක් වර්ගයේ ගම්මිරිස් කිලෝග්‍රෑම් එකක් සඳහා ගොවියාට ලැබුණු මිල ගණන්	129

09 වන පරිච්ඡේදය

9.1	ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේ මාර්ග	133
9.2	ගම්මිරිස් අලෙවිකරණ ප්‍රාදේශීය නගර හා ප්‍රධාන නගර	134
9.3	නව වගා ඇරඹීම පිළිබඳ ගොවීන්ගේ ප්‍රතිචාර	135
9.4	ගම්මිරිස් වගා ආරම්භ කිරීම තීරණය වීමට ප්‍රධාන බාධක	136

රූපසටහන් අනුව

9.1	ගම්මිරිස් අලෙවි මාර්ග/නාළිකා	131
9.2	ගම්මිරිස් අලෙවි මාර්ග	132

ප්‍රස්තාර සටහන්

04 වන පරිච්ඡේද

4.1	කලුන්තැන්න අධ්‍යයනයට ලක්කළ ගොවි පවුල් සංඛ්‍යාව	27
4.2	ජීවනෝපාය මාර්ගයක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමි වී ඇති ස්ථානය	30
4.3	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන්ගේ වෙනත් ආදායම් මාර්ග	30
4.4	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගෙන සිටින ගොවීන්	33
4.5	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය කරගත් ගොවීන්ගේ වෙනත් ආදායම් මාර්ග	34
4.6	මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන්ගේ ද්විතීක රැකියා	37
4.7	ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රී/පුරුෂ භාවය - පළාපත්වල	39
4.8	ජීවනෝපායක් ලෙස ගම්මිරිස් වගාව	41
4.9	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය කරගත් ගොවීන්ගේ ද්විතීක රැකියා	41
4.10	ගම්මිරිස් වගාකරුවන්ගේ ස්ත්‍රී/පුරුෂභාවය	44

4.11	ජීවනෝපයක් ලෙස ගම්මිරිස් වගාවට හිමි වී ඇති ස්ථානය	45
4.12	ජීවනෝපය මාර්ගයක් ලෙස ගම්මිස් වගාව	49
4.13	හාලිඇළ ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රී/පුරුෂභාවය	57
4.14	බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය	63
4.15	ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහය	67
4.16	ජීවනෝපයයක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමි වී ඇති ස්ථානය	68
4.17	ජීවනෝපයක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාව	71
4.18	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන රැකියාව කරගත් ගොවීන්ගේ ද්විතීක රැකියා	71
4.19	ජීවනෝපයක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගා	74
4.20	ජීවනෝපයක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමි තැන	77

05 වන පරිච්ඡේදය

5.1	ගොවීන් හා ව්‍යාප්ති නිලධාරීන් අතර සබඳතාවයේ ව්‍යාප්තිය	88
5.2	එක් එක් ප්‍රදේශවල අපනයන කෘෂි ව්‍යාප්ති කාර්යාලයට ඇති දුර	90
5.3	අපනයන බෝග ව්‍යාප්ති සේවයේ දී ප්‍රජා සංවිධාන භාවිතය	94

06 වන පරිච්ඡේදය

6.1	පොහොර භාවිතය අඩුවීමට හේතු	98
6.2	ඉඩම්වල පිහිටීම	99
6.3	පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රම අනුගමනය කිරීම	100
6.4	පාංශු බාදනයේ ස්වරූපය	102
6.5	වගාබිම් පිරිසිදු කර තිබූ ආකාරය	104
6.6	ගම්මිරිස් වගාවේ අතු කප්පාදුව	105

07 වන පරිච්ඡේදය

7.1	අක්කර එකක තිබිය යුතු පැළ සංඛ්‍යාව පිළිබඳ ක්ෂේත්‍රයේ තත්ත්වය	109
7.2	එලදායිතාවය පිළිබඳ ගොවීන්ගේ වැටහීම	110
7.3	එලදායිතාවය යනුවෙන් ගොවීන්ට හැඟෙන අදහස්	111
7.4	එලදායිතාවය වෙනස්වීමේ ව්‍යාප්තිය	112
7.5	දේශගුණික විපර්යාස හා එය ගම්මිරිස් වගාවට බලපෑම	114
7.6	දේශගුණික විපර්යාසවලින් වන හානියට මුහුණදීම සඳහා ගොවීන්ට ඇති අවබෝධය අස්වනු නෙළන ආකාරය	117

08 පරිච්ඡේදය

8.1	අස්වනු නෙළන ආකාරය	122
-----	-------------------	-----

01 වැනි පරිච්ඡේදය

හැඳින්වීම

අධ්‍යයනයේ පසුබිම

එයට කේන්ද්‍ර වූ ගැටලුව, ප්‍රධාන අරමුණ, විශේෂිත අරමුණු හා වැදගත්කම, කේන්ද්‍ර වී ඇති විෂය පථය හා ක්‍රමවේදය පළමුවන පරිච්ඡේදය තුළින් සාකච්ඡා කෙරේ.

1.1 අධ්‍යයනයේ පසුබිම

උසස් තත්ත්වයේ කුළුබඩු වගාව හා නිෂ්පාදනය සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකාව ලෝක ප්‍රසිද්ධිය. කුරුඳු, ගම්මිරිස්, කරදමුංගු, කරාබුනැටි, සාදික්කා, කහ, ඉඟුරු ඇතුළත් ප්‍රධාන කුළුබඩු වර්ග 14ක් ශ්‍රී ලංකාවේ වගා කෙරේ. අතීතයේදී කුළුබඩු වගාව මෙරටේ උඩරට, දකුණු පළාතේ හා මුහුදුබඩ ස්වභාවික වගාවක් වශයෙන් පැවති අතර ගම්වැසියෝ ස්වභාවිකව හටගන්නා අස්වැන්න නෙළා ප්‍රදේශයේ වෙළඳුන්ට අලෙවිකර මුදල් උපයා ගත්හ. විශේෂයෙන් උඩරට සෑම ගෙවත්තකම කුළුබඩු බෝග වර්ග කීපයක් දක්නට ලැබුණි. කුළුබඩු සඳහා හොඳ වෙළඳපොළ ඉල්ලුමක් ද පැවතිණි. එසේ වුවද එකල සමාජය කුළුබඩු විධිමත් වගාවක් වශයෙන් කරගෙන ගියේ නැත. දේශීය වෙළඳුන් විසින් මිලදී ගන්නා කුළුබඩු සහ වෙනත් දේශීය වෙළඳ භාණ්ඩ මිලදී ගැනීම සඳහා මුලින්ම මෙරටට පැමිණියේ අරාබි වෙළඳුන්ය. ඔවුහු සියවස් කීපයක් මෙරට වෙළඳ ඒකාධිකාරය පවත්වා ගෙන ගියහ.

කුළුබඩු සොයා ගෙන 16 සියවසේදී මුලින්ම පෙරදිගට පැමිණි පෘතුගීසීන් 1505 දී ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණි අතර එතෙක් ශ්‍රී ලංකාවේ කුළුබඩු ඒකාධිකාරිය අත්පත් කරගෙන සිටි අරාබි ජාතිකයන් පළවා හැර එය ඔවුන් අතට ගන්නා ලදී. ශ්‍රී ලංකාවේ මුහුදුබඩ පළාත්වල පාලනය වසර 150ක් පමණ පවත්වාගෙන ගිය පෘතුගීසීන් එම පළාත්වල කුළුබඩු වගාව තම පාලනයට නතු කරගෙන එයින් විශාල ලාභයක් අත්පත් කර ගන්නා ලද අතර කන්ද උඩරට ඇතුළු පළාත්වල කුළුබඩු පාලනය ද ඔවුන් අතට ගන්නා ලදී.

17 වන සියවසේදී පෙරදිගට පැමිණි ලන්දේසීන් විසින් පෘතුගීසීන් මුහුදු බඩ පළාත්වලින් පලවා හැර එහි පාලනය අත්පත් කර ගත් අතර ඒ සමඟ ශ්‍රී ලංකාවේ කුළුබඩු සම්බන්ධ සමස්ත ඒකාධිකාරියම ලන්දේසීන් අතට පත්විය. ශ්‍රී ලංකාවේ කුළුබඩු විධිමත් වගාවක් බවට පත්වන්නේ ලන්දේසි යුගයේය.

පසුගිය කාලය පුරාම ගෝලීය ගම්මිරිස් අපනයනය කරන ප්‍රධාන රාජ්‍යක් බවට ශ්‍රී ලංකාව පත්ව ඇති අතර වර්තමානය වන විට ගෝලීය වෙළෙඳපොළෙන් ශ්‍රී ලංකාව 5%කට ආසන්න ප්‍රතිශතයක් අත්පත් කරගෙන තිබේ. ඒ අතර ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන ආදායම තුළ සැලකිය යුතු දායකත්වයක් කුළුබඩු විසින් අත්පත් කරගෙන තිබේ. උදාහරණ ලෙස 2010 වසරේ ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකාර්මික අපනයන ආදායම වූ අමෙරිකානු ඩොලර් මිලියන 236.4ත් ඩොලර් මිලියන 207.3ක් එනම් 2.4% ක ප්‍රතිශතයක් නියෝජනය කර තිබුණේ කුළුබඩු අපනයන ආදායමයි. එය 2015 වර්ෂයේදී ඇ.ඩො. මිලියන 378.4 දක්වා වර්ධනය වී ඇති අතර සමස්ත කෘෂිකාර්මික අපනයන තුළ කුළුබඩු අපනයන ප්‍රතිශතය 3.6% දක්වා වර්ධනය වී පවතී. මේ තත්ත්වය තවදුරටත් වර්ධනය කර ගැනීමට ගෝලීය සහ දේශීය වශයෙන් අවස්ථා හා හැකියාවන් ශ්‍රී ලංකාව සතුව පවතී.

1.2 අධ්‍යයන ගැටලුව

අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ව්‍යාප්ති නිලධාරී කාර්ය මණ්ඩලයක් පත් කිරීම, බෝග විශේෂඥයින් පත්කිරීම, පර්යේෂණ කටයුතු කරගෙන යාම, නව තාක්ෂණය ගැන ගොවීන් දැනුවත් කිරීම, පුහුණු වැඩසටහන් පැවැත්වීම, වැඩි දියුණු කරන ලද රෝපණ ද්‍රව්‍ය ලබාදීම, වගාව සඳහා සහනාධාර

සැපයීම වැනි සංවර්ධන සහායන් ගණනාවක් කුළුබඩු වගා ක්ෂේත්‍රය දියුණු කිරීම සඳහා ගෙන ඇත. අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව ගම්මිරිස් වගා අංශය සංවර්ධනය කර වාර්ෂික නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීම සඳහා ද බලවත් පරිශ්‍රමයක් දැරීය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් 2010දී හෙක්ටයාර් 37,340ක් වූ වගා බිම් ප්‍රමාණය 2015 දී හෙක්. 44,450 දක්වා වර්ධනය කර ගැනීමට හැකියාව ලැබී ඇති අතර ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනයද 2010 දී මෙ.ටො. 26,620 සිට 2015 වන විට මෙ.ටො. 35,459 දක්වා වර්ධනය කර ගැනීමට සමත් වී ඇත. එහෙත් ගෝලීය වෙළෙඳපොළ අවස්ථා වගා බිම් ප්‍රමාණය හා නිෂ්පාදනය සම්බන්ධ දත්ත විශ්ලේෂණයේදී පැහැදිලි වන්නේ ගම්මිරිස් නිෂ්පාදන ඵලදායිතාවය සම්බන්ධයෙන් බලවත් දුර්වලතා රැසක් පවතින බවයි. එහිදී විශේෂයෙන් නිෂ්පාදන ඵලදායිතාවය පහළ මට්ටමක පැවතීම, අගය එකතු කිරීම සිදු නොවීම, අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ගොවීන් වෙත සපයන සුභසාධන සේවාවන් හා සහනාධාර නිසි පරිදි උපයෝජනය කර නොගැනීම ආදී ගැටලු හඳුනා ගැනීමට හැකිය.

වගු අංක 1:1 - 2010 සිට 2015 වර්ෂය දක්වා ශ්‍රී ලංකාවේ ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය

වර්ෂය	වගා බිම් ප්‍රමාණය (හෙක්.)	ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය (මෙ.ටො)	අපනයන (මෙ.ටො.)
2010	37,340	26,620	-
2011	36,431	25,770	5,057
2012	37,825	25,637	10,487
2013	39,493	26,727	21,330
2014	39,650	27,850	7,930
2015	44,450	35,459	16,637

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහබැංකු වාර්ෂික වාර්තාව -2013

1.3 අධ්‍යයනයේ අරමුණ

ඉහත තත්ත්වය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ ගම්මිරිස් වගාවේ නිෂ්පාදනය හා ඵලදායිතාවය පහළ තත්ත්වයක පැවතීම හා අගය එකතු කිරීමක් සිදු නොවීමට බලපාන සමාජ-ආර්ථික හේතු හා ගැටලු හඳුනා ගැනීම මෙම අධ්‍යයනයේ ප්‍රධාන අරමුණ වේ.

මෙම අධ්‍යයනයේ විශේෂිත අරමුණු :

1. ගම්මිරිස් වගාකරුවන්ගේ වෙනත් ආදායම් මාර්ග හා ඒවා අතුරින් ගම්මිරිස් වගා ආදායමට හිමි තත්ත්වය පරීක්ෂා කිරීම.
2. වගාවේ ව්‍යාප්ති සේවා සහ නව තාක්ෂණය සැපයීම, වගා ව්‍යාප්තිය වැඩි කිරීම, නිෂ්පාදනය සහ ඵලදායිතාවය වැඩි කිරීම හා වටිනාකම් එකතු කළ නිෂ්පාදන ඇතිකිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් ව්‍යාප්ති සේවයක් පවතින්නේද යන්න සොයා බැලීම.
3. වර්තමානයේ ගම්මිරිස් වගාවේ නියැලී සිටින ගොවීන්ගේ වයස් මට්ටම සොයා බැලීම හා එම වයස් මට්ටම අනුව ඔවුන් වගාව හොඳින් පවත්වා ගෙන යාමට හැකි වයස් මට්ටමක පසුවන්නේද යන්න විමසීම.
4. ගම්මිරිස් වගා ක්ෂේත්‍රයේ සංවර්ධනය උදෙසා අධ්‍යයනය ආශ්‍රයෙන් නිගමන හා නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීම, යන ඒවා වේ.

1.4 අධ්‍යයනයේ වැදගත්කම

ගම්මිරිස් නිපදවන ලෝකයේ වෙනත් රටවල් සමඟ සසඳන විට ශ්‍රී ලංකාවේ ගම්මිරිස් සඳහා ලෝක වෙළඳපොළේ ඉතා කැපී පෙනෙන ඉල්ලුමක් පවතී. නමුත් ගම්මිරිස් හා සම්බන්ධ සංඛ්‍යා ලේඛන පරීක්ෂා කළ විට පෙනී යන්නේ පසුගිය කාලය තුළ ගම්මිරිස්වල ඵලදායිතාවය ඉහළ නැගීමක් සිදුවී නැති බවයි. එයට හේතුව එක ගම්මිරිස් වැලකින් ලබාගත යුතු විභව අස්වැන්නක් ලබා ගැනීම සඳහා නිර්දේශිත ප්‍රායෝගික කෘෂිකාර්මික ක්‍රියාකාරකම් ගොවීන් විසින් අනුගමනය නොකිරීමයි. එම නිසා ගොවීන්ගේ පාර්ශ්වයෙන් සිදුවන මෙම අඩුපාඩුව නිවැරදි කළ යුතු වෙයි.

අනෙක් ප්‍රධානතම හේතුව වන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ ගම්මිරිස් ලෝක වෙළඳපොළේ අවශ්‍යතාවයට සරිලන පරිදි සකස් කර ඉදිරිපත් නොකිරීමයි. ගම්මිරිස් නිෂ්පාදකයාගේ සිට අපනයනකරුවා දක්වා අලෙවි මාර්ගයේ වූ අවස්ථා ගණනාවක් පසුකරන්නේ වී නමුත් ගම්මිරිස්වල තත්ත්වය ඉහළ දැමීම සඳහා මෙම සැපයුම් ක්‍රියාදාමයේ අගය එකතු කිරීමට ක්‍රියාකිරීම ඉතා අවම මට්ටමක පවතී. ශ්‍රී ලංකාවේ ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනයේ පවතින මෙම අඩුපාඩුකම් හා ඒවාට හේතු සොයා බලා ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනයේ ගුණාත්මක වර්ධනයක් සඳහා නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීමට ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනයේ සමාජ-ආර්ථික පසුබිම් හා සම්බන්ධ බිම් මට්ටමේ තත්ත්වය පිළිබඳව අධ්‍යයනයක් කිරීම ඉතා වැදගත්ය. එම කාලීන අවශ්‍යතාවය සපුරාලීම මෙම අධ්‍යයනය මඟින් සිදුවේ.

1.5 අධ්‍යයනයේ විෂය පථය

මෙම අධ්‍යයනය කේන්ද්‍රගතවී ඇත්තේ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ සමාජ ආර්ථික පසුබිම වගා ඉඩම්වල විශාලත්වය, වගා ක්‍රම, බෝග වගා තොරතුරු, වගාව නඩත්තුව, ව්‍යාප්ති සේවයේ ක්‍රියාකාරිත්වය අස්වනු නෙළීම, පසුඅස්වනු තාක්ෂණය, අලෙවිය හා අලෙවි දාමයන්, ගම්මිරිස් ගොවීන් මුහුණපා සිටින ගැටලු සහ ගැටලු විසඳීමට ගත යුතු ක්‍රියාමාර්ග හා අධ්‍යයනය ආශ්‍රයෙන් වූ සොයා ගැනීම්, නිගමන හා නිර්දේශ යනාදී ක්ෂේත්‍රයන් වෙතය.

1.6 පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

1.6.1 දත්ත රැස්කිරීමේ ක්‍රමවේදය

මෙම අධ්‍යයනයේ දත්ත රැස්කිරීමේ ක්‍රමවේදය වනුයේ ප්‍රශ්නාවලි සමීක්ෂණය සහ ප්‍රධාන පුද්ගල සාකච්ඡා ක්‍රමයයි. අර්ධ ව්‍යුහගත ප්‍රශ්නාවලියක් ප්‍රාථමික දත්ත රැස්කිරීම සඳහා යොදා ගන්නා ලදී. අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ ගම්මිරිස් වගා ව්‍යාප්තිය පිළිබඳ සංඛ්‍යා ලේඛණ භාවිතා කර වැඩිම ගම්මිරිස් වගා ව්‍යාප්තියක් පැවති දිස්ත්‍රික්ක හතරක් තෝරා ගන්නා ලදී. වැඩිම වගා බිම් ප්‍රමාණයක් පැවති දිස්ත්‍රික්ක වූයේ මාතලේ, මහනුවර, බදුල්ල සහ මොණරාගල යන දිස්ත්‍රික්ක හතරයි. මේවා අතුරින් මහනුවර, මාතලේ දිස්ත්‍රික්ක දෙක මධ්‍යම පළාතට අයත් වන අතර බදුල්ල, මොණරාගල දිස්ත්‍රික්ක දෙක උච්ච පළාතට අයත් වෙයි.

එම එක් එක් දිස්ත්‍රික්කයේ වැඩිම ගම්මිරිස් වගා ව්‍යාප්තියක් ඇති ගොවිජන සංවර්ධන මධ්‍යස්ථාන බල ප්‍රදේශ තුන බැගින් දිස්ත්‍රික්ක හතරේ එක් එක් බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් වගා ව්‍යාප්තිය වැඩි ග්‍රාම නිලධාරී වසම් 12ක් තෝරා ගෙන එක් ග්‍රාම නිලධාරී වසමකින් අවම වශයෙන් ගොවීන් 24 දෙනෙක් සරල සසම්භාවී ක්‍රමවේදය අනුව තෝරා ගෙන වසම් 12න් ගොවීන් 307 දෙනෙකු ආශ්‍රයෙන් ප්‍රශ්නාවලි සමීක්ෂණය භාවිතා කිරීම මඟින් දත්ත රැස් කරන ලදී.

වගු අංක 1:2 මගින් දත්ත රැස් කිරීමට තෝරා ගත් දිස්ත්‍රික්ක හතර සහ එම එක් එක් දිස්ත්‍රික්කයේ ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශ 12හි ප්‍රශ්නාවලි සමීක්ෂණය සඳහා තෝරා ගත් ගොවීන් සංඛ්‍යාව දක්වා ඇත.

වගු අංක 1:2 අධ්‍යයන නියැදි ප්‍රදේශ සහ එකිනෙකින් තෝරා ගත් ගොවීන් සංඛ්‍යාව.

ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශ	වැඩිම ගම්මිරිස් වගා ව්‍යාප්තියක් සහිත දිස්ත්‍රික්ක				
	මාතලේ	මහනුවර	බදුල්ල	මොණරාගල	මුළු ප්‍රමාණය
පල්ලේපොල	24				24
හුණුකැට ඇළ	25				25
පලාපත්වල	25				25
හතරලියැද්ද		26			26
අම්බාලේ		26			26
කලුන්තැන්න		29			29
හාලි ඇල			25		25
බඹරපාන			27		27
හල්දුම්මුල්ල			25		25
බිබිල				25	25
මැදගම				25	25
බඩල්කුඹුර				25	25
මුළු ප්‍රමාණය	74	81	77	75	307

මූලාශ්‍රය : අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව

එක් එක් දිස්ත්‍රික්කයේ ග්‍රාම නිලධාරී වසම් තුනෙන් අවම වශයෙන් ගොවීන් 74ක් සහ උපරිම වශයෙන් 81ක් ද මීට අමතරව ඉහත සඳහන් ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශ 12හි අපනයන සංවර්ධන ව්‍යාප්ති නිලධාරීන් 12 දෙනා සමඟ ප්‍රධාන පුද්ගල සාකච්ඡා පවත්වා දත්ත රැස් කරන ලදී.

02 වැනි පරිච්ඡේදය සාහිත්‍ය විමසුම

හැඳින්වීම

ගම්මිරිස් වගා ක්ෂේත්‍රයේ සමාජ ආර්ථික තත්ත්වය අලලා සිදුකෙරුණු පර්යේෂණ වාර්තා සම්බන්ධව සාහිත්‍ය විමසුම මෙම පරිච්ඡේදය මඟින් ඉදිරිපත් කෙරේ.

2.1 සාහිත්‍ය විමසුම

Development and export potential of collected Spice and Beverage crops යන මාතෘකාව යටතේ මුදල් හා ක්‍රමසම්පාදන අමාත්‍යාංශය, ජාතික සැලසුම් අංශය 1984 වර්ෂයේ මහනුවර, මාතලේ, කුරුණෑගල හා කැගලේ දිස්ත්‍රික්කවල සිදුකරන ලද අධ්‍යයනයක් මඟින් පහත සඳහන් සොයා ගැනීම් සිදුකර ඇත.

වගා සහනාධාර යටතේ අපනයන බෝග වගාව ව්‍යාප්ත කර තිබූ අක්කර ගණන සිග්‍රයෙන් ඉහළ ගියද එම මුදල් වියදමට සාපේක්ෂව අපනයන ඉපයීම් ඉතා පහළය. 1973-78 කාලපරිච්ඡේදයේදී වගා සහනාධාර යටතේ වගා කරන ලද පැළවලින් කොටසක් පමණක් නියමිත ඵල දරණ කාලය ඵලඹෙන විට ඵල දරණ ලදී. මෙම කාලයේ සහනාධාර යටතේ වගා කරන ලද ගම්මිරිස්, කොකෝවා සහ කෝපි පැළවලින් 8% සිට 17% දක්වා ප්‍රමාණයක් පමණක් නියමිත වයසේදී අස්වනු ලැබීම ඇරඹී ඇත. කුරුළු පැළවලින් 55%ක් නියමිත වයසේදී අස්වනු ලබාදීම ඇරඹුණි. කාලගුණික ප්‍රශ්න, අවශ්‍ය කාලයට වර්ෂාව නොලැබීම, වී වගාව හා සම්බන්ධ වැඩකටයුතුවල නියැලීම නිසා වගාවේ පැළ අවධියේදී සතුන් විනාශ කිරීමෙන් වළක්වා ගැනීමට පැළ බලාකියා ගැනීම සඳහා ශ්‍රමය සපයා ගැනීමට නොහැකිවීම හා වගා සහනාධාර දීමනා ප්‍රමාදවී ගෙවීම් කිරීම යන හේතූන් නිසා වගා සහනාධාර යටතේ වගාකළ පැළවලින් 10% සිට 15% දක්වා වූ ප්‍රමාණයක් පමණක් ඵල දරණ තත්ත්වයට එළඹුණි. එම නිසා පහත සඳහන් නිර්දේශ ඉදිරිපත් කොට ඇත.

රසායනික පොහොර වර්ග යෙදවුම් සඳහා ආයෝජනය අඩුකර ස්වභාවික වගා ක්‍රමය යටතේ විධිමත් ලෙස ගම්මිරිස් වගාව තිරසාර ලෙස පවත්වාගෙන යාම. මෙම ස්වභාවික වගා ක්‍රමය යටතේ වගාව පවත්වාගෙන යාම නිසා අකාබනික පොහොර, දිලීර නාශක, වල් නාශක හා කෘමිනාශක වගාවට යෙදීම නිසා පරිසරයට සිදුවන හානියද අඩුවෙන් බව සඳහන් කර ඇත.

Structure Conduct and Performance Analysis of Cinnamon, Pepper, Coconut and Tea Market යන මාතෘකාව යටතේ 2007 වර්ෂයේදී මෙම ආයතනයේ රූපසේන ඇතුළු කණ්ඩායමක් විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රදේශ කීපයක සිදුකරන ලද අධ්‍යයනයක සොයා ගැනීම් සහ නිර්දේශ පහත සඳහන් පරිදි වේ. කුඩා පරිමාණ කර්මාන්තයක් වන අතර සම්ප්‍රදායික තාක්ෂණය භාවිතා කරයි. වගාවේ ඵලදායිතාවය පහළ මට්ටමක පවතී. මෙහි අලෙවිකරණ රටාව අසංවිධානාත්මක තත්ත්වයක වේ.

මෙම නිෂ්පාදනවලින් 20%ක්ම භාවිතා කරන්නේ ආහාර සකස් කිරීම සඳහා වෙයි. අලෙවිය විවිධාංගීකරණය ඉතා පහළ මට්ටමක පවතින අතර අපනයනවලින් 95%ක්ම ප්‍රාථමික නිෂ්පාදනවලින් සමන්විත වේ.

මෙම අධ්‍යයනයේ සැලසුම් සංවර්ධනය සඳහා වූ නිර්දේශ අතර, වගා ඉඩම් විශාල ප්‍රමාණයක් පවතින අතර සැලකිය යුතු නිෂ්පාදන වැඩිකිරීමක් සඳහා ඒකක වියදම පහත හෙළිය යුතුවෙයි. මේ සඳහා ඉහළ අස්වැන්නක් ලබාදෙන ප්‍රභේද හඳුන්වාදිය යුතුවේ. වගා ක්‍රමය වැඩිදියුණු කිරීම උදෙසා වඩා හොඳ ව්‍යාප්ති ක්‍රමයක් ඇති කළ යුතුවේ. ප්‍රමාණවත් සැපයුමක් සහතික කිරීම සඳහා පාරම්පරිකව වගාව සිදු නොකරන ප්‍රදේශවලද වගාව ව්‍යාප්ත කළ යුතුවේ. නිෂ්පාදනය සංවර්ධනය කිරීම සඳහා නිර්දේශ වශයෙන් වියදම අඩුකරමින් නිෂ්පාදනය සංවර්ධනය කිරීම සඳහා වැඩිදියුණු කරන ලද වඩාත් හොඳ පසු අස්වනු ක්‍රම හඳුන්වාදීමට යෝජනා කෙරේ. W.T.O, GATT වැනි වෙළෙඳ ගිවිසුම්වල අවශ්‍යතාවයන් සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා නිෂ්පාදනවල තත්ත්වය උසස් කිරීම අවශ්‍ය වේ. වෙළෙඳපොළ පුළුල් කිරීම සඳහා නිෂ්පාදනවල වටිනාකම් එකතු කිරීමේ අංශය සංවර්ධනය කළයුතු වෙයි.

වෙළෙඳපොළ සංවර්ධනය සඳහා පාරිභෝගික කැමැත්ත, අලුත් වෙළෙඳපොළවල් සොයා ගැනීම, ඉල්ලුම වැඩිදියුණු කිරීමේ උපාය මාර්ග හඳුනාගැනීම සඳහා අලෙවි පර්යේෂණ අධ්‍යයනය සිදුකිරීම අවශ්‍ය වේ. වර්තමානයේ දුර්වල මට්ටමක පවතින කලාපීය අලෙවිය සංවර්ධනය සඳහා විශේෂ අවදානය යොමු කළයුතු වෙයි. අලෙවිපොළ, මිලදී ගන්නන් හා අලෙවිකරුවන් හමුවීම්, අලෙවි සංවර්ධන දුක සංචාර යනාදී අලෙවි ප්‍රවර්ධන උපාය මාර්ග තවදුරටත් ශක්තිමත් කළ යුතුවෙයි. අපනයනකරුවන්ගේ වැඩකිරීමේ හැකියාව පිළිබඳව ගැටලුවක් පවතින නිසා ණය සඳහා ප්‍රවේශවීම ණය ගැනීම හැකි කරවීමට විශේෂිත ණය යෝජනා ක්‍රමයක් ස්ථාපිත කළ යුතුය. දේශීය සහ ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළේ මිල ගණන් ඉල්ලුම හා සැපයුම පිළිබඳව තොරතුරු එකතු කිරීමට හා බෙදාහැරීමට අලෙවි තොරතුරු ප්‍රමාණවත් පරිදි නොමැතිකම, වෙළෙඳුන් සමඟ සබඳතා ප්‍රමාණවත් පරිදි නොමැතිකම, වෙළෙඳපළ ඉල්ලුම අඩු තත්ත්වයක පැවතීම, අපනයනයේදී අනුගමනය කළ යුතු ක්‍රියා මාර්ග විශාල ප්‍රමාණයක් ඇති අතර වෙළෙඳාමේ හා අපනයනයේදී ඉහළම තත්ත්වයකින් යුක්ත භාණ්ඩ ඉදිරිපත් කිරීම අවශ්‍ය වේ.

2.2 කුළුබඩු ක්ෂේත්‍රයේ ගැටලු සහ වර්තමාන අභියෝග

අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව කුළුබඩු ක්ෂේත්‍රයේ සංවර්ධනය සඳහා උත්සාහයන් රැසක් ගෙන තිබුණද එහි සංවර්ධනයට එරෙහිව අභියෝග සහ ගැටලු ගණනාවක්ම පවතී. හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණුකිරීමේ ආයතනය 2015 වර්ෂයේදී සිදුකරන ලද අධ්‍යයනයකින් කුළුබඩු වගාව, නිෂ්පාදනය හා අලෙවිය සම්බන්ධයෙන් ගැටලු සහ අභියෝග ගණනාවක්ම හඳුනාගෙන ඇත. ඒවා අතර, කුළුබඩු කර්මාන්තය පාදක කරගත් දියුණු කර්මාන්තයක් ගොඩනැගී නැතිකම, කුළුබඩු ගොවියාගේ සිට අපනයනකරුවා දක්වා අදියර කීපයක් ප්‍රාදේශීය හා තොග වෙළෙඳුන් අතින් අතට මාරු වුවත් පළමු නිෂ්පාදන ස්වරූපයේ වෙනසක් සිදුනොවී ප්‍රාථමික වෙළඳ භාණ්ඩයක් ලෙසම අපනයනය කිරීමේ තත්ත්වය තව දුරටත් ඒ ආකාරයෙන්ම පැවතීම, සැලකිය යුතු ගම්මිරිස් වගාකරුවන් පිරිසක් ගම්මිරිස් වගාව පිළිබඳ නිසි අවබෝධයකින් තොරව වගාවේ නිරතව සිටීම, බොහෝ ගම්මිරිස් ගොවීන් ගම්මිරිස් වගාව ඔවුන්ගේ ද්විතීක රැකියාවක් වශයෙන් පවත්වා ගෙන යාම නිසා ඉන් නිසි ඵල ප්‍රයෝජන නොලැබීම යනාදිය නිසා වගා ඒකකයකින් ලැබිය යුතු අස්වනු ප්‍රමාණය ලබා ගැනීමට අසමත්ව සිටීම ප්‍රමුඛ ගැටලු ලෙස හඳුනා ගෙන ඇත.

පැහැදිලිවම මෙය රටට විශාල විදේශ විනිමය ප්‍රමාණයක් උපදවාගැනීමට ඇති අවස්ථාවක් අහිමිකර ගැනීමකි. එම නිසා ගම්මිරිස් වගාවේ සංවර්ධන විභවතා සහ ගැටලු ආශ්‍රිතව පර්යේෂණ අධ්‍යයනයක් සිදුකර එහි බිම් මට්ටමේ පවතින සැබෑ තත්ත්වය හඳුනා ගැනීමෙන් මෙම කර්මාන්තයේ සංවර්ධනයට ඇති බාධක හඳුනාගැනීමට පුළුවන.

2.3 “Analysis of cinnamon, pepper and cardamom value chains in Sri Lanka” යන මාතෘකාව යටතේ “ප්‍රතිපත්ති අධ්‍යයන ආයතනයේ” ජනක විජයසිරි ඇතුළත් විද්වත් පිරිසක් විසින් 2017 වර්ෂයේ අධ්‍යයනයක් සිදු කර ඇත.

1. වටිනාකම් දාම විශ්ලේෂණ ක්‍රමවේදය value chain analysis (VAC) භාවිතා කරමින් සිදු කළ මෙම අධ්‍යයනයේ ප්‍රධානතම අංශ වන්නේ දත්ත රැස් කිරීම, වටිනාකම් දාම සිතියම් ගත කිරීම (mapping) අවස්ථා (opportunities) සහ බාධක (constraints) විග්‍රහය සහ ඒ ආශ්‍රයෙන් සොයා ගැනීම් සහ නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීමය. මෙම අධ්‍යයනයේ පළමු අදියරේ දී ද්විතීක සහ ප්‍රාථමික දත්ත එක් රැස් කරන ලදී. මෙලෙස එකතු කරන ලද දත්ත විශ්ලේෂණය කරන ලද්දේ සිතියම් කරන අභ්‍යාසයේදී වූ අතර එය ද්විතීක අදියර විය. අවස්ථා සහ බාධක හඳුනා ගැනීම අවසාන අදියර විය. අවසාන වශයෙන් අධ්‍යයනයේ සොයා ගැනීම් ව්‍යාපෘති උපදේශන කමිටුව වෙත ඉදිරිපත් කරන ලදී.

මෙම අධ්‍යයනයේ අරමුණ වූයේ වටිනාකම් දාමයේ ක්‍රියාකාරකයන් හැකියා පරිසරය සහ ක්‍රියාකාරකම් සිතියම්කරණය, වටිනාකම් දාම විශ්ලේෂණ ක්‍රමවේදය value chain analysis (VAC) භාවිතා කිරීම මගින් කුළුබඩුවල තත්ත්වය සහ පාරිභෝගික සනීපාරක්ෂකතාව තත්ත්වය හා සංවිධාන ප්‍රතිලාභ බෙදා හැරීම හා ශ්‍රී ලංකා කුළුබඩු අංශය විසින් මුහුණ දී සිටින ගැටළු හඳුනා ගැනීම, මෙම වටිනාකම් දාම විශ්ලේෂණ

ක්‍රමවේදය value chain analysis (VAC) පාදක කර ගනිමින් අපනයන නිෂ්පාදන ප්‍රමාණය වැඩි කර ගැනීම, කුළුබඩු අංශයේ විවිධ අවස්ථා වල තත්වය උසස් කිරීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීමය. ගම්මිරිස් සම්බන්ධව විවිධ කාර්යවල නියැලී සිටින කොටස්කරුවන් රාශියකින් ගම්මිරිස් දාමය සමන්විතය. කුඩා ඉඩම් හිමියන් රාශියක් විසින් වගා කර ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය කරන අතර විවිධ කාර්යවල නියැලී අතරමැදියන් ගණනාවක් දාමය තුළ සිටී. ඔවුන් එකතු කරන්නන්, වෙළඳුන්, තොග වෙළඳුන්, ශ්‍රේණි ගත කරන්නන්, සැකසුම්කරන්නන්, විදේශීය වෙළෙඳපොළට ඉදිරිපත් කරන අපනයනකරුවන් යනාදීන් වේ.

ගම්මිරිස් දාමයේ විවිධ කාර්යය වල නියැලී සිටින කොටස්කරුවන් (stakeholders) අභියෝග රාශියකට මුහුණ දී සිටී. වගා කිරීම, නිෂ්පාදනය කිරීම, අස්වනු නෙළීම යන මට්ටම්වලදී අඩු ඵලදායිතාවය, දේශගුණික වෙනස්වීම, අධික වියදම, රෝග, කෘමි හානි, ශ්‍රමය සඳහා වන යෙදවුම් වියදම, මිල උච්චාවචනය, සොරුන්ගෙන් වන හානි හා වගාව සඳහා ප්‍රමාණවත් නොවූ සහයෝගය යනාදී අභියෝග බලපා තිබෙන බව මෙම අධ්‍යයනය විසින් පෙන්වා දී ඇත.

දාමයේ අතරමැදි අවස්ථාවේදී ප්‍රමාණවත් නොවූ සැපයුම, ගම්මිරිස් සැකසීමේදී ප්‍රමාණවත් නොවූ පහසුකම් හා අවශ්‍ය ශ්‍රමය සම්බන්ධ ගැටලු පවතී. අපනයන අවස්ථාවේදී අපනයන සමාගම් සඳහා සැපයුම් හිඟතාවය, නිෂ්පාදන තත්වයේ ගැටලු යනාදිය වෙයි. දාමයේ ඉහළ කොටසෙහි තත්වයේ සහ සුරක්ෂිතභාවයේ පහත් මට්ටම පිලිබඳ ගැටලු වෙයි. මෙම බාධකවලට මුහුණ දීම සඳහා වටිනාකම් දාමයේ ක්‍රියාකරුවන් ඇතුළු රාජ්‍ය හා පුද්ගලික අංශයේ දෙපිරිසටම බහුවිද ඵලඹුමක් අවශ්‍ය බව දක්වා ඇත.

කුළුබඩු අංශයේ දියුණුව සඳහා කැපවී සිටින ඊට බොහෝ සම්බන්ධ රජයේ, අර්ධ රාජ්‍ය සහ පුද්ගලික සංවිධාන හා ඒවායේ ප්‍රධාන අරමුණු , ක්‍රියාකාරකම්, කාර්යයන්, විවිධ කොටස්කරුවන් සමග සම්බන්ධතාවයක් එම ආයතන මුහුණ දී සිටින ගැටලු සහ අභියෝග මෙම අධ්‍යයනයේදී ඉදිරිපත් කර ඇත .ඒ අනුව කුළුබඩු මණ්ඩලය (TSC), කර්මාන්ත තාක්ෂණ ආයතනය (ITI), ජාතික කුරුඳු පර්යේෂණ හා පුහුණු ආයතනය (NCR & TC), කුළුබඩු නිෂ්පාදන හා අලෙවිකරුවන්ගේ සංගමය (SAPPTA), ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති ආයතනය (SLSI), අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව (DEA), ප්‍රාථමික කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය (MPI) යනාදිය විසින් කුළුබඩු කර්මාන්තයේ ප්‍රගමනය සඳහා කරනු ලබන කාර්යයන් හා එම ආයතන මුහුණ දී සිටින අභියෝග පිලිබඳවද අවධානය යොමු කර ඇත.

2.3.1 නිෂ්පාදකයන් මුහුණ දෙන බාධක

1. පහළ අස්වැන්නක් සඳහා හේතු වී ඇති විසිරී පවතින කුඩා ගම්මිරිස් ඉඩම් හා මිශ්‍ර වගා සහිත ඉතාම අඩු යෙදවුම් ලබා දෙන ගම්මිරිස් වගාවන්ගෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ ගම්මිරිස් ක්ෂේත්‍රය සමන්විතය.
2. බෝග වගාවේ විශාලත්වය අනුව දේශගුණික විපර්යාස බලපානු ලබයි.
3. ශ්‍රම හිඟය හා අධික ශ්‍රම වියදම වගාව සඳහා අයහපත් ලෙස බලපානු ලබයි.
4. පොහොර මිල ඉහල යාම අධික ලෙස බලපානු ලබයි.
5. කෘමි රෝග සහ උවදුරු, පැළ හිඟකම වගාව අඩාල කරයි.
6. වන සත්ත්ව හානි සහ සොරුන්ගෙන් වන හානි වගාවේ දියුණුව අඩාල කරයි.
7. වගාවට වැළඳෙන දිලීර සහ විෂවීම් ගම්මිරිස්වල තත්වය හා ආරක්ෂණය අඩු වීමට හේතුවී ඇත.
8. මිල උච්චාවචනය අහිතකර ලෙස බලපායි.
9. ව්‍යාප්ති සේවාවේ දුර්වලතාවයන් වගාවට අහිතකර ලෙස බලපායි.
10. යහපත් කෘෂිකාර්මික ක්‍රියාකාරකම් හා ඉඩම් විවිධාංගීකරණය, ගම්බද ගොවීන් තුළ ඇති නොදන්නාකම ගම්මිරිස් වගාවෙන් ඉහළ ඵලදායිතාවයක් ලබා ගැනීම වළක්වයි.

2.3.2 අතරමැදියන් මුහුණපාන බාධක

1. ඇතැම් දිස්ත්‍රික්කවල සැපයුමේ කාලීන වෙනස්කම් නිසා ගම්මිරිස් ප්‍රමාණවත් සැපයුමක් නොමැතිකම හා අඩු ඵලදායිත්වය විශාල බාධකයකි.
2. බුබුළු ගම්මිරිස් ඉහළ මිලකට මිලදී ගැනීම නිසා වියලි කළු ගම්මිරිස්වල අඩු සැපයුමක් පවතී.

3. ඉක්මනින් මුදල් උපයා ගැනීම සඳහා බුබුළු ගම්මිරිස් නෙළීමට ගොවීන් පුරුදු වී සිටීම.
4. ගම්මිරිස් වියළීම සඳහා ඉහළ ශ්‍රම වියදමක් වැය වීම.

2.3.3 අපනයනකරුවන් සඳහා බාධක

1. අන්තර් ජාතික ඉල්ලුම සපුරාලීමට තරම් ප්‍රමාණවත් ඉහළ මට්ටමේ ගම්මිරිස් නොපැවතීම.
2. පාරම්පරික ගම්මිරිස් නිෂ්පාදකයන් හා අපනයනකරුවන් අතර ඉහළ තරගකාරීත්වය.
3. අපනයනකරුවන් කිසිම ලෙසකින් වගාවට සම්බන්ධ නොවීම.
4. ඉහළ මට්ටමේ කළු ගම්මිරිස් සැපයුමේ දුර්වලතා නිසා උසස් තත්ත්වයේ කළු ගම්මිරිස් සැපයුම ප්‍රමාණවත් නොවීම යනාදියයි.

2.3.4 ගම්මිරිස් කර්මාන්තයේ වටිනාකම් දාමයේ අවස්ථාවන් හා බාධකයන්

2.3.4.1 නිෂ්පාදකයන් සඳහා අවස්ථාවන්

ගම්මිරිස් නිෂ්පාදකයාට ඇති අවස්ථාවන් හා බාධාවන් ලෙස පහත සඳහන් ඒවා හඳුනාගෙන ඇත.

1. ශ්‍රී ලංකාවේ නිෂ්පාදිත ගම්මිරිස්වල piperine නැමැති රසායනික සංයෝගය හා තෙල් ඉහළ ප්‍රමාණවලින් අඩංගුව ඇති හෙයින් මෙම තත්වය උළුප්වා දැක්වීමෙන් අපනයනය වැඩි කර ගත හැකිය.
2. කෘෂි භානි හා රෝගා බාධවලට ඔරොත්තු දෙන විවිධ වර්ගයේ ගම්මිරිස් වගා කිරීම සඳහා රජයේ හා පුද්ගලික අංශයේ සහයෝගය ලබා ගත හැකිය.
3. වර්ධනය වන අන්තර් ජාතික ඉල්ලුම නිසා ඉහළ ගොවිපළ මිලක් ලබා ගත හැකිය.
4. ඉහළ මිල ගණන් සහිත කාබනික වෙළඳපලට ඇතුළත් වීමට අවස්ථාව සලසා ගත හැකිය.
5. ශ්‍රී ලංකාවේ වියළි කලාපයේ ද ගම්මිරිස් වගාව ව්‍යාප්ත කිරීමට විභවතාවයක් ඇත.
6. වටිනාකම් එකතු කිරීම කරනු ලබන ව්‍යවසායන් සඳහා ප්‍රාථමික කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය 50% ක සහනාධාරයක් අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව ලබා දෙයි.
7. කාබනික ගම්මිරිස් ගම්මාන වැඩසටහන දියුණු කරමින් පවතී.

2.3.4.2 අතර මැදියන් සඳහා අවස්ථාවන්

1. අමු ගම්මිරිස් මිලදී ගන්නන්ගේ අවශ්‍යතාවය සහ තත්වයට අනුකූලව සකස් කිරීමට පුළුවන.
2. වටිනාකම් එකතු කිරීම් කළ හැකිය.
3. කළු ගම්මිරිස්වලට වර්ධනය වන ඉල්ලුමක් තිබෙන නිසා ගම්මිරිස් මිල ඉහළ යයි.
4. පසුපස සබඳතා සමග සම්බන්ධ වීමට (Backward integration) පුළුවන.
5. මධ්‍යගත සැකසුම් මධ්‍යස්ථාන ආරම්භ කිරීමට පුළුවන.
6. වටිනාකම් එකතු කරනු ලබන ව්‍යවසායකයින් සඳහා ප්‍රාථමික කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය 50%ක දීමනාවක් ලබා දෙයි.

2.3.4.3 අපනයනකරුවන් සඳහා අවස්ථා

1. ගොවීන්ගෙන් සෘජුවම කොළ පැහැති ගම්මිරිස් මිලට ගෙන අපනයනකරුවන්ට අවශ්‍ය පරිදි සකසා ගත හැකිය.
2. කාබනික කළු ගම්මිරිස් අලෙවිකරණයේදී වෙනත් තරගකරුවන් සමග සැසඳීමේදී කිසිම කෘමිනාශකයක් භාවිතා නොකර සිටීමට පුළුවන.
3. ඉහළ මට්ටමේ ශ්‍රී ලංකා ගම්මිරිස් වෙළඳපල සන්නාම ලකුණක් සේ සැලකේ.
4. ශ්‍රී ලංකා ගම්මිරිස්වල ඉහළ මට්ටමේ piperine අඩංගු වී ඇති බව අන්තර්ජාතික මට්ටමින් ප්‍රකාශනයට පත්වී ඇති පර්යේෂණ වාර්තාවල සඳහන්ය.
5. ලෝකයේ ගම්මිරිස් තෙල් සහ “ ඔලෙරොසින්” උභයා ගැනීම සඳහා තාක්ෂණය දියුණු වී ඇත.
6. ගම්මිරිස් ඇතුළත් ස්වාභාවික ආහාර සඳහා නව වෙළඳපල විවෘත වෙමින් පවතී.
7. ගම්මිරිස් කර්මාන්තයේ ගම්මිරිස් තෙල්, ඔලෙරොසින්, සුදු ගම්මිරිස් යනාදියේ වටිනාකම් එකතු කිරීම සඳහා විශාල ශක්‍යතාවයක් පවතී.

03 වැනි පරිච්ඡේදය ශ්‍රී ලංකාවේ කුළුබඩු කර්මාන්තය

ගම්මිරිස් වගාව හා ඒ සඳහා සුදුසු දේශගුණ, ගම්මිරිස් ප්‍රභේද ශ්‍රී ලංකාවේ ගම්මිරිස් වගා ප්‍රදේශ, අස්වනු නෙළීම, වෙළඳපළට සකස් කිරීම, ගම්මිරිස් අලෙවිය යනාදී ගම්මිරිස් වගා පසුබිම හා සම්බන්ධිත තොරතුරු මෙම පරිච්ඡේදය තුළින් ඉදිරිපත් කරයි.

3.1 ශ්‍රී ලංකාවේ කුළුබඩු කර්මාන්තය

සුළු හා විශාල පරිමාණ වශයෙන් කුළුබඩු නිෂ්පාදනය කරන ආසියාවේ රටවල් ගණනාවක් ඇති අතර ඒවා කුළුබඩු වර්ග රාශියක් නිෂ්පාදනය කරයි. ගම්මිරිස්, කරදමුංගු සහ කුරුඳු යන කුළුබඩු සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකාව ප්‍රමුඛස්ථානයක් උසුලයි.

ශ්‍රී ලංකාවාසීන් “කුළුබඩු” යන නාමයෙන් හඳුන්වනු ලබන මෙම බෝගවලට එම නම ලැබී ඇත්තේ අතීතයේදී ග්‍රාමීය ජනතාව මේවා වනාන්තරවලින් සොයාගත් බැවිනි. මෙහි “කුළු” යන වචනයේ තේරුම “වනය” යන්නයි. වනය ආශ්‍රිතව සොයාගත් බඩු 'කුළුබඩුයි'. ශ්‍රී ලංකාව මෙන්ම ආසියානු කලාපයේ බොහෝ රටවල්ද කුළුබඩු වර්ග ගණනාවක් නිෂ්පාදනය කරනු ලබයි. ශ්‍රී ලංකාවේ නිෂ්පාදනය කරන කුළුබඩු අතුරින් කුරුඳු ප්‍රධාන තැනක් ගනී. ශ්‍රී ලංකාවේ නිෂ්පාදනය වන තවත් ප්‍රධාන කුළුබඩු වර්ගයක් වන කරදමුංගු, වෑංජන රස ගන්වන හා සුවඳවත් කිරීම සඳහා යොදා ගනී. එය රස කැවිලිවලට මිහිරි රසයක් විශේෂයෙන්ම වටලප්පන් හා වැලිතලපවලට ඉමිහිරි රසයක් සහ සුගන්ධයක් එක් කරනු ලබයි. 'ගම්මිරිස්' (Pepper) අතිශය ජනප්‍රිය හා සුළු හා මහා පරිමාණ වගාකරුවන් රාශියකින් සමන්විත දේශීය වෙළඳපළක් සහ අපනයන වෙළෙඳපොළක් සහිත කුළුබඩු වර්ගයකි. රතුමිරිස්වලට ආදේශකයක් ලෙසටද ගම්මිරිස් බෝගය භාවිතා කිරීමට ජනතාව පුරුදුවී සිටී. කරාබුනැටි (cloves) ශ්‍රී ලංකාවේ නිෂ්පාදනය කරනු ලබන ඉතා ප්‍රචලිත කුළුබඩු වර්ගයක් වන අතර මෙය වෑංජන රසකාරකයක්, රසකැවිලි සඳහා සුගන්ද හා රසකාරකයක් ලෙස යොදා ගනී. සාදික්කා සහ වසාවාසිද ශ්‍රී ලංකාවේ නිෂ්පාදනය කරනු ලබන ආහාර රසකාරකයක්, සුගන්දකාරකයක්, ඖෂධ සඳහා අමුද්‍රව්‍යයක් ලෙස දේශීයව මෙන්ම ආසියාවේ හා යුරෝපයේද ඉතා ප්‍රසිද්ධ කුළුබඩු වර්ගයකි. මෙම ප්‍රධාන කුළුබඩු වර්ගවලට අමතරව තවත් කුළුබඩු වර්ග ගණනාවක් ශ්‍රී ලංකාවේ නිෂ්පාදනය කරන අතර ඒවා ආහාර රසකාරක හා ඖෂධීය ගුණ කාරකයක් වශයෙන් ශ්‍රී ලාංකිකයන්ගේ ආහාර පිසීමේදී යොදා ගනී. මේවා, කහ (turmeric) ගොරකා (gamboges), සියඹලා (tamarine), කරපිංචා (curry leaves), සේර (lemon grass) වශයෙන් දැක්විය හැකිය.

ඉඟුරු, කහ, සාදික්කා, කරාබුනැටි, එනසාල්, කුරුඳු සහ ගම්මිරිස් ඇතුළුව හොඳම තත්ත්වයේ කුළුබඩු වගා කරන රටක් වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාව ලෝකය පුරා ප්‍රසිද්ධය. එවැනි ප්‍රමුඛපෙළේ කුළුබඩු වර්ග 14ක් පමණ ශ්‍රී ලංකාවේ වගා කෙරේ. අතීතයේදී කුළුබඩු වගාව පැවතියේ උඩරට, දකුණේ සහ මුහුදුබඩ කලාපයේ ස්වභාවික වගාවක් වශයෙනි. මේවායේ අස්වනු නෙළා දේශීය වෙළෙඳන්දන්ට අලෙවිකරන ලදී. ගම්වැසියන්ට පහසුවෙන්ම මුදල් උපයා ගත හැකි මාර්ගයක් ලෙසට කුළුබඩු සලකන ලදී. කුළුබඩු ගස්, වැල් හා පඳුරු කීපයක් උඩරට සෑම ගෙවත්තකම වගාකර තිබුණි. කුළුබඩු සඳහා හොඳ වෙළඳපළක් ද පැවතුණි. එහෙත් කුළුබඩු විධිමත් වගාවක් ලෙස පවත්වා ගැනීමට එකල සමාජය ක්‍රියා කළේ නැත. එම නිසා කුළුබඩු වගාව අවිධිමත් වගාවක් වශයෙන් 1970 දශකය දක්වාම මෙම ප්‍රදේශවල පැවතුණි.

ලෝක වෙළඳපළේ කුළුබඩුවල මිල ගණන් 1970 දශකයේදී සීඝ්‍රයෙන් ඉහළ ගියේය. විදේශ විනිමය ඉපයීම සඳහා කුළුබඩු ක්ෂේත්‍රයේ පුළුල් විභවතාවය නිසා මෙහි ඇති ආර්ථිකමය වටිනාකම ශ්‍රී ලංකා රජයට අවබෝධ විය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් මෙම ක්ෂේත්‍රය දෙස රජයේ දැඩි අවධානය යොමුවූ අතර කුළුබඩු ක්ෂේත්‍රය නගාසිටුවීම සඳහා රජයේ ප්‍රතිපත්ති හඳුන්වාදීමට පියවර ගන්නා ලදී. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් මේ සඳහාම වෙන් වූ දෙපාර්තමේන්තුවක් ස්ථාපිත කරන ලද අතර ඒ සඳහා සුදුසුකම්ලත් පර්යේෂණ නිලධාරීන් හා ව්‍යාප්ති සේවක මණ්ඩලයක්ද බඳවා ගන්නා ලදී. මෙම සමස්ත ක්‍රියාමාර්ගවල ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ කුළුබඩු අංශය ආර්ථිකයේ ඉතා වැදගත් උප ආර්ථික ක්ෂේත්‍රයක් බවට

පත්විය. මේ නිසා කුළුබඩු වගා අංශය සිසු දියුණුවක් ලැබූ අතර ගෙවී ගිය දශක හතර තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ කුළුබඩු බෝග හෙක්ටයාර් 80,000ක පමණ වගාකරනු ලැබූ අතර එය රටේ මුළු වගාබිම් ප්‍රමාණයෙන් 6%ක් ආවරණය කරන ලදී.

වර්තමානයේදී ශ්‍රී ලංකාවේ කුළුබඩු වගාවේ නිරත ගොවීන් 200,000ක් පමණක් සිටින අතර ඔවුන්ගෙන් 70%ක් දෙනා හෙක්ටයාර් එකකට අඩු කුඩා ගොවීන් ය. ඔවුන්ගේ ප්‍රධානතම ආදායම කුළුබඩුවලින් ලබන ආදායම වේ. රටේ මුළු අපනයන ආදායමින් කුළුබඩු අපනයන ආදායම 1.5%ක් පමණ වේ. වර්තමානය වනවිට ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකාර්මික ද්‍රව්‍ය අපනයන මුළු වටිනාකමින් 4%ක් පමණ කුළුබඩු අපනයන මගින් උපයා ගනී.

3.2 ශ්‍රී ලංකාවේ ගම්මිරිස් වගාව

ඇත ඉතිහාසයේ සිට කුළුබඩු වර්ගයක් වශයෙන් හා ඖෂධයක් වශයෙන් බොහෝ ජාතීන් විසින් යොදාගත් “කුළුබඩු අතර රජු” “කළු රන්” යනාදි අන්වර්ථ නාමවලින් ගම්මිරිස් හඳුන්වනු ලැබීය. ගම්මිරිස් “piperacene” නමැති පවුලට අයත්ය. (pepper) යනුවෙන් හැඳින්වෙන ගම්මිරිස් බෝගයේ නිජබිම වන්නේ දකුණු ඉන්දියාවේ නැගෙනහිර කලාපයයි. දෙවැනි ශත වර්ෂයේ දී පමණ ගම්මිරිස් බෝගය ඉන්දියාවේ වැසියන් හඳුනාගෙන ඇති අතර ඔවුන් ආහාර පිසීම සඳහා භාවිතා කළ මෙම බෝගය 15 වන සියවසේදී ඉන්දියාව තුළ වගාවක් වශයෙන් ආරම්භ කොට ඇත. එහි මුල්ම අවස්ථාව වශයෙන් 1498 දී මලබාර් ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ප්‍රධාන කොට ගෙන වස්කෝද ගාමා විසින් කුළුබඩු වගාවක් ආරම්භ කළ අවස්ථාව හඳුනා ගත හැකි වේ. මෙසේ ආරම්භ වූ ගම්මිරිස් වගාව 16 වන සියවස වන විට ශ්‍රී ලංකාව, ජාවා, සුමාත්‍රා, මැඩගස්කර් ආදී රටවල්වලද වගාවක් වශයෙන් ආරම්භ කොට ඇති අතර පසුකාලයේදී එය ලෝකයේ බොහෝ රටවලට ව්‍යාප්ත වී තිබේ.

ගම්මිරිස් ඉන්දියාව, මලයාසියාව ආදී සර්ව කලාපීය දේශගුණයකින් යුක්ත රටවල හොඳින් වැවෙන ශාක (වැල්) විශේෂයක් වන අතර වර්තමානය වන විට කුළුබඩුවක් /ඖෂධයක් පමණක් නොව අපනයන බෝගයක් ලෙස ද භාවිතා වේ. මිරිස් භාවිතයක් නොමැති ජාතීන්ද ගම්මිරිස් භාවිත කරන අතර විවිධ ජාතීන් විවිධ නම්වලින් ගම්මිරිස් හඳුන්වයි. ඒ අනුව සංස්කෘත භාෂාවෙන් “මරිච උෂ්ණ” යනුවෙන් ද දෙමළ බසින් මෙලඟු / මිලඟු වශයෙන්ද හැඳින්වෙන ගම්මිරිස්වල ඉංග්‍රීසි නම Black paper / Common papper වේ. එමෙන් ම මුස්ලිම්වරු ප්‍රිය කරන බැවින් “යවනේෂ්” යනුවෙන් ද කළුපාට බැවින් “කෘෂ්ණ” යනුවෙන් ද වෘත්තාකාර බීජ ඇති බැවින් “සුවෘත්ත” හා වෘත්තඵල යනුවෙන් ද වැල්වල හටගන්නා බැවින් “වෙල්ලප්” යනුවෙන් ද හඳුන්වයි.

මෙලෙස විවිධ නම්වලින් හැඳින්වෙන ගම්මිරිස් සෙම් හා වාත රෝග සඳහා බහුලව යොදාගන්නා ශාකයක් වන අතර මෙය වෘක්ෂාරෝහී ලතා විශේෂයක් වේ. සැර සුවඳකින් යුක්ත, ආහාර රුචිය ඇතිකරවන මෙය උදරයේ පිපුම, අපිර්ණ රෝග, සෙම්ගෙඩි ප්‍රදාහය ආදී රෝග සඳහා යොදා ගත හැකි ඖෂධයක් වේ. ලොව ඉතා පැරණි හා වැදගත් කුළුබඩු වර්ගයක් වූ මෙහි Piperine නම් සංයෝගය පවතී. ගම්මිරිස්වල පවතින කටුක රසය Chavicine නම් පදාර්ථය නිසාද, ගම්මිරිස්වල සුවඳ එහි වාෂ්පශීලී තෙල පදාර්ථයේ ඇතුළත් Terpenes නිසාද ලැබී ඇති අතර විවිධ රසායනික සංයුතක රාශියක් ගම්මිරිස් තුළ අන්තර්ගතවේ.

3.2.1 ප්‍රධාන රසායනික සංයෝග

“ගම්මිරිස් ඇටය” ලෙස හඳුන්වන එහි ඵලයේ අඩංගු ක්‍රියාකාරී සංයෝගය වන්නේ “පයිපරින්” නම් රසායනික සංයෝගයයි. එය 2%-9% අතර ප්‍රමාණයක් ගම්මිරිස් ඇටය තුළ අඩංගු වේ. පයිපරින් යනු ඇල්කලොයිඩ් කාණ්ඩයට අයත් රසායනික ද්‍රවයක් වන අතර මෙයට අමතරව ගම්මිරිස් ඇටයේ විවිධ වාෂ්පශීලී තෙල්, මේදය, ප්‍රෝටීන ආදී නොයෙක් රසායනික ද්‍රව්‍ය 100කට අධික ප්‍රමාණයක් පවතින බව සොයා ගෙන ඇත.

ගම්මිරිස් තෙල්වල Terpenes, T-Phellandrene, Caryophylle සමඟ Dipentene අඩංගුවේ. තෙල්වල ලාක්ෂණික සුවඳට හේතුව කුඩා ප්‍රමාණයෙන් අඩංගු Oxxgentedl Compound ය. මෙහි Peperonal Dhydrocroreol Cryopyllene oxide Caryptone හා Alcohol ඇති බවට හඳුනාගෙන තිබේ. ගම්මිරිස්වල තෙල් ප්‍රමාණය 3%ක් පමණ වේ. මෙහි A-Pinine, B-Pinine, Di-Limoneme, A-Phellandrene, Caryophyline piperonel Crypone Phenylaceltic acid piperidine-Citronellol හා other Oxygenated compourds කුඩා ප්‍රමාණයෙන් අඩංගු වේ. මේ අනුව ගම්මිරිස් විවිධ රසායනික සංයෝග ගණනාවකින් සැදුම් ලත් අගනා බීජයක් බවට හඳුනාගත හැකි වේ.

3.2.2 උද්භිත විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ

සිනිඳු මතුපිටක් සහිතව උසට වැවෙන ගම්මිරිස් වැලෙහි කඳ පර්ව අසල දී සන වී ධාවක ඇති කරයි. සන වූ ගැටිතිවලින් දෙයාකාරයක අතු හටගන්නා අතර ගම්මිරිස් අතු ධාරක මුල් සහිත වේ. සරු අතු වල පිහිටි පත්‍රවල වෘත්තය (නාරටිය) මිලිමීටරයක් දිගකින් හා වියළීමේදී මිලිමීටර 1 – 2 ක ඝනකමින් යුක්ත වේ. පත්‍ර තලය දිග 8 – 18 සෙ.මී හා පළල 3.5 – 10 සෙ.මී දක්වා වන අතර අභ්‍යන්තර හෝ තරමක් ඉලිප්සාකාර වේ. ආරුක්කු හැඩැති නාරටි යුගල 2 – 3 සෙ.මී. දක්වා පාදයෙන් හට ගනී. මැද නාරටියෙන් 1 – 4 සෙ.මී උසකින් පටන් ගන්නා ඒකාන්තර නාරටි යුගලක් පවතින අතර දැලක් ලෙස විහිදුනු නාරටි රාශියකි. නාරටි අතර පරතරය 4 – 12 මි.මී වන අතර වියැළී යෑමේ දී යටි පෘෂ්ඨයේ නාරටි කැපී පෙනේ. ගම්මිරිස් වැලේ පුෂ්ප හටගන්නා අවධියේ ඒවා කෝප්පයක් වැනි අර්ධ ගෝලාකාර ව්‍යුහය තුළ පවතී. මෙය ඵල හට ගැනීමේ දී විශාල හා පැතලි වී වක්‍රාකාර ඵලය වටා ලෝම දරන විෂ්කම්භය මිලි මීටර 2- 3 වන තැටියක් බවට පත්වන අතර රේඛු 2ක් හා කීල 2 – 5ක් ඇති පුෂ්පයේ පළල මිලි මීටර 1 – 1.5 අතර වේ. ගම්මිරිස් ඵලය කුඩාය. රවුම්ය. මිලි මීටර 4 – 6 දක්වා ප්‍රමාණයේ විෂ්කම්භයකින් යුක්තය. ඒවා ඉදෙන විට රතු පැහැයෙන් ද වියැලෙන විට කළු පැහැයෙන් ද යුක්ත වේ.

3.2.3 දේශගුණය හා පස

වාර්ෂිකව මිලිමීටර 1750කට නොඅඩු වර්ෂාපතනයක් ලැබෙන මුහුදු මට්ටමේ සිට මීටර 1000ක් පමණ උස් ප්‍රදේශ ගම්මිරිස් වගාවට වඩාත් සුදුසුය. විශේෂයෙන් හොඳ අස්වැන්නක් ලබා ගැනීමට නම් ප්‍රමාණවත් වර්ෂාපතනයක් සහිත ප්‍රදේශවල වගා කළ යුතු වේ. ගම්මිරිස් යනු නිවර්තන කලාපීය බෝගයක් නිසා දෛනික උෂ්ණත්වය මත වෙනස්වීමට ඉඩ ඇත. කෙසේ වෙතත් සෙල්සියස් අංශක 10 – 40 පමණ උෂ්ණත්වයක් දරා සිටීමේ හැකියාව මෙම ශාකයට පවතී. ගම්මිරිස් මල් හටගෙන පරාගනය සිදුවන කාලයේ දී ප්‍රමාණවත් වර්ෂාපතනයක් පැවතිය යුතු අතර නොකඩවා පවතින තද සුළඟ මෙම බෝගයට අහිතකරය.

හොඳින් හියුමස් ඇති, හොඳින් දිය බසින ගැඹුරු ලෝම පස ගම්මිරිස් වගාව සඳහා වඩාත් යෝග්‍ය වේ. උණුසුම් තෙත් දේශගුණය හා ඒකාකාරව විහිදී යන්නා වූ අහල් 80–100 දක්වාත් වර්ෂාපතනයක් සහිත ප්‍රදේශවල පසෙහි ගම්මිරිස් බෝගය හොඳින් වැඩේ.

3.2.4 ගම්මිරිස් ප්‍රභේද

ගම්මිරිස් ප්‍රධාන වශයෙන් ප්‍රභේද තුනක් හඳුනා ගත හැකිය.

1. පැනියුර් ප්‍රභේදය :-
මෙය ඉන්දියාවෙන් හඳුන්වා දී ඇති අතර මෙහි පත්‍ර විශාලය. කරල දිගින් වැඩිය. බීජ විශාල වන අතර කරලේ බීජ පිරී පවතී.
2. කුවින් ප්‍රභේදය
පත්‍ර කුඩා සහ දිගටි වන අතර කරල කෙටිය. බීජ කුඩා ය. කරලේ බීජ ලිහිල්ව ඇසිරී ඇති අතර දේශීය ප්‍රභේදවලට සමාන වේ.

3. දේශීය වර්ණ ප්‍රභේදය
 දේශීය වශයෙන් හොඳ ලක්ෂණ සහිතව තෝරා ගත් ප්‍රභේද මෙම වර්ගයට අයත්ය.
 මෙයට අමතරව වෙළඳපොළෙහි විවිධ ගම්මිරිස් වර්ග දක්කට ලැබෙයි. ඒවා නම්

- I. ජාවාරම් ගම්මිරිස්
- II. සියම් ගම්මිරිස්
- III. මොන්ඩෙක් ගම්මිරිස්
- IV. සිංගප්පුරු ගම්මිරිස්
- V. පිනෙන්ගු ගම්මිරිස්

3.2.5 ශ්‍රී ලංකාවේ ගම්මිරිස් වගා කරන ප්‍රදේශ

ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන වශයෙන් වගාකරන ගම්මිරිස් වර්ගයන් වනුයේ “පැනියුර්” Paniur සහ “කුවින්” Kuchin ය. පහතරට සහ මැදරට තෙත් කලාපයේත් අත්තර් කලාපයේත් කෘෂිපාරිසරික කලාපයන්හි ගම්මිරිස් ප්‍රධාන වශයෙන් වගා කරයි. මාතලේ, මහනුවර, කෑගල්ල, බදුල්ල, රත්නපුර, මොනරාගල සහ කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්ක ප්‍රධාන නිෂ්පාදන දිස්ත්‍රික්ක වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන බෝග අතුරින් විශේෂ ස්ථානයක් ගන්නා ගම්මිරිස් දිවයින පුරා හෙක්ටයාර් 35,000ක පමණ වගා කර ඇති අතර ඉන් හෙක්ටයාර් 7000ක් පමණ මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ වගා කොට ඇත.

මාතලේ දිස්ත්‍රික්කය වියළි කලාපය, තෙත් කලාපය, අතරමැදි කලාපය ලෙස දේශගුණික කලාප තුනකින් සමන්විතය. අතරමැදි කලාපය හා තෙත් කලාපය අපනයන බෝග වගාකිරීම සඳහා සුදුසුය. දිස්ත්‍රික්කයේ පස් වර්ග අතර රතු දුඹුරු ලැටසොලික් හා රතු කහ රෙඩ්ඩොලික් පස් කාණ්ඩ දිස්ත්‍රික්කයේ වැඩිම වපසරියක පැතිර පැවතීම නිසා අපනයන කෘෂිබෝග වගා කිරීමට උචිත වී ඇත. අපනයන කෘෂි බෝග සඳහා හිතකර දේශගුණික හා පාරිසරික සාධකයන් පැවතීම හා වසර පුරා හොඳින් පැතිරුණු මිලිමීටර් 900 – 2500 ක් අතර වූ වර්ෂාපතනයක් පැවතීමද අපනයන බෝග වගාකිරීම සඳහා වූ යෝග්‍යතාවය තව දුරටත් තීව්‍ර කර ඇත. දිස්ත්‍රික්කයේ වගා කර ඇති අපනයන බෝග අතර ගම්මිරිස්, කෝපි, කොකෝවා, කරාබුනැටි, සාදික්කා, කුරුඳු, කරදමුංගු, බුලත්, පුවක්, කහ, ඉහුරු එක් එක් දේශගුණික කලාපවලට යෝග්‍ය ලෙස ව්‍යාප්තව පවතී. දිස්ත්‍රික්කයේ ගොවීන් 20,000කට වැඩි සංඛ්‍යාවක් අපනයන කෘෂිබෝග වගාවේ නියැලී සිටිති.

පහත සඳහන් වගු අංක 3.1 යටතේ මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ මට්ටමින් අපනයන කෘෂි බෝග ව්‍යාප්තිය දක්වයි.

වගු අංක 3.1 මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ මට්ටමින් කෘෂි බෝග ව්‍යාප්තිය - 2012

ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ	අපනයන කෘෂිබෝග (හෙක්ටයාර්)						
	ගම්මිරිස්	කෝපි	කොකෝවා	කරාබු නැටි	සාදික්කා	කරදමුංගු	කුරුඳු
ගලේවෙල	232	07	200	02	02	-	-
දඹුල්ල	02	-	-	-	-	-	-
නාලල	286	35	40	-	-	-	-
පල්ලේපොළ	1381	63	12	25	25	-	-
යටවත්ත	850	117	120	106	106	-	110
මාතලේ	972	126	265	17	17	-	20
අඹන්ගහ කෝරළේ	874	49	133	47	47	-	02
ලග්ගල පල්ලේගම	65	12	-	-	-	50	-
විල්ගමුව	05	01	-	-	-	121	-
රත්නොට	622	108	115	158	158	213	03
උකුවෙල	764	168	140	140	330	08	95
එකතුව	6053	686	1025	1025	685	394	230

මූලාශ්‍රය - අපනයන කෘෂිකර්ම සහකාර අධ්‍යක්ෂ කාර්යාලීය තොරතුරු

මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ ද හතමුනාගල, ආකන්ද, වේරිගම, අඹන්ගහ, මහවෙල, උකුවෙල, පලාපත්වල, හුණුකැටඇල, රයිතලාවෙල, පල්ලේපොළ ආදී ප්‍රදේශවල වැඩි වශයෙන්ම ගම්මිරිස් වගාව ව්‍යාප්තව පවතී. ඊට අමතරව මොනරාගල, තෙල්දෙණිය, රඹුක්කන, කැගල්ල, බදුල්ල, මාවනැල්ල, මාතර, ගාල්ල, රත්නපුර සහ උච්ච පළාතේ හල්දුම්මුල්ල හා හාළිඇල වැනි ඇතැම් ප්‍රදේශවලද ගම්මිරිස් වගාව ව්‍යාප්තව ඇත.

3.3 ගම්මිරිස් වගාවේ කාර්යයන්

ගම්මිරිස් වගා කිරීමේ දී එය පියවර කිහිපයක් යටතේ සිදු කරනු ලබයි. මෙහි මුල් අවස්ථාව වන්නේ වගාව සඳහා අවශ්‍ය පැළ ලබා ගැනීමයි. ගම්මිරිස් බෝගය බීජ මගින් හෝ වර්ධක ප්‍රචාරණය මගින් ව්‍යාප්ත කර ගනී. සාමාන්‍ය වගා තත්ත්වයේ දී බීජ මගින් පැළ බෝ කර ගැනීම සිදු නොකරන අතර මුල් ඇද්දවීම සඳහා වැල් කැබලි භාවිත කරයි. එහිදී එම වැල්වල කායික විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ සැලකිය යුතුය. ඒ අනුව තෝරා ගන්නා මව් ශාකයේ පහත සඳහන් ලක්ෂණ තිබිය යුතු ය.

1. ආධාරකයට හොඳින් සවිචන මනා වර්ධන විලාශයක් පවතින ශාකයක් වීම
2. පාර්ශ්වික ශාකවල පර්ව අතර පරතරය අඩුම (සෙ.මී 25ක කැබැල්ලක පර්ව 5 – 7ක් පැවතීම)
3. සෙ.මී 15ට වැඩි දිග කරලක් පැවතීම හා කරලේ බීජ සනව ඇසිරි පවතින බොල් බීජ නොපවතින ශාකයක් වීම.
4. කැපු රිකිලිවල මුල් ඇදීමේ හැකියාව ඉහළ විය යුතු අතර රෝග හා පළිබෝධවලට ප්‍රතිරෝධී ශාකයක් වීම.

අස්වනු ලබා ගැනීමෙන් පසු එලඹෙන කාලය මෙවන් හොඳ තත්ත්වයේ පවතින මවු ශාකයකින් රිකිලි අතු ලබාගැනීමට හොඳම කාලයයි. මෙහිදී ප්‍රධාන ශාකයෙන් ලබා ගන්නා රිකිලි වර්ග 03ක් පැළ කිරීම සඳහා යොදා ගනියි. එනම් පාවැල්, මුදුන්වැල් හා පාර්ශ්වික ශාකය.

එසේ වුවද මෙයින් පැළ කිරීම සඳහා වඩාත් සුදුසු වන්නේ පාවැල් හා මුදුන් වැල් ය. හරස් අතු වලින් ගන්නා රිකිලි ආකාරයට වැඩීම හා අතු බෙදීමත් පිදීමත් ප්‍රමාද වන බැවින් පාර්ශ්වික ශාක භාවිතා නොකරයි.

3.3.1 පැළ ලබා ගන්නා ආකාරය

රිකිලි මවු වැලෙන් ලබාගත් විගසම ජල බඳුනකට දමාගත යුතු අතර රිකිල්ල වේළීම වළක්වා ගැනීම හා සිටුවීම අතර කාලය අවම කර ගත යුතු වේ. සිටුවීම සඳහා පුරුක් 2 – 3 කැබලි සකස් කොට ඒවා පොලිතින් මළුවල සිටුවා ගොඩැලි ක්‍රමය යොදා මුල් ඇද්දවා ගනී. පසුව පස් ගොඩැල්ල දිගේ ගම්මිරිස් වැල යන ලෙසට කාණුව දිගේ සෙ.මී 15ක පරතරයට මුල් ඇද්ද වූ රිකිලි සිටුවිය යුතුය. මෙහි දී සෙවන හා තෙතමනය නිසි පරිදි පවත්වා ගත යුතු අතර යූරියා කිලෝ ග්‍රෑම් එකක් සාන්ද්‍ර සුපර් පොස්පේට් කිලෝ ග්‍රෑම් 0.75ක්, මියුරියේට් ඔෆ් පොටෑෂ් කිලෝ ග්‍රෑම් 0.25ක් ජලය ලීටර් 250ක් ප්‍රමාණයක් එක් පැළයකට වැටෙන සේ මසකට දෙවරක් යෙදීමෙන් සාරවත් පැළ ලබා ගැනීමේ හැකියාව ලැබේ.

මාස 4ක් පමණ ගතවන විට මීටර් 1.5ක් උසට පස් ගොඩැල්ල මත වැටුණු ගම්මිරිස් පැළයේ මුදුන් දල්ල කඩා දමා පුරුක් 3ක් පමණ උඩින් වැල තරමක් පොඩි කළ තැනින් කපා එක් පුරුකක් සහිත කැබලිවලට කපා මතුපිට පස්, ගොම පොහොර, කොහුබත් හා වැලි සමාන ව යෙදූ මිශ්‍රණය පිර වූ පොලිතින් මළුවල අක්ෂිය ආකාරය පසට ඉහළින් සිටින සේ පැළ සිටුවා ගනී. (කපාගත් කොටස් කැපුම් දිලීර නාශකයක

ගිල්වා සිටුවා ගත යුතු අතර පසුව මෙම පැළ 50%ක හිරු එළිය ලැබෙන සේ තබාගත යුතුයි.)

3.3.2 පැළ සිටුවීම

ගම්මිරිස් පැළ යටිරෝපණයක් ලෙසට හෝ ආධාරක යොදා සිටුවා ගැනීමේ හැකියාව පවතී. පැළ සිටුවීමට පෙර ජීවී හෝ අජීවී ආධාරක සැපයිය යුතු අතර බොහෝ විට සජීවී ආධාරකයක් ලෙස ග්ලිරිසීඩියා භාවිතා කරයි. එහි දී ආධාරකය අතර අඩි 08ක පරතරයක් පැවතිය යුතු අතර අවම වශයෙන් අඩි 08ක් පමණ උස් විය යුතුය. ආධාරකය හොඳින් වැඩුණු පසු අඩි 10ක් පමණ උසට සිටින සේ කප්පාදු කළ යුතුය. පසුව මෙම ආධාරකය අසලින් අඩි 1.5 x 1.5 x 1.5 ප්‍රමාණයට සැකසූ වළවල් කාබනික පොහොර හා මතුපිට පස් මිශ්‍රණයකින් පුරවා ගොම පොහොර හෝ කොම්පෝස්ට් පොහොර කුඩා 2ක් පමණ ගෙන රොක් පොස්පේට් ග්‍රෑම් 100ක් මිශ්‍ර කොට සාදාගත් වළෙහි ගම්මිරිස් පැළය සිටුවා ගත යුතුය. පැළ සිටුවීමේදී ආධාරකය දෙසට නැමී සිටින සේ ආධාරකයට සමීපයෙන් හා පැළයේ මුල් ආධාරකයෙන් ඇත් ව සිටින පරිදි සිටුවිය යුතු අතර දල්ල ආධාරකය ට බැඳ මාස 3ක් පමණ සෙවන කළ යුතු වේ.

මිශ්‍ර වගාවක් ලෙසද ගම්මිරිස් වගා කළ හැකි අතර එහි දී අඩි 8 x 8 පරතරය ඇතිව සිටුවන ලද පුවක් එරබදු ආදී ගසකට එක් වැල බැගින් අක්කරයකට ගස් 650ක්ද අඩි 18 x 18 පරතරය ඇතිව සිට වූ ගස්වලට වැල් 2 බැගින් අක්කරය ට ගස් 268ක් ද අඩි 25 – 30 දක්වා පරතරය ඇති අඹ හා කොස් වැනි ගස්වලට වැල් 3 බැගින් අක්කරය ට වැල් 200ක් ද වශයෙන් සිටවිය හැකි ය.

3.3.3 වගා පාලනය

ගම්මිරිස් කුඩා පැළ ක්ෂේත්‍රයේ සිටුවීමේ සිට වගාව පවත්වාගෙන යන කාලය මුළුල්ලේම නිසි අවධානය යොමු කළ යුතු කරුණු අතර

1. සෙවන පාලනය
2. ආධාරක පාලනය
3. වැල් පාලනය
4. පොහොර භාවිතය ආදිය ඉතා වැදගත් වේ.

3.3.4 සෙවන පාලනය

ගම්මිරිස් වගාවට මුල් කාලයේදී සෙවන අවශ්‍යය වුව ද අධික සෙවන පැවතීම ගම්මිරිස් අස්වැන්න අඩු වීමට හේතු වන අතර සෙවන අඩු වී ළපටි වැල් කෙලින්ම සූර්යාලෝකයට නිරාවරණය වීම ද ගම්මිරිස් වගාවට අහිතකර වේ. අධික හිරු එළියේදී පත්‍ර කහ පැහැයට හැරීම, පත්‍ර මත පිළිස්සුම් ලප ඇති වීම හා වැල් වර්ධනය දුර්වල වීම සිදුවන බැවින් සෙවන පාලනය ගම්මිරිස් වගාවට ඉතා වැදගත් වේ. ජීවී ආධාර යොදා ගැනීමේදී මේ පිළිබඳව වඩාත් සැලකිලිමත් විය යුතු අතර ඒ සඳහා ආධාරක මනාව නඩත්තු කළ යුතුය. මෙහිදී වර්ෂා කාලවලදී සෙවන ඉවත් කළ යුතු අතර ගම්මිරිස් මල් පරාගනය වන්නේ වර්ෂා ජලයෙන් බැවින් වැල පරිසරයට නිරාවරණය කළ යුතු වේ. එමෙන්ම අනෙක් කාලවලදී වැලට අවශ්‍ය පරිදි සෙවන ලබාදිය යුතු වේ.

3.3.5 ආධාරක පාලනය

ජීවී ආධාරකවල මුදුන දෙසට ඇති රිකිලි 2ක් පමණක් ඉතිරි කර සෙසු රිකිලි කැපිය යුතු අතර මෙම රිකිලි දෙක අතර සැලකිය යුතු පරතරයක් පැවතිය යුතු වේ. මෙම රිකිලි මීටර් 3 – 3.5ක පමණ උසට වර්ධනය වූ පසු ප්‍රථම කප්පාදුව සිදු කළ යුතුය. පසුව එම එක් අත්තකින් තවත් රිකිලි 02ක් වර්ධනය වීමට සලස්වන අතර වැඩෙන රිකිලි සමග ආධාරකයේ උස අඩි 12 – 15 ත් අතර පවත්වා ගත යුතු වේ. මෙලෙස අතු කප්පාදුව යල මහ වර්ෂා ආරම්භය හා වැසි සමය මැදදී ද වසරකට 04 වතාවක් පමණ සිදු කිරීම වැදගත් වේ.

3.3.6 වැල් පාලනය

හොඳින් වර්ධනය වූ ගම්මිරිස් වැලක වැල් වර්ග 5ක් දක්නට ලැබේ.

1. ප්‍රධාන වැල (ප්‍රාථමික කඳ)
2. හරස් අතු (පිදුණු අතු)
3. මුදුන් වැල්
4. පා වැල්
5. ගැරඬි වැල් වශයෙනි

ගම්මිරිස් පැළය ක්ෂේත්‍රයේ සිට වූ පසු මීටර් 1.5ක් පමණ ඉහළට නොබෙදී වර්ධනයක් පෙන්වන අතර ප්‍රධාන වැල පුරුක් 8 – 10ක් සහිතව වර්ධනය වූ විට පුරුක් 3ක් පමණ ඉතිරි කර අනෙක් කොටස් කැපීය යුතුය. මෙමගින් පහළ පුරුක් අසලින් නටු වර්ධනය උත්තේජනය වී නව රිකිලි ඇති වේ. මෙය ගම්මිරිස් වැලෙහි මනා වර්ධනයට හේතු වේ.

ප්‍රධාන වැලෙහි කක්ෂීය අංකුර සක්‍රිය වීමෙන් හරස් අතට හටගන්නා වැල් හරස් අතු වන අතර එල දැරීම සිදු වන්නේ මෙම අතු වල නිසා ගම්මිරිස් වැලක ඵලදායිතාව එහි තිබෙන හරස් අතු සංඛ්‍යාව මත රඳා පවතී. ප්‍රධාන වැල ඉහළට වැඩීමෙන් පසුව තව දුරටත් ශාඛනය වීමෙන් වැඩෙන අතු මුදුන් වැල් වේ. මෙම වැල්වලින් වෙන්කර ගන්නා කොටස් රෝපණ ද්‍රව්‍ය ලෙස භාවිත කළ හැකි අතර මේවායින් ලබාගන්නා පැළ ඉතා ඉක්මනින් පිදීම සිදු වේ.

ගම්මිරිස් වැලක පාමුලින් පොළවට සමාන්තරව වැඩෙන පා වැල් පාලනය ද ගම්මිරිස් වගාවට ඉතා වැදගත් වේ. පොහොර යෙදීමට පෙර මෙම පා වැල් ඉවත් කළ යුතු වේ. ඊට හේතුව වන්නේ පා වැල් පැවතීම මගින් වැලේ වර්ධනය අඩාල කරන අතර වල් මර්ධනය හා පොහොර යෙදීම ද අඩාල කරන බැවිනි.

ගම්මිරිස් මුදුන් අතු කෙළවර සිට පහළට තනි වැලක් ලෙස වැඩෙන වැල් ගැරඬි වැල් ලෙස හඳුන්වයි. එල දැරීමක් සිදු නොවන මෙම අතු ප්‍රචාරණය සඳහාද වැදගත් නොවන්නේ මුල් ඇද්දවීම පහසු වුවද අතු බෙදීම හා පිදීම ප්‍රමාද වන බැවිනි. වගාවේ ඵලදායිතාවය වැඩි කර ගැනීම සඳහා වැල් පාලනය කිරීමේදී මෙම වැල් කපා ඉවත් කළ යුතුවේ.

3.3.7 පොහොර හා කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතය

ගම්මිරිස් වගාවේ ඉහළ අස්වැන්නක් සඳහා තවත් වැදගත් කාර්යයක් වන්නේ පොහොර යෙදීමයි. එහිදී නිර්දේශිත පොහොර මිශ්‍රණ නිර්දේශිත ක්‍රම අනුව නියමිත ප්‍රමාණවලින් නියමිත කාලපරාසවලින් ලබාදිය යුතු වේ.

මූලික පොහොර යෙදීම ක්ෂේත්‍රයේ සිටු වීමත් සමග ආරම්භ කෙරේ. එහිදී පැළ සිටුවා ගැනීමට පෙර වළට රොක් පොස්පේට් ග්‍රෑම් 100ක් සමග ඓන්ද්‍රීය පොහොර, හොඳින් දිරාපත් වූ ගොම පොහොර සත්ව පොහොර හෝ කොම්පෝස්ට් පොහොර යෙදීම සිදු වේ. පැළ සිටුවා මාස 6කට පසුව පළමු වරට පොහොර යෙදිය යුතු වේ. එහිදී පොහොර අතු රිකිලිවලට නොවැටෙන පරිදි පැළයේ සිට සෙ.මී 15ක් පමණ ඇතින් පැළය වටා වලයාකාර ලෙසින් යෙදිය යුතුය. අනතුරුව යෙදූ පොහොර පස් සමග හොඳින් මිශ්‍ර කොට ග්ලිරිසිඩියා වැනි කොළ යොදා ආවරණය කළ යුතු වේ.

යූරියා බර අනුව කොටස් 04ක්, රොක් පොස්පේට් කොටස් 05ක්, මියුරේට් ඔෆ් පොටෑෂ් කොටස් 03ක් හා කීරසයිට් කොටස් 01ක් මිශ්‍ර කොට පළමු වසරේ දී ග්‍රෑම් 500 වාර 04කදී ද දෙවන වසරේදී ග්‍රෑම් 1000ක් වාර 02කදී ද තෙවන වසරේ සිට ග්‍රෑම් 1400 ක් වාර 02ක දී ද යෙදිය යුතු වේ.

ග්ලිරිසිඩියා කොළ, පත්‍ර ලපටි දළ ආදී කාබනික පොහොර කිලෝ ග්‍රෑම් 10 – 15ක ප්‍රමාණයක් ලබා දෙන්නේ නම් රසායනික පොහොර ප්‍රමාණය අඩු කර ගත හැකි අතර කාබනික පොහොර ලෙස කුකුළු පොහොර යෙදීම මගින් වැඩි අස්වැන්නක් ලබා ගත හැකි වේ.

3.3.8 අස්වනු නෙළීම

ගම්මිරිස් පැළ සිටුවා වසර 3-4 වයස්ගත වන විට වැල අඩි 12 – 15 න් ප්‍රමාණයට වැඩි ඵල දරනු ලබයි. ගම්මිරිස් වගාවේ වසරකට දෙවතාවක් මල් හටගන්නා අතර මාස 3–5ක් කාලයේදී ඇට මෝරයි. අස්වනු නෙළා ගත යුත්තේ ඇට හොඳින් මේරූ පසුවය. අස්වැන්නෙන් 75%ක් පමණ මහ කන්නයේදී ලැබෙන අතර මෙම අස්වනු නොවැම්බර් සිට ජනවාරි මාසය දක්වා නෙළීමේ හැකියාව ඇත. යල වැසිවලින් ලැබෙන අස්වනු මැයි සිට ජූනි මාසය දක්වා ලබා ගත හැකිය.

කළු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනයේදී කරල් හට ගෙන මාස 5 – 6 දී ද කොළ ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනයේ දී මාස 3 – 5 දී ද සුදු ගම්මිරිස් සඳහා මාස 7 – 8 දී ද අස්වනු නෙළයි. ගම්මිරිස් වැලට වයස අවුරුදු 8 – 12 දක්වා කාලය තුළ සරුසාර අස්වැන්නක් ලබා ගත හැකි අතර සරුවට වැඩුණු වැලකින් රාත්තල් 46ක් 50ක් ලබා ගැනීමේ හැකියාව පවතී. ඒ අනුව වැඩුණු ගම්මිරිස් වැලකින් වසරකට සැකසූ ගම්මිරිස් කිලෝ 3.5ක් පමණ ද අක්කරයකින් අමු ඇට කිලෝ ග්‍රෑම් 2500ක් පමණ ද ලබා ගත හැකි වේ.

එසේ වුවද බොහෝ වගාකරුවන් සිදුකරන අසහපත් ක්‍රියා මාර්ගයක් වන්නේ කෙටි කාලීන ආදායමක් ලෙස බුබුළු ගම්මිරිස් නෙළීමයි. 'බුබුළු ගම්මිරිස්' යනු ලීටර පරිමාවක බර ග්‍රෑම් 450 ට අඩු නොමේරූ ගම්මිරිස්ය. වියළි ගම්මිරිස්වල බර ලීටරයට ග්‍රෑම් 550ත් 600ත් පමණ වේ. බොහෝ දෙනා මෙම ලපටි ගම්මිරිස් නෙළීම නිසා නියමිත අස්වනු බරින් 40%ක් පමණ අහිමි වේ. අස්වනු නෙළීමෙන් පසුව ඇට වෙන් කර ගෙන අවිච්චි දින 02ක් පමණ වියළා ගනී. එමගින් නිෂ්පාදනයේ තත්ත්වය හා ගුණාත්මක බව ආරක්ෂා වන අතර වැසි කාලවලදී කෘත්‍රීමව දුම්මැස්සේ වියළිය නම් දුම සෘජුවම ගම්මිරිස්වලට වැදී අම්හිරි රසයක් හා දුර්ගන්ධයක් ඇති වන බැවින් වඩාත් පිරිසිදු ආකාරයට මෙය සිදුකිරීම වැදගත් වේ.

3.3.9 ගම්මිරිස් ගබඩා කිරීම

තෙතමනය 12 %ක පමණ දක්වා අඩු මට්ටමක වියළා ගත් ගම්මිරිස් ගබඩා කිරීමට පෙර සුදුසු ඇසුරුම්වල අසුරා ගත යුතුය. මේ සඳහා පිරිසිදු ප්ලාස්ටික්, පොලිතින් හෝ ලී පෙට්ටි, භාවිතා කළ හැකි අතර වාතය ඇතුළු නොවන සේ අසුරා සිල් තබා ගත යුතුය. තවද, මෙම ඇසුරුම් ගම්මිරිස්වල ගුණාත්මකභාවයට හානිදායක වන කෘමිනාශක, පොහොර හා රසායනික ද්රව්‍යවලින් ඇත් කොට තබා ගත යුතුය. එසේම මෙම ඇසුරුම් සෘජුවම පොළවේ නො තබා ලී තට්ටු මත ඇසිරීමෙන් මළුවලට යටින් හොඳින් වාතාශ්‍රය ලැබේ. එමෙන්ම ගම්මිරිස් ගබඩා කර ඇති කාමරයේ කවුළු හා ජනේල මීයන් හා වෙනත් සතුන්ට ඇතුළු විය නොහැකි අයුරින් වසා තැබීමද වැදගත් වේ.

3.3.10 ගම්මිරිස් වගාවේ ශ්‍රම භාවිතය

ගම්මිරිස් වගාව ආරම්භයේ සිට අවසානය දක්වා එනම් පැළ ලබා ගැනීමේ සිට අස්වනු නෙළා, සකසා, වෙළඳපොළට ඉදිරිපත් කරන අවස්ථාව දක්වාම විවිධ ආකාරයෙන් ශ්‍රමය භාවිතා කරන අතර කරාඹු නැටි / සාදික්කා / එනසාල් / ඉරිඟු ආදී අනෙකුත් කුළුබඩුවලට සාපේක්ෂව වැඩිම ශ්‍රම දායකත්වයක් අවශ්‍ය වන බෝගය ගම්මිරිස් වේ.

ගෙවතු වගාවලදී පවුලේ සාමාජිකයන්ගේ ශ්‍රමය ද, අනෙකුත් විශාල වගාවන්වලදී කුලී ශ්‍රමය ද යොදා ගනී. විශේෂයෙන් ම බිම් සැකසීම, පැළ සිටුවීම, ආධාරක සිටුවීම, ආධාරක/සෙවන හා වැල් පාලනය, පොහොර යෙදීම, අස්වනු නෙළීම හා සැකසීම ආදී සියලුම කටයුතු සඳහා ශ්‍රමය විශාල වශයෙන් භාවිතා වේ.

3.3.11 ගම්මිරිස් වගාවේදී මතු වන ගැටලු

ගම්මිරිස් වගාවේදී ශාකය රෝග පීඩාවන්වලට හා පළිබෝධ හානිවලට ලක් වීම නිරන්තරයෙන් දක්නට ලැබෙන තත්ත්වයක් වන අතර මෙම තත්ත්වයන් හේතුවෙන් ශාකයට මෙන්ම අස්වැන්නටද හානි සිදු වේ.

3.3.12 රෝග

ගම්මිරිස් වගාවට වැළඳෙන රෝග අතර ශාක මැළවීම/පත්‍ර කුණු වීම / රතු කහ හෝ කළු පැහැ වීම /කොළ කුඩා වීම/ කොළ අංගමාරය / ආදී රෝග හඳුනා ගත හැකි අතර මේවා සඳහා විවිධ රෝග කාරක හේතු වේ. දිලීරයන් නිසා හටගන්නා වැල් මැළවීමාම ගම්මිරිස්වලට වැළඳෙන දරුණුම රෝගයයි. මෙය ඉක්මනින් මැළවීම හා සෙමින් මැළවීම වශයෙන් දෙයාකාරයක් වන අතර ඉක්මන් මැළවීමේ රෝග කාරකයා “තයිටොප්තෝරා කැප්සිසි” නම්වූ දිලීරයයි. වාතයේ වැඩිපුර ජල වාෂ්ප පැවතීම, අඩු උෂ්ණත්වය (19 – 23) ආදිය මත යල - මහ වැසි සමයන්හි දී මෙම රෝගය හටගන්නා අතර සුළඟ/ගලා යන ජලය /කුහුඹුවන්/ ගොළුබෙල්ලන් ආදිය මෙම රෝගය පැතිරීමේ මාර්ගය වේ.

මෙම රෝගය හේතුවෙන් ඉතා ඉක්මනින්ම ගම්මිරිස් ශාකය මැළවී යයි. එමෙන්ම දිලීර රෝග හේතුවෙන් හටගන්නා සෙමින් මැළවීමේ රෝගය ද මනා ලෙස ජලය නොබැසීම නිසා වර්ධනය වේ. රසායනික පොහොර නොයෙදූ ආවරණය රහිත වැල්වලටද මෙම රෝගය පහසුවෙන් වැළ දේ. වර්ෂාව ආරම්භ වන කාලයේදී වතුර ගැළීම 6කට අවුත්ස 01ක් බැගින් “සෙරසාම්” නම් දිලීර නාශකය යොදා දියකර ගම්මිරිස් වැළ මුල වටේට පයින්ට 02ක් පමණ පසට දැමීමෙන් මෙම රෝගය වළක්වා ගත හැකි වේ. තවද වල් මර්ධනය, ජලය බැස යාමට සැලැස්වීම, ශාකවලට ඔරෝත්තු දෙන රෝපණ ද්‍රව්‍ය භාවිතය ආදී ක්‍රම මගින් මෙම රෝගය වැළඳීම අවම කර ගත හැකි වේ.

3.3.13 පළිබෝධ හානි

ගම්මිරිස් වගාවට හානි කරන පළිබෝධ අතර කුඩිත්තන්, රේන්ද මකුණා, කොළ කන කුරුමිනියා, කඳ විදින්නා ආදී කෘමීන් හඳුනා ගත හැකි වේ. මෙම කෘමීන් යුෂ උරා බීම / කඳේ හා පත්‍රවල කොටස් කා දැමීම ආදී හානි සිදු කරයි. මේ නිසා පත්‍ර මිය යාම, කරල් වියළී වැටීම ආදී හානි සිදු වේ.

- ගම්මිරිස් කුඩිත්තන්

හානියට ලක් වූ පත්‍රවල දාර ඇතුළට හැකිලෙන අතර ශීඝ්‍රව හා වැඩුණු කෘමියා පත්‍රවල යටි පැත්තේ යුෂ උරා බොයි. ශාකයේ පටකවල බිත්තර දමයි.

- රේන්ද මකුණා

Hemiptera ගෝත්‍රයේ Tingidae කුලයට අයත් Biconocoris distanti ලෙස හඳුන්වන රේන්ද මකුණාට සාමාන්‍යයෙන් Lace bag යැයි පැවසේ. මෙම කෘමියා හානි කිරීමේදී ගම්මිරිස් අස්වැන්න 30% කින් අඩු වීමට හේතු වන අතර පත්‍රවල හා කරල්වල යුෂ උරා බොයි. පත්‍රවල යුෂ උරා බීම නිසා එම පත්‍රවල දුඹුරු පැහැති ලප ඇති වේ. නොමේරු කරල්වල හානි කළ ස්ථානවලින් බීජ හට නොගන්නා අතර කරල් වියළී වැටීම නිසා අස්වැන්න අඩු වේ. සෙවන ක්‍රමාණුකූලව ලබාදීම, පණුවන් අතින් අල්ලා විනාශ කිරීම හා කොහොඹ නිස්සාරක යෙදීම මගින් මෙම තත්ත්වය පාලනය කළ හැකි වේ.

3.3.14 පසු අස්වනු හානි

ගම්මිරිස් අස්වනු නෙළීමෙන් පසු වුව ද, ලබාගත් බීජ අපතේ යන (විනාශ වන) අවස්ථා කිහිපයක් දක්නට ලැබේ.

1. අස්වනු නෙළීමේදී/එල වෙන්කර ගැනීමේ දී හා අවිවේ වියළීමේදී බීජ විසිරී යාම.

2. ගම්මිරිස් වියැළීමේදී කෘත්‍රීමව එනම් දර යොදා වියළන විට දුම්වලට නිරාවරණය වීමෙන් දුර්ගන්ධයක් හා අමිහිරි රසයක් ඇතිවීම.
3. නිසි පරිදි නොවියැළීම හා ගබඩා කිරීමේ දී තෙත උරා ගැනීම ආදිය හේතුවෙන් ගම්මිරිස් ඇට පුස් කෑමට බදුන් වීම.
4. ගබඩා කර තබා ගැනීමේදී මියන්/කුරුම්ණියන් ආදි සතුන්ගේ උවදුරුවලට හසුවීම යනාදී කරුණු හේතුවෙන් නෙළා ගත් එළදාව ද අඩුවන බැවින් ඉතාමත් ප්‍රවේශමෙන් හා පිරිසිදු ආකාරයට පසුඅස්වනු ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කළ යුතු වේ.

3.4 ගම්මිරිස් වෙළඳපොළට සකස් කිරීම

ඇත කාලයේ දී ඖෂධයක් වශයෙන් යොදාගන්න ද වර්තමානය වන විට විවිධ නිෂ්පාදන කර්මාන්තයන් සඳහා බහුලව යොදාගන්නා රසකාරකයක් ලෙස ගම්මිරිස් හැදින්විය හැකි අතර මෙම නිෂ්පාදන කර්මාන්තයක් සඳහා ගම්මිරිස් වෙළඳපොළට සැයීමේ දී ක්‍රම කිහිපයකට සිදු කරයි.

3.4.1 කළු ගම්මිරිස් සැකසීම

ගම්මිරිස් වෙළඳපොළට සැපයෙන ප්‍රධානම ක්‍රමය වන්නේ 'කළු ගම්මිරිස්' වශයෙන් සැපයීමයි. කළු ගම්මිරිස් සැකසීමේදී ගම්මිරිස් කරල් නෙළීම, කරලින් ඇට වෙන් කිරීම, වියළීම හා ශ්‍රේණිගත කිරීම සිදුකරයි. හොඳින් පැසුණු කරලේ ඇට කිහිපයක් කහ ගැන්වෙන අවස්ථාවේ අස්වනු නෙළා, ඇට වෙන් කර, ගෝනිවල අසුරා, දින 2 – 4ක් තබා වියළා ගැනීමෙන් කළු ගම්මිරිස් සකසා ගන්නා අතර තත්ත්වයෙන් උසස් ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය සඳහා ගම්මිරිස් පිරිසිදු ගෝනිවල අසුරා, උතුරන වතුර බැරලයක දමා විනාඩියක් තම්බා ගනී. මෙය “උණුවතුර ප්‍රතිකාර ක්‍රමය” නම් වේ. මෙමගින් කළු ගම්මිරිස්වලට දීප්තිමත් පැහැයක් ලැබේ.

වියළා ගත් ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමට පෙර ශ්‍රේණිගත කළ යුතුය. මෙහිදී කළු ගම්මිරිස් සඳහා සනත්වය (ලීටරයක බර ග්‍රෑම්/ අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය / දිලීර වර්ධනය වූ ඇට හා ඇටවල තෙතමනය යන නිර්ණායක අනුව,

- කළු ගම්මිරිස් විශේෂ ශ්‍රේණිය
- 01 වන ශ්‍රේණිය
- සාමාන්‍ය ශ්‍රේණිය
- සැහැල්ලු බීජ

වශයෙන් ශ්‍රේණි 04කට වෙන් කර ගැනේ. එසේ වුව ද ජාත්‍යන්තර ගම්මිරිස් ප්‍රජාවෙහි වර්ගීකරණයට අනුව විශේෂ ශ්‍රේණිය හා සාමාන්‍ය ශ්‍රේණිය ලෙස ශ්‍රේණි 02ක් පමණක් පවතී.

3.4.2 සුදු ගම්මිරිස් සැකසීම

චීන වෙළඳපොළේ වැඩි ඉල්ලුමක් පවතින සුදු ගම්මිරිස් සැකසීමේ දී ගම්මිරිස්වල පොත්ත ඉවත් කර ගනී. ගම්මිරිස් කරලේ වැඩිපුර ඇට ප්‍රමාණයක් ඉදුණු පසු කරල් කඩා, ඇට වෙන් කර, ගෝනිවලට පුරවා, දින 6 – 7 ක් ගලා යන ජලයේ සෝදා හැරීම මගින් පොත්ත කුණු වී ඉවත් කිරීමට පහසු වේ. එවිට, ඇට රළු පෘෂ්ඨයක අතුල්ලා හෝ පයින් පොඩි කර, පොත්ත ඉවත් වූ පසු වියළා ගනු ලැබේ.

මෙහිදී, ජලය සෙමෙන් බැස යන්නේ නම් ගම්මිරිස්වලින් දුර්ගන්ධයක් මතු විය හැකි අතර එකම ජලයෙහි නැවත දැමීමෙන් ක්ෂුද්‍ර ජීවී ආසාදන වැඩි විය හැකි වේ. එමෙන්ම දිගු කාලීනව ජලයේ ගිල්වා තැබීමෙන්

ගම්මිරිස්වල අඩංගු වාෂ්පශීලී තෙල් වර්ග ඉවත් වී යන බැවින් මෙම කාර්යය ඉතා ප්‍රවේශමෙන් සහ පිරිසිදුව කළ යුතු වේ. යන්ත්‍ර මගින් පොතු ඉවත් කරන්නේ නම් එවිට ඇට කහ පැහැ විය හැකි බැවින් පොතු ඉවත් කළ විගසම ඒවා ප්‍රතිඔක්සිකාරක ද්‍රාවණයක එනම් 2.5% ස්ට්‍රික් හෝ මැලික් අම්ලයේ පැයක් පමණ ගිල්වා තබා වියළා ගත යුතුය. පසුව වියළා ගත් ගම්මිරිස්වල වර්ණය, අපද්‍රව්‍ය හා තෙතමනය යන සාධක මත ශ්‍රේණි කර ගතයුතුය.

3.4.3 ගම්මිරිස් තෙල්

ගම්මිරිස් ආශ්‍රිතව ඇති වටිනාකම එක් කළ නිෂ්පාදන අතුරින් 'ගම්මිරිස් තෙල්වලට' ප්‍රධාන ස්ථානයක් හිමි වේ. තෙල් නිෂ්පාදනය සඳහා බහුලව භාවිතා කරන්නේ සාපේක්ෂව වැඩි තෙල් ප්‍රමාණයක් ඇති බුබුළු ගම්මිරිස්ය. මෙම තෙල් නිස්සාරණය සඳහා සාමාන්‍ය පලය හෝ පල වාෂ්ප ආසවන ක්‍රමය භාවිත කළ හැකි වුවත් වඩාත් සුදුසු වන්නේ පල වාෂ්ප ආසවන ක්‍රමයයි. එමගින් ලැබෙන වාෂ්පශීලී සංසටක අඩංගු ද්‍රාවණය ගම්මිරිස් තෙල් නමින් හැඳින්වේ.

ගම්මිරිස් තෙල් ප්‍රධාන වශයෙන් සංසටක 39කින් සමන්විත වේ. ප්‍රධාන සංසටකය වන්නේ 'මොනෝටර්පිනෝහයිඩ්‍රෝ කාබන්ය'. මෙහි 65 – 70%ක් පමණ තෙල් අඩංගු වේ. ගම්මිරිස් තෙල් ගම්මිරිස් රසය හා නැවුම් සුවඳ ඇති කරවන ගුණයන්ගෙන් සමන්විත බැවින් ගම්මිරිස් ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන සඳහා වැඩිපුර භාවිත වේ.

3.4.4 ගම්මිරිස් ඔලියෝරෙසින්

ගම්මිරිස් අමුද්‍රව්‍ය ලෙස ගබඩා කර තබා ගැනීමේ දී එවැනි ඇති වාෂ්පශීලී ද්‍රව්‍ය හා වෙනත් රසායනික ද්‍රව්‍ය ඉවත් වී යන බැවින් ගම්මිරිස් සාරය වශයෙන් ගබඩා කරයි. ඒවා “ගම්මිරිස් ඔලියෝරෙසින්” නම් වේ. මෙම අධිසාන්ද්‍ර ද්‍රාවණය ගම්මිරිස්වල සැරට හා සුවඳට හේතු වන සියලුම සංසටකවලින් සමන්විත වේ. දේශීය ගම්මිරිස්වල ඇති ඔලියෝරෙසින් 14- 18% දක්වා වෙනස් වේ. මෙම ඔලියෝරෙසින් නිපදවා ගනු ලබන්නේ වියළි ගම්මිරිස් කාබනික ද්‍රාවණවල කළතා ගැනීම මගිනි. ඒ සඳහා භාවිතා කරන කාබනික ද්‍රාවණ වන්නේ එනිලින්, ඩයික්ලෝරයිඩ්, ඇසිටෝන්, හෙක්සාන් හෝ මධ්‍යසාරයි. මෙහිදී, රත් කිරීමක් නොකරන නිසා ගම්මිරිස්වල ඇති සෑම රසායනික ද්‍රව්‍යක්ම එහි දිය වේ. පසුව, එයින් ද්‍රාවණය ප්‍රවේශමෙන් ඉවත් කිරීම මගින් ලැබෙන පල්පය ගම්මිරිස් ඔලියෝරෙසින් වේ. මෙය භාවිත කිරීමේ පහසුව සඳහා පිෂ්ඨය වැනි ද්‍රව්‍යන් අන්තර්ගත කරනු ලැබේ. නොඑසේ නම් පලයේ දිය කර ද්‍රාවණයක් ලෙස වෙළඳපලට ඉදිරිපත් කෙරේ.

3.4.5 කල්තබා ගත හැකි කොළ/ රතු ගම්මිරිස්

මෙහිදී, කොළ පැහැ ගම්මිරිස් සඳහා කොළ පැහැති තරමක් පැසුණු (මාස 3 ½ - 4 ½) ගම්මිරිස් ද, රතු පැහැ ගම්මිරිස් සඳහා ඉදුණු ගම්මිරිස් ද යොදා ගනී. මේවා ලුණු රස, විනාකිරි රස හෝ ලුණු හා විනාකිරි මිශ්‍ර රස යන ආකාර 03ටම සකසා ගත හැකිය. පිරිසිදු කර ගැනීමට 02% ලුණු ද්‍රාවණයක පැය 02ක් තබා සෝදා හැර ගම්මිරිස් නටන පලයේ විනාඩි 08ක් පමණ තබා, ජීවාණුහරණය කළ බෝතල්වල පුරවා ගැනෙයි. පසුව අවශ්‍ය රසට අනුව ලුණු 04 -16% දක්වා ද විනාකිරි 2 – 4% ද්‍රාවණයක් ද යොදා ගනී.

3.4.6 විජලනය කළ ගම්මිරිස්

මේ සඳහා නොමේරූ ගම්මිරිස් කරල් වශයෙන් හෝ ඇට වශයෙන් යොදාගනී. ගම්මිරිස් නටන පලයේ විනාඩි 08ක් පමණ තම්බා පසුව, ලුණු හෝ විනාකිරි සහිත මිශ්‍රණයක සති 02ක් පමණ බහා තබා ගත යුතුය. ඉන් පසුව කෘත්‍රිම වියළනයක් භාවිතයෙන් විනාඩි 05ක් පමණ වියළා ගෙන ජීවාණුහරණය කළ බෝතල්වල අසුරා ගැනේ.

3.4.7 කොළ/ රතු ගම්මිරිස් සෝස්

කොළ පැහැ සෝස් සඳහා මාස 03ක් පමණ වයසැති නොමේරූ ගම්මිරිස් ද රතු පැහැ සෝස් සඳහා ඉඳුණු රත් පැහැ ගම්මිරිස් ද භාවිතා කරයි. වෙන් කර ගත් ගම්මිරිස් ඇට සෝදා එයට ඇස්කොබ්ක් අම්ලය හා ජලය ස්වල්පයක් දමා අඹරා ගනී. පසුව එයට සීනි එකතු කර සීනි දියවන තුරු මද ගින්නේ රත්කර එම මිශ්‍රණයට විනාකිරි/ ලුණු හා කුළුබඩු එක් කොට මිශ්‍ර කරමින් රත් කිරීම මගින් ගම්මිරිස් සෝස් සකසා ගත හැකි වේ.

3.4.7 ගම්මිරිස්වල භාවිතයන්

ගම්මිරිස් භාවිතය විවිධ නිෂ්පාදන සඳහා ද යොදා ගැනේ.

1. කළු ගම්මිරිස් ආහාර රසකාරකයක් ලෙස යොදා ගනු ලබයි.
2. ගම්මිරිස් තෙල් ද ආහාර කර්මාන්තයේ දී (කේක් / බිස්කට් / පුඩින්) රසකාරකයක් ලෙස යොදා ගැනේ.
එමෙන්ම, ගම්මිරිස් ,
 1. විවිධ ඖෂධ වර්ග නිෂ්පාදනය කිරීමට
 2. මධ්‍යසාර රසවත් කිරීමට
 3. සුවඳ විලවුන් / ගම් වර්ග හා රබර් වැනි නිෂ්පාදන සැකසීමට
 4. සබන් / ෂැම්පු, ලිප්ස්ටික් හා වෙනත් ක්‍රීම් වර්ග සැකසීමට
 5. සුස් / සෝස් හා වටනි ආදිය පිළියෙළ කිරීමට ආදී වශයෙන් යොදා ගනී විශේෂයෙන්ම ,
 1. ආහාර කර්මාන්තයේ දී නොයෙක් මාංශ වර්ග සැකසීමේ දී ඒවා පදම් කිරීමේ මිශ්‍රණ සඳහා ගම්මිරිස් ඔලියෝරෙසින් භාවිත කරයි.
 2. කොළ / රතු සෝස් හා කල් තබා ගත හැකි කොළ රතු ගම්මිරිස් ආහාර අලංකරණය ට යොදා ගැනෙයි.
 3. කෘමීන් පළවා හරින කෘමිනාශකයක් වශයෙන් ද ගම්මිරිස් යොදා ගනු ලබයි.

3.5 ගම්මිරිස් වගාවේ මෑත කාලීන ප්‍රවණතා

'කුළුබඩු අතර රජා' නමින් හැදින්වෙන ගම්මිරිස්, ඖෂධයක් මෙන්ම කුළුබඩුවක් වශයෙන් වසර 2000කටත් පමණ පෙර සිට යොදා ගත්ත ද වර්තමානය වන විට ඉන් ඔබ්බට ගිය තත්වයක් දක්නට ලැබෙයි. පසු කාලයේ දී රටවල් කිහිපයකට පමණක් සීමා වී පැවති ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය, පාරිභෝජනය, ආනයනය, අපනයනය ආදිය වර්තමානය වන විට ලොව විශාල භූමි ප්‍රමාණයක් ආවරණය කරමින් ව්‍යාප්ත වී තිබේ.

ලෝකයේ කුළුබඩු අතරින් ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය 2013 වසරේදී ටොන් 473,000 ක් වූ අතර ලෝක වෙළෙඳපොළේ වාර්ෂිකව අලෙවි වන කුළුබඩු අතුරින් වැඩිම ප්‍රතිශතයක් හිමි වන්නේ ගම්මිරිස් සඳහාය. ලෝකයේ ප්‍රධාන ගම්මිරිස් නිෂ්පාදන රටවල් විසින් නිෂ්පාදනය කරන ගම්මිරිස් ප්‍රමාණයන් වගු අංක 2.2 මගින් දැක්වේ.

ගම්මිරිස් වගා කරන රටවල් අතර වියට්නාමය, ඉන්දුනීසියාව, ඉන්දියාව, ඉස්රායීලය, චීනය හා මැලේසියාව ප්‍රධාන ස්ථානයක් ගන්නා අතර ලෝකයේ නිෂ්පාදනය වන මුළු ගම්මිරිස් ප්‍රමාණය වන මෙට්‍රික්ටොන් මිලියන 04ට ආසන්න ප්‍රමාණයක් නිපදවන්නේ ද, ලෝක වෙළෙඳපොළට සැපයෙන මුළු ගම්මිරිස් ප්‍රමාණයෙන් 90%ක් ම සපයන්නේ ද මෙම රටවල් විසිනි. 2010 වාර්තා සටහන අනුව ඉහත රටවල ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය පහත වගු අංක 2.2හි දැක් වේ.

ගම්මිරිස් පාරිභෝජනය පිළිබඳව අවධානය යොමු කිරීමේ දී ලෝක පරිභෝජනය මෙට්‍රික්ටොන් 139,383ක් (2013 දී) වන අතර පාරිභෝජනයේ දී යුරෝපය හා උතුරු ඇමරිකාව ප්‍රමුඛස්ථානය ගනී. රටක්

වශයෙන් ගත් විට ඉන්දියාවෙන් ඉහළම ගම්මිරිස් පාරිභෝජනයක් වාර්තා වේ. ඒ අනුව 1999 දී ඉන්දියාවේ වාර්තාගත ගම්මිරිස් පාරිභෝජනය මෙට්‍රික් ටොන් 3000ක් වන අතර 2013 දී එය මෙට්‍රික් ටොන් 56,154කි. එය ලෝක ගම්මිරිස් පාරිභෝජනයෙන් 40.28%ක තරම් ප්‍රතිශතයකි. මෙයට අමතරව විශ්වනාමය, චීනය, ඉන්දුනීසියාව, බ්‍රසීලය යන රටවල් ද ඉහළ ගම්මිරිස් පාරිභෝජනයක් වාර්තා කරයි.

ගම්මිරිස් ගැනුම්කරුවන් අතරින් ප්‍රධානම ගැනුම්කරුවා වන්නේ ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයයි. 1990 දී පමණක් බොලර් මිලියන 200ක වටිනාකමකින් යුත් ගම්මිරිස් ප්‍රමාණයක් එරට තුළට ආනයනය කර තිබේ. ගම්මිරිස් ගැනුම්කරුවන් අතරින් ජර්මනිය, ජපානය, ප්‍රංශය, එංගලන්තය, ඕස්ට්‍රේලියාව, තෝර්වේ, ස්වීඩනය හා සෞදි අරාබිය යන රටවල් ද වැදගත් වේ. මෙම රටවල මස් ඇසිරීම, ටින් කිරීම, අව්වාරු දැමීම, පැණි රස ආහාර වර්ග හා බීම වර්ග පිළියෙළ කිරීම සඳහා වූ කර්මාන්ත ක්ෂේත්‍රයන් තුළින් ගම්මිරිස් සඳහා ඉහළ මට්ටමක ඉල්ලුමක් වාර්තා කරයි.

මේ අනුව ලෝකයේ ගම්මිරිස් වෙළෙඳපොළ අත්පත් කරගෙන සිටින රටවල් කිහිපයක් හඳුනාගත හැකි අතර එම රටවලින් වෙළෙඳපොළට සැපයෙන හා ඉල්ලුම් කරන ගම්මිරිස් ප්‍රමාණය මත ලෝක වෙළෙඳපොළ නිර්දේශයන් මගින් ගම්මිරිස් සඳහා මිල තීරණය කරනු ලබයි.

වගු අංක 2:2 ලෝකයේ කලු ගම්මිරිස් අපනයනය කරන ප්‍රධාන රටවල් -2013

රට	නිෂ්පාදනය (ටොන් දහස්)	ප්‍රතිශතය
විශ්වනාමය	163	34%
ඉන්දුනීසියාව	89	19%
ඉන්දියාව	53	11%
බ්‍රසීලය	42	9%
චීනය	31	7%

මූලාශ්‍රය : විකිපීඩියා

3.6 ගම්මිරිස් වෙළෙඳපොළ තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ භූමිකාව (2000 – 2012 කාලය දක්වා)

ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය කර අපනයනය කරන රටවලට සාපේක්ෂව කුඩා ප්‍රතිශතයක් හිමි වුව ද, ශ්‍රී ලංකාවේදී ගම්මිරිස් වගාව සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් ව්‍යාප්ත වී පවතී.

3.6.1 ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය

කුළුබඩු අතරින් ශ්‍රී ලංකාවේ වැඩිම භූමි ප්‍රමාණයක ව්‍යාප්ත වී ඇති බෝගයක් වශයෙන් ගම්මිරිස් දෙවන වන්නේ කුරුඳු වගාවට පමණක් වන අතර 2000 වර්ෂයේ දී ගම්මිරිස් සඳහා හෙක්ටයාර 28,438ක් ව පැවති භූමි ප්‍රමාණය 2012 වන විට හෙක්ටයාර 37,825ක් දක්වා 33% කින් වැඩි වී තිබේ. 2015 වනවිට එම භූමි ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර් 44,450 දක්වා වර්ධනය විය.

එමෙන්ම ශ්‍රී ලංකාව තුළ ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය ද 2009 – 2015 කාලය අතර දත්ත පිළිබඳව අවධානය යොමු කිරීමේ දී ක්‍රමික වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරයි. ඒ අනුව, 2009 දී මෙට්‍රික් ටොන් 16,831ක් වූ නිෂ්පාදනය ක්‍රමිකව ඉහළ ගොස් 2015 වන විට මෙට්‍රික් ටොන් 35,459ක් වී තිබේ.

මෙලෙස ක්‍රමික වර්ධනයක් පෙන්නුවද, 2010 වර්ෂයට සාපේක්ෂව 2011 හා 2012 වර්ෂවලදී ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනයේ පැවති ක්‍රමික වර්ධනයට හානි වී තිබේ. තව දුරටත් සලකා බැලීමේදී මෙම කාලය තුළ දී ශ්‍රී ලංකාවේ ඇතැම් දිස්ත්‍රික්කවල ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය අඩු වී ඇති බවත්, ඇතැම් දිස්ත්‍රික්කවල නිෂ්පාදනය වැඩි වී ඇති බවත් හඳුනාගත හැකි වේ. 2012 වාර්ෂික වාර්තාවලට අනුව, 2000 වසරට සාපේක්ෂව 2012දී මාතලේ 128.06%ක්, මොණරාගල 177% ක්, හම්බන්තොට 151.6%ක්, බදුල්ල 177%ක් හා රත්නපුර 192%ක් වශයෙන් නිෂ්පාදනය වර්ධනය වී තිබේ.

තව ද, 2000 දී වැඩිම ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය වන මෙට්‍රික් ටොන් 4724ක් නිපද වූ මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය 2012 වන විට 1.86% කින් අඩුවුවද තවමත් අනෙකුත් දිස්ත්‍රික්ක අතර ඉදිරියෙන් සිටියි. නුවර දිස්ත්‍රික්කයේ නිෂ්පාදන ධාරිතාවන් අඩු වුවද එයට සාපේක්ෂව අනෙකුත් දිස්ත්‍රික්කයන් හි නිෂ්පාදනය ඉතා ඉහළ අනුපාතිකයන්ගෙන් වර්ධනය වී පැවතීම හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ සමස්ත ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය 52.3% කින් ඉහළ ගොස් ඇත.

එමෙන්ම ශ්‍රී ලංකාවේ මහනුවර, කුරුණෑගල, මාතලේ, කෑගල්ල, මොණරාගල, හම්බන්තොට ආදී දිස්ත්‍රික්ක තුළ අනෙකුත් දිස්ත්‍රික්කවලට සාපේක්ෂව ඉහළ ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනයක් වාර්තා වන අතර විශාල භූමි ප්‍රමාණයක් එම දිස්ත්‍රික්කවල ඒ සඳහා වෙන්කොට තිබෙන බව පැහැදිලි වේ. 2012 වාර්ෂික වාර්තාවලට අනුව 2000 වර්ෂයට සාපේක්ෂව 2012 දී මොණරාගල 393 %ක්, රත්නපුර 159%ක්, හම්බන්තොට 139%ක්, බදුල්ල 81.8%ක් හා මාතලේ 6.4%ක් වශයෙන් ගම්මිරිස් සඳහා යොදා ගත් භූමි ප්‍රමාණය ඉහළ ගොස් ඇති අතර කෑගල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ 21%කින් හා පුත්තලම දිස්ත්‍රික්කයේ 98.8 %කින් භූමි ප්‍රමාණය පහත වැටී පැවතියත් අනෙකුත් දිස්ත්‍රික්කවල සිදුවූ ඉහළ යාම් හේතුවෙන් ගම්මිරිස් සඳහා යොදා ගෙන ඇති සමස්ත භූමි ප්‍රමාණය 33%කින් ඉහළ ගොස් තිබේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ ගම්මිරිස් අක්කරයකින් අමු ගම්මිරිස් කිලෝ ග්‍රෑම් 780-810 ක ඵලදාවක් ලබා ගත හැකි අතර වියළි ගම්මිරිස් කිලෝග්‍රෑම් 260-270ක් පමණ ලබා ගත හැකි වුවද, මේ ප්‍රමාණය සෑම වර්ෂයකම එක ලෙසට ව්‍යාප්ත නොවේ.

3.6.2 ගම්මිරිස් පරිභෝජනය

ශ්‍රී ලංකාවේ ගම්මිරිස් පරිභෝජනය පිළිබඳව අවධානය යොමු කිරීමේදී හෝටල් කර්මාන්තය තුළ වැඩි පරිභෝජනයක් දක්නට ලැබෙන අතර ඉතිරිය ගෘහස්ථ පරිභෝජනය සඳහා යොදා ගනී. අපනයනයෙන් පසුව ඉතිරි වන ප්‍රමාණය සහ ආනයනික ගම්මිරිස් ප්‍රමාණය දේශීය වෙළෙඳපොළ තුළ බෙදා හැරෙයි. ඒ අනුව, 2000 වර්ෂයේදී ඒක පුද්ගල මාසික ගම්මිරිස් පාරිභෝජනය ග්‍රෑම් 16.06 ක්ව පැවතිය ද , 2010 දී එය ග්‍රෑම් 23.22 දක්වා 39.8%කින් වර්ධනය වී තිබේ.

3.6.3 ගම්මිරිස් අපනයනය

ශ්‍රී ලංකාව දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ කුළුබඩු අපනයනයට යොමු වී තිබෙන අතර ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය පිළිබඳව විමසා බැලීමේදී සමස්ත ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනයේ වැඩි ප්‍රමාණයක් අපනයනය සඳහා යොදා ගන්නා බවත්, ගම්මිරිස් අපනයනය මඟින් විශාල විදේශ විනිමයක් රටට ගලා එන බවත් හඳුනා ගත හැකි වේ.

3.6.4 ගම්මිරිස් ආනයනය

අපනයනයෙන් පසුව ඉතිරි වන ගම්මිරිස් ප්‍රමාණය දේශීය වෙළෙඳපොළ ඉල්ලුම් සපුරාලීම සඳහා ප්‍රමාණවත් නොවන බැවින් එම අධි ඉල්ලුම සමනය කිරීම සඳහා වෙනත් රටවලින් ගම්මිරිස් ආනයනය කිරීම සිදු වේ. ඒ අනුව, 2000 වර්ෂයේදී, ගම්මිරිස් මෙට්‍රික් ටොන් 53.61ක් ආනයනය කොට ඇත. එසේ වුවද, ශ්‍රී ලංකාවේ ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනයේ සාධනීය වෙනස තුළින් දේශීය වෙළෙඳපොළට සැපයෙන ගම්මිරිස් ප්‍රමාණය වැඩිවීම හේතුවෙන් ගෙන වර්තමානය වන විට ආනයනය කරන ගම්මිරිස් ප්‍රමාණය පහළ බැස ඇති අතර 2012 දී එම පහළ බැසීම 2000 ට සාපේක්ෂව 13.50%ක පහළ බැසීමකි.

මේ ආකාරයට ශ්‍රී ලංකාවේ ගම්මිරිස් වෙළෙඳපොළේ විවිධ තත්ත්වයන් හඳුනාගත හැකි අතර ගම්මිරිස් ලැබීම හා වැයවීම අතර සමතුලිතතාවයක් පවති ද, නැතිනම් අධි ඉල්ලුමක් හෝ අධි සැපයුමක් පවති ද යන්න හඳුනාගැනීම ද ඉතා වැදගත් වේ. එහි දී 2000 – 2012 දක්වා සෑම වර්ෂයක දීම ශ්‍රී ලංකාවේ අන්තර්ජාතික ගම්මිරිස් වෙළෙඳපොළ තුළ අධි ඉල්ලුම් තත්ත්වයක් හඳුනාගත හැකි වේ. ඒ අනුව, යම් අතිරික්තයක් ශ්‍රී ලංකාවේ පවතී. උදාහරණයක් වශයෙන් 2000 දී ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය හා ආනයනවල එකතුවෙන් සැකසෙන ලැබීම් ප්‍රමාණය මෙට්‍රික් ටොන් 16,884.61ක් වන අතර පරිභෝජනයට හා

අපනයනයට යොදා ගෙන ඇත්තේ මෙට්රික් ටොන් 8711.32 ප්‍රමාණයකි. ඒ අනුව මෙට්‍රික් ටොන් 8173.04ක් අතිරික්තයක් පවතී. 2010 දී මේ තත්ත්වය මෙට්‍රික් ටොන් 8710.67කි. එසේ නම් මෙවන් තත්ත්වයක් ඇති වීමට හේතු විමසා බැලීම අනිවාර්ය කරුණකි. එහි දී පෙනී යන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ නිෂ්පාදිත හා ආනයනික ගම්මිරිස්වලින් පරිභෝජනයට හා අපනයනයට යොදා ගැනීමෙන් අනතුරුව රට තුළ ඉතිරි වන අතිරික්තය විවිධ කාර්යයන් සඳහා යොදා ගන්නා බවයි. විශේෂයෙන්ම පරිභෝජනය තුළ ඇතුළත් වන්නේ ගෘහස්ථ පරිභෝජනය සඳහා යොදා ගන්නා ප්‍රමාණය පමණක් වන බැවින් අතුරු නිෂ්පාදනයන් සඳහා යොදා ගන්නා ප්‍රමාණයන් ඉහත ගණනය කිරීම්වලට හසු වී නොමැත. තවද හෝටල්, රෝහල්, නේවාසිකාගාර ආදිය සඳහා යොදා ගන්නා ප්‍රමාණය අස්වැන්නෙන් විනාශ වන ප්‍රමාණය හා අපතේ යන ප්‍රමාණය ආදිය ද ඉහත ගණනය කිරීම්වලට ඇතුළත් කොට නොමැති වීම මෙවන් අතිරික්තයක් පෙන්වීමට හේතු වී තිබේ.

3.6.5 ගම්මිරිස් මිල

ලෝක වෙළඳපොළේ ගම්මිරිස් සඳහා වන මිල ගණන්වල සිදු වන උච්ච්චනයන් හේතු කොට ගෙන ශ්‍රී ලංකා වෙළඳපොළේ තිබෙන ගම්මිරිස්වල මිල ගණන් වරින් වර වෙනස් වී තිබෙන බව හඳුනාගත හැකි වේ. වර්තමානය වන විට ගම්මිරිස් කිලෝවක මිල රු. 1000කට ආසන්නව පවතී. 2000 – 2012 දක්වා කාලය තුළ අඩුම මිල මට්ටමක් 2004 වර්ෂයේ දී වාර්තා වූ අතර ඊට සාපේක්ෂව 2012 දී 318%කින් මිල ඉහළ ගොස් තිබේ. එමෙන් ම 2011 දී පැවති මිල මට්ටම වන රු. 597.29 ට සාපේක්ෂව 2012 දී එය 51 %කින් ඉහළ ගොස් තිබේ. එමෙන්ම, ශ්‍රී ලංකාවේ එක් වර්ෂයක් තුළ වුවද, විවිධ මාසවලදී එකිනෙකට වෙනස් මිල ගණන් වාර්තා වන අතර එය මිල ගණන් වෙනස් වීමේ සෘතුමය දර්ශකය ගණනය කිරීම මගින් පැහැදිලි වී අවබෝධ කොට ගත හැකි ය.

ඉහත ආකාරයට වසරේ විවිධ මාස අතර ද ගම්මිරිස් සඳහා වන මිල ගණන් වෙනස් වන අතර ඉහළම මිලක් වාර්තා වන්නේ දෙසැම්බර් මාසයේදීය. එමෙන්ම මාර්තු මාසයේ දී අඩුම මිලක් වාර්තා වන අතර එම මිලේ වෙනස් වීම ඉහළම මිලට සාපේක්ෂව 9.6%ක අගයක් ගනී.

ගම්මිරිස් මුළු වගා බිම් ප්‍රමාණය 2014 වර්ෂයට සාපේක්ෂව 2015 වර්ෂයේදී 10.8% කින් ඉහළ ගොස් ඇති අතර ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය ඉහළ ගොස් ඇත.

ගොවීන් ගම්මිරිස් වගා කර ඇති ආකාරය අනුව එම වගා වර්ග 3කට බෙදා දැක්වීමට පුළුවන.

- I. අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව විසින් පැළ නොමිලේ ලබාදීමේ යෝජනා ක්‍රමය යටතේ පර්චස් 10 සිට පර්චස් 40 දක්වා ගෙවතු තුළ ගම්මිරිස් වගා කළ කුඩා ඉඩම්
- II. අක්කර 01ට රු.32,000/-ක වගා සහනාධාරයක් හා 50%ක සහනාධාරය යටතේ ගම්මිරිස් පැළ ලබාදීමේ නව වගා ක්‍රමය යටතේ අක්කර 0.25 සිට අක්කර 5 දක්වා ගම්මිරිස් වගාකර ඇති ඉඩම්
- III. ගොවීන් තම පෞද්ගලික වියදමින් ගම්මිරිස් වගා කර ඇති විවිධ ප්‍රමාණයේ ඉඩම්

මෙම වගා අතුරින් සහනාධාරය ලැබීම අවසන්වූ අක්කර ¼ට වැඩි වගා වපරිසරයක් සහිත පැරණි වගාවල සෙවන කප්පාදුව, පස සංරක්ෂණය යනාදිය මගින් ඵලදායීතාවය වැඩිකිරීම සඳහා අක්කරයකට රුපියල් 6000ක ආධාර මුදලක්ද ගෙවනු ලබයි.

වගු අංක 3:3 - ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව, හදබිම අධිකාරිය වැනි ආයතන මගින් ගම්මිරිස් ගොවීන්ට ලබාදුන් සේවා වලින් ප්‍රතිලාභ ලැබූ සංඛ්‍යාව

සේවාව	දිස්ත්‍රික්කය				
	මාතලේ	මහනුවර	බදුල්ල	මොනරාගල	මුළු එකතුව
ණය ලබාදීම	01	-	03	01	05
කෘෂි උපකරණ, පොහොර ලබාදීම, බීජ ලබාදීම	04	02	06	06	18
දැනුවත්වීම්/පුහුණු වැඩසටහන්	10	01	05	05	21
ආදර්ශ ගොවිපළ මගින් දැනුම	01	02	01	02	06
අතුරු බෝග වගාව	01	01	01	01	04
පසු අස්වනු තාක්ෂණය	01	01	01	01	04

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ඉහත සේවාවන් ඉතා අඩු පිරිසක් ලබාගෙන ඇතිබව වගු අංක 2.3 අනුව හෙළිවන අතර එයට හේතුව මෙවැනි සේවාවන්ගෙන් වැඩි වශයෙන් ප්‍රතිලාභ හිමිවන්නේ නව වගාකරුවන්ට වීමය. පුහුණු පාති, දැනුවත් කිරීම් යනාදියට වැඩි වශයෙන් ඉලක්ක කරගනුයේ නව වගාකරුවන්ය. එහෙත් පැරණි වගාකරුවන්හටද උපකරණ ලබාදීම යටතේ ගම්මිරිස් වෙළඳ උපකරණ (drayer) වැනි දේ ලබාදී ඇත. අතු කප්පාදුව, වගා නඩත්තුව, රෝග පාලනය යනාදී පුහුණු පාති හා දැනුවත් කිරීම් පැරණි වගාකරුවන් ඉලක්ක කොට සිදු කර ඇත. එම නිසා ප්‍රතිලාභ ලැබූණු ගොවීන්ගෙන් 36%ක් අතු කප්පාදුව, පස සංරක්ෂණය වගා නඩත්තුව යනාදී දැනුවත් කිරීම් සඳහා සහභාගී වී ඇත.

04 වැනි පරිච්ඡේදය ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ සමාජ - ආර්ථික තත්ත්වය

හැඳින්වීම

මහනුවර, මාතලේ, බදුල්ල සහ මොනරාගල යන දිස්ත්‍රික්ක හතරෙහි තෝරාගත් ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශ අටෙහි ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රීපුරුෂභාවය, වයස් ව්‍යුහය, ගම්මිරිස් වගා ඉඩම්වල විශාලත්වය, ජීවන මාර්ගයක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමිවී ඇති ස්ථානය, පවුල්වල සෙසු සාමාජිකයින් ගම්මිරිස් වගාවට සහයෝගය දැක්වීමේ ස්වභාවය සහ ගම්මිරිස් අලෙවි ස්වරූප අයත් අධ්‍යයන තොරතුරු මෙම පරිච්ඡේදය මගින් සාකච්ඡා කෙරේ.

4. මහනුවර දිස්ත්‍රික්කය

මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ වැඩිම ගම්මිරිස් වගා බිම් ප්‍රමාණයක් වාර්තා වී ඇති කලුන්තැන්න, හතරලියද්ද සහ අම්බාලේ යන ගොවිජන සංවර්ධන බලප්‍රදේශ තුනෙහි ගම්මිරිස් ගොවීන් 81 දෙනෙකු මෙම පර්යේෂණ අධ්‍යයනයට සම්බන්ධ කර ගන්නා ලදී. කලුන්තැන්න ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ගොවීන් 29ක්, අම්බාලේ 26 සහ හතරලියද්ද ගොවීන් 26ක් මීට ඇතුළත් විය.

4.1 කලුන්තැන්න ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ කුළුබඩු වගාව

මෙම ප්‍රදේශයේ ප්‍රධාන කුළුබඩු බෝග වගාවන් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන වන අතර එයට අමතරව කරාබු වගාවද පවතී. විශාල වශයෙන් පැතිර පවත්නා බෝගය වූයේ ගම්මිරිස් බෝගයයි. මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ උඩදුම්බර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ කලුන්තැන්න, ගොවිජන සංවර්ධන බලප්‍රදේශය පිහිටා ඇත. මෙහි ගම්මිරිස් ගොවීන් 29 සමීක්ෂණයට භාජනය කරන ලදී.

4.1.1 ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය මෙම සියලු ගොවීන් පුරුෂ පාර්ශ්වයට අයත් විය.

4.1.2 ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහය

මෙම ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ප්‍රමාණ සලකන විට අවම වයස අවුරුදු 34ක් වන අතර උපරිම වයස අවුරුදු 76ක් විය. වගු අංක 4.1 ප්‍රදේශයේ ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහය පිළිබඳ තත්ත්වය ඉදිරිපත් කරයි.

වගු අංක 4.1 කලුන්තැන්න ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහයන්

වයස් කාණ්ඩය අඩු.	ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය %
30 -50	14	48.0
51- 65	11	38.0
65 වැඩි	4	14.0
එකතුව	29	100

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

අවුරුදු 30-50 වයස් කාණ්ඩයේ හා ගම්මිරිස් ගොවීන් වැඩි සංඛ්‍යාවක් (48%) සිටින බව ඉහත වගු සටහන අනුව පෙනී යන අතර අවුරුදු 51-65 වයස් කාණ්ඩයේ ද ගොවීන් වැඩිම ප්‍රතිශතයක් (52%) මෙම ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් වගාවේ නියැලී සිටින බව මෙම වයස් ව්‍යුහය පිරික්සීමෙන් පැහැදිලි වේ.

4.1.3 කලුන්තැන්න ගොවිජන සංවර්ධන බලප්‍රදේශය ගම්මිරිස් වගා - ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වය

මෙම ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ඉඩම් කැබලිවල අවම විශාලත්වය අක්කර 0.5ක් හා උපරිම විශාලත්වය අක්කර 12කි. පහත සඳහන් වගු අංක 4.2 යටතේ ගම්මිරිස් ඉඩම්වල විශාලත්වයේ ව්‍යාප්තිය පිළිබඳව විස්තර ඉදිරිපත් කරයි.

වගු අංක 4.2 ගම්මිරිස් ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වයේ ව්‍යාප්තිය

අක්කර	කැබලි සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය %
0.5-1.0	06	21
1.1-2.0	13	45
2.1-3.0	03	10
3.1-5.0	06	21
අක්කර 5.1ට වැඩි	01	3
එකතුව	29	100

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ඉහත වගු සටහන අනුව පෙනීයන්නේ කලුන්තැන්න ප්‍රදේශයේ ද අක්කර 1.1 සිට 2.0 දක්වා විශාලත්වයක් සහිත ගම්මිරිස් ඉඩම්වැඩි ප්‍රමාණයක් (45%) ඇති බවයි. අක්කර එකට අඩු ඉඩම් කැබලිද 21%ක් පවතී. මෙම සංඛ්‍යා ලේඛන අනුව පෙනී යන්නේ ඉතාම කුඩා ඉඩම් හෝ ඉතා විශාල ඉඩම් නොව අක්කර එක දෙක අතර ප්‍රමාණයේ ඉඩම් ප්‍රමාණයක් එක් ගොවියෙකු විසින් වගා කරන බවයි.

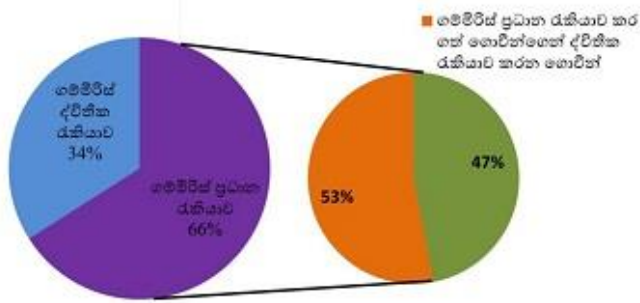
4.1.4 ජීවනෝපාය මාර්ගයක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමි වී ඇති ස්ථානය

අධ්‍යයනයට ලක්කළ ගොවීන් 29 දෙනෙකු අතුරින් ගොවීන් 19ක (66%)ගේ ප්‍රධානතම ජීවනෝපාය වී තිබුණේ ගම්මිරිස් ඇතුළු අපනයන බෝග වගාවයි. ඉතිරි ගොවීන් 34%ගේ ප්‍රධාන රැකියා වෙතත් ඒවා වූ අතර එළවළු වගාව (බෝංචි, ගෝවා, අමුමිරිස්, මාළු මිරිස්, තක්කාලි) දුම්කොළ වගාව, වී වගාව, වඩු මේසන් වැනි ශිල්පීය රැකියා, කම්කරු රැකියා හා පෞද්ගලික අංශයේ රැකියා ඒ අතර විය. ඔවුන්ගේ ආර්ථිකය තුළ ගම්මිරිස් වගාවට ලැබී තිබුණේ ද්විතීක ස්ථානයකි. මෙවැනි පවුල්වල ගම්මිරිස් වගාවන්හි වැඩි වශයෙන් නිරත වී සිටියේ පවුලේ වෙනත් සාමාජිකයන් වන භාර්යාව, දරුවන් යන අයවලුන් වන අතර ප්‍රධාන ගොවි මහතාද ඉඩ ලැබෙන අවස්ථාවල දී ගම්මිරිස් වගාව සම්බන්ධ කාර්යයන්හි නිරත වන අතර අවශ්‍ය අවස්ථාවලදී කුලීකරුවන් යොදවන බව හෙලිවිය.

වගු අංක 4.3, අධ්‍යයනයට ලක්කළ ගොවි පවුල් සංඛ්‍යාව

කලුන්තැන්න අධ්‍යයනයට ලක්කළ ගොවි පවුල් සංඛ්‍යාව	ගම්මිරිස් රැකියාව කරගත් ගොවි පවුල් සංඛ්‍යාව (N -29)	වෙනත් ප්‍රධාන ජීවනෝපායක් ප්‍රධාන කරගත් ගම්මිරිස් ද්විතීක මාර්ගය කරගත් සංඛ්‍යාව (N -29)	ගම්මිරිස් ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන්ගෙන් ද්විතීක රැකියාවල නියුතු ප්‍රතිශතය (N-19)
29	19 (66%)	10 (34%)	10 (53%)

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ප්‍රස්තාර අංක 4.1 : අධ්‍යයනයට ලක්කළ ගොවි පවුල් සංඛ්‍යාව - කලුතැන්න

4.1.5 ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන කාර්යය කරගත් ගොවීන්ගේ වෙනත් ආදායම් මාර්ග

ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන කාර්යය කරගත් ගොවීන් 66% අතුරින් 53%ක් ඉඩ ප්‍රස්ථාව අනුව වෙනත් ජීවනෝපායන්හිදී නියැලී සිටියේය. මේවා නම් වඩු, මේසන් වැනි ශිල්පීය රැකියා, වී හා එළවළු වගාව හා ස්වයං රැකියා යනාදියයි.

4.1.6 ගොවි පවුල්වල පවුලේ සාමාජිකයන් ගම්මිරිස් වගාවට සම්බන්ධ වී සිටින ආකාරය

ගොවි පවුල්වල භාර්යාවන්ගෙන් 79%ක් දෙනා ගෘහණියන් වශයෙන් ගෙදරදොර කාර්යයන්හි නියැලී සිටින අතර අවශ්‍ය අවස්ථාවලදී ගම්මිරිස් වගාව හා සම්බන්ධ කාර්යවලදී නියැලී සිටින බව හෙළිවිය. මෙම කාර්යයන් අතර ඉඩම් සුද්ධ කිරීම, පසු අස්වනු සැකසීමේ කාර්යයන් යනාදියේදී ප්‍රධාන ගොවි මහතාට සහාය වීම ගෘහණියන්ගෙන් සිදුවෙයි. නමුත් ඉඩම්වල පාංශු සංරක්ෂණ කාර්යයන්, රිකිලි කප්පාදුව, අස්වනු නෙළීම යනාදී කාර්යයන් කාන්තාවට කිරීම අපහසු කාර්යයක් බැවින් එවැනි කාර්යයන්වල කාන්තාවන් යෙදීම සීමා වී ඇත.

ගම්මිරිස් වගා කරන ගොවි පවුල්වල දරුවන්ගේ 86%ක්ම බාලවයස්කාර සහ අධ්‍යාපන කටයුතුවල නියැලී සිටින හෝ රාජ්‍ය හෝ පෞද්ගලික අංශයේ රැකියාවල නිරතව සිටින පිරිසක් බව සමීක්ෂණයේදී හෙළි විය. එමනිසා ඔවුන් ගම්මිරිස් වගා සම්බන්ධ කාර්යයන්හි නිරත වන්නේ නැත. නමුත් දරුවන්ගේ 14% දෙනා පාසල් අධ්‍යාපනය අවසන් කර වෙනත් කාර්යකද නියැලී නොමැතිව නිවෙස්වලම කල්ගත කරන පිරිසක් විය. ගම්මිරිස් වගා කටයුතු සඳහා ඔවුන්ගේ සුළු වශයෙන් සහයෝගය ලබාදෙන බව හෙළි විය.

4.1.7 ගම්මිරිස් අලෙවිය

වගු අංක 4.4 මඟින් කලුතැන්න ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් අලෙවිකරණ ස්වරූපය විදහා දක්වයි.

වගු අංක 4.4. ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේ ස්වරූපය

අලෙවිකරණ ස්වරූපය	ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය %
අස්වනු නෙළූ විගස මුළු අස්වැන්නම අමුචෙන්	26	90.0
කොටසක් පමණක් අමුචෙන් අලෙවිය හා කොටසක් වියළා පසුව අලෙවිය	02	7.0
වියළා ටික ටික අලෙවි කිරීම	01	3.0
මුළු එකතුව	29	100.0

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ඉහත වගුව මඟින් පෙන්වා දෙන පරිදි ගම්මිරිස් ගොවීන්ගෙන් 90%ක් පමණ අස්වැන්න නෙළ විගසම අමුදෙවන් අලෙවි කරයි. හේතුව ගම්මිරිස් ප්‍රධානතම අදායම් මාර්ගය නිසා පවුලේ බෙහෝ කාර්යයන් සඳහා මුදල් වියදම් කිරීම ගම්මිරිස් ආදායම මත කරන බැවින් ඔවුන්ට ඉතා ඉක්මණින් මුදල් අවශ්‍යවීමය. වියළීම පවා සිදු කරන්නේ ඉතාම සුළු පිරිසක් වන අතර ගම්මිරිස් සැකසීම කරන බවක් වාර්තා නොවේ.

4.2 අම්බාලේ ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ කුළුබඩු වගාව

මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ තෙල්දෙණිය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ අම්බාලේ ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශය පිහිටා තිබේ. මෙහි ගම්මිරිස් ගොවීන් 26ක් සමීක්ෂණයට භාජනය කරන ලදී. මෙම ප්‍රදේශයේ ප්‍රධාන කුළුබඩු බෝග වගාව ගම්මිරිස් වගාව වූ අතර එයට අමතරව කරාබු හා කෝපි වගාවද පැවතුණි. ප්‍රධාන හා පැතිර පවත්නා බෝගය වූයේ ගම්මිරිස් වගාවයි.

4.2.1 ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රී - පුරුෂ භාවය

අධ්‍යයනට ලක් කරන ලද ගම්මිරිස් ගොවීන් සියලු දෙනාම පුරුෂ පාර්ශ්වයේ විය.

4.2.2 ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහය

වගාව පිළිබඳ අවධානය යොමු කරන විට ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහයන් වැදගත්වේ. ඒ අනුව වයස් කාණ්ඩ තුනක් යටතේ ගොවීන් වර්ග කළ හැකිය. ඒ අනුව අඩුම වයස අවුරුදු 35 -50, 51-65, 66 ට වැඩි වශයෙනි. වගු අංක 4.5 මඟින් අම්බාලේ ප්‍රදේශයේ ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහයන් පිළිබඳව විග්‍රහය ඉදිරිපත් කරයි.

වගු අංක 4.5 ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහයන්

වයස් කාණ්ඩ (අවු.)	ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය %
30-50	12	46.0
51-65	13	50.0
66 ට වැඩි	01	4.0
එකතුව	26	100.00

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

අවුරුදු 30-50 වයස් කාණ්ඩයේ ගම්මිරිස් ගොවීන් මෙම නියදිය තුළ 46%ක් නියෝජනය කරන අතර අවුරුදු 51-65 වයස් කාණ්ඩයේ 50%ක් නියෝජනය කරයි. ඒ අනුව වැඩිම ප්‍රතිශතයක් ගොවීන් අයත් වන්නේ එම වයස් කාණ්ඩයටය. වයස 66ට වැඩි ගොවීන් සංඛ්‍යාව ඉතා සුළු සංඛ්‍යාවකි. ඒ අනුව පැහැදිලි වන්නේ ගම්මිරිස් වගාව පවත්වාගෙන යාම හා නඩත්තුව සඳහා අවශ්‍ය කාර්යයන් කළ හැකි වයස් මට්ටම්වල ගොවීන් 96%ක්ම මෙම නියදිය තුළ සිටින බවයි.

4.2.3 ගම්මිරිස් ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වය

අම්බාලේ ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් වගා කර ඇති බිම් කැබලිවල අවම විශාලත්වය අක්කර 0.5 වන අතර උපරිම විශාලත්වය අක්කර 12ක් විය. මෙම ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් වගා ඉඩම් කැබලි තරමක් විශාල ඒවා බව පෙනේ. වගු අංක 4.6 මඟින් ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වයේ ව්‍යාප්තිය දක්වයි.

වගු අංක 4.6. ගම්මිරිස් ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වයේ ව්‍යාප්තිය

විශාලත්වය-අක්	කැබලි සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය %
0.5-1.0	08	31
1.1-2.0	08	31
2.1-3.0	04	15
3.1-4.0	01	4
4.1-5.0	03	11
අක්කර 5ට වැඩි	02	8
එකතුව	26	100

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ඉහත වගුව අනුව පෙනී යන්නේ අක්කර 0.5-1.0 අතර විශාලත්වය සහිත ගම්මිරිස් වගා ඉඩම් කැබලි 31%ක්ද අක්කර 1.1 සිට අක්කර 2.0 දක්වා වූ ඉඩම් කැබලි 31% ද ඇති බවයි. අම්බාලේ ප්‍රදේශයේ 62%කට වඩා ඇත්තේ අක්කර 2හෝ ඊට වඩා අඩු ප්‍රමාණයේ විශාලත්වය සහිත ඉඩම් කැබලි බව වගු අංක 3.6 අනුව පෙනී යයි.

අක්කර 2.1 සිට අක්කර 3.0 දක්වා මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ ඉඩම් කැබලි 15% ක් පමණක් ඇති අතර අක්කර පහට වැඩි ඉඩම් කැබලි 8%ක් පමණක් පවතී. කලුන්තැන්න ප්‍රදේශය සමඟ සසඳන විට ඊට වඩා ප්‍රමාණයෙන් විශාල ඉඩම් කැබලි අම්බාලේ ප්‍රදේශයේ පවතින බව ඉහත වගු සටහන් විශ්ලේෂණය කරන විට පෙනී යයි.

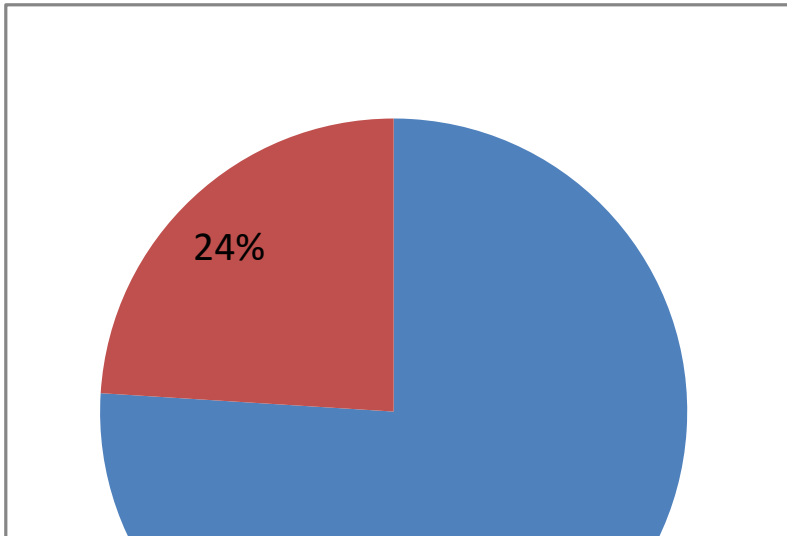
4.2.4 ජීවනෝපාය මාර්ගයක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමිවී ඇති ස්ථානය

අම්බාලේ ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ගොවීන් අතුරින් ගොවීන් 76%කගේ ප්‍රධානතම ආදායම් මාර්ගය වනුයේ ගම්මිරිස් වගාවයි. ඉතිරි ගොවීන් 24%ගේ ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය වෙනත් ජීවනෝපායන්හි නියැලීම වන අතර ඒවායේදී නියැලෙන අතරතුරම ගම්මිරිස් වගා කටයුතුවලදී නිරත වෙමින් සිටී. මෙම ගොවීන් නියැලී සිටින වෙනත් ජීවනෝපායක් වන්නේ රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශයේ රැකියා, වඩු මේසන් වැනි ශිල්පීය රැකියා, වී හා එළවළු වගා ස්වයං-රැකියා සහ කම්කරු රැකියා වේ.

වගු අංක 4.7 - ජීවනෝපාය මාර්ගයක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමිවී ඇති ස්ථානය

අධ්‍යයනයට ලක්කළ ගොවීන් සංඛ්‍යාව (N-26)	ගම්මිරිස් ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන් (N-26)	වෙනත් ජීවනෝපායක් ප්‍රධාන කාර්ය කරගත් ගම්මිරිස් වගා කරන ගොවීන් (N-20)
26	20 (76%)	06 (24%)

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත
 ප්‍රස්තාර අංක 4.2 - ජීවනෝපාය මාර්ගයක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමිවී ඇති ස්ථානය

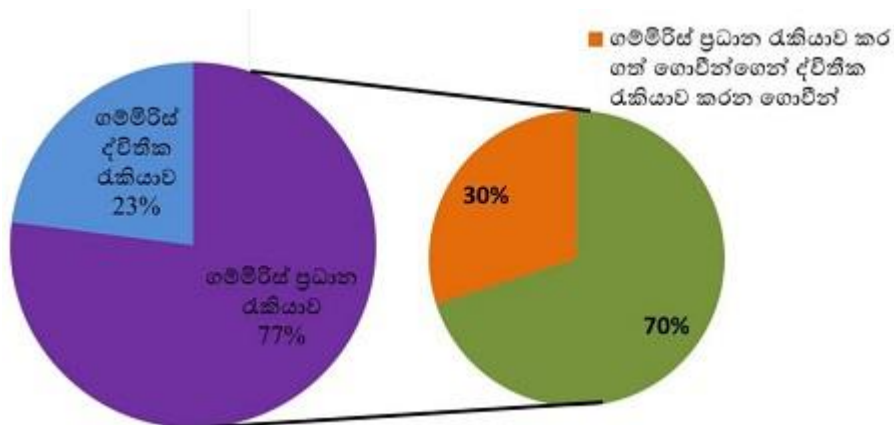
4.2.5 ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන්ගේ වෙනත් ආදායම් මාර්ග

ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය කරගත් ගොවීන් අතුරින්දී 40% පිරිසක් වෙනත් ජීවනෝපාය මාර්ගවලදී නියැලී සිටි බව හෙළිවිය. මෙම රැකියා වූයේ වී සහ එළවළු වගා, වඩු මේසන් වැනි රැකියා හා කම්කරු රැකියායි. මේවා ගම්මිරිස් වගා කටයුතුවල අවශ්‍ය කර්යයන් සිදුකිරීමෙන් පසුව විවේක ඇති අවස්ථාවලදී පමණක් නියැලෙන ද්විතීක රැකියා බවද හෙළිවිය.

වගු අංක 4.8 ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන්ගේ වෙනත් ආදායම් මාර්ග

අධ්‍යයනයට ලක්කළ ගොවීන් සංඛ්‍යාව (N-26)	ගම්මිරිස් ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන් (N-26)	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන්ගේ ද්විතීක රැකියා ප්‍රතිශතය (N-20)
26	20 (76%)	6 (24%)

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත
 ප්‍රස්තාර අංක 4.3 - ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන්ගේ වෙනත් ආදායම් මාර්ග

4.2.6 පවුලේ වෙනත් සාමාජිකයන් ගම්මිරිස් වගා කාර්යයන් සමඟ සම්බන්ධවීම - භාර්යාවන්

මෙම ගොවි පවුල්වල භාර්යාවන්ගෙන් 77% ගෘහණියකගේ වශයෙන් ඉටුකළ යුතු කාර්යභාරය ඉටුකරමින් නිවසේ සිටින අතර ඔවුන් අවශ්‍ය අවස්ථාවලදී සැමියන් සමඟ එකතු වී සහ සැමියන් වෙතත් ජීවනෝපායක යෙදෙන අතරතුර ගම්මිරිස් වගා කාර්යයන්හි කාන්තාවන්ට ඉටුකළ හැකි කාර්යය කොටස් පමණක් ඉටුකරන බව දැනගත හැකිය. එම කාර්යය අතර වගාවීමේ වල් නෙළීම හා පසු අස්වනු කටයුතු ප්‍රධානය.

මෙම ගොවි පවුල්වල දරුවන් ගෙන් බහුතර සංඛ්‍යාවක් (81%) බාලවයස්කර, අධ්‍යාපන කටයුතුවල නියැළීම සහ වෙනත් රැකියාවල නියැළී සිටින බව පැහැදිලිවේ. නමුත් 19%ක් වැනි සුළු පිරිසක් අධ්‍යාපන කටයුතුවල නියැලෙන්නේ ද වෙනත් කාර්යයක නියැලෙන්නේ ද නොමැතිව නිවෙස්වල කාලය ගතකරන බවද හෙළිවේ. මොවුන් ගම්මිරිස් වගාවේ විවිධ කාර්යයන්හි දෙමාපියන්ට සහාය වන බව පැහැදිලි වේ.

4.2.7 ගම්මිරිස් අලෙවිය - අම්බාලේ ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශය

අම්බාලේ ගොවිජන සංවර්ධන බලප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් වගා කරුවන්ගෙන් 77%ක් සිය ප්‍රධානතම ජීවනෝපාය වශයෙන් ගම්මිරිස් ප්‍රමුඛ කුළුබඩු වගාවේ නිරතව සිටිති. ඉතිරි 23% ද ද්විතීක රැකියාවක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවේ නිරතව සිටිති. මෙම සියලුම ගොවීන් ගම්මිරිස් අලෙවිය සිදු කරන ආකාරය පහත සඳහන් වගු අංක ඔස්සේ දක්වයි.

වගු අංක 4.9 - ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේ ස්වරූපය - අම්බාලේ

අලෙවිකරණ ස්වරූපය	ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය %
අස්වනු නෙළ විගස මුළු අස්වැන්න අමු වෙන්	22	85.0
කොටසක් පමණක් අමු වෙන් කොටසක් වියළා	2	7.0
වියළා අවශ්‍ය වේලාවට ටික ටික අලෙවි කිරීම	01	4.0
මුළු අස්වැන්නම වියළා එකවර අලෙවි කිරීම	01	4.0
මුළු එකතුව	26	100.0

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

අම්බාලේ ගොවිජන සංවර්ධන ප්‍රදේශයේ ගොවීන්ද වැඩිම රුචිකත්වයක් දක්වා ඇත්තේ ගම්මිරිස් අමු වෙන් අලෙවිකිරීමට වන අතර ඉතා සුළු ගොවීන් ප්‍රමාණයක් ගම්මිරිස් වියළා අලෙවිකරණ බව පෙනේ. ඊට ප්‍රධානතම හේතුව පවුලේ අවශ්‍යතා සඳහා මුදල් ලබාගන්නා ප්‍රධාන මාර්ගය ගම්මිරිස් විකුණා ලබාගන්නා ආදායම වීමයි.

4.3 හතරලියද්ද ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ කුළුබඩු වගාව

මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ තුම්පනේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ හතරලියද්ද ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශය පිහිටා ඇත.

4.3.1 ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රී-පුරුෂභාවය

මෙහි ගම්මිරිස් ගොවීන් 26 දෙනෙකු අධ්‍යයනයට භාජනය කරන ලද අතර අධ්‍යයනයට ලක් කළ ගොවීන්ගෙන් 24 දෙනෙක් (සියයට 93ක්) පුරුෂයින් වූ අතර දෙදෙනෙකු (සියයට 7ක්) කාන්තාවන් විය.

මෙම ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස්, කරාබු, සාදික්කා යන අපනයන බෝග වර්ග තුනම වගා කරයි. මේ අතුරින්ද වැඩිම වසසරියක් සහිත බෝගය වන්නේ ගම්මිරිස්ය.

4.3.2 ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහය

ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහය පිළිබඳව සලකන විට වගාවේ යෙදී සිටි ගොවීන්ගේ අවම වයස අවුරුදු 38 වන අතර උපරිම වයස අවුරුදු 78කි. වගු අංක 4.10 ප්‍රදේශයේ ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහය පිළිබඳ තත්ත්වය ඉදිරිපත් කරයි.

වගු අංක 4.10 හතරලියද්ද ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහය

වයස් කාණ්ඩය අවු.	ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය %
30 - 50	2	8
51- 65	16	62
65ට වැඩි	8	30
එකතුව	26	100

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ඉහත වගුව අනුව පැහැදිලිවන පරිදි අවුරුදු 30-50 වයස් පරාසයේ ගම්මිරිස් ගොවීන් ඉතා අඩු ප්‍රමාණයක් 8%ක් පමණක් සිටින අතර වැඩිම ගම්මිරිස් ගොවීන් ප්‍රමාණයක් (62%) සිටින්නේ අවුරුදු 51-65 වයස් පරාසයේය. අවුරුදු 65ට වැඩි අවුරුදු 78 දක්වා වයස් පරාසයේද 30% ගම්මිරිස් වගාවේ නිරතවී සිටී. මෙයින් පෙනෙන්නේ සමාජයේ වයස්ගත ජනගහනය මෙම වගාවේ නිරතවී සිටින අතර තරුණ ජනගහනය වෙනත් ජීවනෝපායන්වල නිරතවී සිටින බවයි.

4.3.3 ගම්මිරිස් වගා කර ඇති ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වය

හතරලියද්ද ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් වගා කර ඇති බිම් කැබලිවල අවම විශාලත්වය අක්කර 0.25ක් සහ උපරිම විශාලත්වය අක්කර 5.0ක් විය. වගා ඉඩම් කැබලිවල ව්‍යාප්තිය වගු අංක 4.11 යටතේ දක්වා ඇත.

වගු අංක 4.11 ගම්මිරිස් ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වයේ ව්‍යාප්තිය

විශාලත්වය	කැබැලි සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය %
0.00-0.5	09	35
0.51-1.00	06	23
1.1-2.00	05	19
2.1-3.00	03	12
3.1-4.0	01	4
4.1 ට වැඩි	02	7
එකතුව	26	100

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ඉහත වගුව අනුව පෙනී යන්නේ අක්කර 0.25 අක්කර 0.5 අතර විශාලත්වය සහිත ගම්මිරිස් වගා ඉඩම් කැබලි 35%ක්ද අක්කර 0.51 සිට අක්කර 1.00 දක්වා ඉඩම් කැබලි 23% ද ඇති බවයි. හතරලියද්ද ප්‍රදේශයේ 50%කට වඩා ඇත්තේ අක්කර 1 හෝ ඊට වඩා අඩු ප්‍රමාණයේ විශාලත්වය සහිත ඉඩම් කැබලි බව අංක 3.11 වගුව අනුව පෙනී යයි. අක්කර 1.1ට වැඩි අක්කර 3 දක්වා විශාල ඉඩම් කැබලි 31%ද අක්කර 3.1ට වැඩි ඉඩම් කැබලි 11% ද ඇති බව ඉහත වගුව අනුව පැහැදිලි වේ.

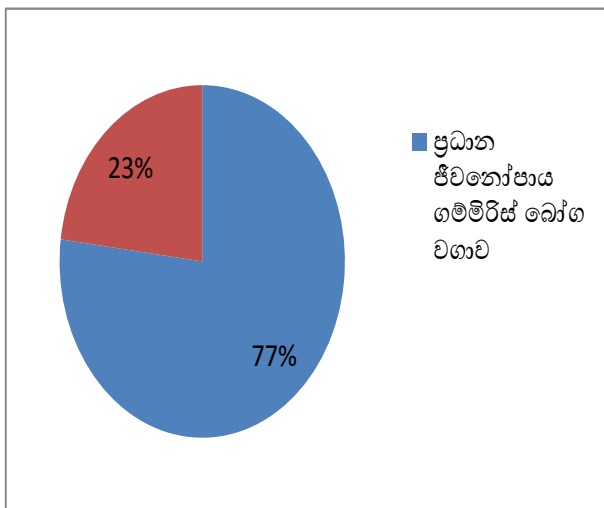
4.3.4 ජීවනෝපාය මාර්ගයක් ලෙස ගම්මිරිස් වගාවට හිමිවී ඇති ස්ථානය

සමීක්ෂණයට ලක්කළ ගොවිපවුල් අතුරින් 77%ක ප්‍රධාන ජීවනෝපාය වී තිබුණේ ගම්මිරිස් ඇතුළු අපනයන බෝග වගාවය. ඉතිරි ගොවිපවුල් 23% ප්‍රධාන ජීවනෝපාය රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශයේ රැකියා, වඩුමෙසන් වැනි ශිල්පීය රැකියා ව්‍යාපාරික කටයුතු යනාදී වෙනත් රැකියාවන් වූ අතර ඔවුහු ගම්මිරිස් වගාවේද නියැලී සිටියහ.

වගු අංක 4.12 - ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය කරගත් ගොවීන්ගේ වෙනත් ආදායම් මාර්ග

අධ්‍යයනයට ලක්කළ ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ගම්මිරිස් ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන් (N 26)	වෙනත් ජීවනෝපායක් ප්‍රධාන කාර්යය කරගත් නමුත් ගම්මිරිස් වගා කරන ගොවීන් (N 26)	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන්ගෙන් ද්විතියික රැකියාවල යෙදෙන ගොවීන් (N-20)
26	20 (77%)	6 (23)	4 (20%)

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

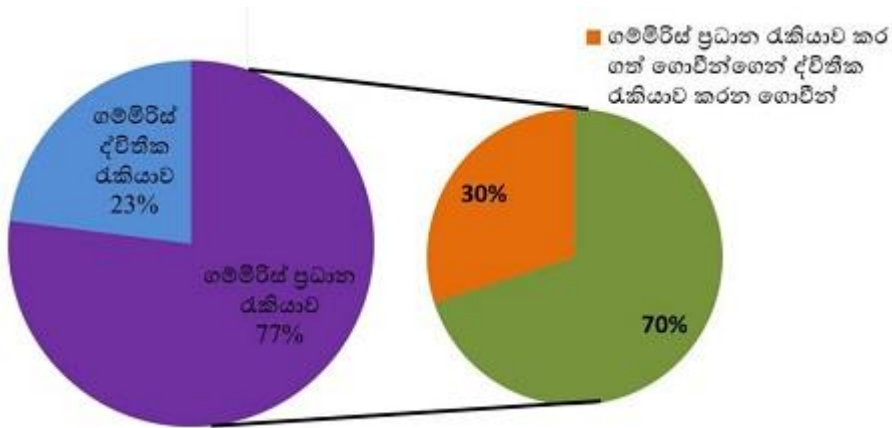

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ප්‍රස්තාර සටහන් අංක 4.4 ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගෙන සිටින ගොවීන්

4.3.5 ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය කරගත් ගොවීන්ගේ වෙනත් ආදායම් මාර්ග

ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය කරගත් ගොවීන්ගෙන් 20ක් වී හා එළවළු වගාව, ශිල්පීය රැකියා වැනි වෙනත් ආදායම් මාර්ගවලදී ඉඩ ලැබෙන අවස්ථාවලදී පමණක් නිරතව සිටියහ.

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ප්‍රස්තාර සටහන් අංක 4.5 ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය කරගත් ගොවීන්ගේ වෙනත් ආදායම් මාර්ග

4.3.6 පවුලේ වෙනත් සාමාජිකයින් ගම්මිරිස් වගාවට සම්බන්ධවී සිටින ආකාරය

සමීක්ෂණයට ලක්කළ ගොවිපවුල් අතුරින් 15%ක පවුල්වල කාන්තාවන් පමණක් සෘජුවම අපනයන බෝග වගාවේ නිරතවී සිටියහ. මෙම පවුල්වල කාන්තාවන් අතරින් 65%ක් ශාඛණියගේ කාර්යභාරයේ නිරතව සිටින අතර ගම්මිරිස් වගාවේ අවශ්‍ය අවස්ථාවලදී සහයෝගය ලබාදෙන බව හෙළිවිය. විශේෂයෙන්ම ඉඩම්වල වල් මර්ධනය හා පසු අස්වනු කාර්යයන් අලෙවිය යනාදී ය මීට ඇතුළත්ය. මෙම ගොවි පවුල්වල දරුවන් රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශයේ රැකියා, අධ්‍යාපනය ලැබීම, විදේශ රැකියා, ස්වයං-රැකියා යනාදියේ නියැලී සිටින අතර බාලවයස්කාර දරුවන් ගම්මිරිස් වගා කාර්යයන්වල නියැලී සිටියේ නැත. එහෙත් රැකියා බලාපොරොත්තුව සිටින දරුවන්, කෘෂි කම්කරු යනාදී වෙනත් ජීවනෝපායවල යෙදී සිටි දරුවන් අතුරින් 38% දෙනා ඉතා සුළු වශයෙන් සහයෝගයක් ලබාදෙන බව හෙළි විය.

4.3.7 ගම්මිරිස් අලෙවිය

හතරලියද්ද ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේද ගම්මිරිස් වගාකරුවන් අතුරින් 77% දෙනෙකුගේ ප්‍රධානතම ජීවන මාර්ගය ගම්මිරිස් ප්‍රමුඛ කුළුබඩු වගාවේ නිරත වීමයි. ඉතිරි 23% දෙනා වෙනත් රැකියාවන්හි ප්‍රමුඛ කාර්ය ලෙස නිරතව සිටින අතර ඔවුන්ද ගම්මිරිස් ප්‍රමුඛ කුළුබඩු වගා පවත්වාගෙන යයි. හතරලියද්ද ගොවිජන සංවර්ධන ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ගොවීන් ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේ ස්වරූපය වගු අංක 3.13 ඔස්සේ ඉදිරිපත් කරනු ලබයි.

වගු අංක 4.13 - ගම්මිරිස් අලෙවිය

අලෙවිකරණ ස්වරූපය	ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය %
මුළු අස්වැන්නම වියළා ඉක්මණින් අලෙවි කිරීම	11	42.0
අස්වැන්න වියළා ගබඩා කර තබා මිල ඉහළ යන අවස්ථාව අලෙවි කිරීම	10	38.0
අස්වනු නෙළු වගස මුළු අස්වැන්නම අමුදා අලෙවි කිරීම.	03	12.0
අස්වනු නෙළීමක් නොමැතිව වගාව බදුදීම	02	8.0
මුළු එකතුව	26	100.0

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ඉහත වගුව අනුව පෙනී යන්නේ හතරලියද්ද ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ ගොවීන් 80%ක් පමණ සිය අස්වැන්න වියලා අලෙවිකරණ බවයි. සුළු පිරිසක් පමණක් අස්වනු අමුදා අලෙවි කිරීම හා වගාව බදුදීම සිදුකරයි.

4.4 මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් වගාවේ සමාජ ආර්ථික තත්ත්වය: සමස්ත විශ්ලේෂණය

මහනුවර දිස්ත්‍රික්කය පොදුවේ ගත්විට අපනයන කෘෂිකර්මාන්තය පුළුල්ව සිදු කරයි. දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රධාන අපනයන බෝග වගා ලෙස ගම්මිරිස්, සාදික්කා, කරාබු අයත් වෙයි.

4.4.1 ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රී - පුරුෂභාවය

මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ අධ්‍යයනට ලක් කළ ගම්මිරිස් වගාකරුවන් අතරින් 79 දෙනෙකු හෙවත් සියයට 97ක් පුරුෂයින් වූ අතර දෙදෙනෙක් හෙවත් සියයට 3ක් කාන්තාවන් විය.

4.4.2 ගම්මිරිස් බෝග වගාවේ නියැලී සිටින ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහයන්

දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් බෝග වගාව සම්බන්ධයෙන් සිදුකළ පර්යේෂණ අධ්‍යයනය ගම්මිරිස් ගොවීන් 81 දෙනෙකු සහභාගී කරවාගෙන සිදු කරන ලදී. ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ අවම හා උපරිම වයස් පරාසය අවුරුදු 35-78 මට්ටමේ විය. ඒ අනුව ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහයන් පහත සඳහන් වගු අංක 4.14 මාර්ගයෙන් විශ්ලේෂණය කිරීමට හැකිය.

වගු අංක 4.14 ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් කාණ්ඩ - මහනුවර දිස්ත්‍රික්කය

වයස් කාණ්ඩ (අවු)	ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය %
30-50	28	35
51-65	40	49
65 ට වැඩි	13	16
එකතුව	81	100

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ඉහත වගුව අනුව පෙනී යන්නේ වැඩිම ගොවීන් සංඛ්‍යාවක් අයත් වන්නේ වයස අවුරුදු 51-65 වයස් කාණ්ඩයටය. එම වයස් කාණ්ඩයට 49% ගොවීන් අයත් විය. මිලහට වැඩිම ගොවීන් ප්‍රතිශතයක් අයත් වූයේ වයස අවුරුදු 30-50 වයස් කාණ්ඩයටය. මේ කාණ්ඩයට 35% පමණ ගොවීන් ප්‍රතිශතයක් අයත් විය. වැඩි ම වයස් කාණ්ඩය වූ අවුරුදු 65ට වැඩි කාණ්ඩය සඳහා 16% ගොවීන් අයත් විය. ඉහත විශ්ලේෂණය අනුව අවුරුදු 30 සිට අවුරුදු 65 දක්වා විවිධ වයස්වලට අයත් ගොවීන් 84%ක් ගම්මිරිස් වගා කටයුතුවල නියැලී සිටියහ. මෙයින් පෙනී යන්නේ වයස 65 දක්වා වූ වැඩ කළ හැකි වයසේ ගොවීන් බහුතරයක් මෙම වගාව හා සම්බන්ධවී සිටින බවයි.

4.4.3 මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වය

මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ හතරලියද්ද, අම්බාලේ සහ කලුන්තැන්න යන ප්‍රදේශ තුනෙහිම ගම්මිරිස් වගා කර ඇති ඉඩම් ප්‍රමාණය සියල්ලම බෑවුම් සහිත ඉඩම් විය. මේ අතුරින් හතරලියද්ද ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් වගා කර ඇති ඉඩම් කැබලි අක්කර 0.25 අක්කර එක අතර කුඩා ඒවා වන අතර අම්බාලේ සහ කලුන්තැන්න ප්‍රදේශයේ වගා ඉඩම් වඩා විශාල අක්කර 0.5 සිට අක්කර 02 දක්වා විශාල ඉඩම් කැබලි වැඩි ප්‍රමාණයක් පවතින බව මෙම අධ්‍යයනයේදී හෙළිවිය.

වගු අංක 4.15 යටතේ මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් වගා ඉඩම්වල විශාලත්වය පිළිබඳ විස්තර ඉදිරිපත් කෙරේ.

වගු අංක 4.15 මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් වගා ඉඩම්වල විශාලත්වය

විශාලත්වය (අක්කර)	එක් එක් ප්‍රමාණයේ විශාලත්වයේ ඉඩම් සංඛ්‍යාව	එහි ප්‍රතිශතය %
0.25-0.50	09	11
0.5-1.0	20	25
1.1-2.0	26	32
2.1-3.0	10	12
3.1-4.0	06	07
4.1-5.0	07	09
අක්කර 5ට වැඩි	03	04
එකතුව	81	100

මූලාශ්‍රය: : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ඉහත වගුව අනුව පෙනී යන්නේ ගම්මිරිස් වගා ඉඩම් කැබලිවලින් 11%ක් අක්කර 0.25-0.5 අතර ඒවා වන බවයි. දැකිය හැකි තවත් විශේෂත්වයක් වන්නේ අක්කර 2.1 සිට අක්කර 3.0 දක්වා විශාලත්වයේ ඉඩම් කැබලි 32%ක් වන බවයි. විශාල ඉඩම් කැබලි සේ සැලකිය හැකි අක්කර හතරට වැඩි ඉඩම් කැබලිද 18%ක් පවතින බව පෙනේ. පොදුවේ කිව හැක්කේ අක්කර 03 අඩු කුඩා ඉඩම් හිමියන් වැඩි සංඛ්‍යාවක් (68%ක්) සිටින බවයි. මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් වගාව සම්බන්ධ පර්යේෂණයට භාජනය කරනු ලැබූ ගම්මිරිස් ගොවීන් 81 දෙනාගේ නියැදියේ 73%ක් ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගෙන සිටියහ. ඉතිරි 27% දෙනෙකුගේ ප්‍රධාන කාර්යය කෘෂිකාර්මික හෝ කෘෂි කාර්මික නොවන කම්කරු, සුළු ව්‍යාපාරික, වී සහ එළවළු වගාව යනාදී කාර්යයන්ය.

4.4.4 ජීවනෝපාය මාර්ගයක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමි වී ඇති ස්ථානය

මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ සමීක්ෂණයට ලක්කළ ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශ වන හතරලියද්ද, අම්බාලේ සහ කලුතැන්න යන සියලුම ප්‍රදේශවල නියැදියේ බහුතර ගොවි පිරිස හතරලියද්ද (77%) අම්බාලේ (76%) කලුතැන්න (66%) ප්‍රධානතම ජීවනෝපාය ගම්මිරිස් ප්‍රමුඛ අපනයන කෘෂි කර්මාන්තය විය. ඒ අනුව පොදුවේ ගත්විට මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ අපනයන කෘෂි කර්මාන්තයේ නියැළී සිටින ගොවීන්ගෙන් 73%කගේ ප්‍රධාන ජීවනෝපාය ගම්මිරිස් ප්රමුඛ අපනයන කෘෂිකර්මාන්තයේ නියැළීමයි.

වගු අංක 4.16 - ජීවනෝපාය මාර්ගයක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමි වී ඇති තැන

ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශය	ගොවීන්	ප්‍රතිශතය %
හතරලියද්ද	20	24.6
අම්බාලේ	20	24.6
කලුන්දෑව	19	23.4
එකතුව	59	72.4

මූලාශ්‍රය: : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ගම්මිරිස් වගාවේ නියැළී සිටින ගොවීන්ගෙන් 27%ක ප්‍රධාන ජීවනෝපාය රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශයේ රැකියා, වී හා එළවළු වගාව, වඩු මේසන් වැනි ශිල්පීය රැකියා ව්‍යාපාරික කටයුතු ස්වයං රැකියා, කෘෂිකාර්මික හෝ කෘෂි කාර්මික නොවන කම්කරු, සුළු ව්‍යාපාරික, වී සහ එළවළු වගාව යනාදිය වන අතර ගම්මිරිස් වගාවේදී නියැළී සිටියහ. මොවුන් වැඩි කාලයක් යොදවනුයේ ඉහත සඳහන් කරන ලද

රැකියාවල වන අතර ගම්මිරිස් වගාව පවුලේ වෙනත් සාමාජිකයන්ගේද සහායෙන් පවත්වාගෙන යනු ලබන බව හෙළිවිය.

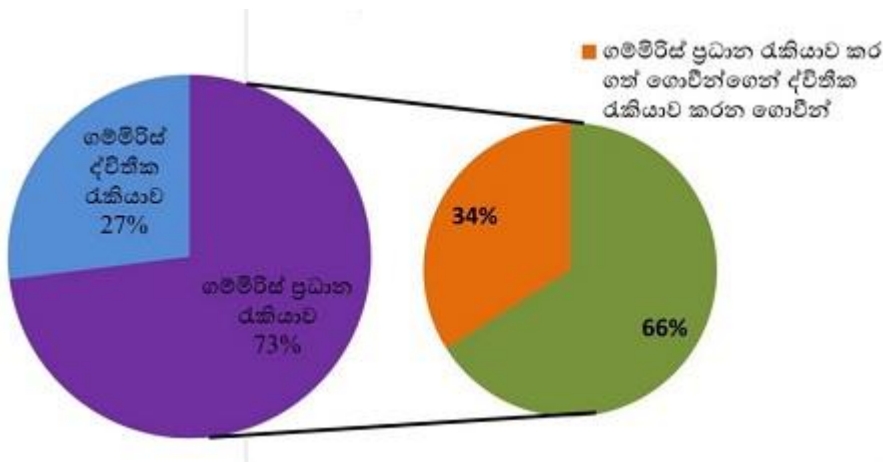
4.4.5 ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන්ගේ ද්විතියික රැකියා

ගම්මිරිස් ප්‍රමුඛ වෙනත් අපනයන බෝග වගාව ප්‍රධානතම ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන් 73%න් 37%ක් ඉඩ ලැබෙන අවස්ථාවලදී පමණක්, ද්විතීක රැකියාවක් වශයෙන් කම්කරු රැකියා, ශිල්පීය රැකියා, ස්වයං-රැකියා සහ වී හා එළවළු වගා යනාදී වෙනත් රැකියා කරගෙන යයි.

වගු අංක 4.17 - මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන්ගේ ද්විතියික රැකියා

අධ්‍යයනයට ලක් කළ ගොවීන් සංඛ්‍යාව (N -81)	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන රැකියාව කරගත් ගොවීන්ගේ ප්‍රතිශතය (N-81)	ගම්මිරිස් වගාව ආදායම් මාර්ගයක් ලෙස ගොවීන් සංඛ්‍යාව (N -81)	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන්ගෙන් ද්විතියික රැකියාවල නියුතු ගොවීන්ගේ ප්‍රතිශතය (N-59)
81	59 (73%)	27%	20 (34%)

මූලාශ්‍රය: : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

මූලාශ්‍රය: : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ප්‍රස්තාර සටහන් අංක 4.6: මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන්ගේ ද්විතියික රැකියා

4.4.6 ගම්මිරිස් වගාව සඳහා පවුලේ සාමාජිකයින්ගේ සහභාගීත්වය

පවුලේ සාමාජිකයන් වන භාර්යාව සහ දරුවන්ගේ සහභාගීත්වය ගම්මිරිස් වගා කටයුතු සඳහා ලැබීම සම්බන්ධව අධ්‍යයනයේදී අවධානය යොමු කරන ලදී. ඒ අනුව පැහැදිලි වූයේ මෙම ගොවිපවුල්වල භාර්යාව ගෘහණිය වශයෙන් පවුලේ සියලුම වෙනත් කාර්යයන් ඉටුකරනු ලබන අතර ගම්මිරිස් වගාව සම්බන්ධයෙන් යම්කිසි සහභාගීත්වයක් ලබා දෙන බවයි.

ගම්මිරිස් වගා ඉඩම් සුද්ධ කිරීම සහ අස්වනු නෙළ පසු වියළීම, ගබඩා කිරීම යනාදී කාර්යයන්වලදී ඇයගේ සහභාගීත්වයක් ලැබෙන බව හෙළි විය. වගා බිම් ප්රමාණය අනුවද මෙය තීරණය වන අතර වගා බිම් ඉතා කුඩා නම් ගෘහණියගේ දරුවන්ගේ සහභාගීත්වය වැඩි අතර වගා බිම් විශාල නම් ගෘහණියගේ හා දරුවන්ගේ සහභාගීත්වය ලබාගැනීම සීමා සහිත වී ඇත.

ගම්මිරිස් ආධාරකවල සෙවන කප්පාදුව, ගම්මිරිස් අස්වනු නෙළීම යනාදිය කාන්තා පාර්ශ්වයට කිරීමට අපහසු කාර්යයක් වන අතර එවැනි කාර්යයන් සඳහා ගොවි මහතාටම තනියම කරගෙන යාමට නොහැකි අවස්ථාවලදී කුලී ශ්‍රමය භාවිතා කිරීමට සිදු වී ඇත. ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණයට භාජනය කළ මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ පවුල් 81න් පවුල් 64% එනම් 79%ක භාර්යාවන් නිවසේම කාලය ගතකරමින් ගෘහණියකගේ කාර්ය භාරය ඉටුකරන ලදී. ඊට අමතරව භාර්යාවන් 6%ක් සෘජුවම ගම්මිරිස් වගාවේ නිරතව සිටියහ. සෙසු 21%ක් වූ භාර්යාවන් රාජ්‍ය අංශයේ සහ පෞද්ගලික අංශයේ රැකියාවන්හි නිරතවී සිටීම හා අබලදුබල තත්ත්වයේ පසුවන අය වේ.

මෙම ගොවි පවුල්වල දරුවන් අතුරින් 63%ක් අධ්‍යාපනයේ නිරත, රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික රැකියාවල නිරත හා ළදරු වයස්වල පසුවන්නෝ වෙති. එම නිසා ඔවුන්ටද අපනයන බෝග වගාකාර්යයන්වල නිරතවීමට හැකියාවක් නොමැත. එහෙත් දරුවන් අතුරින් 17%ක් අධ්‍යාපන කටයුතුවලින් ඉවත්වී නිවසේ කාලය ගත කරන අතර අපනයන කෘෂිකර්මික කටයුතුවලට සහයෝගය ලබාදීමට සුළු වශයෙන් සිදුවේ. වගු අංක 3.18 මගින් මේ පිළිබඳව දත්ත ඉදිරිපත් කර ඇත.

වගු අංක 4.18 ගම්මිරිස් වගාව සඳහා පවුලේ සාමාජිකයන්ගේ දායකත්වය

ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශය	ගෘහණියක වශයෙන් කාර්යය නිරත (N-81)	වෙනත් වෘත්තීන්වල නිරත (N -81)	අධ්‍යාපන හා වෙනත් කාර්යයන්හි යෙදෙන දරුවන් % (N-81)	නිවසේ ගත කරන දරුවන් % (N -81)
හතරලියද්ද	21	5	21	5
අම්බාලේ	20	6	13	5
කලුතැන්න	23	6	17	4
එකතුව	64 (79%)	17 (21%)	51 (63%)	14 (17%)

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

4.4.7 මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේ ස්වරූපය

මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීම ආකාර භයකට සිදුකරන බව පර්යේෂණයේදී හෙළිදරව් විය. මෙම ස්වරූප වගු අංක 4.19 යටතේ ඉදිරිපත් කර ඇත.

වගු අංක 4.19 ගම්මිරිස් අලෙවිකිරීමේ ස්වරූප - මහනුවර දිස්ත්‍රික්කය

අලෙවි කිරීමේ ස්වරූප	අම්බාලේ ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශය	කලුතැන්න ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශය	හතරලියද්ද ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශය	ගොවින් සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය %
අස්වනු නෙළු විගස අමුචෙන් අලෙවිය	22	26	03	51	63.0
කොටසක් අමුචෙන් අලෙවිකර කොටසක් වියළා අලෙවිකර කොටසක් සුදු ගම්මිරිස් සැකසීම	02	02	-	04	5.0
මුළු අස්වැන්නට වියළා ටික ටික අලෙවි කිරීම	01	01	-	02	2.0
මුළු අස්වැන්න වියළා එකවිට අලෙවි කිරීම	01	-	11	12	15.0
මුළු අස්වැන්නම වියළා ගබඩාකර පසුව මිල ඉහළ යන විට අලෙවි කිරීම	-	-	10	10	13.0
අස්වනු නෙළීමක් නොමැතිව වගාව බදුදීම	-	-	02	02	2.0
එකතුව	26	29	26	81	100.0

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් අලෙවිකිරීමේ ස්වරූපයේ කැපී පෙනෙන ලක්ෂණ වන්නේ ගොවීන්ගෙන් 63% ක් තම ගම්මිරිස් අස්වැන්න අමුචෙන් අලෙවි කිරීමයි. වියළා අලෙවිකරණ ගොවීන් 30% ක් සිටින අතර කොටසක් පමණක් අමුචෙන් අලෙවිකර, කොටසක් පමණක් වියළීම හා තවත් කොටසක් සුදු ගම්මිරිස් සෑදීම කරනු ලබන ගොවීන්ද 5% පමණක් සිටී. වගාව මුළුමනින්ම බදුදෙන ගොවීන් ප්‍රතිශතය 2% ක් පමණි. මෙයින් පෙනීයන්නේ මෙම දිස්ත්‍රික්කයේ ගොවීන් අමු ද්‍රව්‍යයක් ලෙස කුළුබඩු අලෙවි කිරීමේ සම්ප්‍රදායික ක්‍රමය තව දුරටත් බහුතර ගොවීන් සංඛ්‍යාවක් අනුගමනය කරමින් සිටින බවත් ගම්මිරිස් සැකසීම අගය එකතු කිරීම යනාදී කාර්යන්වල නියැලීමට උත්සාහයක් දරා නොමැති බවත්ය.

4.5 මාතලේ දිස්ත්‍රික්කය

මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ වැඩිම ගම්මිරිස් ව්‍යාප්තියක් පවතින ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශය තුනක් වන පලාපත්වල, පල්ලේපොල හා හුණුකැටආල යන ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශ තුනෙහි මෙම පර්යේෂණ අධ්‍යයනය සිදුකරන ලදී. පලාපත්වල ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශය ගම්මිරිස් ගොවීන් 25ක් ද, පල්ලේපොල 24ක්, හුණුකැටආල 25ක් ද වශයෙන් මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් ගොවීන් 74 දෙනෙක් අධ්‍යයනයට භාජනය කරන ලදී.

4.5.1 පලාපත්වල ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් වගාව

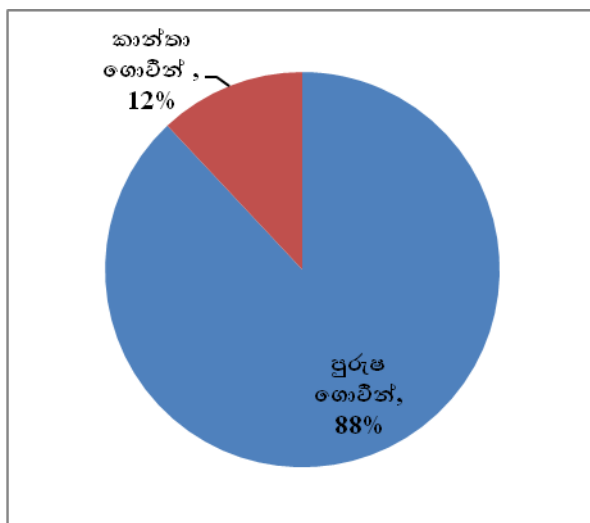
පලාපත්වල ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශය මාතලේ නගරය ආසන්නයේම පිහිටා ඇත.

4.5.2 ගම්මිරිස් වගා කරුවන්ගේ ස්ත්‍රී/පුරුෂභාවය

වගාකරුවන්ගෙන් 88%ක් පුරුෂ 12%ක් ස්ත්‍රී පාර්ශ්වයටද අයත් විය.

4.5.3 ගම්මිරිස් වගාකරුවන්ගේ වයස් ව්‍යුහය

ගම්මිරිස් වගාකරුවන්ගේ වයස් ව්‍යුහය පිළිබඳව විමසන විට අවම වයස අවුරුදු 33ද උපරිම වයස අවුරුදු 72ද බව වාර්තා වී ඇත. මෙම වයස් ව්‍යුහය පරාසය තුළ සිටින ගොවීන් වයස් කාණ්ඩ තුනක් යටතේ වර්ග කිරීමට හැකි අතර වැඩිම ගම්මිරිස් ගොවීන් සංඛ්‍යාවක් අයත් වන්නේ මෙයින් කුමන වයස් කාණ්ඩයේදැයි ඒ අනුව විමර්ශනය කළ හැකිය.

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ප්‍රස්ථාර සටහන් අංක 4.7 - ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රී / පුරුෂ භාවය - පලාපත්වල

වගු අංකය 4.20- වයස් කාණ්ඩ අනුව ගම්මිරිස් ගොවීන් සංඛ්‍යාව- පලාපත්වල

වයස් කාණ්ඩය	ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය %
30-50	8	32
51-65	12	48
65ට වැඩි	5	20
එකතුව	25	100

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ඉහත වගුව අනුව පෙනී යන්නේ ගම්මිරිස් ගොවීන් වැඩිම සංඛ්‍යාවක් 48% අයත්ව සිටින්නේ වයස අවුරුදු 51-65 වයස් කාණ්ඩයේ වන අතර ඊළඟ වැඩිම ගොවීන් සංඛ්‍යාවක් (32%) අයත්ව සිටින්නේ වයස 30-50 වයස් කාණ්ඩයේය. ඒ අනුව වයස අවුරුදු 30-65 දක්වා වන වයස් පරාසයට ගම්මිරිස් ගොවීන්ගෙන් 80%ක්ම අයත් වේ. ඒ අනුව යමක් වටහා ගතහැකි ගම්මිරිස් වගාව හා සම්බන්ධ නඩත්තු කාර්යයන්වල නියැලිය හැකි වයස් කාණ්ඩයේ ගොවීන් වැඩි පිරිසක් මේ වගාව හා සම්බන්ධ වී සිටින බව පෙනේ.

4.5.4 ගම්මිරිස් වගාකර ඇති ඉඩම්වල විශාලත්වය - පලාපත්වල

ගම්මිරිස් වගාකර තිබූ ඉඩම්වල අඩුම විශාලත්වය අක්කර 0.25 වූ අතර වැඩිම විශාලත්වය අක්කර 09ක් විය. ඒ අනුව මෙම පරාසයේ විවිධ විශාලත්වයෙන් යුත් ගම්මිරිස් ඉඩම් පැවති බව වාර්තා විය. වගු අංක 3.22 මඟින් පලාපත්වල ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් වගාකර ඇති එක් එක් විශාලත්වයේ ඉඩම් සංඛ්‍යාව හා ප්‍රතිශතය දක්වයි.

වගු අංකය 4.21 පලාපත්වල ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් වගාකර ඇති එක් එක් විශාලත්වයේ ඉඩම් සංඛ්‍යාව හා ප්‍රතිශතය

විශාලත්වය (අක්කර)	කැබලි සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය %
0.25-0.5	08	32
0.51-1.0	05	20
1.1-2.0	05	20
2.1-3.0	02	8
3.1-4.0	02	8
4.1-5.0	01	4
5.1ට වැඩි	02	8
එකතුව	25	100.0

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

මෙම වගුව අනුව පෙනී යන්නේ අක්කර 0.25ත් 0.5ත් අතර ප්‍රමාණයේ කුඩා ඉඩම් කැබලි සියයට 32ක් සහ අක්කර 0.51ත් අක්කර දෙකත් අතර ප්‍රමාණයේ ඉඩම් කැබලි සියයට 40ක් පවතින බවයි.

4.5.5 ජීවනෝපාය මාර්ගයක් ලෙස ගම්මිරිස් වගාවට හිමිවී තැන

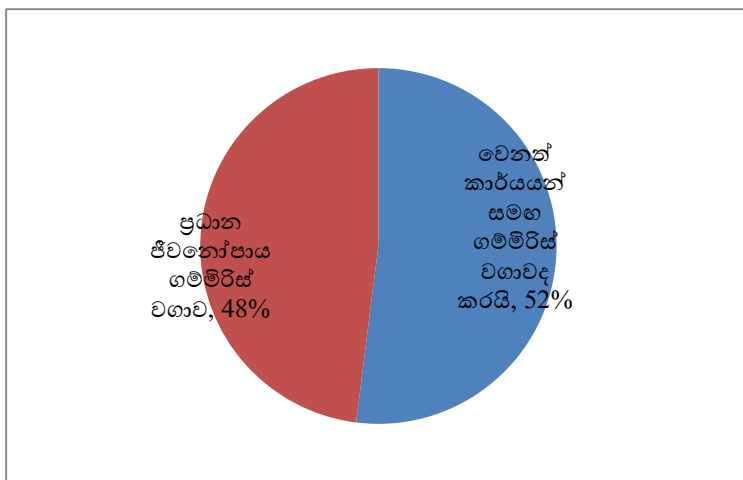
ගම්මිරිස් වගාකරන ගොවීන් ගම්මිරිස් වගාව පමණක් නොව වෙනත් ජීවනෝපායන්වල ද යෙදී සිටින බව පර්යේෂණ තොරතුරු වාර්තා කරයි. ඒ අනුව මෙම ගොවීන් මල්වගාව, එළවළු හා වී වගාව, කෘෂි හා කෘෂි නොවන කම්කරු, වඩු හා මේසන් කාර්මික, රජයේ හා පෞද්ගලික ආයතනවල සේවය යනාදී වශයෙන් නියැලී සිටින රැකියා රාශියක් පිළිබඳව වාර්තා වී ඇත. ඒ අනුව විග්‍රහ කළවිට පෙනී යන්නේ මුළු ගම්මිරිස් ගොවීන් සංඛ්‍යාවෙන් 48%ක ගේ ප්‍රධාන රැකියාව ගම්මිරිස් ප්‍රධාන වූ අපනයන බෝග වගාව වන අතර

52%කගේ ප්‍රධාන ජීවනෝපාය පෙර සඳහන් කරන ලද වෙනත් ජීවනෝපායන්ය. එම ජීවනෝපායවල යෙදෙන අතරවාරයේම ගම්මිරිස් වගාවද පවත්වාගෙන යන බව හෙළි විය.

වගු අංකය 4.22 ජීවනෝපාය මාර්ගයක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට ඇති තත්ත්වය

පර්යේෂණයට ලක්කළ ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ගම්මිරිස් ප්‍රධාන රැකියාව කරගත් ගොවීන් (N-25)	ප්‍රධාන රැකියාව වෙනත් කාර්යයන් හා ද්විතීක රැකියාව ලෙස ගම්මිරිස් (N-25)
25	12 (48%)	13 (52%)

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

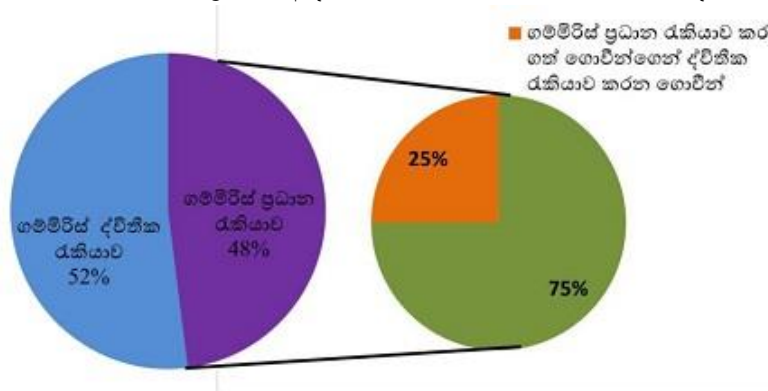

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ප්‍රස්තාර සටහන් අංක 4.8 - ජීවනෝපායක් ලෙස ගම්මිරිස් වගාව

පලාපත්වල ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ වැඩි ගොවීන් ප්‍රමාණයක (52%) ප්‍රධාන ජීවනෝපාය, වෙනත් කාර්යයන් බව හෙළිවන අතර ඊට ප්‍රධාන හේතුව මාතලේ නගරය ආසන්න නිසා වෙනත් රැකියා බහුල වීමයි. වෙනත් රැකියා පැවතියද මෙම ගොවි පවුල් සතුව පවතින ඉඩම්වල ප්‍රධාන බෝගය ලෙස ගම්මිරිස් වගාකර ඇති අතර මෙම වෙනත් කාර්යයන්වල නියැලෙන අතරවාරයේම ගම්මිරිස් වගාවද කරගෙන යනු ලබයි.

4.5.6 ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය කරගත් ගොවීන්ගේ ද්විතීක රැකියා

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ප්‍රස්තාර සටහන් අංක 4.9 - ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය කරගත් ගොවීන්ගේ ද්විතීක රැකියා

ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන තම ජීවනෝපාය කරගත් පවුල් 48%ක් ඇති අතර මොවුන්ගෙන් 25 %ක් වෙනත් ද්විතීක රැකියාවල නියැලී සිටී. ඒවා නම් කෘෂි හා කෘෂි නොවන කම්කරු රැකියා, වෙළඳාම්, වඩු මේසන් වැනි රැකියා යනාදියයි.

4.5.7 පවුලේ වෙනත් සාමාජිකයන්ගේ සහයෝගය

වගු අංකය 4.23- පවුලේ වෙනත් සාමාජිකයන්ගේ සහයෝගය

පර්යේෂණයට ලක්කළ ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ගෘහණියක් ලෙස කටයුතු කරන සංඛ්‍යාව	දරුවන් වාර්තා වී ඇති ගෘහස්ත සංඛ්‍යාව (N-25)	ගම්මිරිස් වගාවට සම්බන්ධ කර ගත හැකි දරුවන් (N -25)
25	15 (60%)	21 (84%)	07 (33%)

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

පවුලේ වෙනත් සාමාජිකයන් වන භාර්යාව සහ දරුවන් ගම්මිරිස් වගා කටයුතු සඳහා සහායදීමේ තත්ත්වයද මෙහිදී අවධානයට යොමු කරන ලදී. ඒ අනුව භාර්යාවන්ගේ වයස් පරාසය ගත්විට අඩුම වයස අවුරුදු 30 වූ අතර වැඩිම වයස අවුරුදු 76 විය.

මුළු ගෘහණියන් සංඛ්‍යාව 23ක් වූ අතර ඔවුන් අතුරින් වයස අවුරුදු 70 ට වැඩි පුද්ගලයන් දෙදෙනෙකු ඉවත් කළ විට සහ රජයේ හා පෞද්ගලික අංශයේ රැකියා නියුක්ත 06 දෙනා ඉවත්කළ විට ඉතිරි 15 දෙනා (65%) ගම්මිරිස් වගා හා සම්බන්ධ කාර්යයන්වලදී ගොවි මහතාට සහාය ලබාදෙන බව සමීක්ෂණයේදී හෙළි විය. නමුත් ගෘහණියන්ගෙන් ගම්මිරිස් වගාවට ලබාගත හැකි සහාය ඉතා සීමාසහිත බවද දැනගන්නට ලැබුණි. ගොවි පවුල් වල දරුවන් සැලකූ විට පවුල් 21ක දරුවන් පිළිබඳව වාර්තා වූ අතර ඉන් 07ක් පමණක් එනම් 33% ක් පමණක් ගම්මිරිස් වගාව හා සම්බන්ධව සිටියහ. ඉතිරි 67% රැකියාවල නියැලීම, අධ්‍යාපනය ලැබීම යනාදී කාර්යවල නිරතව සිටියහ. එමනිසා මෙම වගාව සම්බන්ධ කාර්යයන් වන අතු කප්පාදුව, රිකිලි කැපීම, අස්වනු නෙළීම හා අස්වනු වියළීම යනාදිය සඳහා කුලී ශ්‍රමිකයන් යෙදා ගැනීමට සිදු වී තිබෙන බව අධ්‍යයනයේදී හෙළි විය.

4.5.8 ගම්මිරිස් අලෙවිය

මෙම ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේ ආකාර හතරක් පිළිබඳව පර්යේෂණ අධ්‍යයනයේදී වාර්තා වී ඇත. එනම්,

1. මුළු අස්වැන්නම අමුචෙන් අලෙවි කිරීම
2. අස්වනු නෙළීමක් නොකර වගාවම බදුදීම
3. මුළු අස්වැන්නම වියළා ඉක්මණින් අලෙවි කිරීම
4. මුළු අස්වැන්නම වියළා මිල ඉහළ යනතුරු ගබඩා කර තබා පසුව අලෙවි කිරීම යන ආකාර හතරයි

වගු අංකය 4.24 ගම්මිරිස් අලෙවි ස්වරූපය

ගම්මිරිස් අලෙවි ස්වරූපය	එක් ආකාරයකට අලෙවිකරන ගොවීන්	එහි ප්‍රතිශතය %
මුළු අස්වැන්නම අමුටෙන්	20	83
මුළු අස්වැන්නම වියළා	01	04
වගාව බදුදීම	02	08
වියළා ගබඩාකර පසුව අලෙවි කිරීම	01	04
එකතුව	24	100

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ගොවීන්ගෙන් 80%ක් ම තම ගම්මිරිස් අලෙවිකර ඇත්තේ මුළු අස්වැන්නම අමුටෙනි. එයට හේතු වශයෙන් ගොවීන් දක්වා ඇත්තේ,

1. වියළීමට හොඳ දේශගුණයක් නොමැතිකම
2. පවුලේ අවශ්‍යතා සඳහා ඉක්මණින් මුදල් අවශ්‍යවීම
3. ගම්මිරිස් අස්වනු නෙළන කුලීකරුවන්ට ගෙවීමට මුදල් අවශ්‍ය වීම
4. වියළීම හෝ වෙනත් සැකසුම් කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් ශ්‍රමයක් නිවසේ නොමැතිවීම
5. කුලීකරුවන් යෙදවුවහොත් විශාල වියදමක් දැරීමට සිදුවීම යන කරුණුය.

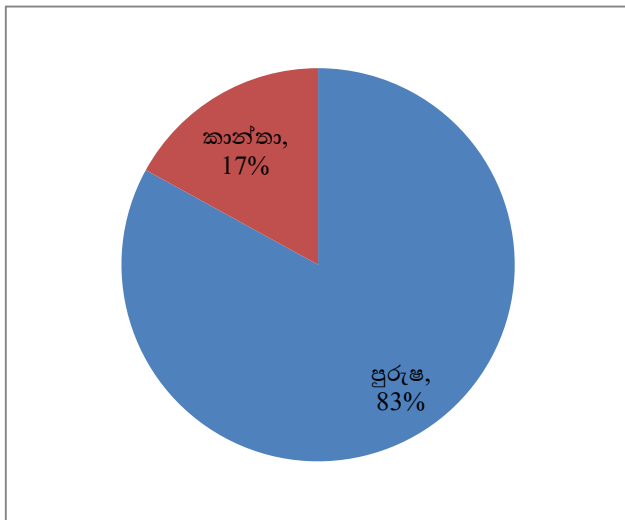
ඒ ආකාරයට මුළු වගාවම අස්වනු නෙළා ගැනීම සඳහා බදුදීමද 08%ක් වැනි ගොවීන් සුළු ප්‍රමාණයක් විසින් සිදු කර ඇත. එයට ප්‍රධාන හේතු කීපයක් ගොවීන් ප්‍රකාශ කරන ලද අතර ඒවා නම් අස්වනු නෙළීම සඳහා නිවසේ ප්‍රමාණවත් ශ්‍රමිකයන් නොමැතිකම, කුලීකරුවන් යොදා අස්වනු නෙළීමට විශාල වියදමක් දැරීමට සිදුවීම, ගොවියාට අස්වනු නෙළීමට නොහැකිකම යන හේතූන්ය. තවද ගොවීන් ඉතා සුළු ප්‍රමාණයක් ගම්මිරිස් වියළා ඉක්මණින් අලෙවි කිරීම හා ගබඩා කර තබා පසුව අලෙවිකර තිබුණි. ඒ 4% ක් තරම් සුළු පිරිසකි.

4.6 පල්ලේපොළ ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ කුළුබඩු වගාව

මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ පල්ලේපොළ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ පල්ලේපොළ ගොවිජන සංවර්ධන බලප්‍රදේශය පිහිටා ඇත. පල්ලේපොළ ගොවිජන සංවර්ධන බලප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ගොවීන් 24ක නියදියක් අධ්‍යයනයට ලක් කරන ලදී.

4.6.1 ගම්මිරිස් වගාකරුවන්ගේ ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය

මෙම නියදියේ ගම්මිරිස් වගාකරුවන්ගේ ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය පිළිබඳ විමසීමට ලක්කළ විට පෙනී යන්නේ වගාකරුවන්ගෙන් 83%ක් පුරුෂ ද 17%ක් ස්ත්‍රී පාර්ශ්වයටද අයත් බවයි.

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත
 ප්‍රස්තාර සටහන් අංක 4.10- ගම්මිරිස් වගාකරුවන්ගේ ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය

4.6.2 ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහය

ගම්මිරිස් වගාකරුවන්ගේ වයස් මට්ටම පිළිබඳව අවධානය යොමුකළ විට පෙනී යන්නේ වයස අවුරුදු 30 සිට අවුරුදු 75 දක්වා වයස් පරාසයකට අයත් ගොවි පිරිසක් වගාවේ නිරතව සිටින බවයි. මෙම වයස් පරාසය තුළ සිටින ගම්මිරිස් ගොවීන් වයස් කාණ්ඩ තුනක් යටතේ වර්ග කළ හැකි අතර ඒ අනුව ගොවීන් බහුතරයක් ඇතුළත් වයස් ව්‍යුහයන් හඳුනාගත හැකිය.

වගු අංක 4.25- පල්ලේපොළ ගොවිජන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහයන්

වයස් කාණ්ඩ	ප්‍රමාණය	ප්‍රතිශතය %
30-50	9	38
51-65	9	38
65 ට වැඩි	6	24
එකතුව	24	100

මූලාශ්‍රය: : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ඉහත වගුව අංක 4.26 ට අනුව පැහැදිලි වන්නේ වයස 30-50 වයස් කාණ්ඩයේ හා අවුරුදු 51-65 වයස් කාණ්ඩයේ ගොවීන් 38% බැගින් එක සමානව සිටින බවත්, වයස අවුරුදු 65 හා ඊට පහළ ගොවීන් 76%ක් මෙම ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් වගාවේ නියැලී සිටින බවත්ය. ඒ අනුව වයස අවුරුදු 65 ට වැඩි වයස් කාණ්ඩයේ ගම්මිරිස් ගොවීන් සිටින්නේ 24%ක් පමණි. එම නිසා වයස්ගත ගොවීන් මෙම වගාව තුළ ඉතා සීමිත ප්‍රමාණයක් පමණක් සිටින බව පෙනේ.

4.6.3 ගම්මිරිස් වගාකර ඇති ඉඩම්වල විශාලත්වය

අධ්‍යයනයට ලක්කළ නියැදි ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් වගා ඉඩම්වල අඩුම විශාලත්වය අක්කර 0.25ක් වූ අතර උපරිම විශාලත්වය අක්කර 08ක් විය. ඒ අනුව වගා ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වය පහත සඳහන් වගු අංක 4.28 ඔස්සේ විදහා දැක්වීමට පුළුවන.

වගු අංක 4.26 ගම්මිරිස් වගා ඉඩම්වල විශාලත්වය

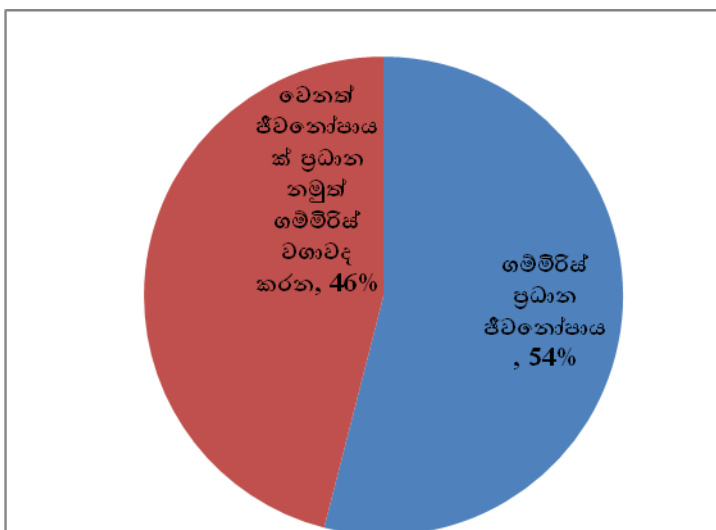
විශාලත්වය	ඉඩම් කැබලි සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය %
0.25-05	06	25
0.51-1.0	10	42
1.1- 2.0	02	08
2.1- 3.0	0	0
3.1-4.0	01	04
4.1-5.0	02	08
05.1ට වැඩි	03	13
මුළු ප්‍රමාණය	24	100.0

මූලාශ්‍රය: : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ඉහත වගුව අනුව පෙනීයන්නේ මුළු ගම්මිරිස් ඉඩම් කැබලි සංඛ්‍යාවන් 25%ක්ම අක්කර 0.25 අතර වූ කුඩා ඉඩම් කැබලි බවයි. අක්කර 0.51 ක් අක්කර 1.0 අතර ඉඩම් කැබලි 42%ක්ද වාර්තා වී ඇත. අක්කර 1.1 - 4.0 දක්වා වාර්තා වී ඇත්තේ 12%ක ප්‍රතිශතයක් පමණි. මේ අනුව පෙනී යන්නේ මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ පල්ලේපොළ ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් කුඩා ඉඩම් හිමියන් වැඩි ප්‍රමාණයක් සිටින බවයි. එමෙන්ම මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ පල්ලේපොළ ප්‍රදේශයේ විශේෂත්වයක් වන්නේ පොල් වගාව යටතේ බොහෝ ගම්මිරිස් වගාවන් ස්ථාපනය වී ඇති බවයි.

4.6.4 ජීවනෝපාය මාර්ගයක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමිවී ඇති ස්ථානය

ප්‍රදේශයේ ගොවීන් ගම්මිරිස් වගාව, කරාඬු වගාව හා සාදික්කා වගාව, වී ගොවිතැන, රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශවල රැකියා, වඩු-මේසන් යනාදි රැකියා, ව්‍යාපාරික කටයුතු යනාදි ජීවනෝපායන් කිහිපයකම යෙදී සිටින බව අධ්‍යනයේදී හෙළි විය. මෙම ජීවනෝපායන් අතරින් ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් සහ ගම්මිරිස් වගාව සමගම වෙනත් ජීවනෝපායක්ද පවත්වාගෙන යන ගොවීන්ද වෙනත් ජීවනෝපායන් ප්‍රධාන ලෙස යෙදෙමින් ගම්මිරිස් වගාවන් පවත්වාගෙන යන ගොවීන්ද ගම්මිරිස් වගාව හැර වෙනත් ජීවනෝපායක් නොමැති ගොවි පිරිසක්ද සිටින බව පැහැදිලි වේ.

මූලාශ්‍රය: : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ප්‍රස්තාර සටහන් අංක 4.11 - ජීවනෝපායකක් ලෙස ගම්මිරිස් වගාවට හිමි වී ඇති ස්ථානය

වගු අංක 4.27 - ජීවනෝපායක් ලෙස ගම්මිරිස් වගාවට හිමි වී ඇති ස්ථානය

පර්යේෂණයට ලක්කළ ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ප්‍රධාන රැකියා ලෙස ගම්මිරිස් වගාකළ ගොවීන් සංඛ්‍යාව (N-24)	ද්විතීක රැකියාව ලෙස ගම්මිරිස් වගාකළ ප්‍රමාණය (N-24)	ප්‍රධාන රැකියාව ලෙස ගම්මිරිස් වගා කරන ගොවීන් ද්විතීක රැකියාවක නියැලීම (N - 13)
24	13 (54%)	11 (46%)	02 (15%)

මූලාශ්‍රය: : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ප්‍රස්තාර සටහන් අංක 4.27ට අනුව පැහැදිලි වන්නේ මුළු නියදියෙන් 54% ගොවීන්ගේ ප්‍රධාන රැකියාව ගම්මිරිස් වගාව බවයි. 46% ක් වූ ගොවීන්ගේ ප්‍රධාන රැකියාව ඉහතින් සඳහන් කරන ලද වෙනත් ජීවනෝපායක් වන අතර ගම්මිරිස් වගාවද කරනු ලබයි. ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන් 54%න් 15% දෙනකු අමතර ජීවනෝපායන් කිහිපයක ද නියැලී සිටී. ඒවා නම් වඩුවැඩ, වැනි රැකියා සහ කෘෂි හා කෘෂිකාර්මික නොව කම්කරු රැකියා යනාදියයි.

4.6.5 ගම්මිරිස් ප්‍රධාන රැකියාව කරගත් ගොවීන් නියැලෙන ද්විතීක රැකියා

ගම්මිරිස් ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන්ගෙන් 15%ක් දෙනා පමණක් ද්විතීක රැකියාවල ද යෙදී සිටින අතර 85%ක් ගොවීන්ගේ එකම රැකියාව ගම්මිරිස් වගා කිරීම පමණි.

4.6.6 ගම්මිරිස් ගොවිපවුල්වල සාමාජිකයන් වගාවට සම්බන්ධව සිටින ආකාරය - භාර්යාවන්

පල්ලේපොල ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ අධ්‍යයනයට ලක්කළ ගම්මිරිස් වගාකළ ගොවිපවුල් 24න් පවුල් 21 (88%ක) භාර්යාවන් හෝ සහෝදරියන් වාර්තා වී තිබුණි. මොවුන් අතරින් 63%ක් මෙම පවුල්වල ගෘහණියන් වශයෙන් ක්‍රියාකරමින් සිටී. අධ්‍යයනයට ලක්කරන ලද ගෘහස්ථ 18ක දරුවන් පිළිබඳව වාර්තා වී ඇති අතර මොවුන්ගෙන් 33%ක් පමණක් පාසල් නොයන හා වෙනත් කාර්යක නියැලී නොමැති බව වාර්තා වන අතර වගා කටයුතු සඳහා ඔවුන්ගේ සුළු වශයෙන් සහයක් ලැබෙන බව හෙළි විය.

වගු අංක 4.28- ගම්මිරිස් ගොවිපවුල්වල සාමාජිකයන් වගාවට සම්බන්ධව සිටින ආකාරය

අධ්‍යයනයට ලක්කළ ගොවි පවුල් සංඛ්‍යාව	භාර්යාවන් වාර්තා වූ පවුල් සංඛ්‍යාව (N-24)	ගෘහණියන් ලෙස කටයුතු කරන කාර්යකාරීන් සහිත නිවෙස් සංඛ්‍යාව (N-24)	දරුවන් වාර්තා වී ඇති ගෘහස්ථ සංඛ්‍යාව (N-24)	වගා කටයුතු සඳහා සහාය ලබාගත හැකි දරුවන් වාර්තා වන පවුල් (N-18)
24	21 (88%)	15 (63%)	18 (75%)	06 (33%)

මූලාශ්‍රය: : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

දරුවන්ගේ සහ ගෘහණියන්ගේ යම්කිසි සහයෝගයක් ගම්මිරිස් වගා කටයුතු සඳහා ලැබෙන බව හෙළි වූ අතර ගම්මිරිස් අතු කප්පාදුව, රිකිලි කැපීම, අස්වනු නෙළීම, වියළීම යනාදී පවුලේ භාර්යාවන්ට හා ළමුන්ට කළ නොහැකි කාර්යයන්වලදී කුලීකරුවන්ගේ සහාය ලබාගැනීමට ගම්මිරිස් ගොවීන්ට සිදුව ඇති බව ද හෙළි විය.

4.6.7 ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීම

මෙම ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේ ආකාර තුනක් පිළිබඳව පර්යේෂණයේදී හෙළිදරව් වී ඇත. එනම්,

1. මුළු අස්වැන්නම අමුචෙන් අලෙවි කිරීම

2. කොටසක් අමුදාමක් සහ කොටසක් වියලා අලෙවි කිරීම
3. අස්වනු නෙළීමක් නොමැතිව වගාව බදුදීමයි.

හදිසි මුදල් අවශ්‍යතාවය, වියළීමට හොඳ දේශගුණයක් නොමැතිකම, අමුදාමේද හොඳ මිලකට අලෙවි කළ හැකිවීම, ශ්‍රම හිඟය යනාදී කරුණු නිසා ගම්මිරිස් අමුදාමේද අලෙවි කිරීමට ගොවීන් පුරුදු වී සිටී. අනෙක් ක්‍රමය වූයේ කොටසක් වියලා සහ කොටසක් අමුදාමේද අලෙවි කිරීමයි. පවුලේ ප්‍රශ්න සඳහා අවශ්‍ය මුදල් ඉක්මණින් සොයා ගැනීමට ගම්මිරිස් ඉක්මණින් අලෙවි කිරීමට ගොවීන් පුරුදු වී ඇත. ඊළඟ ක්‍රමය වූයේ වගාවට බදුදීමයි. ගම්මිරිස් අස්වනු නෙළා ගැනීම සඳහා ගිවිසගත් මිලකට වගාව බදුදෙයි.

වගු අංක 4.29 ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේ ස්වරූප - පල්ලේපොළ

අලෙවි කිරීමේ ස්වරූපය	එක් එක් ස්වරූපයට අලෙවිකළ ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය %
මුළු අස්වැන්නම අමුදාමේද	20	80
වගාව බදුදීම	03	12
මුළු අස්වැන්න වියලා ඉක්මණින් අලෙවිය	01	04
වියලා ගබඩාකර තබා මිල ඉහළ ගිය පසු අලෙවිය	01	04
එකතුව	25	100

මූලාශ්‍රය - HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ඉහත වගු සටහනට අනුව පල්ලේපොළ ගොවිජන සේවා බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගෙන් අති බහුතර පිරිසක්, එනම් සියයට 80 දෙනෙකු මුළු අස්වැන්නම අමුදාමේද අලෙවි කරන අතර තවත් සියයට 12 දෙනෙක් වගාව බදුදීම කරයි. මුළු අස්වැන්නම වියළී ඉක්මණින් අලෙවි කරන ප්‍රතිශතය සියයට 08ක් වැනි ප්‍රතිශතයකි.

4.7 හුණුකැටඳුල ගොවිජන සංවර්ධන ප්‍රදේශයේ කුළුබඩු වගාව

මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ අඹන්ගහ කෝරලේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ හුණුකැටඳුල ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශය පිහිටා ඇත. මෙම අධ්‍යයන ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ගොවීන් 25 දෙනෙකුගේ නියැදියක් අධ්‍යයනයට ලක්කරන ලද අතර එම ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රී/පුරුෂභාවය සැලකූ විට ඔවුන්ගෙන් 96%ක් පුරුෂ හා 4%ක් කාන්තා පාර්ශ්වයට අයත් විය. ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහයන් පහත සඳහන් වගු අංක 3.30 ආශ්‍රයෙන් විදහා දැක්වීමට හැකිය.

වගු අංක 4.30 හුණුකැටඳුල ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහයන්

වයස් කාණ්ඩය	ඒ ඒ වයස් කාණ්ඩයේ ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය %
30-50	08	32.0
51-65	12	48.0
65 ට වැඩි	05	20.0
එකතුව	25	100.0

මූලාශ්‍රය - HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

මෙම අධ්‍යයන ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ අවම වයස් ප්‍රමාණය අවුරුදු 38ක් වූ අතර උපරිම වයස් ප්‍රමාණය අවුරුදු 75ක් විය. මෙම වයස් පරාසය තුළ සියලුම ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහයන් සැලකිල්ලට ගත්විට අවම වයස් පරාසය වන අවුරුදු 38-50 පරාසයේ 32% ගොවීන් සිටින අතර 51-65 වයස් පරාසයේ ගොවීන් 48% ක් සිටී. වැඩිම ගොවීන් සංඛ්‍යාවක් ඒකරාශී වී ඇත්තේ අවුරුදු 51-65 වයස් පරාසය තුළය.

අවුරුදු 65ට වැඩි වයස් කාණ්ඩයේ ගොවීන් 20%ක් වැනි සුළු ප්‍රමාණයක් පමණක් සිටියහ. අවුරුදු 38 සිට 65 දක්වා වයස් පරාසය තුළ වැඩිම ගොවීන් සංඛ්‍යාවක් එනම් 80%ක් පමණ ගම්මිරිස් වගාවේ නියැළී සිටී.

4.7.3 ගම්මිරිස් වගාකර ඇති ඉඩම්වල විශාලත්වය

ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් වගාකර ඇති ඉඩම් කැබලිවල වාර්තා වී ඇති අඩුම විශාලත්වය අක්කර 0.25 වන අතර වැඩිම විශාලත්වය අක්කර 08ක් විය. ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වය විශ්ලේෂණය කිරීම මත ප්‍රදේශයේ සිටින්නන් කුඩා පරිමාණ ගම්මිරිස් ඉඩම් හිමියන්ද මහා පරිමාණ ඉඩම් හිමියන්දැයි තීරණය කිරීමට පුළුවන.

වගු අංක 4.31- හුණුකැට ඇල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වය

විශාලත්වය (අක්කර)	එම විශාලත්වය සහිත ඉඩම් කැබලි සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය %
0.25 - 0.5	02	08
0.51 - 1.0	04	16
1.1 - 2.0	12	48
2.1 - 3.0	02	08
3.1 - 4.0	02	08
4.1 - 5.0	0	0
5.1ට වැඩි	03	12
මුළු ගණන	25	100.0

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

අධ්‍යයන ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ඉඩම් කැබලි වැඩිම ප්‍රමාණයක් වාර්තා වන්නේ අක්කර 1.1ත් අක්කර 2.0ත් අතර පරාසයේ ඒවායි. අක්කර 0.25 සිට අක්කර 1.00 දක්වා පරාසයේ කුඩා ඉඩම් කැබලි සංඛ්‍යාව ප්‍රමාණයෙන් අඩුය. එම නිසා හුණුකැටඇල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ඉඩම් තරමක් මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ ඉඩම් කැබලි බව ප්‍රකාශ කළ හැකිය.

4.7.4 ජීවනෝපාය මාර්ගයක් ලෙස ගම්මිරිස් වගාවට හිමි ස්ථානය

ප්‍රධාන ජීවනෝපාය මාර්ගය ලෙස ගම්මිරිස් වගාවේ නියැළීමත්, වෙනත් රැකියාවක නියැළෙන අතරතුර ද්විතීක රැකියාව වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවේ නියැළීමත් යන ආකාර දෙකටම ගම්මිරිස් වගා කිරීම හුණුකැටඇල ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ ද දක්නට ලැබුණි. මෙම ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ගොවීන් 25 දෙනෙකු අධ්‍යයනයට ලක්කරන ලද අතර ඔවුන් අතුරින් 64%ක් සිය ප්‍රධානතම ජීවනෝපාය වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවේ නියැළී සිටී. ගම්මිරිස් ගොවීන්ගෙන් 36%ක් ප්‍රධාන ජීවනෝපාය වශයෙන් වෙනත් කාර්යයක නියැළෙමින් ගම්මිරිස් වගාවද කරගෙන යනු ලබයි. මේ අනුව පැහැදිලි වන්නේ ප්‍රදේශයේ වැඩිම පවුල් ප්‍රමාණයක් ගම්මිරිස් වගාව ආශ්‍රයෙන් ජීවත්වන බවයි.

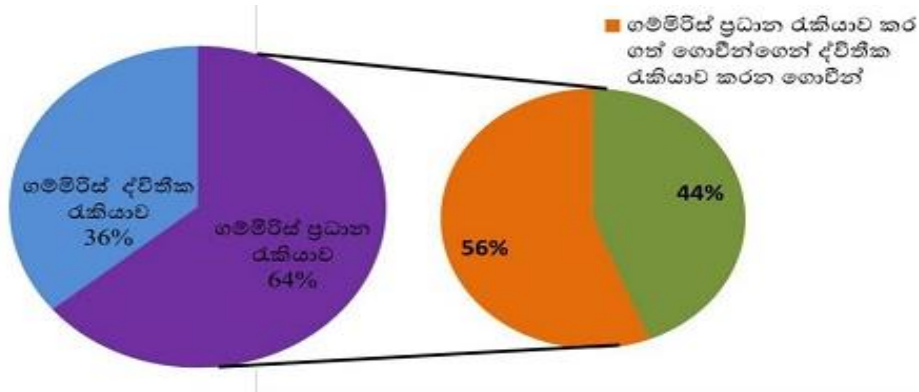
4.7.5 ප්‍රධාන ජීවනෝපාය මාර්ගය ලෙස ගම්මිරිස් වගාව

සිය ප්‍රධාන ජීවනෝපාය මාර්ගය ලෙස ගම්මිරිස් වගාව පවත්වාගෙන යන අතරතුර ඉඩකඩ ලැබෙන අවස්ථාවල දී වෙනත් රැකියාවල ද නියැළෙන ගොවීන් පිළිබඳවද අධ්‍යයනයේදී හෙළි විය. එම පිරිස ගම්මිරිස් වගාව සිය ප්‍රධාන ජීවන මාර්ගය කරගත් 64%ක් වූ ගොවි පිරිසගෙන් 56%කි.

වගු අංක 4.32- ජීවනෝපාය මාර්ගයක් ලෙස ගම්මිරිස් වගාව

අධ්‍යයනයට ලක්කළ ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ගම්මිරිස් ප්‍රධාන රැකියාව කරගත් ගොවීන් සංඛ්‍යාව හා එහි ප්‍රතිශතය (N-25)	වෙනත් රැකියාවක් ප්‍රධාන රැකියාව කරගත් ගම්මිරිස් ගොවීන්ගෙන් ගම්මිරිස් වගාව ද කරන ගොවීන් සංඛ්‍යාව / ප්‍රතිශතය (N-25)	ප්‍රධාන රැකියාව ලෙස ගම්මිරිස් වගා කරන ගොවීන් ද්විතීයික රැකියාවක නියැලී සිටි ගොවීන් (N-16)
25	16 (64%)	09 (36%)	9 - (56%)

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ප්‍රස්ථාර සටහන් අංක 4.12- ජීවනෝපාය මාර්ගයක් ලෙස ගම්මිරිස් වගාව

මෙහි වෙනත් ජීවනෝපායක් ලෙස වාර්තා වී ඇත්තේ කෘෂි හා කෘෂි නොවන කම්කරු, වඩු, මේසන් වැනි ශිල්පීය රැකියා, වෙළෙඳ ව්‍යාපාර, වී හා එළවළු වගාව, සත්ව පාලනය යනාදියයි.

4.7.6 පවුලේ වෙනත් සාමාජිකයන් ගම්මිරිස් වගාවට දක්වන සහයෝගය

පවුලේ වෙනත් සාමාජිකයන් වන භාර්යාව හා දරුවන් පවුල් ඒකකයක් ලෙස ගම්මිරිස් වගාව හා සම්බන්ධවී වැඩකටයුතු කරන බවද අධ්‍යයනයේදී හෙළි විය. ඒ අනුව පවුලේ සාමාජිකයන් සංඛ්‍යාව, ගෘහණියන් වශයෙන් පැවරෙන කාර්යභාරය, යනාදිය කිරීමෙන් අනතුරුව ඉඩප්‍රස්ථාව පරිදි කාන්තාවකට කළ හැකි කාර්යයන් පමණක් සිදුකරන බව පෙනේ.

දරුවන් සම්බන්ධයෙන් ද තත්ත්වය වන්නේ අධ්‍යාපන කාර්යයන් අවසන් කළ නිවසේ දිගටම රැඳී සිටින තරුණ වියේ දරුවන් නිවසේ ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය හා සම්බන්ධ වී සිටින ආකාරයයි. අධ්‍යයනයේදී භාර්යාවන් 25 දෙනෙකු වාර්තා වී ඇති අතර ඔවුන්ගේ අවම වයස අවුරුදු 28 හා උපරිම වයස අවුරුදු 72ක් ලෙස වාර්තා වී ඇත. මෙම වයස් පරාසය තුළ ගෘහණියන් වශයෙන් ගෙදරදොර වැඩකටයුතුවල නියැලී සිටින කාන්තාවන් 20ක් එනම් 80% වාර්තා වී ඇත. සෙසු පිරිස් රැකියාවන්හි නියුක්ත, අබලදුබල යනාදී ගම්මිරිස් වගාවට උදවු කළහැකි තත්ත්වයේ සිටින කාන්තාවන් නොවීය. මෙම 80%ක් කාන්තාවන් ගම්මිරිස් ඉඩම්වල වල් මර්ධනය, අස්වනු නෙළීමෙන් පසු වියළීම ගබඩා කිරීම, අලෙවිය යනාදී කාර්යයන් හිදී ගොවියාට සහයෝගය ලබාදෙන බව හෙළිදරව් විය.

දරුවන් අතුරින් 20% අධ්‍යාපන කටයුතුවල නිරත, 56% වෙනත් රැකියා හා වෙනත් කාර්යයන්හි නිරතව සිටින අතර 24% දරුවන් ගම්මිරිස් වගාව හා සම්බන්ධ කටයුතුවලදී සහයෝගය ලබාදෙන බව අනාවරණය විය. මෙලෙස දරුවන් හා ගෘහණියන් විසින් නොකරනු ලබන ප්‍රධාන ගොවිමහතාටද තනිවම කළ නොහැකි කාර්යයන් කුලී කරුවන් යොදවා සිදු කිරීම සාමාන්‍ය පිළිවෙතයි.

වගු අංක 4.33 - පවුලේ වෙනත් සාමාජිකයන් ගම්මිරිස් වගාවට දක්වන සහයෝගය

අධ්‍යයනයට ලක් කළ ගොවි පවුල් සංඛ්‍යාව (N-25)	ගෘහණියන් ලෙස කටයුතු කරන කාන්තාවන් හා එහි ප්‍රතිශතය (N-25)	රැකියා අධ්‍යාපනය හා වෙනත් කාර්යයක නිරත දරුවන් සංඛ්‍යාව හා ප්‍රතිශතය (N-25)	ගම්මිරිස් සම්බන්ධව සහයෝගය ලබාදෙන දරුවන් සංඛ්‍යාව හා ප්‍රතිශතය (N-25)
25	20 (80%)	14 (56%)	06 (24%)

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

4.7.7 ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීම

වගු අංක 4.34 ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේ ස්වරූප - හුණුකැටඟුළු

අලෙවි ස්වරූපය	එක් එක් අකාරයට අලෙවි කරන ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය %
මුළු අස්වැන්නම අමුචෙන්	14	56
මුළු අස්වැන්නම වියළා	06	24
කොටසක් වියළා සහ කොටසක් සුදු ගම්මිරිස් සකසා	04	16
කොටසක් අමුචෙන් කොටසක් වියළා	01	04
මුළු එකතුව	25	100

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

හුණුකැටඟුළු ප්‍රදේශයේ බහුතර ජනතාවකගේ ප්‍රධානතම ජීවනෝපාය මාර්ගය වී ඇති ගම්මිරිස් වගාවේ අස්වනු අලෙවි කිරීමේ ස්වරූප හතරක් පිළිබඳව අධ්‍යයනයේදී හෙළිදරව් වී ඇත. එනම් අස්වනු නෙළු විගස මුළු අස්වැන්නම අමුචෙන් අලෙවි කිරීම, මුළු අස්වැන්න වියළා අලෙවි කිරීම, කොටසක් වියළා කොටසක් සුදු ගම්මිරිස් ලෙස සකස් කර අලෙවි කිරීම හා කොටසක් අමුචෙන් අලෙවි කර කොටසක් වියළා තබා පසුව අලෙවි කිරීම යනාදී වශයෙනි. ඉහත වගුව අනුව පෙනී යන්නේ ගම්මිරිස් අස්වැන්න නෙළීමෙන් පසුව 50%කට වැඩි ගොවීන් පිරිසක් අමුගම්මිරිස් අලෙවි කරන බවයි. වියළීම, සුදු ගම්මිරිස් සැකසීම යනාදී කාර්යයන් සිදු කිරීම සුළු පිරිසක් පමණක් සිදු කරන්නේ ඒ සඳහා අමතර ශ්‍රමය වැයකිරීමට සිදුවීම, හා කාලගුණය අයහපත් තත්වයේ පැවතීම, පවුලේ ආර්ථික අවශ්‍යතා යනාදී හේතූන් කිහිපයක් මත බවද අධ්‍යයනයේදී හෙළි විය.

4.7.8 මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ සමස්ත විශ්ලේෂණය

මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ පලාපත්වල, පල්ලෙපොළ, හුණුකැටඟුළු යන ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශ වල ගම්මිරිස් ගොවීන් 74 දෙනෙකුගේ නියැදියක් ආශ්‍රයෙන් මෙම පර්යේෂණ අධ්‍යයනය සිදු කරන ලදී.

4.7.8.1 ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රී - පුරුෂභාවය

අධ්‍යයනයට ලක් කළ ගම්මිරිස් ගොවීන් ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය විමසූ කළ 89% ගොවීන් පුරුෂ පාර්ශ්වයටද 11% ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රී පාර්ශ්වයටද අයත් විය.

වගු අංක 4.35 ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රී - පුරුෂභාවය

අධ්‍යයනයට ලක් කළ ගොවීන් සංඛ්‍යාව	පුරුෂ ගොවීන් සංඛ්‍යාව සහ ප්‍රතිශතය	ස්ත්‍රී ගොවීන් සංඛ්‍යාව සහ ප්‍රතිශතය
74	66 (89%)	08 (11%)

මූලාශ්‍රය HARTI සමීක්ෂණ දත්ත.

4.7.8.2 ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහයන්

වයස අවුරුදු 30 සිට අවුරුදු 75 දක්වා විවිධ වයස්වලට අයත් ගොවීන් පිරිසක් ගම්මිරිස් වගාවේ නිරතව සිටියහ. ගොවීන්ගේ වයස් මට්ටම් පිළිබඳ අධ්‍යයනයේදී හෙළි වූ කරුණු අනුව වැඩිම ගොවීන් ප්‍රතිශතයක් (45%) අයත්වූයේ අවුරුදු 51 – 65 වයස් කාණ්ඩයටය. වයස අවුරුදු 65ට වැඩි 21% ප්‍රතිශතයක් අයත්ව සිටියහ. මෙම විග්‍රහයේදී පෙනී යන්නේ වයස අවුරුදු 65 හෝ 65ට පහළ වයස් කාණ්ඩයට 79% ගොවීන් අයත් ව සිටි බවයි. මෙම වයස් කාණ්ඩවලට අයත් ගොවීන්ගේ ප්‍රතිශත අනුව කායික මානසික වශයෙන් ශක්තිමත් ගොවි පිරිසක් වගා කටයුතු වල නියැළී සිටින බව පැහැදිලිවේ.

වගු අංක 4.36 මාතලේ දිස්ත්‍රික් ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහයන්හි ප්‍රතිශතය

වයස් කාණ්ඩය (අවු.)	එක් එක් වයස් කාණ්ඩ වලට අයත් ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය %
30 - 50	25	34
51 – 65	33	45
65 ට වැඩි	16	21
එකතුව	74	100

මූලාශ්‍රය HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත.

4.7.8.3 ගම්මිරිස් වගා කර ඇති ඉඩම් කැබලි වල විශාලත්වය

අක්කර 0.25 අවමයේ සිට අක්කර 9 ක උපරිමය දක්වා විශාලත්වයක් සහිත ඉඩම් කැබලිවල ගම්මිරිස් වගා කර තිබූ බව හෙළි විය. ඉඩම්වල විශාලත්වය විග්‍රහ කරන විට පෙනී යන්නේ ඉඩම්වලින් 74% ක්ම අක්කර 2 සහ අක්කර 2ට අඩු ඉඩම් කැබලිය. මේ අතුරින්ද අක්කර 0.25 – 0.5 ප්‍රමාණයේ ඉඩම් කැබලි 22% ක් තිබුණි. අක්කර 2ක වැඩි ඉඩම් කැබලිවල ප්‍රතිශතය 26 ක් වූ අතර ඒ අතුරින්ද අක්කර 5 වැඩි ඉඩම් කැබලි ගණන 10% ක්ව තිබුණි. දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් ඉඩම් කැබලිවල බහුතරය අක්කර 2කට අඩු කුඩා ඉඩම් කැබලිවලින් සමන්විත බව පෙනේ. එනම් කුඩා පරිමාණ ගම්මිරිස් වගා ඉඩම් හිමියන්ය.

4.7.8.4 ජීවනෝපායක් ලෙස ගම්මිරිස් වගාවට හිමි වී ඇති ස්ථානය

ගම්මිරිස් වගා කිරීම සමග වෙනත් ජීවනෝපායක යෙදෙන ගොවීන් බහුතර පිරිසක් පිළිබඳව මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ පර්යේෂණ තොරතුරුවලින් අනාවරණය විය. මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ ගොවීන් 74 දෙනෙකු පර්යේෂණයට ලක්කළ අතර මොවුන් අතරින් 55%ක් ප්‍රධාන රැකියාව වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවේ නියැළී සිටි අතර 45%ක් ප්‍රධාන රැකියාව විය.

වෙනත් රැකියාවක නිරත වෙමින් ද්විතීක රැකියාව වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවේ නිරත වී සිටී. ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන රැකියාව වශයෙන් කරමින් සිටි 55%ක ගොවීන්ගෙන් 34%ක ඉඩ ලැබෙන පරිදි ද්විතීක රැකියාවල ද නියැළී සිටියහ. ප්‍රධාන රැකියාව වශයෙන් වෙනත් රැකියාවල නිරත වී සිටි පිරිස යෙදී සිටි රැකියා වූයේ රජයේ රැකියා, පුද්ගලික අංශයේ රැකියා, වඩු, මේසන්, කෘෂි නොවන කම්කරු, කාර්මික ශිල්පී යනාදියයි. ද්විතීක රැකියාවේ යෙදී සිටි රැකියා වූයේ කෘෂි, කෘෂි නොවන කම්කරු, ඵලවළු සහ වී වගාව වඩු මේසන් ගව පාලනය යනාදී රැකියා වේ.

වගු අංක 4. 37 ජීවනෝපාය මාර්ගයක් ලෙස ගම්මිරිස් සඳහා හිමි වී ඇති ස්ථානය

අධ්‍යයනයට ලක් කළ ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ගම්මිරිස් ප්‍රධාන රැකියාව කරගත් ගොවීන් ප්‍රතිශතය (N-74)	ගම්මිරිස් ද්විතීක රැකියාව කර ගත් ප්‍රතිශතය (N-74)	ගම්මිරිස් ප්‍රධාන රැකියාව කර ගත් ගොවීන්ගේ ද්විතීක රැකියාවල නියැළී සිටින ගොවීන් ප්‍රතිශතය (N-41)
74	41(55%)	33(45%)	14(34%)

මූලාශ්‍රය HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත.

4.7.8.5 ගම්මිරිස් ගොවි පවුල්වල වෙනත් සාමාජිකයන් ගම්මිරිස් වගාවට සම්බන්ධවී සිටි ආකාරය

මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ ගොවි පවුල්වල ගම්මිරිස් වගාවට සම්බන්ධ වී ඇති වෙනත් සාමාජිකයන් යනු භාර්යාව හා දරුවන්ය. රජයේ හා පුද්ගලික අංශයේ රැකියාවල නියුතු භාර්යාවන්, ගෘහනියන් වශයෙන් ගේ දොර කාර්යයවල පමණක් නියැළී සිටින භාර්යාවන්, වියපත් අබල දුබලභාවයට පත් භාර්යාවන් වශයෙන් භාර්යාවන්ගේ ස්වභාවය හා වයස විවිධ වේ. මෙම අධ්‍යයනයට අනුව මෙම පවුල්වලින් 68%ක ප්‍රතිශතයක් ගේ දොර කාර්යයවල නියැළී සිටින ගෘහණියන් වන අතර මොවුන් ගම්මිරිස් වගා කටයුතුවලට සහයෝගය දක්වයි. වගාවේ වල් පැලෑටි මර්ධනය, පසු අස්වනු කාර්යයන් හා අලෙවි කාර්යයන් යනාදිය පමණක් මෙම කාන්තාවන් විසින් සිදු කරන බව හෙළි විය. සෙවන කප්පාදුව, අස්වනු නෙලීම යනාදි කාර්යයන් මෙම කාන්තාවන් කිරීමට අපහසු ඒවා බවත් ගොවියා හෝ කුලීකරුවන් හෝ පවුලේ පිරිමි දරුවන් සිටි නම් ඔවුන් හෝ එවැනි කාර්යයන් සිදු කරයි.

පවුල්වල දරුවන් ගම්මිරිස් වගාවට සහයෝගය දක්වන ආකාරය විමසූ විට පෙනී යන්නේ මෙම බොහෝමයක් පවුල්වල දරුවන් රැකියාවල නියුක්ත වන අතර තවත් සමහරෙක් ඉගෙන ගන්නා වයස්වල පසුවන බවයි. එම නිසා ඔවුන් හට වගා කාර්යයන් සඳහා සහභාගී වීමට හැකියාවක් නොමැති බවයි. එහෙත් 26% පවුල්වල දරුවන් පාසල් අධ්‍යාපනය අවසන් කර සිටි අතර රැකියාවක නියුක්ත නොවූවන් වන ඔවුන් ගම්මිරිස් වගාවට සහයෝගය ලබා දෙන බව හෙළිවිය.

වගු අංක : 4.38 ගොවි පවුල් වල අනෙක් සාමාජිකයන් ගම්මිරිස් වගාවට සහභාගී වීමේ තත්වය

විස්තරය	සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය %
වගා කාර්යයන්ට සහයෝගය ලබා දිය හැකි භාර්යාවන් සිටි පවුල්වල ව්‍යාප්තිය	50	68%
වගා කාර්යයට සහයෝගය ලබා දිය හැකි දරුවන් සිටි පවුල්වල ව්‍යාප්තිය	19	26%

මූලාශ්‍රය HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත.

4.7.7.6 ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේ ස්වරූපය

මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් අස්වනු අලෙවි කිරීමේ ස්වරූපයන් ගණනාවක් පිළිබඳ අධ්‍යයනයේ දී වාර්තාවී ඇත. ඒ අතරින් වැඩිම ගොවි පිරිසක් අනුගමනය කරනු ලැබූ අලෙවි ස්වරූපය වූයේ අස්වනු නෙළූ විගස අමුචෙන් අලෙවි කිරීමයි.

මුළු ගොවීන් 74%ක්ම මෙම ක්‍රමය අනුගමනය කර තිබුණි. එයට හේතුව වශයෙන් ගොවීන් පෙන්වා දුන්නේ ගම්මිරිස් වියළීමට සුදුසු දේශගුණික තත්වයක් අස්වනු නෙළන සමයේ නොමැති වීම නිසා සහ වියළීමට අධික ශ්‍රමයක් අවශ්‍ය වන නමුත් පවුල්වල එවැනි ශ්‍රමයක් නොමැති නිසාත් කුලියට විශාල වියදමක් දැරීමට සිදු වන නිසාත් යන වියදම් අධික තත්වය සැලකිල්ලට ගැනීමත් පවුලේ විවිධ අවශ්‍යතා සඳහා ඉක්මනින් මුදල් අවශ්‍ය නිසාත් යන හේතූන් නිසා අස්වනු අමුචෙන් අලෙවි කරන බවයි. මුළු අස්වැන්නම වියළා අලෙවි කිරීම 8%ක් වැනි පිරිසක් අනුගමනය කරන අතර ගම්මිරිස් අස්වැන්නේ සුළු

කොටසක් පමණක් සුදු ගම්මිරිස් සකසා අලෙවි කිරීම ද 5% ක් වැනි සුළු ගොවීන් පිරිසක් විසින් සිදු කර තිබුණි. අස්වනු අලෙවි කිරීමේ ස්වරූපය වගු අංක 4.39 ඔස්සේ ඉදිරිපත් කර ඇත.

වගු අංක: 4.39 මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේ ස්වරූප

අලෙවි ස්වරූපය	ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය %
අස්වනු නෙළීමක් නොමැතිව වගාව බදු දීම	05	07
අස්වනු නෙළු විගස අමුචෙන් අලෙවි කිරීම	54	74
කොටසක් අමුචෙන් හා කොටසක් වියළා අලෙවිය	04	05
මුළු අස්වැන්නම වියළා එකවර අලෙවිය	06	08
මුළු අස්වැන්නම වියළා ටික ටික අලෙවිය	-	-
මුළු අස්වැන්නම වියළා ගබඩා කර තබා පසුව අලෙවිය	01	01
සුළු කොටසක් සුදු ගම්මිරිස් සාදා අලෙවිය	04	05
එකතුව	74	100

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත.

4.8 බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කය

බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ වැඩිම ගම්මිරිස් වගාබිම් ප්‍රමාණයක් වාර්තාවී ඇති බඹරපාන, හල්දුම්මුල්ල සහ හාලිඇල ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශ තුනෙහි ගම්මිරිස් ගොවීන් 77 දෙනෙකුගෙන් සමන්විත නියැදියක් ආශ්‍රයෙන් මෙම පර්යේෂණ අධ්‍යයනය සිදු කරන ලදී. බඹරපාන ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ගොවීන් 25ක්, හල්දුම්මුල්ල 27ක් සහ හාලිඇල ගොවීන් 25 දෙනෙකු මීට ඇතුළත් විය.

4.8.1.1 බඹරපාන ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ කුළුබඩු වගාව

බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ අඹගස්දෝව ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ බඹරපාන ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශය පිහිටා ඇත. මෙහි ගම්මිරිස් ගොවීන් 25 දෙනෙකුගෙන් සමන්විත නියැදියක් සමීක්ෂණයට ලක්කරන ලදී. මෙම ප්‍රදේශයේ විශාල වශයෙන් පැතිර පවතින්නේ තේ වගාව වන අතර තේ ඉඩම්වල පවා ගම්මිරිස් වගාව ව්‍යාප්ත වී තිබුණු අතර, ප්‍රදේශයේ ප්‍රධාන කුළුබඩු බෝගය ලෙස වගාකර තිබුණේ ගම්මිරිස් පමණි.

4.8.1.2 ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රී - පුරුෂභාවය

ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් වගා ගොවීන්ගෙන් 88%ක් පුරුෂ පක්ෂයටද 12% ස්ත්‍රී පක්ෂයටද අයත්ව සිටී.

4.8.1.3 ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහයන්

ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ප්‍රමාණය පිළිබඳව අවධානය යොමු කිරීමේදී අවම වයස අවුරුදු 32ක් උපරිම වයස අවුරුදු 71ක් වූ වයස් පරාසයට අයත් පුද්ගලයන් ගම්මිරිස් වගාවේ නියැලී සිටින බව වාර්තා වී ඇත.

වගු අංක 4.40 - බඹරපාන ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහයන්

වයස් කාණ්ඩ අඩු.	ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය %
30-50	09	36.0
51-65	13	52.0
65 ට වැඩි	03	12
එකතුව	25	100

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ඉහත වගුව අනුව පෙනී යන්නේ වයස අවුරුදු 51-65 වයස් කාණ්ඩයේ ගම්මිරිස් ගොවීන් වැඩි ප්‍රමාණයක් (52%) සිටින බවයි. ලාබාලම වයස් කාණ්ඩය වන අවුරුදු 30-50 ගොවීන් (36%) ක් සිටින බව පෙනේ. මේ අනුව බඹරපාන ගොවිජන සංවර්ධන ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් වගාවේ නිරතව සිටින ගොවීන් කායික මානසික වශයෙන් ශක්තිමත් පිරිසක් බව පැහැදිලිවේ. වයස්ගතම වයස් කාණ්ඩයට අයත් ගම්මිරිස් ගොවීන් 12% වැනි සුළු ප්‍රමාණයක් පමණක් සිටී.

4.8.1.4 ගම්මිරිස් වගාකර ඇති ඉඩම්වල විශාලත්වය

විවිධ ප්‍රමාණයන්ට අයත් ඉඩම්වල ගම්මිරිස් වගාකර තිබුණු බව හෙළිවේ. ගම්මිරිස් වගාකර තිබූ ඉඩම්වල අඩුම විශාලත්වය අක්කර 0.5ක් වූ අතර වැඩිම විශාලත්වය අකර 05ක් විය. මේ අතුරින් ද වැඩිම ඉඩම් කැබලි සංඛ්‍යාව වාර්තා වන්නේ අක්කර 0.5-1 යන ඉතාම කුඩා ඉඩම් කැබලි කාණ්ඩයයි. එවැනි ඉඩම් 48%ක් විය. එනම් බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් වගා ඉඩම්වල ප්‍රමාණය අතින් ගත් කළ කුඩා ඉඩම් බව පෙනේ. අක්කර 2-3ක් ප්‍රමාණයේ ගම්මිරිස් වගා ඉඩම් කැබලි 20%ක් පැවතුණි. ඉහළම විශාලත්වය වන අක්කර 3-4 අතර ඉඩම් කැබලි සුළු ප්‍රමාණයක් වූ අතර එය 12%ක් පමණ විය.

වගු අංක 4.41 - බඹරපාන ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් වගා ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වය

විශාලත්වය අක්කර	වාර්තා වී ඇති කැබලි සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය %
0.5-1.0	12	48
1.1-2.0	02	08
2.1-3.0	05	20
3.1-4.0	03	12
4 ට වැඩි	03	12
එකතුව	25	100

මූලාශ්‍රය: : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ඉහත වගුව අනුව පෙනී යන්නේ බඹරපාන ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් වගා ඉඩම්වලින් 50%ට ආසන්න ප්‍රමාණයක් අක්කර 0.5-1.0 අතර කුඩා ඉඩම් වශයෙන් පවතින බවයි. මෙම ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් වගා ඉඩම්වල විශේෂත්වයක් වූයේ ඇතැම් ගම්මිරිස් වගාවන් සිදුකර තිබුණේ තේ ඉඩම්වල මිශ්‍ර බෝගයක් වශයෙනි.

4.8.1.5 ජීවනෝපායක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමිවී ඇති ස්ථානය

ප්‍රදේශයේ අධ්‍යයනයට ලක්කළ ගොවීන් 25 දෙනා අතුරින් ගොවීන් 18 දෙනෙකු එනම් 72%ක ප්‍රධානතම ආදායම් මාර්ගය ගම්මිරිස්ය. නියැදියේ ඉතිරි ගොවීන් 07 දෙනාගේ (28%) දෙනෙකුගේ ප්‍රධානතම ආදායම් මාර්ගය වූයේ තේ වගාව, පුද්ගලික හා රාජ්‍ය අංශයේ රැකියා, එළවළු වගාව, ව්‍යාපාරික යනාදී වෙනත් රැකියාවල නිරත වූ අතර ඔවුන්ගේ ද්විතීක ආදායම් මාර්ගය ගම්මිරිස් වගාව විය. එවැනි ගොවීන් පවුලේ සාමාජිකයන්, කුලීකරුවන් යනාදීන් යොදවා ගනිමින් ගම්මිරිස් වගාව පවත්වාගෙන යන බව හෙළිවිය.

වගු අංක 4.42 - ජීවනෝපායක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමිවී ඇති ස්ථානය

අධ්‍යයනයට ලක් කළ ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන රැකියාව කරගත් ගොවීන් ප්‍රතිශතය (N-25)	වෙනත් කාර්යයන් ප්‍රධාන රැකියාව ලෙස කරමින් ගම්මිරිස් වගාවේද යෙදෙන ගොවීන් (N-25) ප්‍රතිශතය
25	18 (72%)	07 (28%)

මූලාශ්‍රය: : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

4.8.1.6 ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය වූ ගොවීන්ගේ ද්විතීක ආදායම් මාර්ග

වගු අංක 4.43- ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය වූ ගොවීන්ගේ ද්විතීක ආදායම් මාර්ග

අධ්‍යයනට ලක් කළ ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන රැකියාව කරගත් ගොවීන් සංඛ්‍යාව හා ප්‍රතිශතය (N-25)	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන රැකියා කරගත් ගොවීන්ගෙන් ද්විතීක රැකියාවක නියැලී සිටින ගොවීන් සංඛ්‍යාව හා ප්‍රතිශතය (N-18)
25	18 (72%)	08 (44%)

මූලාශ්‍රය : : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය කරගත් පිරිස මුළු නියදියෙන් 72%ක් වූ අතර ඔවුන්ගෙන් 44%ක් වෙනත් ආදායම් මාර්ගවලදී නියැලී සිටින ලදී. මෙම ආදායම් මාර්ග වූයේ කෘෂිකර්මික හා කෘෂිකර්මික නොවන කම්කරු රැකියා, ශිල්පීය රැකියා, එළවළු වගාව, මල් වගාව, තේ වගාව හා ව්‍යාපාරික යනාදියයි.

ප්‍රධාන රැකියාව වශයෙන් වෙනත් ස්ථීර රැකියාවක නියැලෙමින් ගම්මිරිස් වගාවේදී නිරතවන ගොවීන් 28%ක් පමණ මෙම බඹරපාන නියැදිය තුළ සිටියහ. මොවුන් රජයේ රැකියා, පෞද්ගලික අංශයේ රැකියා, වෙළඳ ව්‍යාපාර යනාදියේ නියැලී සිටින අතර ප්‍රධාන ගොවියාට ඉඩපුස්ථාවක් ලැබෙන අවස්ථාවලදී ගම්මිරිස් වගාවේ කාර්යයන් කිරීම පවුලේ සාමාජිකයන් හවුල්කරගැනීම කුලීකරුවන් යොදා කිරීම, යනාදී කීප ආකාරයකට සිදුකරන බව වාර්තා විය. මෙවැනි ඉඩම් හිමියන් සම්බන්ධයෙන් දැකිය හැකි විශේෂත්වය වූයේ ගම්මිරිස් වගා නඩත්තුව දුර්වල තත්ත්වයක පැවතීමයි. ඉඩම් සුද්ධ කිරීම, පාංශු සංරක්ෂණ කාර්යයන් විධිමත්ව සිදු නොකිරීම, අතු කප්පාදුව විධිමත්ව සිදු නොකිරීම යනාදී නඩත්තු අංශයේ දුර්වලතාවන්ය.

4.8.1.7 ගොවි පවුල්වල වෙනත් සාමාජිකයන් ගම්මිරිස් වගාවට සම්බන්ධවී ඇති ආකාරය

ගම්මිරිස් වගාකරන ගොවිපවුල්වල භාර්යාවන් අතුරින් රජයේ හෝ පෞද්ගලික රැකියා හෝ වෙනත් රැකියාවල නොයෙදී නිවසේ රැදී සිටිමින් ගෘහණියන් වශයෙන් සේවය කරන කාන්තාවන් ගම්මිරිස් වගාවේ විවිධ කාර්යයන්වලදී ගොවිමහතා සමඟ සහයෝගයෙන් වැඩ කරන බව හෙළි විය.

ගම්මිරිස් ගොවිපවුල්වල ගෘහණියන් අතුරින් 80%ක් දෙනා ගම්මිරිස් වගා ඉඩම් සුද්ධ කිරීම ගම්මිරිස් පසුඅස්වනු කටයුතු වන වියළීම, අලෙවි කිරීම යනාදී කාර්යවල නියැල්ලු බව හෙළිවිය. මෙම ගොවි පවුල්වල දරුවන් අතුරින්ද බහුතරයක් දෙනා අධ්‍යාපන කටයුතුවල නිරතවීම හා රැකියාවල නිරතව සිටි අතර අධ්‍යාපන කටයුතු අවසන් කර නිවෙස්වල සිටි 12%ක් පමණ දරුවන් සුළු පිරිසක් පමණක් ගම්මිරිස් වගා කටයුතු සඳහා උදවු උපකාර කරන බව හෙළි වූ අතර ඔවුන් වගා නඩත්තු කටයුතු අස්වනු නෙළීම හා පසු අස්වනු කාර්යයන්වල නිරත වී සිටියහ.

4.8.1.8 ගම්මිරිස් අලෙවිය

බඹරපාන ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගෙන් 92% ගම්මිරිස් වියළා අලෙවිකරන බව හෙළිවිය. ඉතිරි 8%ක් වගා බදුදීම හා අමුදමින් අලෙවි කිරීම, සුදු ගම්මිරිස් සැකසීම යනාදී ආකාරවලට අලෙවි කර තිබුණි. වියළීමෙන් පසු නිවසේ මුදල් අවශ්‍යතාවය මත කොටස් වශයෙන් අලෙවි කිරීම හා මිල ඉහළ යන අවස්ථාව තෙක් බලා සිට ඉහළ මිලට අලෙවි කිරීම යන ක්‍රම දෙකටම අලෙවි කරන බව හෙළිවිය.

වගු අංක 4.44 - ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේ ස්වරූප - බඹරපාන

අලෙවි ස්වරූපය	ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය %
අමු ගම්මිරිස්	05	20
කොටසක් වියළා කොටසක් අමුවෙන්	02	08
වියළා ඉක්මණින් අලෙවිය	08	32
වියළා ගබඩාකර පසුව අලෙවිය	10	40
එකතුව	25	100

මූලාශ්‍රය: : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

4.8.2 භාලිඇළ ගොවිජන සංවර්ධන බලප්‍ර දේශයේ කුළුබඩු වගාව

බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ වැඩිම ගම්මිරිස් වගා ව්‍යාප්තියක් ඇති ප්‍රදේශ ලෙස තෝරා ගත් අනෙක් ප්‍රදේශය භාලිඇළ ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයයි. මෙම ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ගොවීන් 25 දෙනෙකුගෙන් යුත් නියැදියක් පර්යේෂණය සඳහා තෝරා ගන්නා ලදී. මෙම ප්‍රදේශයේදී ප්‍රධානතම කුළුබඩු වගාව වූයේ ගම්මිරිස් වගාවයි.

4.8.2.1 ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රී-පුරුෂ භාවය

පර්යේෂණයට භාජනය කරනු ලැබූ ගොවීන්ගෙන් 88%ක් පුරුෂ වූ අතර 12% පමණක් කාන්තා ගොවීන් විය.

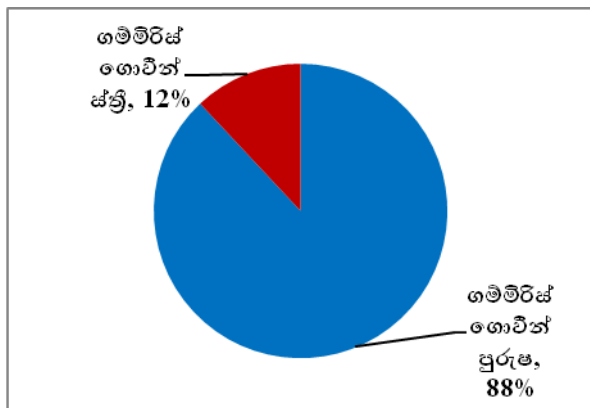
4.8.2.2 ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහය

මෙම ගොවීන්ගෙන් වයස් ප්‍රමාණ සලකන විට අවම වයස අවුරුදු 38 උපරිම වයස අවුරුදු 71ක් විය. ප්‍රදේශයේ ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහයන් පහත සඳහන් වගු අංක 4.40 ඔස්සේ විග්‍රහ කෙරේ.

වගු අංක 4.45 භාලිඇළ ගොවිජන සංවර්ධන බලප්‍ර දේශයේ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහයන්

වයස් කාණ්ඩය	ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය
30-50	11	44.0
51-65	10	40.0
65 ට වැඩි	04	16.0
එකතුව	25	100.00

මූලාශ්‍රය: : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

මූලාශ්‍රය: : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ප්‍රස්තාර සටහන් අංක 4.13

භාලිඇල ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය

ඉහත වගුවට අනුව අවුරුදු 30-50 වයස් කාණ්ඩයේ ගොවීන් 44%ක් එනම් වැඩිම සංඛ්‍යාවක් සිටින බව පෙනේ. ඊළඟ වයස් කාණ්ඩය වූ 51-65 වයස් කාණ්ඩයේද ගොවීන් 40%ක් සිටින අතර අවුරුදු 65ට වැඩි වයස් කාණ්ඩයේ ගොවීන් 16%ක් පමණක් සිටී. ඒ අනුව අවුරුදු 30-65 වයස් කාණ්ඩයේ වැඩිම ගොවීන් සංඛ්‍යාවක් සිටින බව පෙනේ.

4.8.2.3 ගම්මිරිස් වගාකර නිබු ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වය

වගු අංක 4.46 - භාලිඇල ගොවිජන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් වගා ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වය

වගා ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වය අක්.	ඉඩම් කැබලි සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය
0.25-0.5	0	0
0.5-1.0	08	32
1.0-2.0	10	40
2.0-3.0	04	16
3ට වැඩි	03	12
එකතුව	25	100

මූලාශ්‍රය - HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ භාලිඇල ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් වගා කර නිබු ඉඩම්වල අවම විශාලත්වය අක්කර 0.5ක් වූ අතර වැඩිම විශාලත්වය අක්කර 4.0ක් විය. ඒ අනුව වැඩිම ඉඩම් කැබලි සංඛ්‍යාවක් පැවතියේ අංක 1-2 විශාලත්වයේය. දෙවැනියට වැඩිම ඉඩම් කැබලි සංඛ්‍යාවක් පැවතියේ අක්කර 0.5-1.0ත් අතරය. වගු අංක 4.46 ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් වගා බිම් කැබලිවල විශාලත්වය පිළිබඳව තොරතුරු ඉදිරිපත් කර ඇත.

4.8.2.4 ජීවනෝපායක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමිවී ඇති ස්ථානය

පර්යේෂණයට ලක්කළ ගොවීන් අතුරින් 68%කගේ ප්‍රධානතම ජීවනෝපාය ගම්මිරිස් වගා කිරීමයි. ඉතිරි ගොවීන් 32%ක ප්‍රධාන ජීවනෝපාය එළවළු වගාව, තේ වගාව, රජයේ සහ පෞද්ගලික අංශයේ රැකියා වඩු මේසන් වැනි ශිල්පීය රැකියා යනාදියයි. ඔවුන් වැඩි වශයෙන් කාලය යොමු කර තිබුණේ ප්‍රධානතම ජීවනෝපාය වෙනුවෙනි. මෙම ප්‍රදේශයේ වැඩිම පිරිසකගේ (68%)ගේ ප්‍රධානතම ජීවනෝපාය ගම්මිරිස් වගාව හා සම්බන්ධව කාර්යයන් වූ අතර පවුල්වල ආර්ථික තත්ත්වය, ඉඩ ප්‍රස්ථාවන් පවුලේ සාමාජිකයන් සංඛ්‍යාව සහ යැපෙන්නන්ගේ සංඛ්‍යාව යනාදී හේතු කාරණාමත ඔවුන්ගෙන් කීප දෙනෙක් අමතර ආදායම් සඳහා ද්විතීක රැකියාවලද යෙදී සිටියහ.

වගු අංක 4.47- ජීවනෝපායක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමිවී ඇති ස්ථානය

අධ්‍යයනයට ලක්කළ ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන් සංඛ්‍යාව හා ප්‍රතිශතය (N-25)	වෙනත් ජීවනෝපායන් ප්‍රධාන කාර්ය කරගත් ගම්මිරිස් වගාව ද කරන ගොවීන් සංඛ්‍යාව හා ප්‍රතිශතය (N-25)
25	17 (68%)	08 (32%)

මූලාශ්‍රය - HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ඉහත වගු සටහනට අනුව ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන්ගේ සංඛ්‍යාව 17 දෙනකු හෙවත් සියයට 68ක් වන අතර වෙනත් ජීවනෝපායන් ප්‍රධාන කාර්ය කරගත් හා ගම්මිරිස් වගාව ද සිදුකරන ගොවීන්ගේ සංඛ්‍යාව 08ක් හෙවත් සියයට 32ක් වේ. ඒ අනුව හාලිඇල ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ අධ්‍යයනයට ලක්කළ ගොවීන්ගෙන් බහුතර පිරිස ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන් බව පැහැදිලිවේ.

ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධානතම ආදායම් මාර්ගය කරගත් ගොවීන් තුළ කැපී පෙනෙන ගුණාංග වූයේ වගා නඩත්තුව විධිමත් ලෙස සිදුකිරීම, ගම්මිරිස් වියළා අලෙවි කිරීමට හා සකසා අලෙවි කිරීම යනාදියයි.

4.8.2.5 ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන කාර්ය කරගත් ගොවීන්ගේ වෙනත් ආදායම් මාර්ග

වගු අංක 4.48 - ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන කාර්ය කරගත් ගොවීන්ගේ වෙනත් ආදායම් මාර්ග

අධ්‍යයනයට ලක්කළ ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන් ප්‍රතිශතය (N-25)	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන රැකියාව කරගත් ගොවීන්ගේ ද්විතීක රැකියා (N-17)
25	17 (68%)	8 (47%)

මූලාශ්‍රය - HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන කාර්යය කරගත් ගොවීන් 68% අතුරින් 47% දෙනෙකු වෙනත් ජීවනෝපායයන්වලද යෙදී සිටින බව හෙළි විය. මෙම ගොවීන් වයස මට්ටම්, පවුලේ යැපෙන්නන් සහ පවුලේ ආදායම් තත්ත්වයන්, ගොවියාට ඇති ඉඩප්‍රස්ථාව යනාදී සාධක මත වෙනත් රැකියාවල නිරතවී සිටී.

4.8.2.6 ගම්මිරිස් ගොවිපවුල්වල සාමාජිකයන් වගාවට සම්බන්ධ වී සිටින ආකාරය

මෙම ගොවි පවුල්වල ප්‍රධාන ගොවි මහතා හැරුණු විට භාර්යාව සහ දරුවන් ගම්මිරිස් වගාව හා සම්බන්ධ වී සිටින බව හෙළිවිය. වෙනත් රැකියාවල නොයෙදී ගෘහණියන් වශයෙන් නිවසේම ගතකරන කාන්තාවන් ගම්මිරිස් වගාවේ විවිධ කාර්යවල නියැළී සිටින බව ප්‍රකාශ විය. ඔවුන්හට කළහැකි කාර්යයන් සේ සැලකෙන වගාබිම් සුද්ධ කිරීම, වැල් කප්පාදුව, අස්වනු සැකසීම, වියළීම හා අලෙවිය යන කාර්යයන්හි මෙම කාන්තාවන් නිරතව සිටින ලදී.

පාසැල් අධ්‍යාපනය නිමකර නිවසේ පසුවන පිරිමි දරුවන්ගෙන් ඇතමෙක් පමණක් වගා ඉඩම්වල පාංශු සංරක්ෂණ කාර්යයන්, ආධාරක කප්පාදුව, අස්වනු නෙළීම, අස්වනු වියළීම අලෙවි කිරීම යනාදී කාර්යයන් වල නිරතවන බවද හෙළි විය. හාලිඇල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් වගාකරන ලද ගහස්ථ 25ක් පර්යේෂණයට භාජනය කරනු ලැබූ අතර එයින් ගහස්ථ 22ක කාන්තාවන් සිටින බව වාර්තා වී ඇති අතර එයින් 77% ගෘහණියන් වශයෙන් කාර්යයේ නිරත වී සිටී. භාර්යාවන්ගේ වයස් ප්‍රමාණය අවම වයස අවුරුදු 30 වූ අතර උපරිම වයස අවුරුදු 65ක් විය. මේ අතුරින් වයස අවුරුදු 30-50 වයස් කාණ්ඩයේ ගෘහණියන් 45% දෙනෙක් සිටි අතර අවුරුදු 51-65 වයස් කාණ්ඩයේ ගෘහණියන් 55%ක් සිටියහ. මෙම දෙපිරිසම වැඩ කළ හැකි වයස් කාණ්ඩයේ පසුවූ අතර ගම්මිරිස් වගාව හා සම්බන්ධව ඉහතින් සඳහන් කළ වූ ගෘහණියන් සම්බන්ධවී සිටියහ.

දරුවන් සම්බන්ධවීම පිළිබඳව අවදානය යොමු කරන විට පැහැදිලි වන්නේ ශාඛස්ථ 18 දරුවන් සිටින බව වාර්තා වී ඇති අතර ඔවුන් රැකියාවල නිරතවීම, අධ්‍යාපන කටයුතු සහ තවමත් කුඩා වයසේ පසුවීම යන හේතු නිසා ගම්මිරිස් වගා කටයුතු සඳහා සම්බන්ධ වීමට නොහැකි වී ඇති අතර පවුල් තුනක පමණක් දරුවන් 12% ක් පමණ තේ වගා කටයුතු හා ගම්මිරිස් වගා කාර්යයන්වලදී දෙමාපියන්ට උපකාර කරන බව හෙළිවිය.

4.8.2.7 ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීම

වගු අංක 4.49 - ගම්මිරිස් අලෙවිකිරීම: හාළිඇළ

අලෙවිකරණ ස්වරූපය	ගොවීන්ගේ ප්‍රතිශතය %
මුළු අස්වැන්නම වියළා අලෙවිකිරීම	64
අස්වැන්න වියළා මිල යනතුරු ගබඩා කර පසුව අලෙවිය	32
මුළු අස්වැන්නම අමුචෙන් අලෙවිය	04
එකතුව	100

මූලාශ්‍රය - HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

හාළිඇළ ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ගොවීන් සියලුම දෙනා අස්වනු නෙළීමෙන් පසුව වියළා හෝ අමුචෙන් අලෙවිකරණ බව හෙළිවිය. ඒ අනුව ගම්මිරිස් ගොවීන් වැඩි ප්‍රතිශතයක් (64%) මුළු අස්වැන්නම වෙලා ඉක්මණින් අලෙවිකරන බව ප්‍රකාශ කරන ලදී. 32%ක් ගොවීන් මුළු අස්වැන්න වියළා මිල ගණන් සොයා බලා මිල ඉහළ යනතුරු නිවසේ ගබඩාකර තබා මිල ඉහළ ගිය පසු අලෙවි කරණු ලබන බව ප්‍රකාශ කළහ. ගොවීන්ගේ 4%ක් වැනි ඉතා සුළු පිරිසක් අස්වනු නෙළ විගස මුළු අස්වැන්නම අමුචෙන් අලෙවිකරන බව ප්‍රකාශ කරන ලදී. පවුලේ ශ්‍රමිකයන් ප්‍රමාණය, පවුලේ ආර්ථිකය, දේශගුණික සාධක, නිවසේ ඉඩ ප්‍රමාණය යනාදී හේතු වඩාත් යහපත් නම් අස්වනු වියළීම හා කල්තබා ගැනීමට යොමුවන බව අලෙවිය සම්බන්ධයෙන් හෙළිවිය. සුදු ගම්මිරිස් සැකසීම හා වටිනාකම් එක් කිරීම පිළිබඳව මෙම ප්‍රදේශයෙන් වාර්තා වී නැත.

4.8.3 හල්දුම්මුල්ල ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ කුළුබඩු වගාව

බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ හල්දුම්මුල්ල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ හල්දුම්මුල්ල ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශය පිහිටා ඇත. මෙම ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් වගාවේ නියැලී ගොවි පවුල් 27ක් අධ්‍යයනයට භාජනය කරන ලදී.

4.8.3.1 ගම්මිරිස් වගාකරුවන්ගේ ස්ත්‍රී-පුරුෂභාවය - මෙම ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් වගා කළ ගොවීන්ගෙන් 93%ක් පුරුෂ පක්ෂයට අයත් වූ අතර 7% ක් පමණ කාන්තා පාර්ශ්වයට අයත් විය.

4.8.3.2 ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහය

ගොවීන්ගේ වයස් ප්‍රමාණය ප්‍රදේශයේ අධ්‍යයනයට ලක්කළ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ අවම වයස අවුරුදු 33ක් ද උපරිම වයස අවුරුදු 72ක් ද වූ වයස් පරාසයකට අයත් විය. මෙම ගොවීන්ගේ වයස් විෂ්‍රහයන් පහත සඳහන් වගු අංක 4.50 යටතේ තව දුරටත් විග්‍රහ කෙරේ.

වගු අංක 4.50 - ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහයන්

වයස් කාණ්ඩ අඩු.	ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශත %
30-50	07	26.0
51-65	11	41.0
65 ට වැඩි	09	33.0
එකතුව	27	100.0

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ඉහත වගුව අනුව පෙනී යන්නේ අඩුම වයස් කාණ්ඩය වන අවුරුදු 30-50 වයස් කාණ්ඩයේ ගම්මිරිස් ගොවීන් 26%ක්ද, අවුරුදු 51-65 වයස් කාණ්ඩයේ ගොවීන් 41%ක් ද අවුරුදු 65ට වැඩි වයස් කාණ්ඩයේ ගොවීන් 33%ක්ද සිටින බවයි. ප්‍රදේශයේ ගොවීන්ගෙන් 67%ක් අවුරුදු 30-65 දක්වා වූ වයස් කාණ්ඩයට ඇතුළත් බව පෙනේ. යහපත් කායික හා මානසික තත්ත්වයකින් යුත් ගොවීන් වැඩි සංඛ්‍යාවක් මෙම ගොවිජන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් වගාවේ නිරතව සිටින බව මේ වයස් ව්‍යුහය අනුව ප්‍රකාශ කිරීමට පුළුවන.

4.8.3.3 ගම්මිරිස් වගාකර ඇති ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වය

මෙම ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් වගාකර ඇති ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වයේ පරාසය අක්කර 0.25 සිට අක්කර 06 දක්වා ව්‍යාප්ත වී තිබුණි. මෙම පරාසය තුළ විවිධ ප්‍රමාණයේ ඉඩම් කැබලි ඇතුළත් වී ඇත.

වගු අංක 4.51 - ගම්මිරිස් වගාකර ඇති ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වය

ඉඩම්වල විශාලත්වය අක්කර	ඉඩම් කැබලි සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය
0.25-0.5	07	26.0
0.5-1.0	07	26.0
1.1-2.0	07	26.0
2.1-3.0	04	15.0
3.0-6.0	02	07.0
මුළු සංඛ්‍යාව	27	100.0

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

අක්කර 0.25 විශාලත්වයේ සිට අක්කර 06 දක්වා විශාල ගම්මිරිස් වගාකළ ඉඩම් කැබලි මෙම ක්ෂේත්‍රය තුළ පවතී. ඉහත වගුව අනුව පෙනී යන්නේ මුළු ගම්මිරිස් ඉඩම් සංඛ්‍යාවන් 78% ක් අක්කර දෙකට අඩු ඉඩම් කැබලිවලින් සමන්විත බවයි. අක්කර 02ට වැඩි ඉඩම් කැබලිවල ප්‍රතිශතය 22%කි.

4.8.3.4 ජීවනෝපාය මාර්ගයක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමි වී ඇති ස්ථානය

අධ්‍යයනයට ලක්කළ ගොවි පවුල් 27 න් 63%ක ප්‍රධානතම ආදායම් මාර්ගය ගම්මිරිස් ආදායම වේ. ඉතිරි 37%ක් වන ගොවීන්ගේ ප්‍රධානතම ආදායම් මාර්ගය වෙනත් රැකියාවකින් අතර ඒවායේ නියැලෙන අතරතුරම ගම්මිරිස් වගාවක්ද පවත්වාගෙන යන්නේ වූහ. මෙම අනෙකුත් රැකියාවන් වශයෙන් දැක්වෙන්නේ රජයේ සේවය, පෞද්ගලික අංශයේ සේවය, වඩු මේසන් වැනි ශිල්පීය රැකියා කම්කරු රැකියා යනාදියයි.

වගු අංක 4.52 - ගම්මිරිස් වගාවට හිමි වී ඇති ස්ථානය

අධ්‍යයනයට ලක්කළ ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ප්‍රධාන රැකියාව ලෙස ගම්මිරිස් වගාකරන සංඛ්‍යාව හා ප්‍රතිශතය (N-27)	ප්‍රධාන රැකියාව ලෙස වෙනත් රැකියාවක නියැලී සංඛ්‍යාව හා ප්‍රතිශතය (N-27)
27	17 (63%)	10 (37%)

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

4.8.3.5 ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන රැකියාව කරගත් ගොවීන්ගේ ද්විතීයික රැකියා

ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන රැකියාව කරගත් ගොවීන්ගෙන් සුළු පිරිසක් වෙනත් ද්විතීයික රැකියාවකද නියුක්ත වී සිටින බවද මෙම අධ්‍යයනය තුළින් පැහැදිලි වී ඇත. මෙම රැකියාවන්ට අයත්වූයේ වී සහ එළවළු වගා කිරීම සහ ව්‍යාපාරික කටයුතුවල නියැලීමයි. මෙම ප්‍රමාණය ගම්මිරිස් ප්‍රධාන රැකියාව කරගත් ගොවීන් සංඛ්‍යාවන් 29%කි.

මෙයින් පෙනී යන්නේ ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන රැකියාව කරගත් පවුල්වලින් ඉතාම සුළු ප්‍රමාණයක් පමණක් ද්විතීයික රැකියාවක යෙදෙන බවයි.

4.8.3.6 පවුල්වල වෙනත් සාමාජිකයන් ගම්මිරිස් වගාවට සම්බන්ධව සිටින ආකාරය

ගම්මිරිස් වගාකරනු ලබන පවුල්වල භාර්යාවන් සහ දරුවන්ද ගම්මිරිස් වගාවේදී ජර්ධන ගොවි මහතාට සහයෝගය ලබාදෙන බව මෙම අධ්‍යයනයේදී හෙළි විය. ඒ අනුව වාර්තා වී ඇති භාර්යාවන්ගේ වයස් පරාසයේ අවම වයස අවුරුදු 36 හා උපරිම වයස අවුරුදු 67ක් වී ඇත. භාර්යාවන්ගේ 85%ක් ගෘහණියන් වශයෙන් ගෙදර දොර කාර්යවල නියැලී සිටින අතර 15% පිරිසක් වෙනත් රැකියාවල එනම් රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික රැකියාවලද නියැලී සිටී. මොවුන් ගම්මිරිස් වගාවේ සීමිත කාර්යයන් කිහිපයකට පමණක් සහභාගී වන බව හෙළි විය. එනම් වගාවේ වල් මර්ධනය හා පසු අස්වනු කාර්යයන්හි නියැලීම යනාදියයි. ගම්මිරිස් වගාකරන පවුල්වල දරුවන්ගෙන් 41%ක් පාසල් අධ්‍යාපනය හදාරමින් සිටින අතර දරුවන්ගෙන් 18%ක් රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශවල සේවයේ යෙදී සිටී. ඉතිරි දරුවන් 41%ක ගම්මිරිස් වගාකටයුතුවල සහයෝගය ලබාදෙයි.

4.8.3.7 ගම්මිරිස් අලෙවිය

මෙම ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ගොවීන් සිය ගම්මිරිස් අස්වනු අලෙවි කිරීමේ ආකාර කීපයක් පිළිබඳව මෙම අධ්‍යයනයේදී හෙළිදරව් වී ඇත. එනම් අස්වනු නෙළීමක් සිදු නොකරම වගාව බදුදීම, අස්වැන්නෙන් කොටසක් අමුචෙන් හා කොටසක් වියළා අලෙවි කිරීම, මුළු අස්වැන්නම වියළා අලෙවි කිරීම, අස්වැන්න වියළා මිල ඉහළ යනතුරු නිවසේ ගබඩා කර තබා පසුව ඉහළ මිලකට අලෙවි කිරීම යනාදියයි. වගු අංක 4.53 ආශ්‍රයෙන් ගම්මිරිස් අලෙවිය පිළිබඳව තවදුරටත් විග්‍රහ කිරීමට පුළුවන.

වගු අංක 4.53 ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේ ස්වරූප

අලෙවි කරන ස්වරූප	එක් එක් අලෙවි ස්වරූප අනුගමනය කළ ගොවීන් සංඛ්‍යාව සහ ප්‍රතිශතය %	
අස්වැන්න නෙළීමක් සිදු නොකර මුළු වගාවම බදුදීම	02	07
අස්වැන්නෙන් කොටසක් වියළා සහ කොටසක් අමුචෙන් අලෙවි කිරීම	03	11
මුළු අස්වැන්නම වියළා අලෙවි කිරීම	15	56
වියළා නිවසේ ගබඩා කොට මිල ඉහළ ගිය පසු අලෙවිය	07	26
එකතුව	27	100

මූලාශ්‍රය:HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ඉහත වගු අංක 4.53 අනුව පෙනී යන්නේ මුළු වගාකරුවන්ගෙන් 56%ක්ම අස්වැන්න නිවසේදී වියලා අලෙවිකරන බවයි. එසේම තවත් 26% අස්වැන්න වියලා නිවසේ ගබඩා කර තබා මිල ඉහළ යන අවස්ථාව එනතුරු බලා ඉහළ මිලට අලෙවි කරනු ලබයි. අස්වනු නෙළීමක් සිදු නොකර අස්වැන්න කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ට ලබාදී මුදල් ගැනීම 07% ක් තරම් සුළු ගොවීන් පිරිසක් පමණක් සිදුකර ඇත. එයට හේතු ලෙස ගොවීන් ප්‍රකාශ කරන ලද්දේ නිවසේ ශ්‍රම හිඟය, කුලීකරුවන්ට අධික මුදලක් ගෙවීමට සිදුවීම, ඉක්මණින් මුදල් අවශ්‍යවීම යනාදියයි.

4.8.4 බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ සමස්ත විශ්ලේෂණය

බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ හල්දුම්මුල්ල, භාලිඇල සහ බඹරපාන යන ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශවල ගම්මිරිස් වගාකරුවන් 77 දෙනෙකු සහභාගී කරවා ගෙන මෙම පර්යේෂණ අධ්‍යයනය සිදුකරන ලද බව ඉහතදී සඳහන් කරන ලදී.

4.8.4.1 ගම්මිරිස් වගාකරුවන්ගේ ස්ත්‍රී-පුරුෂභාවය

අධ්‍යයනයට ලක්කළ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රී - පුරුෂභාවය සම්බන්ධයෙන් ගත් කළ 90% පුරුෂ පක්ෂයටද 10% ක් කාන්තා පාර්ශ්වයද විය.

වගු අංක 4.54 - ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රී/පුරුෂභාවය

අධ්‍යයනයට ලක්කළ ගොවීන් සංඛ්‍යාව	පුරුෂ සංඛ්‍යාව හා ප්‍රතිශතය	ස්ත්‍රී සංඛ්‍යාව හා ප්‍රතිශතය
77	69 (90%)	08 (10%)

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

පුරුෂයින් වෙතත් රැකියාවක නියැලී සිටින, විදේශගත වූ සහ කාන්තා ගෘහමූලික නිවෙස්වල ප්‍රධාන ගොවියා එම නිවසේ කාන්තාව විය.

4.8.4.2 ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහය

බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් වගා කරන ගොවීන්ගෙන් වයස් කාණ්ඩවල අවමය අවුරුදු 32ක් උපරිම වයස අවුරුදු 75 බව හෙළි වී ඇත. ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහය වයස් කාණ්ඩ තුනක් යටතේ විග්‍රහ කිරීමට පුළුවන.

වගු අංක 4.55 බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහයන්

වයස් ව්‍යුහය (අවුරුදු)	ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය %
30 - 50	26	34
51 - 65	34	44
65 ට වැඩි	17	22
එකතුව	77	100

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ඉහත වගුව අනුව පෙනී යන්නේ වයස අවුරුදු 30-50 පරාසයේ ගොවීන් 34%ක් හා අවුරුදු 51-65 පරාසයේ ගොවීන් 44%ක් සිටින බවයි. ඊළඟ කරුණ වන්නේ අවුරුදු 65 හා ඊට අඩු වයසේ ගොවීන් මුළු ගොවීන් සංඛ්‍යාවෙන් 78% සිටින බවයි. වයස 65ට වැඩි ගොවීන් ඇත්තේ 22%ක් පමණකි. එම නිසා මෙම දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් වගාවේ නිරත ගොවීන්ගෙන් වැඩි පිරිසක් හොඳ කායික මානසික මට්ටමකින් හෙබි

වයසේ පසුවන බව පෙනී යයි. ගම්මිරිස් වගාවේ සියලුම කාර්යයන් ඔවුන්ට කළ හැකි මට්ටමක පවතී. නමුත් මෙම දිස්ත්‍රික්කයේ බඹරපාන, හාලිඇල වැනි ගොවිජන සේවා බල ප්‍රදේශවල ගොවීන් වගා කීපයක නියැලී සිටිති. එනම් ගම්මිරිස් සමඟ තේ වගාව, එළවළු වගාව, මල් වගාව යනාදියයි. එවැනි තත්ත්වයන් මත මෙම ගොවීන්ට කිසිම ඉස්පාසුවක් නොමැතිව මෙම සියලු වගා කාර්යයන්හි නියැලීමට සිදුවී ඇත.

4.8.4.3 ගම්මිරිස් වගා කර ඇති ඉඩම්වල විශාලත්වය

බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් වගා කර ඇති ඉඩම් කැබලි විවිධ විශාලත්වයේ ඒවා විය. වාර්තා වී ඇති කුඩාම බිම් ප්‍රමාණය අක්කර 0.25 වූ අතර වැඩිම විශාලත්වය අක්කර 06 විය. ගම්මිරිස් වගාකරුවන් බහුතර පිරිසක්, එනම් සියයට 35ක් අක්කර 0.51 -1.0 අතර හිමි කරුවන් වූ අතර ඊළඟට වැඩිම ප්‍රතිශතය වූ සියයට 25 වාර්තා වූයේ අක්කර 1.1-2.0 අතර වගා කාණ්ඩයේය.

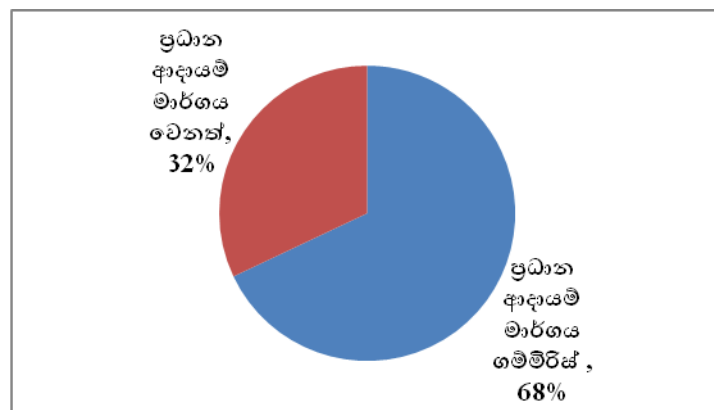
අක්කර 03.1 - 4.0 අතර විශාල ඉඩම් කාණ්ඩයේ වගාකරුවන් පිරිස 10% ක් වූ අතර අක්කර 4.1ට වැඩි ගම්මිරිස් වගාබිමක් හිමි වගාකරුවන් 5%ක් වාර්තා විය. මේ තත්ත්වය අනුව පැහැදිලි වන්නේ බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ සමීක්ෂණයට ලක්කරන ලද ගම්මිරිස් වගාකරුවන් බහුතරය මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ ඉඩම් හිමියන් වන බවයි.

වගු අංක 4.56 - ගම්මිරිස් වගා ඉඩම්වල විශාලත්වය

විශාලත්වය අක්කර	එක් එක් ප්‍රමාණයේ විශාලත්වයේ ඉඩම් සංඛ්‍යාව	එහි ප්‍රතිශතය %
0.25 - 0.5	07	09
0.51 - 1.0	27	35
1.10 - 2.0	19	25
2.10- 3.0	12	16
3.10 - 4.0	08	10
4.10 - 5.0	03	04
5.10ට වැඩි	01	01
එකතුව	77	100

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

4.8.4.4 ජීවනෝපායක් ලෙස ගම්මිරිස් වගාව

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ප්‍රස්තාර සටහන් අංක 4.14 - බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය

බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් වගාව හැරුණු විට වෙනත් ජීවනෝපායන් ලෙස තේ, වගාව, එළවළු වගාව, මල්පැල තවාන් හා මල් වගාව යන ඒවා දක්නට ලැබුණි. තේ වගාව, මල්පැල හා මල් වගාව, අර්තාපල් හා එළවළු වගාව මෙම දිස්ත්‍රික්කයේ බඹරපාන හා හැලිඇල ගොවි ජන ප්‍රදේශවල වැඩි වශයෙන් දක්නට ලැබුණු අතර හල්දුම්මුල්ල ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ එළවළු වගාව දක්නට ලැබුණි. එලෙස කෘෂිකාර්මික වගාවන් කිහිපයක් දක්නට ලැබුණ නමුත් ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ නියැදිය ගත්විට වැඩිම ගොවීන් ප්‍රමාණයක ප්‍රධානතම ආදායම් මාර්ගය වී තිබුණේ ගම්මිරිස් වගාවයි. ඉහත ප්‍රස්ථාර සටහන් අංක 3.24 අනුව පෙනීයන්නේ සමීක්ෂණයට ලක්කළ ගොවීන් අතුරින් 68%ක ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය ගම්මිරිස් වන අතර 32% ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය තේ වගාව, එළවළු වගාව, රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශයේ රැකියා ව්‍යාපාරික කටයුතු යනාදියයි. මේ රැකියාවලට අමතරව මෙම පිරිස ගම්මිරිස් වගාවේදී නියැළී සිටියහ. ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය වූ 68% ගොවීන්ගේ 44%ක පිරිසක්ද ද්විතීක රැකියාවන්හිදී නිරතව සිටියහ. මල් වගාව, මල් පැල තවාන්, එළවළු වගාව, වඩු මේසන් යනාදි රැකියා ඒ අතර විය.

4.8.4.4 ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය වූ ගොවීන්ගේ ද්විතීක රැකියා

වගු අංක 4.57 - ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය වූ ගොවීන්ගේ ද්විතීක රැකියා

අධ්‍යයනයට ලක්කළ ගොවීන් සංඛ්‍යාව (N - 77)	ප්‍රධාන රැකියා ගම්මිරිස් වගාව % (N-77)	ද්විතීක රැකියාව ලෙස ගම්මිරිස් වගාව (N-77)
77	52 (68)	25 (32)

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

4.8.5.5 පවුලේ වෙනත් සාමාජිකයන්ගේ සහයෝගය

නිවසේ සාමාජිකයන් අතර භාර්යාව සහ දරුවන් ප්‍රධාන වේ. ඔවුන් ගම්මිරිස් වගාව හා සම්බන්ධව කාර්යයන්වල නියැලෙන්නේ ද යන්න සමීක්ෂණයේදී අවධානයට යොමු කරන ලදී. ඒ අනුව වගු අංක 4.58 මඟින් භාර්යාවන්ගේ වයස් පිළිබඳ විග්‍රහ කරයි.

වගු අංක 4.58 - ගොවිජන සේවා බල ප්‍රදේශ වශයෙන් ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ භාර්යාවන් සංඛ්‍යාව

හැලි ඇල		බඹරපාන		හල්දුම්මුල්ල	
භාර්යාවන් සංඛ්‍යාව	ගෘහණියන් ලෙස ක්‍රියාකරන සංඛ්‍යාව	භාර්යාවන් සංඛ්‍යාව	ගෘහණියන් ලෙස ක්‍රියාකරන සංඛ්‍යාව	භාර්යාවන් සංඛ්‍යාව	ගෘහණියන් ලෙස ක්‍රියාකරන සංඛ්‍යාව
22	18	24	22	24	19

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

වාර්තා වී ඇති භාර්යාවන් සංඛ්‍යාව (N-129)	වාර්තා වී ඇති ගෘහණියන් ලෙස ක්‍රියාකරන සංඛ්‍යාව
70 (54%)	59 (46%)

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ගම්මිරිස් වගාවේදී පවුලේ සෙසු සාමාජිකයන් වන භාර්යාව සහ දරුවන් ගම්මිරිස් වගාවේ විවිධ කාර්යයන් සඳහා සහභාගී වන බව හෙළි වී ඇත. ඒ අනුව රාජ්‍ය හෝ පෞද්ගලික වෙනත් රැකියාවල නොයෙදෙන ගෘහණියන් වශයෙන් ගේදොර කාර්යවල නියුක්තවී සිටින වයස අවුරුදු 65ට අඩු වයස් සීමාවේ පසුවන කාන්තාවන් ගම්මිරිස් වගා කටයුතුවලට සහභාගී වන බව අධ්‍යයනයේදී හෙළි විය. ඒ අනුව ගෘහණියන්ගෙන් 81% ගම්මිරිස් වගාවේ වල් මර්ධන කටයුතුවලදී, අස්වනු නෙළීමේ කටයුතුවලදී අස්වනු වියළීමේ සහ ගබඩා කිරීමේ කාර්යයේදී අස්වනු අලෙවි කිරීමේ කාර්යයේදී ප්‍රධාන ගොවි මහතාට සහයෝගය ලබාදෙන බව හෙළි වී ඇත. පවුලේ දරුවන්ගෙන් ද පාසල් යාම අවසන් කළ නිවසේම කල්ගතකරණ දරුවන්ද ගම්මිරිස් වගාවේ සියලුම කාර්යයන්වලදී ප්‍රධාන ගොවිමහතාට සහයෝගය ලබාදෙන බව හෙළි වී ඇත. දරුවන්ගේ බහුතර සංඛ්‍යාව බාල වයස්, අධ්‍යාපන කටයුතුවල නියැළී සිටින

සහ රැකියාවල යෙදී සිටින දරුවන් හැර සෙසු දරුවන් සුළු ප්‍රමාණයක් (19%) ක් මෙම කාර්යවල නියැලී සිටී.

දිස්ත්‍රික්කයේ අධ්‍යාපන ප්‍රදේශ තුනෙහි ගම්මිරිස් වගාකරුවන්ගේ ගෘහස්ත 77න් 63ක දරුවන් පිළිබඳව වාර්තා වී ඇති අතර මෙම ගෘහස්ත අතුරින් 19% ගෘහස්තවල දරුවන් පාසල් යාම අවසන් කර නිවසේ කල් ගතකරන අතර ඔවුන්ද අවශ්‍යතාවය මත ගම්මිරිස් වගා කටයුතුවලට සහභාගී කර ගැනේ.

වගු අංක 4.59 - ගම්මිරිස් වගාවේ විවිධ කාර්යයන් සඳහා පවුලේ වෙනත් සාමාජිකයන්ගේ සහයෝගය

ක්ෂේත්‍රයේ භාර්යාවන් සංඛ්‍යාව	ගම්මිරිස් වගාවේ කාර්යවල නියැලිය හැකි සංඛ්‍යාව හා එහි ප්‍රතිශතය	දරුවන් සංඛ්‍යාව	ගම්මිරිස් වගාවේ කාර්යයන්වල නියැලිය හැකි සංඛ්‍යාව සහ ප්‍රතිශතය
75	61 (81%)	67	13 (19%)

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

4.8.4.6 ගම්මිරිස් අලෙවිය

බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ ගොවීන් ගම්මිරිස් අලෙවිකරන ස්වරූප හතරක් පිළිබඳව අධ්‍යයනයේදී හෙළි වී ඇත. එනම් අස්වැන්න නෙළීමක් නොමැතිව වගාව බදුදීම, කොටසක් වියළා සහ කොටසක් අමුටෙන් අලෙවි කිරීම, මුළු අස්වැන්නම වියළා අලෙවි කිරීම සහ මුළු අස්වැන්නම වියළා ගබඩාකර තබා මිල ඉහළ ගිය පසු අලෙවි කිරීම යනාදිය යි. මේ අතරින් වැඩිම ගොවීන් සංඛ්‍යාවක් 90%ක් ගම්මිරිස් වියළා අලෙවිකරන බවත් එයින් 52% වියළා ගත් වහාම අලෙවි කිරීමත්, 38% වියළා මිල ඉහළ යනතුරු ගබඩාකර තබා පසුව අලෙවි කිරීමත් කරන බව ප්‍රකාශ කරන ලදී. ගම්මිරිස් වියළීම සම්බන්ධයෙන් වර්ෂාව නොමැති වියළී දේශගුණයක් අවශ්‍ය අතර බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ පවතින වියළි කාලගුණය ඒ සඳහා සුදුසු බැවින් ගම්මිරිස් වියළා අලෙවි කිරීමට ගොවීන් පුරුදු වී සිටී. පවුලේ ශ්‍රම හිඟය. කුලීකරුවන් සොයා ගැනීමේ අපහසුතාවය, ඉක්මණින් සහ පහසුවෙන් මුදල් උපයා ගැනීමට අවශ්‍යතාව යනාදී හේතු මත ගම්මිරිස් අස්වැන්න නෙළා ගැනීම සඳහා වගාවම බදු දීම සිදු කරන බව ද හෙළිදරව් වූ අතර ඒ ඉතාමත්ම (3%) සුළු ප්‍රතිශතයකි.

වගු අංක 4.60 - ගම්මිරිස් අලෙවිය

අලෙවි කිරීමේ ස්වරූපය	එක් එක් ආකාරයේ අලෙවි ස්වරූප අනුගමනය කරන ගොවීන් සහ එහි ප්‍රතිශතය
අස්වැනු නෙළීමක් නොමැතිව වගාව බදුදීම	02 (03)
අස්වැන්නෙන් කොටසක් අමුටෙන් අලෙවිය හා කොටසක් වියළා අලෙවිය	06 (07)
මුළු අස්වැන්නම වියළා අලෙවි කිරීම	40 (52)
මුළු අස්වැන්නම වියළා ගබඩාකර තබා මිල ඉහළ ගිය පසු අලෙවිය	29 (38)
එකතුව	77 (100)

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

අස්වැනු වියළා අලෙවි කිරීම 90% දෙනා අනුගමනය කරන බව ඉහත වගුව අනුව පැහැදිලි වන අතර සුදු ගම්මිරිස් සැකසීම හෝ ගම්මිරිස් කුඩු සැකසීම යනාදී අස්වැනු සකසා අලෙවි කිරීමක් පිළිබඳව ක්ෂේත්‍රයේදී දැන ගන්නට නොහැකි විය.

4.9 මොනරාගල දිස්ත්‍රික්කය

මොනරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් වැඩිම වගා බිම් ප්‍රමාණයක් පැවති ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශ තුනක්වන බිබිල, මැදගම හා බඩල්කුඹුර යන ප්‍රදේශවල ගම්මිරිස් ගොවි පවුල් 75ක් ආශ්‍රයෙන් පර්යේෂණය සිදු කරන ලදී.

4.9.1 මැදගම ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ කුළුබඩු වගාව

මොනරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ මැදගම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ මැදගම ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශය පිහිටා තිබේ. මැදගම ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ගොවීන් 25ක නියැදියක් සමීක්ෂණය සඳහා භාජනය කරන ලදී.

4.9.1.1 ගම්මිරිස් වගාකරුවන්ගේ ස්ත්‍රී/පුරුෂභාවය

ගොවි පවුල් 25ට අයත් ගම්මිරිස් වගාකරුවන්ගේ ස්ත්‍රී/පුරුෂ භාවය විමසීමට ලක්කළ විට පෙනී ගියේ 92%ක් පුරුෂ පක්ෂයද 8%ක් ස්ත්‍රී පක්ෂයද මෙම නියැදියට අයත් වූ බවයි.

4.9.1.2 ගොවීන්ගේ වයස් මට්ටම්

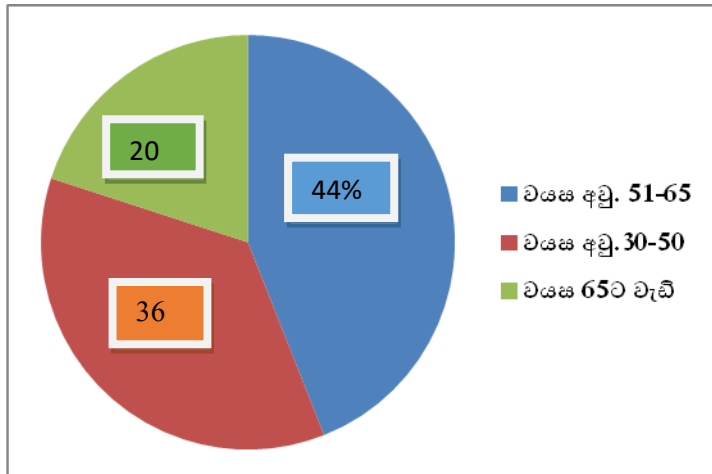
මෙම ගම්මිරිස් වගාකරුවන්ගේ අවම වයස අවුරුදු 30ක් වූ අතර උපරිම වයස අවුරුදු 75ක් විය. මෙම වයස් පරාසය තුළ සිටින ගොවීන් පහත සඳහන් ආකාරයට වයස් කාණ්ඩ තුනක් යටතේ විග්‍රහ කළ හැකිය.

වගු අංක 4.61 ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහය

වයස් ව්‍යුහය	සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය %
30-50	9	36
51-65	11	44
65 වැඩි	5	20
එකතුව	25	100

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ඉහත වයස් ව්‍යුහය අනුව පෙනී යන්නේ ගම්මිරිස් වගාකරුවන්ගෙන් 80%ක්ම අවුරුදු 30-65 වයස් පරාසයට අයත් බවයි. වයස අවුරුදු 65 ඉක්මවා සිටියේ වගාකරුවන්ගෙන් 20%ක් පමණි. එම නිසා හොඳ කායික හා මානසික තත්ත්වයකින් හෙබි පිරිසක් ගම්මිරිස් වගාවේ නියැළී සිටින බව මෙම වයස් කාණ්ඩ අනුව විග්‍රහ කළ හැකිය.

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත
 ප්‍රස්තාර අංක 4.15 - ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහය

4.9.1.3 ගම්මිරිස් වගා ඉඩම්වල විශාලත්වය

මැදගම ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් වගා ඉඩම්වල අවම විශාලත්වය අක්කර 0.25 වන අතර උපරිම විශාලත්වය අක්කර 04 වේ. වගු අංක 4.62 ඔස්සේ මෙම තත්ත්වය තව දුරටත් විග්‍රහ කළ හැකිය.

වගු අංක 4.62 ගම්මිරිස් වගා ඉඩම්වල විශාලත්වය - මැදගම

විශාලත්වය අක්.	ඉඩම් කැබලි සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය %
0.25-0.5	06	24.0
0.51-1.0	11	44.0
1.1-2.0	07	28.0
2.1 ට වැඩි	01	4.0
එකතුව	25	100.0

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ඉහත වගුව අනුව පෙනී යන්නේ ගම්මිරිස් වගා කළ ඉඩම්වලින් 68%ක් අක්කර එක හෝ එකට අඩු කුඩා ඉඩම් බවයි. අක්කර එකක් දෙකක් අතර ඉඩම් කැබලි 28%ක් පවතී. මේ අනුව ද පෙනී යන්නේ මෙම ප්‍රදේශයේද කුඩා ඉඩම් හිමියන් විශාල ප්‍රමාණයක් සිටින බවයි.

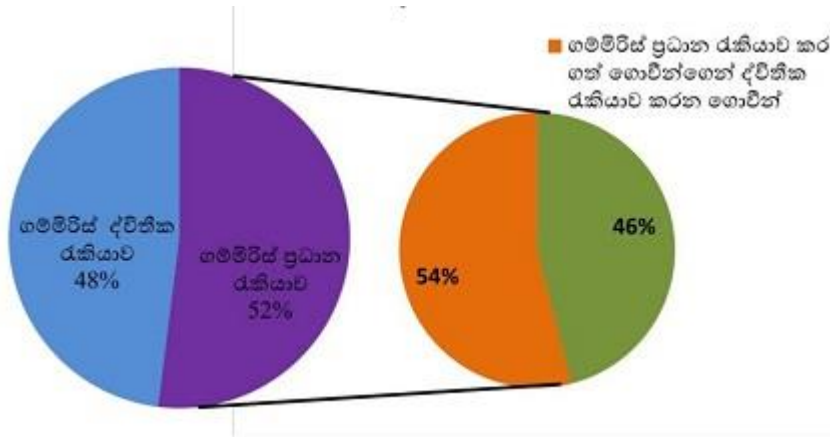
4.9.1.4 ජීවනෝපායක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමිවී ඇති ස්ථානය

මැදගම ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධානතම ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන්ගේ ප්‍රතිශතය 52%ක් වේ. ප්‍රධාන රැකියා වශයෙන් වෙනත් ජීවනෝපායන් හි යෙදෙමින් ගම්මිරිස් වගාවේද නියැලී සිටින ගොවීන් ප්‍රතිශතය 48%ක් විය. මෙහි වෙනත් ජීවනෝපායන් වශයෙන් හැඳින් වූයේ රජයේ හා පෞද්ගලික අංශයේ රැකියා, වී සහ එළවළු වගාව, වඩු, මේසන් වැනි ශීල්පීය රැකියා, කෘෂි හා වෙනත් කම්කරු රැකියා, ස්වයං රැකියා ව්‍යාපාරික යනාදියයි. වෙනත් රැකියාවල යෙදෙමින්ම ගම්මිරිස් වගාවේද කරගෙන යයි.

වගු අංක 4.63 ජීවනෝපායක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමිවී ඇති ස්ථානය

අධ්‍යයනයට ලක් කළ ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන කාර්ය කරගත් ගොවීන් සංඛ්‍යාව හා ප්‍රතිශතය (N-25)	ප්‍රධාන රැකියා වෙනත් කාර්ය කරගත් ගම්මිරිස් වගාව ද කරන ගොවීන් සංඛ්‍යාව හා ප්‍රතිශතය (N--25)
25	13 (52%)	12 (48%)

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ප්‍රස්තාර අංක 4.16 ජීවනෝපායක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමිවී ඇති ස්ථානය

4.9.1.5 ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය කරගත් ගොවීන්ගේ ද්විතියික රැකියා

ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගෙන සිටින 52%ක පිරිසගෙන් 48%ක් පමණ පරිසක් හැකි සෑම අවස්ථාවකදීම වෙනත් රැකියාවල යෙදෙන බව ප්‍රකාශ විය. මෙම රැකියා කෘෂි හා කෘෂි නොවන කම්කරු, වඩු මේසන්, වී හා එළවළු වගාව යනාදී රැකියායි.

වගු අංක 4.64 ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන රැකියාව කරගත් ගොවීන්ගේ ද්විතියික රැකියා

අධ්‍යයනයට ලක් කළ ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන රැකියා කරගත් ගොවීන්ගේ ද්විතියික රැකියා (N-13)
25	07 (54%)

4.9.1.6 පවුල් වෙනත් සාමාජිකයන් ගම්මිරිස් වගාවට සහාය ලබාදීම

ගොවිපවුල්වල භාර්යාවන්ගෙන් 68%ක් ගෘහණියන් වශයෙන් ගෙදර දොර වැඩකටයුතුවල නියැලී සිටී. මෙම ගෘහණියන් ගම්මිරිස් වගාව සම්බන්ධයෙන්ද ඔවුන්හට කළ හැකි කාර්යයන් වන ඉඩම් සුද්ධ කිරීම හා පසු අස්වනු කාර්යයන් වැනි දේ සඳහා පමණක් සහභාගී වන බව හෙළි විය. අස්වනු නෙළීම, සෙවන කස්පාදුව වැනි කාර්යයන්හි නියැලීමට කාන්තාවන්ට අපහසු බව සමීක්ෂණයේදී හෙළි විය. මෙම පවුල්වල භාර්යාවන්ගෙන් 16%ක් පමණ වෙනත් රැකියාවල යෙදී සිටීම නිසා ගම්මිරිස් වගා කාර්යයන්හි නියැලීමට නොහැකිවී තිබුණි.

මෙම පවුල්වල දරුවන්ගෙන් බහුතරය අධ්‍යාපනය ලබන වයස් සීමාවේ පසුවේ. එම නිසා ඔවුන්ගෙන් ගම්මිරිස් වගාවට සැලකිය යුතු සේවයක් නොලැබේ. දරුවන් අතරින් 12%ක් පමණක් වඩුමේසන්, ව්‍යාපාරික යනාදී රැකියාවල යෙදී සිටියි. ඔවුන් ඉඩකඩ ලැබෙන අවස්ථාවලදී පමණක් වගා කාර්යයන්හි නිරත වන බව හෙළිවිය.

ඉහත සමීක්ෂණ තොරතුරුවලට අනුව පැහැදිලි වන්නේ ගම්මිරිස් ගොවි පවුල්වල පවුලේ සාමාජිකයන් ගම්මිරිස් වගා කාර්යයන්වල නිරතවීම ඉතාමත්ම සීමිත තත්ත්වයක් බවයි. එම නිසා ගොවි මහතාහට තනිවම වගා කටයුතුවල නියැලීමට නොහැකි අවස්ථාවලදී කුලී ශ්‍රමය සපයා ගැනීමට සිදු වී ඇත.

4.9.1.7 ගම්මිරිස් අස්වනු අලෙවිය

මෙම ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් අස්වනු අලෙවි කිරීමේ ස්වරූප හයක් පිළිබඳව අනාවරණය වී ඇත. එනම් අස්වැන්න නෙළු විගසම අස්වැන්නම අමුචෙන් අලෙවි කිරීම, අස්වනු නෙළීමක් පවා නොමැතිව වගාවම බදුදීම, අස්වනු නෙළු විගස කොටසක් පමණක් අමුචෙන් අලෙවිය කොටසක් වියළීම, මුළු අස්වැන්නම වියළා ඉක්මණින් අලෙවිය හා අස්වැන්න වියළා ගබඩාකර තබා පසුව අලෙවිය යන ආකාරයි.

වගු අංක 4.65 - ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේ ස්වරූප- මැදගම ප්‍රදේශය

අලෙවි කිරීමේ ස්වරූප	එක් එක් ක්‍රම අනුගමනය කළ ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය %
මුළු අස්වැන්නම අමුචෙන්	15	60
වගාව බදුදීම	03	12
කොටසක් අමුචෙන් අලෙවිය	02	08
කොටසක් වියළා අලෙවිය හා කොටසක් සුදු ගම්මිරිස් සකසා අලෙවිය	02	08
වියළා ගබඩාකර තබා මිල ඉහළ ගිය පසු අලෙවිය	03	12
එකතුව	25	100

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

මෙම වගුව අනුව පෙනීයන්නේ ගොවීන්ගෙන් 60%ක් මුළු අස්වැන්නම අමුචෙන් අලෙවි කරන බවයි. වගාව බදුදීමද 12%ක් ගොවීන් අනුගමනය කර ඇත. වියළීමද 20%ක් ගොවීන් සිදුකරයි. මුදල් අවශ්‍යතාවය නිසාත් වැඩි මුදලක් එක්වර ලබාගැනීම සඳහාත් අස්වනු අමුචෙන් අලෙවි කරණ බව දැනගන්නට ලැබුණි. සුදු ගම්මිරිස් නිපදවන ගොවීන්ද 8% සිටින අතර ඒ ගොවියා ලබන අස්වැන්නෙන් ඉතා සුළු ප්‍රමාණයක් පමණි.

4.9.2 බිබිලේ ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ කුළුබඩු වගාව

මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ බිබිලේ ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රී - පුරුෂභාවය සැලකූවිට 92%ක් පුරුෂ පක්ෂය වූ අතර 8%ක් ස්ත්‍රී පක්ෂය වෙයි.

4.9.2.2 ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ අවම වයස් ව්‍යුහය

ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ අවම වයස් ව්‍යුහය අවුරුදු 34ක් වන අතර උපරිම වයස් ප්‍රමාණය අවුරුදු 78ක් බව හෙළි වෙයි. මෙම වයස් පරාසය අතර වයස් ව්‍යුහයන් පහත සඳහන් වගු අංක 4. 60 ඔස්සේ විග්‍රහ කිරීමට පුළුවන.

වගු අංක 4.66 ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහය

වයස් ව්‍යුහයන් (අවු)	සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය
30-50	6	24.0
51-65	12	48.0
65ට වැඩි	7	28.0
එකතුව	25	100.0

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ඉහත වගු සටහන අනුව පැහැදිලි වන්නේ වයස අවුරුදු 30-65 වයස් කාණ්ඩයට 72%ක් ගොවීන් ඇතුළත් වන බවයි. කායික මානසික අතින් යහපත් සෞඛ්‍ය තත්ත්වයක් මෙම වයස් මට්ටමේ ගොවි කාණ්ඩය සතුව පවතී. කෘෂිකර්මාන්තයේ විශේෂයෙන්ම වී හා ගොඩ බෝග වගාවේ යෙදී සිටින ගොවීන් පිළිබඳව විමසන විට පැහැදිලි වන්නේ දරුවන් වෙනත් රැකියාවන්හි නිරත හෝ විදේශගතව සිටින හෝ පවුලේ වෙනත් සාමාජිකයන්ද නොමැති ගොවි පවුල්වල වයස අවුරුදු 65 ඉක්ම වූ පුද්ගලයින් ද කෘෂිකර්ම කාර්යයන්හි නියැළී සිටින තත්ත්වයක් ශ්‍රී ලංකාවේ දක්නට ඇති බවයි. අතර එම පොදු තත්ත්වය ගම්මිරිස් වගා අංශයේදී ද දක්නට ඇත.

4.9.2.3 ගම්මිරිස් වගා ඉඩම්වල විශාලත්වය

බිබිල ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් වගා කර තිබූ ඉඩම්වල අවම විශාලත්වය අක්කර 0.25 ද උපරිම විශාලත්වය අක්කර 10 ද වේ. එහෙත් අක්කර 10ක් පමණ විශාල ප්‍රමාණයේ ඉඩම් කැබලි පැවතියේ එකක් පමණි. වගු අංක 4.67 යටතේ මෙම ප්‍ර දේශයේ ගම්මිරිස් ඉඩම් වල විශාලත්වය පිළිබඳව විශ්ලේෂණය කළහැකිය.

වගු අංක 4.67 ගම්මිරිස් වගා ඉඩම්වල විශාලත්වය - බිබිල

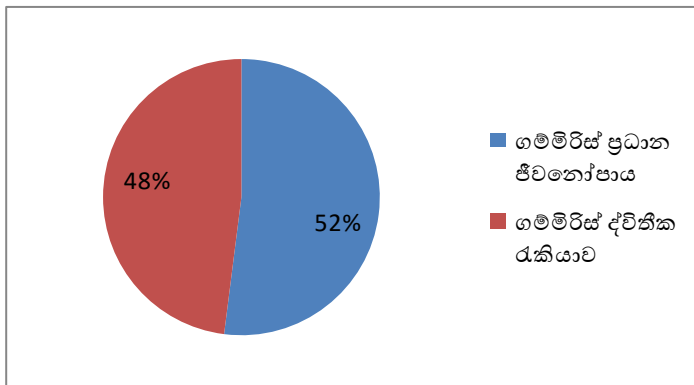
ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වය (අක්කර)	කැබලි සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය %
0.25 - 0.5	08	32.0
0.51 - 1.0	10	40.0
1.1 - 2.0	05	20.0
2.1 - 4.0	01	04.0
4.1 ට වැඩි	01	04.0
එකතුව	25	100.0

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ඉහත වගුව අනුව පෙනීයන්නේ අක්කර 01 හෝ ඊට පහළ ඉඩම් කැබලි 72% ක් පවතින බවයි. ඒ අනුව පැහැදිලි වන්නේ බිබිල ප්‍රදේශයේ කුඩා පරිමාණ ගම්මිරිස් ඉඩම් පවතින බවයි.

4.9.2.4 ජීවනෝපායක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමිව ඇති තත්ත්වය

බිබිලේ ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ගොවීන් ප්‍රධාන වශයෙන් කොටස් දෙකක් විය. එනම් ගම්මිරිස් වගාව පමණක්ම සිය ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන් අතරින්ද කීපදෙනෙක් පමණක් අමතරව වෙනත් ජීවනෝපායන්හි නියැළී සිටි ගොවීන්, වෙනත් කාර්යයක් ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ඒ සඳහා දෛනික වැඩි කාලයක් කැපකළ නමුත් ගම්මිරිස් වගාවක්ද කරගෙන ගිය ගොවීන් වශයෙනි. ඒ අනුව මෙම ගොවීන් අතුරින් 52%ක් ගම්මිරිස් වගා කිරීම හා ඒ ආශ්‍රිත කාර්යයන් ප්‍රධානතම කාර්ය කරගෙන සිටි අතර, 48%ක් ගොවීන් ගම්මිරිස් වගා කිරීම ද්විතීක රැකියාව වශයෙන් පවත්වාගෙන යන බව හෙළිවිය.

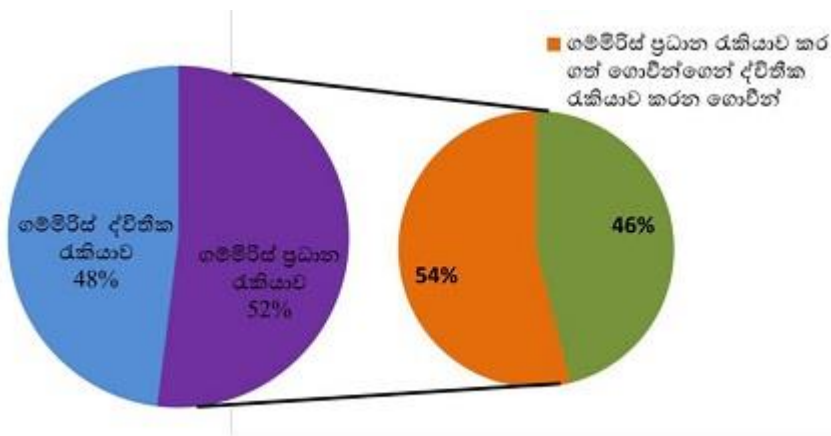

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ප්‍රස්තාර සටහන් අංක 4.17- ජීවනෝපායක් වශයෙන් ගම්මිරිස්

මෙම වෙනත් ජීවනෝපායන් අතර වී හා එළවළු වගාව, රබර් කිරි කැපීම හා ඒ ආශ්‍රිත කාර්යයන් කම්කරු රැකියා, රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශයේ රැකියා, ව්‍යාපාරික යනාදී රැකියා අයත් වෙයි. එමෙන්ම ගම්මිරිස් ප්‍රධානතම රැකියාව වශයෙන් කරගෙන යන ගොවීන්ගෙන් 54%ක් පමණක් ද්විතීක රැකියාව ලෙස කම්කරු රැකියා, වඩුමේසන් යනාදී රැකියා, ස්වයං-රැකියා යනාදියේ නියැලී සිටී.

4.9.2.5 ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන්ගේ ද්විතීක රැකියා

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ප්‍රස්තාර සටහන් අංක 4.18 - ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන රැකියාව කරගත් ගොවීන්ගේ ද්විතීක රැකියා

4.9.2.6 පවුලේ වෙනත් සාමාජිකයන්ගේ සහයෝගය

පවුලේ වෙනත් සාමාජිකයන් වන භාර්යාව සහ දරුවන් ගම්මිරිස් වගා කටයුතු සඳහා සහයෝගය ලබාදීමේ ස්වභාවය පිළිබඳ සමීක්ෂණයේදී අවදානය යොමු කරන ලදී. ඒ අනුව ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ භාර්යාවන් 68%ක් ගෘහණියන් වශයෙන් ගේදොර වැඩකටයුතුවල නියැලී සිටින අතර ගෘහණියන්ගෙන් 47%ක් වයස අවුරුදු 60ට අඩු අය වෙති. ඔවුන් ගම්මිරිස් වගා කටයුතුවල විවිධ කාර්ය සඳහා ගොවි මහතාට අවශ්‍ය අවස්ථාවලදී සහයෝගය ලබාදෙන බවද හෙළි විය. ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ පවුල් 20ක දරුවන් සිටින බව වාර්තාවන අතර එම පවුල් 20හි දරුවන්ගෙන් 15% පමණක් අධ්‍යාපන කටයුතු අවසන් කර නිවසේ කල් ගත කරන අයවේ. මොවුන්ද ඉතා සුළු වශයෙන් පමණක් සහයෝගය ලබාදෙන බව හෙළිවිය.

4.9.2.7 ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේ ස්වරූප

වගු අංක 4.68 ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේ ස්වරූප

අලෙවි කිරීමේ ස්වරූප	එක් එක් ක්‍රම අනුගමනය කළ ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය %
අස්වනු නෙළ විගසම අස්වැන්න අමුචෙන්	09	36
වගාව බදුදීම	06	24
කොටසක් අමුචෙන් අලෙවිය	02	08
මුළු අස්වැන්නම වියලා අලෙවිය	04	16
වියලා ගබඩාකර තබා මිල ඉහළ ගිය පසු අලෙවිය	04	16
එකතුව	25	100

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ඉහත වගුව විමර්ශනය කරන විට පෙනී යන්නේ ගොවීන්ගෙන් 60% අමුචෙන් අලෙවි කිරීම සහ වගාව බදුදීම සිදුකිරීමයි. මෙයට හේතුව ලෙස ගොවීන් පෙන්වා දුන්නේ නිවෙස්වල ශ්‍රමය නැතිකම, සොරසතුරු උවදුරු, නිවසේ ඉඩපාඩු නැතිකම, ඉක්මණින් මුදල් අවශ්‍යවීම, දේශගුණ විපර්යාස හේතුවෙන් උද්ගත වී ඇති ගැටලු යනාදිය යි. වියලා අලෙවි කිරීමද 32% වැනි සුළු පිරිසක් විසින් සිදු කරයි. වියළීමට කල් ගතවන අතර අමතරව ශ්‍රම වියදමක් වියදම් වීම කුලියට ශ්‍රමය ලබාගත යුතුවීම ආදිය නිසා ගොවීන් ගම්මිරිස් වියළීමට මැලිකමක් දක්වන බව හෙළිවිය.

4.9.3 බඩල්කුඹුර ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ කුළුබඩු වගාව

බඩල්කුඹුර ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ගොවීන් 25 දෙනෙකු පරීක්ෂණයට ලක්කරන ලදී.

4.9.3.1 ගම්මිරිස් වගාකරුවන්ගේ ස්ත්‍රී-පුරුෂභාවය

92%ක් පවුල්වල ගම්මිරිස් වගාකරු පිරිමි පක්ෂයට අයත් වූ අතර 8%ක් පවුල්වල ස්ත්‍රී පක්ෂය අයත් විය.

4.9.3.2 ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහය

වගු අංක 4.69- බඩල්කුඹුර ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහයන්

වයස් ව්‍යුහයන් (අවු)	සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය
30-50	6	24.0
51-65	15	60.0
65ට වැඩි	4	16.0
එකතුව	25	100.0

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

මෙම ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ අවම වයස් මට්ටම අවුරුදු 30 වූ අතර උපරිම වයස් මට්ටම අවුරුදු 75 විය. මෙම වයස් පරාසය අතර වූ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහයන් වගු අංක 3.57 ඔස්සේ ඉදිරිපත් කරයි. ඉහත වගු අංක 3.57 ට අනුව පෙනී යන්නේ වයස 34-50 පරාසය තුළ 24%ක් ගොවීන් සිටින අතර වයස අවුරුදු 51-65 අතර ගොවීන් 60%ක් ද 65ට වැඩි ගොවීන් 16%ක් ද සිටින බවයි. මේ අනුව වයස 51-65 පරාසය තුළ ගොවීන් 60%ක් වැනි වැඩිම ප්‍රතිශතයක්ද වයස 30-65 තුළ ගොවීන් 84%ක ප්‍රතිශතයක්ද

සිටින බව පෙනේ. ඒ අනුව පැහැදිලි වන්නේ ගම්මිරිස් වගාවක් නඩත්තු කළ හැකි වයස් පරාසයේ බහුතර ගොවීන් සංඛ්‍යාවක් සිටින බවයි. වයස 65-75 පරාසයේ 16% වැනි සුළු ගොවි පිරිසක් සිටිති.

4.9.3.3 ගම්මිරිස් වගා ඉඩම්වල විශාලත්වය

බඩල්කුඹුර ගොවිජන සංවර්ධන ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් වගාකරන ලද ඉඩම් කැබලිවල අවම විශාලත්වය අක්කර 0.5 වූ අතර වැඩිම විශාලත්වය අක්කර 09ක් විය. ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වයේ ව්‍යාප්තිය පිළිබඳ වගු අංක 4.62 යටතේ විශ්ලේෂණය කරනු ලබයි.

වගු අංක 4.70- ගම්මිරිස් වගා කර තිබෙන ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වයේ ව්‍යාප්තිය

විශාලත්වය (අක්කර)	ඉඩම් කැබලි සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය %
0.25-0.5		
0.5-1.00	12	48
1.1-2.00	08	32
2.1-3.00	03	12
3.1-5.0	01	4
5ට වැඩි	01	4
එකතුව	25	100

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ඉහත වගුව අනුව පෙනීයන්නේ බඩල්කුඹුර ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් වගාකර ඇති ගොවීන්ගේ ඉඩම් කැබලිවලින් 80%ක්ම අක්කර 0.5 - 2.1 ට අඩු ඒවා බවයි. ඒ අනුව ඉතා පැහැදිලිව කිවහැක්කේ මෙය කුඩා ඉඩම් හිමියන් විශාල ප්‍රමාණයක් සිටින ප්‍රදේශයක් ලෙස සැලකිය හැකි බවයි.

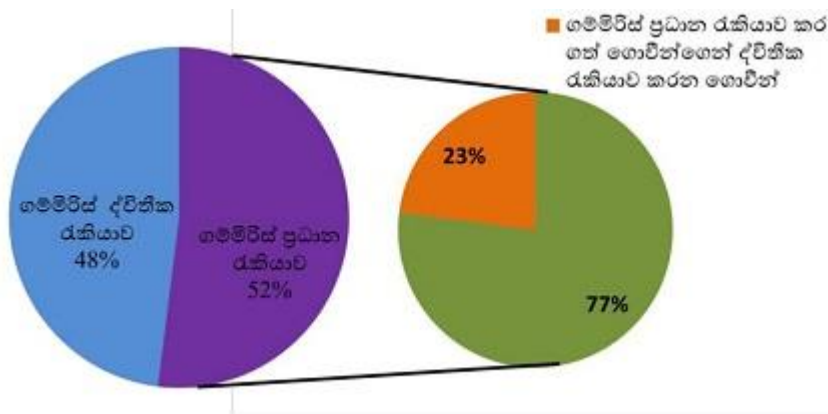
4.9.3.4 ජීවනෝපායක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාව

මෙම ප්‍රදේශයේදී වෙනත් ප්‍රදේශවල මෙන්ම ගම්මිරිස් ප්‍රධාන වන අතර, කොකෝවා, කෝපි වැනි වෙනත් කුළබඩු වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන් හා වෙනත් ජීවන මාර්ගයන් ප්‍රධාන කොටගත් නමුත් ගම්මිරිස් වගාවක්ද පවත්වාගෙන යන ගොවීන්ගෙන් සමන්විතය. ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධානතම ජීවන මාර්ගය කරගත් ගොවීන් 52%ක් සිටින අතර ඉතිරි 48% වෙනත් ජීවන මාර්ගයක් සමඟම ගම්මිරිස් වගාවකුත් පවත්වාගෙන යයි.

වගු අංක 4.71 - ජීවනෝපාය වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාව

අධ්‍යයනට ලක් කළ ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය මාර්ගය කරගත් ගොවීන් (N-25)	වෙනත් ජීවන මාර්ගයක් ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් එහෙත් ගම්මිරිස් වගාව ද කරන ගොවීන් (N-25)
25	13 (52%)	12 (48%)

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ප්‍රස්තාර සටහන් අංක 4.19 ජීවනෝපාය වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාව

ප්‍රධාන ජීවන මාර්ගය වෙනත් කාර්යයන් කරගත් ගොවීන් බහුතරයක් රබර් වගාව හා සම්බන්ධ කාර්යවල නියැළී සිටී. එයට අමතරව වඩු, මේසන් වැනි රැකියා ව්‍යාපාරික කටයුතු පෞද්ගලික අංශයේ රැකියා යනාදියේදී යෙදී සිටී.

වගු අංක 4.72 - ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන්

අධ්‍යයනට ලක් කළ ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය මාර්ගය කරගත් ගොවීන් (N - 25)	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය මාර්ගය කරගත් ගොවීන්ගෙන් ද්විතීක රැකියා කරන ගොවීන් සංඛ්‍යාව හා ප්‍රතිශතය (N-13)
25	13 (52%)	03 (23%)

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

4.9.3.5 ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන්ගේ ද්විතීක රැකියා

ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන් අතුරින් සුළු පිරිසක් පමණක් (23%) ද්විතීක රැකියාවන්හි නිරතවී සිටියහ. ඒවා නම් වඩු මේසන්, වී හා එළවළු වගාව රබර් කිරි කැපීම යනාදිය යි. ගම්මිරිස් වගාවේ කාර්යයන්වලට අවහිරයක් නොවන පරිදි මෙම ද්විතීක රැකියාවල යෙදෙන බව මෙම ගොවීන් ප්‍රකාශ කරයි.

4.9.3.6 පවුලේ සාමාජිකයන්ගේ සහභාගීත්වය

පවුලේ සෙසු සාමාජිකයන් යනු ප්‍රධාන වශයෙන්ම බිරිඳ දරුවන් හා ඇතැම් අවස්ථාවලදී දෙමාපියන්ද ඇතුළත් සාමාජික පිරිසය. ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ පවුල්වල භාර්යාවරුන්ගෙන් 80%ක් ගෘහණියන් වශයෙන් ගෙදරදොර කාර්යයන්හි නිරතව සිටී. තවත් 4%ක් පමණ වෙනත් රැකියාවල එනම්, රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශයේ රැකියා කම්කරු රැකියා, යනාදියේ නිරතව සිටී. මෙම භාර්යාවන්ගේ වයස පරාසය අවම වයස අවුරුදු 30 සිට 70 දක්වා වේ. වයස අවුරුදු 70 වැනි වැඩි වයසක පසුවන්නේ එක් අයෙක් පමණි. ඉතිරි සියලුම දෙනාගේ උපරිම වයස අවුරුදු 63ක් නිසා 80%ක් පමණ භාර්යාවන්ද ගම්මිරිස් වගාව හා සම්බන්ධව ඇතැම් කාර්යයන් වන ඉඩම් සුද්ධ කිරීම හා පසු අස්වනු කාර්යයන්හි නිරත වන බව හෙළි විය. නමුත් දරුවන් අධ්‍යාපනය ලැබීම හා රැකියාවල යෙදීම නිසා ගම්මිරිස් වගාව හා සම්බන්ධ කාර්යයන්හි නිරතවීමට නොහැකි බවද පර්යේෂණයේදී හෙළි විය.

4.9.3.7 ගම්මිරිස් අස්වනු අලෙවි කිරීමේ ස්වරූප

බඩල්කුඹුර යනු මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය සඳහා ප්‍රසිද්ධම ප්‍රදේශය වීමත්, මෙම ප්‍රදේශයේ වගාකරන ගම්මිරිස් සඳහා ඉහළ පිළිගැනීමක් සහ වෙනත් ප්‍රදේශවලට සාපේක්ෂව ඉහළ මිලක් ලැබීමත් විශේෂත්වයකි. එයට හේතුව මෙම ප්‍රදේශයේ වැවෙන ගම්මිරිස්වලට ආවේණික වූ ස්වභාවයක් හා ඉහළ ගුණාත්මක තත්ත්වයක් වීමයි. මෙම ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් අලෙවිය පහත සඳහන් වගු අංක 4.73 යටතේ සාකච්ඡා කෙරේ. මෙම ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් අලෙවි ස්වරූප අතර ගම්මිරිස් අස්වනු බදුදීමක් ගැන වාර්තා වී නැත. මෙම ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් සඳහා ඉහළ මිලක් ලැබෙන නිසා ගොවීන් ගම්මිරිස් වියළීමට වැඩි පෙළඹවීමක් දක්නට ඇත. වගු අංක 4.73 යටතේ මේ පිළිබඳ පැහැදිලි විත්‍රයක් ලබාගත හැකිය.

වගු අංක 4. 73 - ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේ ස්වරූප -බඩල්කුඹුර ප්‍රදේශය

අලෙවි කිරීමේ ස්වරූප	එක් එක් ක්‍රම අනුගමනය කළ ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය %
මුළු අස්වැන්නම අමුචෙන්	12	48.0
කොටසක් අමුචෙන් අලෙවිය	01	04.0
කොටසක් වියළා අලෙවිය	02	8.0
මුළු අස්වැන්නම වියළා අලෙවිය	04	16.0
වියළා ගබඩාකර තබා මිල ඉහළ ගිය පසු අලෙවිය	06	24.0
එකතුව	25	100.0

මූලාශ්‍රය: : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

මෙම වගුව අනුව පෙනී යන්නේ 50% බැගින් අමුචෙන් අලෙවිය හා වියළා අලෙවිකරන බවයි. දේශගුණය, නිවසේ මුදල් අවශ්‍යතා, ශ්‍රමය, සපයා ගැනීම පිළිබඳ ගැටළු සහ නිවසේ ඉඩකඩ නොමැති වීම යන කරුණු මත ගොවීන් අමුචෙන් අලෙවි කිරීමට පෙළඹේ. නමුත් මෙම ගම්මිරිස් ගොවීන් කුඩා ඉඩම් හිමියන් නිසාත් රබර් කිරි කැපීම, කොකෝවා, කෙසෙල් වගාව යනාදී වෙනත් කාර්යයන් නිසාත් කාලය ඉතිරිකර ගැනීම සඳහා අමු ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමට පෙළඹී සිටී.

4.10 මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කය : සමස්ත විශ්ලේෂණය

මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ බිබිල, මැදගම සහ බඩල්කුඹුර යන ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශවල ගම්මිරිස් ගොවීන් 75%ක් සමීක්ෂණයට භාජනය කරන ලදී.

4.10.1 ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ස්ත්‍රී/පුරුෂභාවය

මෙම ගොවි පවුල්වල ගම්මිරිස් වගාකරුවාගෙන් 92%ක් පුරුෂ හා 8%ක් ස්ත්‍රීන් විය.

4.10.1.2 වයස් ව්‍යුහය

සමීක්ෂණයට භාජනය කරන ලද ගොවීන් සංඛ්‍යාවේ අවම වයස අවුරුදු 30ක් උපරිම වයස අවුරුදු 78ක්ද විය. මෙම වයස් ප්‍රමාණය පහත සඳහන් අයුරින් වයස් කාණ්ඩ තුනකට වෙන්කර විග්‍රහ කළ හැකිය. මෙම වයස් ව්‍යුහයන් පහත සඳහන් පරිදි වගු අංක 4.74 අනුව විග්‍රහ කළ හැකිය.

වගු අංක 4.74 - මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යුහයන්

වයස් ව්‍යුහයන් (අවු.)	සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය
30-50	21	28
51-60	37	49
65ට වැඩි	17	23
එකතුව	75	100

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ඉහත වගුව අනුව පෙනී යන්නේ අවුරුදු 30-50 වයස් කණ්ඩයට අයත් ගොවීන්ගේ ප්‍රතිශතය 28%ක් වැනි අඩු මට්ටමක පවතින බවයි. අවුරුදු 51-65 වයස් කණ්ඩයට අයත් ගොවීන් සංඛ්‍යාව 49%ක් වැනි වැඩි ප්‍රමාණයක් වූ අතර වයස 65ට වැඩි වයස් කණ්ඩයටද 23%ක් ගොවීන් අයත් විය. නමුත් වයස අවුරුදු 30-65 වයස් කණ්ඩයට 77%ක් තරම් වූ වැඩිම ගොවි පිරිසක් අයත්ව සිටී. මෙයින් පෙනී යන්නේ ගම්මිරිස් වගාවක් නඩත්තු කිරීමට කායික හා මානසික ශක්තියකින් හෙබි වයස් ව්‍යුහයට වැඩි ගොවීන් සංඛ්‍යාවක් අයත්ව සිටින බවයි. වගාවේ නියැලී සිටින ගොවීන්ගේ සමාජයීය තත්ත්වය විමසන විට මෙය යහපත් දර්ශකයක් ලෙස දැක්වීමට පුළුවන.

4.10.1.3 ගම්මිරිස් වගා බිම්වල විශාලත්වය

වගු අංක 4.75 - මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ බිම්වල විශාලත්වය

ගම්මිරිස් වගා බිම්වල විශාලත්වය	ඉඩම් කැබලි සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය %
0.25-0.5	14	19
0.51-1.0	33	44
1.0-2.0	20	27
2.1-3.0	05	07
3.1-4.0	02	02
4.1-5.0	0	0
5.1ට වැඩි	01	1

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ඉහත වගු සටහන අනුව මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් වගාබිම්වල වපසරිය නිරීක්ෂණය කිරීමේදී පැහැදිලි වන්නේ ගම්මිරිස් වගාබිම් වැඩි ප්‍රතිශතයක්, එනම් සියයට 63ක් අක්කර 01.0ට වඩා අඩු ඉඩම් බවයි. ඒ අනුව වැඩිම වගාබිම් ප්‍රමාණයක් අක්කර 0.51-1.0න් අතර, එනම් සියයට 44ක් වන අතර තවත් සියයට 27ක් අක්කර 1.1-2.0න් අතර වේ. අක්කර 03.1ට වඩා වැඩි වපසරියක් සහිත ගම්මිරිස් ඉඩම් ඇත්තේ 03ක් පමණකි. මේ අනුව මොරණාගල දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් වගාකරුවන්ගෙන් අති බහුතරය කුඩා ඉඩම් හිමියන් බව පැහැදිලි වේ.

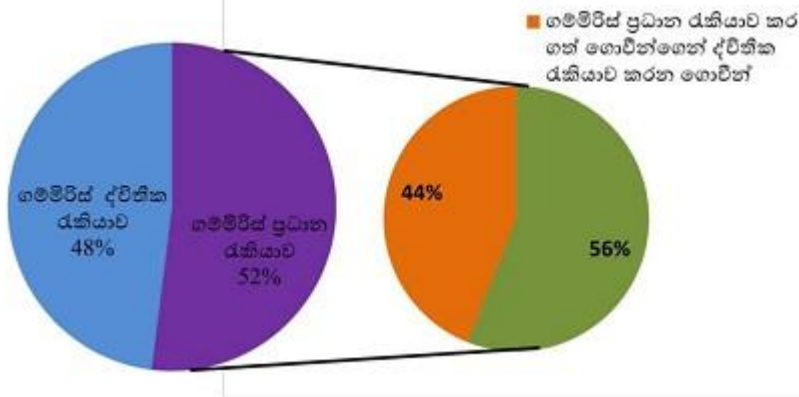
4.10.1.4 ජීවනෝපායක් ලෙස ගම්මිරිස් වගාව

මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ ගොවීන් ප්‍රදේශයේ දේශගුණික සාධක අනුව වැඩි වශයෙන්ම වගා කරන කුළුබඩු වර්ගය වන්නේ ගම්මිරිස් වගාවයි. සිය ප්‍රධාන ජීවනෝපාය වශයෙන් වෙනත් කාර්යයන් කරගෙන යමින් ගම්මිරිස් වගාවක්ද පවත්වා ගෙන යන ගොවීන් ද ගම්මිරිස් ප්‍රධාන ජීවනෝපාය වශයෙන් පවත්වා ගෙන යන ගොවීන් ද වශයෙන් ගොවීන් දෙපිරිසක් මෙම දිස්ත්‍රික්කයේ සිටින බව අධ්‍යයනයේදී හෙළිවිය. මෙය පහත සඳහන් වගු අංක 3.76 යටතේ විග්‍රහ කරයි.

වගු අංක 4.76 ජීවනෝපායක් ලෙස ගම්මිරිස් වගාවට හිමි තැන

ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශය	ගම්මිරිස් ප්‍රධාන ජීවන මාර්ගය ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය %	වෙනත් ජීවනෝපාය ගම්මිරිස් වගාවේ ද නිරතව සිටින ගොවීන් පිරිස	ප්‍රතිශතය %
බිබිල	13	52	12	48
මැදගම	13	52	12	48
බඩල්කුඹුර	13	52	12	48
එකතුව	39	52	36	48

මූලාශ්‍රය: : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

මූලාශ්‍රය: : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ප්‍රස්තාර සටහන් අංක 4.20 - ජීවනෝපායක් ලෙස ගම්මිරිස් වගාවට හිමි තැන

ඉහත වගුව අනුව පෙනී යන්නේ ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධානතම ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන් 52%ක් ද, වෙනත් රැකියාවක් ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් නමුත් ගම්මිරිස් වගාවක්ද පවත්වාගෙන යන ගොවීන් 48% ද සිටින බවයි. මෙම වෙනත් රැකියා ලෙස හඳුනාගෙන ඇත්තේ වී වගාව සහ එළවළු වගාව, පෞද්ගලික හා රාජ්‍ය අංශයේ රැකියා, රබර් කිරි කැපීම, ස්ව-රැකියා, ව්‍යාපාරික කටයුතු, වඩු හා මේසන් වැඩ හා කෘෂි හා කෘෂි නොවන කම්කරු යනාදී රැකියායි.

ඉහත වගුව අනුව පෙනී යන්නේ ගම්මිරිස් වගාවේ නිරත වී සිටින සම්පූර්ණ ගොවීන් සංඛ්‍යාවෙන් අඩකටත් වඩා ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධානතම ජීවන මාර්ගය කරගෙන සිටින බවයි. ගම්මිරිස් මිල, දේශගුණික විපර්යාසය මත අස්වැන්නට කරන බලපෑම, ආනයන, අපනයන සම්බන්ධ විදේශ වෙළෙඳපොළ හා සිදුවන බලපෑම්, විනිමය අනුපාතිකය රාජ්‍ය බදු ප්‍රතිපත්ති යනාදී කරුණු රාශියක් මෙම ගොවීන්ගේ ජීවන තත්ත්වයට සෘජුවම බලපාන බව පෙනේ. වෙනත් රැකියාවක නිරතවීමට අමතරව ගම්මිරිස් වගාවේද නිරත වන ගොවීන්ට ආදායම් මාර්ග දෙකක් ඇති බව පෙනේ.

ගම්මිරිස් ප්‍රධානතම ආදායම් මාර්ගය කරගෙන සිටින ගොවීන්ගෙන් 49%ක් වෙනත් ද්විතීක රැකියාවක ද නියැළී සිටින බව අනාවරණය වී ඇත. එම ගොවීන් තමන්ට ලැබෙන ඉඩප්‍රස්ථාව මත පමණක් අමතර රැකියාවල නිරත වන බව අනාවරණය විය. වී හා එළවළු වගා වඩු, මේසන් යනාදී රැකියා, රබර් කැපීම, කම්කරු රැකියා හා කෘෂිකර්මාන්තය ආශ්‍රිත රැකියා යනාදිය මේ රැකියා අතර වෙයි.

වගු අංක 4.77 ගම්මිරිස් ප්‍රධාන රැකියාව කරගත් ගොවීන්ගේ ද්විතීක රැකියා

අධ්‍යයනට ලක් කළ ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන් සංඛ්‍යාව (N-75)	ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන් අතරින් ද්විතීක රැකියාවල නියැලෙන ගොවීන් (N-39)
75	39 (52%)	17 (44%)

මූලාශ්‍රය: : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ඉහත වගු සටහන අනුව අධ්‍යයනට ලක්කළ ගොවීන් 75 දෙනාගෙන් 39 දෙනකු හෙවත් සියයට 52ක් ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන් වන අතර තවත් 17 (44%) දෙනකු ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් නමුත් වෙනත් ද්විතීක රැකියාවල නිරත වන පිරිසක් බව පැහැදිලි වේ.

4.10.1.5 පවුලේ සෙසු සාමාජිකයන්ගේ සහයෝගය

පවුලේ සෙසු සාමාජිකයන් වශයෙන් භාර්යාව සහ දරුවන් ගම්මිරිස් වගා කටයුතු සඳහා සහභාගී වීම ප්‍රධාන වේ. බල ප්‍රදේශ තුනෙහි භාර්යාවන්ගේ වයස් මට්ටම විමසා බලන විට වාර්තා වී ඇති අවම වයස අවුරුදු 22 හා උපරිම වයස අවුරුදු 72කි. මෙම භාර්යාවන් වයස් කාණ්ඩ තුනක් යටතේ වර්ග කළ විට වැඩ කළ හැකි වයස් කාණ්ඩවලට අයත් සංඛ්‍යාව හඳුනාගැනීමට පුළුවන.

වගු අංක 4.78 භාර්යාවන්ගේ වයස් ව්‍යුහයන්

වයස් කාණ්ඩය (අවු)	මැදගම	බිබිල	බඩල්කුඹුර	මුළු සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය %
22-50	11	11	9	31	45
51-65	9	12	12	33	48
65ට වැඩි	2	2	1	5	7
එකතුව	22	25	22	69	100

මූලාශ්‍රය: : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ඉහත වගු සටහන අනුව වයස අවුරුදු 22-50 වයස් කාණ්ඩයේ භාර්යාවන් 45%ක් ද වයස් 51-65 වයස් කාණ්ඩයේ 48%ක් ද වයස 65ට වැඩි වයස් කාණ්ඩයේ භාර්යාවන් 7%ක් සිටී.

මේ අනුව පෙනී යන්නේ වයස අවුරුදු 65ට අඩු වයසේ භාර්යාවන් 93%ක් සිටින බවයි. මෙම භාර්යාවන්ගෙන් 67%ක් දෙනා ගෙදොර වැඩකටයුතු කරගෙන සිටින ගෘහණියන් බවද සමීක්ෂණයේදී හෙළි විය. එමනිසා මෙම 67%ක් වූ භාර්යාවන් අතුරින් වයස අවුරුදු 65 සහ ඊට අඩු වයස් කාණ්ඩවලට අයත් වන්නන් ගම්මිරිස් වගාවේ සිමින කාර්යයන් කිහිපයකට පමණක් ගොවියාට සහයෝගය ලබාදෙන බව අධ්‍යයනයේදී හෙළිවිය. ගම්මිරිස් වගාවේ සුද්ධ කිරීම හා අස්වනු නෙළු පසු වියළීම ගබඩා කිරීම අලෙවි කිරීම යනාදී කාර්යයන්වලදී ප්‍රධාන ගොවි මහතාට සහාය වන බවද ප්‍රකාශ විය. මීට අමතරව මෙම පවුල්වල දරුවන් අතරින් 20%ක් දරුවන් පමණක් ඉහත සඳහන් ආකාරයට ප්‍රධාන ගොවි මහතාට සහයෝගය ලබාදෙයි. අතුකප්පාදුව, අස්වනු නෙළීම යනාදී කාර්යයන්වලදී ශ්‍රමිකයන් කුලියට ගැනීමට ගොවියාට සිදුවී ඇත.

4.11 දිස්ත්‍රික්ක හතර සාමාන්‍යකරණයක් වශයෙන් ඉදිරිපත් කිරීම

4.11.1 ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ස්තරී - පුරුෂභාවය

වගු අංක 4.79 - දිස්ත්‍රික්ක හතර සාමාන්‍ය කරණයක් වශයෙන් ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ස්තරී - පුරුෂභාවය

දිස්ත්‍රික්කය	සංඛ්‍යාව	පුරුෂ %	කාන්තා %	ප්‍රතිශත එකතුව
මහනුවර	81	98	02	100
මාතලේ	74	89	11	100
බදුල්ල	77	90	10	100
මොණරාගල	75	92	08	100
සාමාන්‍යකරණය	307	92	08	100

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ගම්මිරිස් ගොවීන්ගෙන් 92% පුරුෂ පක්ෂයටද 8% කාන්තා පක්ෂයටද අයත් විය. පුරුෂයා වෙතත් රැකියාවක නියැලුණු, අසනීප, විදේශ රැකියා යනාදී අවස්ථාවලදී කාන්තාවෝ ප්‍රධාන ගොවියා බවට පත්ව සිටී.

4.11.2 ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යාප්තිය

වගු අංක 4.80 - ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ වයස් ව්‍යාප්තිය

වයස් කාණ්ඩය අවුරුදු	දිස්ත්‍රික්කය									
	මහනුවර %		මාතලේ %		බදුල්ල %		මොණරාගල %		එකතුව %	
	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%
30 - 50	28	35	25	34	26	34	21	28	100	33
51 - 65	40	49	33	45	34	44	37	49	144	47
65ට වැඩි	13	16	16	21	17	22	17	23	63	20
මුළු ගණන	81	100	74	100	17	100	75	100	307	100

මූලාශ්‍රය - HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය 2015

විවිධ වයස් කාණ්ඩවලට අයත් පුද්ගලයන් ගම්මිරිස් වගාවේ නියැලී සිටින අතර ඔවුන් වයස අවුරුදු 30 සිට 75 දක්වා විවිධ වයස් කාණ්ඩවලට අයත් වෙයි. මෙම විවිධ වයස්වල පුද්ගලයන් වයස් කාණ්ඩ 3ක් යටතට ගැනෙන අතර අඩුම වයස් කාණ්ඩය ලෙස වයස අවුරුදු 30-50 වයස් කාණ්ඩය ගත හැකිය. මෙම වයස් කාණ්ඩයේ පුද්ගලයන් මුළු නියැදියෙන් 33%ක් වූ අතර ඒ දිස්ත්‍රික්ක වශයෙන් මාතලේ 34%ක් මහනුවර 35%ක් බදුල්ල 34% සහ මොණරාගල 28%ක් වශයෙන් ව්‍යාප්තවී තිබුණි. අඩු අධ්‍යාපන මට්ටම නිසා වෙනත් රැකියා අවස්ථා සොයා ගැනීමේ අපහසුතාවය, ගම්මිරිස් බෝගයට මෑත කාලීනව වෙළඳපොළේ පැවති ඉහළ මිල මෙන්ම වෙනත් රැකියාවන්වල නියැලෙන අතරතුරම ගම්මිරිස් වගාවේදී නියැලීමට හැකිවීම යන කරුණු මත මෙම තරුණ වයස් කාණ්ඩය ගම්මිරිස් වගාවේ නියැලී සිටී.

මිලහ වයස් කාණ්ඩය වූ අවුරුදු 51-65 ගොවීන් 47%ක් ගම්මිරිස් වගාවේ නියැලී සිටි අතර දිස්ත්‍රික්ක අතර මොවුන්ගේ ව්‍යාප්තිය 49% (මහනුවර) 45% (මාතලේ) 44% (බදුල්ල) 49% (මොණරාගල) දක්වා විය. වයස අවුරුදු 65ට වැඩි වයස් කාණ්ඩයේ ද සැලකිය යුතු ගොවීන් පිරිසක් සිටි අතර එම ප්‍රමාණය 20%කි. මෙම ගොවීන්ගේ ව්‍යාප්තිය 16% (මහනුවර) සිට 23% (මොණරාගල) දක්වා විය. මෙවැනි වයස්ගත පුද්ගලයන්ද වගාවේ නිරතව සිටියේ ගම්මිරිස්වලින් ඉහළ ආදායමක් ලැබීම, නිවෙස්වල දරුවන් වෙතත් රැකියාවල නියැලී සිටීම හා පවුල්වල දරුවන් නිවෙස්වලින් බැහැරවී වෙනත් ප්‍රදේශවලට සංක්‍රමණය වී සිටීම වැනි හේතු නිසාවෙනි.

4.11.3 ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ අධ්‍යාපන මට්ටම

වගු අංක 4.81 - ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ අධ්‍යාපන මට්ටම

අධ්‍යාපන මට්ටම	ප්‍රතිශතය %
ප්‍රාථමික අධ්‍යාපනය	15
ද්විතීක අධ්‍යාපනය	30
අ.පො.ස සාමන්‍ය පෙළ	35
අ.පො.ස උසස් පෙළ	15
උපාධිධාරීන්	5

මූලාශ්‍රය - HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය 2015

ප්‍රාථමික අධ්‍යාපන මට්ටමේ සිට උපාධි මට්ටම දක්වා අධ්‍යාපන සුදුසුකම්වලින් සමන්විත පුද්ගලයන් ගම්මිරිස් වගාවේ නිරතව සිටින බව හෙළි විය. මෙම අධ්‍යාපන මට්ටම් ප්‍රාථමික අධ්‍යාපනය, ද්විතීක අධ්‍යාපනය, අ.පො.ස සා.පෙළ, උ.පෙළ සහ උපාධිධාරී වශයෙන් කාණ්ඩ පහක් යටතේ දැක්වීමට පුළුවන. ප්‍රාථමික අධ්‍යාපන මට්ටමේ ගම්මිරිස් ගොවීන් 15% සිටි අතර මෙයින් 20%ක් මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයෙන්, 17%ක් මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයෙන්, 12%ක් බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයෙන්, 10%ක් මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයෙන් සිටියහ. මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ උඩුදුම්බර ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ කලුන්තැන්න වැනි ග්‍රාම නිලධාරී වසම්වල, මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ බඩල්කුඹුර, බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ හල්දුම්මුල්ල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේදී ප්‍රාථමික අධ්‍යාපනය පමණක් ලබා සිටි ගම්මිරිස් ගොවීන් වෙනත් ප්‍රදේශ වලට සාපේකෂව වැඩි ප්‍රමාණයක් දක්නට ලැබුණි.

ද්විතීක අධ්‍යාපන මට්ටම වන 6 ශ්‍රේණියේ සිට 10 ශ්‍රේණිය දක්වා අධ්‍යාපනය ලබා සිටි සංඛ්‍යාව 30%ක් විය. මෙම ප්‍රමාණය දිස්ත්‍රික්ක හතරේ විශේෂත්වය සලකා බැලූ විට පෙනී යන්නේ 22% (මාතලේ) සිට මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ 33%ක් දක්වා වෙනස් වන බවයි. වැඩිම ගම්මිරිස් ගොවීන් සංඛ්‍යාවක් සපුරා ගෙන සිටි උසස්ම අධ්‍යාපන මට්ටම වූයේ අ.පො.ස සාමන්‍ය පෙළ සමත් වීමය. මුළු නියදියෙන්ම 35%ක් අපොස සාමාන්‍ය පෙළ සමත් වුවන් සිටියහ. දිස්ත්‍රික් වශයෙන් ගත් කළ මෙයින් වැඩිම ප්‍රතිශතයක් වාර්තා වී ඇත්තේ මාතලේ (47%) වූ අතර මහනුවර 33%, බදුල්ල 36%, මොණරාගල 27%ක් වශයෙනි.

4.11.4 ගම්මිරිස් වගාකර ඇති ඉඩම්වල විශාලත්වය

වගු අංක 4.82 - ඉඩම්වල විශාලත්වය

ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වය අක්කර	බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කය ඉඩම් කැබලි සංඛ්‍යාව	%	මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කය ඉඩම් කැබලි සංඛ්‍යාව	%	මහනුවර දිස්ත්‍රික්කය ඉඩම් කැබලි සංඛ්‍යාව	%	මාතලේ දිස්ත්‍රික්කය ඉඩම් කැබලි සංඛ්‍යාව	%
0.25- 0.5	07	9	14	19	9	11	09	12
0.5-1.0	27	35	33	44	20	25	23	31
1.1-2.0	19	25	20	27	26	32	24	32
2.1-3.0	13	17	5	07	10	12	07	09
3.1-4.0	07	09	1	1	7	09	02	03
4 වැඩි	04	05	2	2	09	11	09	13
එකතුව	77	100	75	100	81	100	74	100

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

වගු අංක 4.83 - ගම්මිරිස් වගාකර ඇති ඉඩම්වල විශාලත්වය

ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වය අක්කර	මුළු එකතුව	සාමන්‍ය
0.25- 0.5	39	13.0
0.5- 1.0	103	33.0
1.1- 2.0	89	29.0
2.1- 3.0	35	11.0
3.1- 4.0	17	05.0
4 වැඩි	24	08.0
එකතුව	307	100.0

මූලාශ්‍රය: : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

අක්කර 0.25 සිට අක්කර 08 දක්වා විශාල ඉඩම් කැබලිවල ගම්මිරිස් වගාකර තිබුණි. ගම්මිරිස් වගාකර ඇති ඉඩම් කැබලිවලින් 47%ක් අක්කර 0.25 සිට අක්කර එක දක්වා විශාල වූ ඉඩම් වේ. මීට වඩා විශාල ඉඩම් කැබලි වශයෙන් අක්කර එකට වැඩි හා අක්කර තුන දක්වා ඉඩම් කැබලි 40%ක් පවතී. අක්කර 03ට වැඩි ඉඩම් කැබලි 13%ක් පවතී. ගම්මිරිස් වගා ක්ෂේත්‍ර යේ ඉඩම් වලින් 50%කට ආසන්න ප්‍රමාණයක් අක්කර 1.25 සිට අක්කර එක දක්වා විශාල ඉඩම් නැතහොත් කුඩා ඉඩම් කැබලි බව කිව හැකිය. අධ්‍යයනට ලක්කළ ගොවීන්ගේ ඉඩම්වලින් සියයට 33ක් අක්කර 05-1.0 අතර ඉඩම් කැබලි විය. තවත් සියයට 29ක් අක්කර 1.0-2.0 අතර ඒවා විය.

4.11.5 ජීවනෝපායක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවට හිමි වී ඇති ස්ථානය

ගම්මිරිස් ගොවීන් ප්‍රධාන වශයෙන් කොටස් දෙකකට බෙදීමට හැකි බව ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය අනුව පැහැදිලි වෙයි. එනම් ගම්මිරිස් ප්‍රධාන ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන් සහ ගම්මිරිස් ද්විතීක ජීවනෝපාය කරගත් ගොවීන් වශයෙනි. මෙම ගොවීන්ගෙන් 39%ක් ඉඩකඩ ලැබෙන පරිදි වෙනත් ජීවනෝපායයන්වලද යෙදෙන බව හෙළි විය. ප්‍රධාන ජීවනෝපාය වශයෙන් රජයේ හෝ පෞද්ගලික ආශයේ රැකියා, ව්‍යාපාරික කටයුතු, වඩු, මේසන් කාර්මික වැනි ශිල්පීය රැකියා යනාදියේ නියැළී සිටිමින් ගම්මිරිස් වගාවේද නියැළී සිටී.

වගු අංක 4.84 - ආදායම් මාර්ගය වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාව

ආදායම් මාර්ගයේ ස්වභාවය	බදුල්ල	%	මොණරාගල	%	මහනුවර	%	මාතලේ	%
ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය වශයෙන් ගම්මිරිස්	53	69	39	52	59	73	41	55
ද්විතීක ආදායම් මාර්ගය වශයෙන් ගම්මිරිස්	24	31	36	48	22	27	33	45
ගම්මිරිස් ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය වූ පිරිසෙන් ද්විතීක රැකියාවල නියැළී පිරිස	21/53	40	17/39	44	22/59	37	14/41	34

මූලාශ්‍රය: : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ඉහත වගු සටහන අනුව පැහැදිලි වන්නේ මෙම අධ්‍යයනට ලක් කළ සමස්ත ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ එකම ආදායම් මාර්ගය ගම්මිරිස් වගාව නොවන බවයි. මෙම සමීක්ෂණය අනුව ප්‍රධාන කොටස් තුනක් යටතේ සිදු කළ වර්ගීරණයේ සියයට 62ක පිරිසකගේ ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය ගම්මිරිස් වගාව වන අතර එහි ඉහළම

අගය වන සියයට 73ක ප්‍රතිශතයක් මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයෙන් ද සියයට 52ක පහළම අගය මොණරාගලින් ද වාර්තා විය.

බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ එම ප්‍රතිශතය සියයට 69ක් වන අතර මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ සියයට 55කි. මෙම නියැදිය තුළ ද්විතීක ආදායම් මාර්ගයක් වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාවේ යෙදෙන ගොවීන්ගේ සාමාන්‍ය අගය සියයට 38ක් පමණ වන අතර එහි ඉහළම අගය වන සියයට 48 වාර්තා වන්නේ මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයෙනි. අවම අගය වන සියයට 27 මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයෙන් වාර්තා වන අතර බදුල්ල සියයට 31ක් සහ මාතලේ සියයට 45ක් වශයෙන් ස්ථාන හිමිකර ගෙන ඇත.

ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය වූ පිරිසෙන් ද්විතීක රැකියාවල නියැලී සිටින ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ පොදු අගය සියයට 39ක් වන අතර එහි ඉහළම අගය වන සියයට 40 බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයෙන් ද අවම අගය වන සියයට 34 මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයෙන් ද වාර්තා විය. එහිදී බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ සියයට 40ක් ද මහනුවර දිස්ත්‍රික්කය සියයට 37ක් වශයෙන් වාර්තා කළේය.

වගුව අංක 4.85 - පවුල්වල සාමාජිකයන් සංඛ්‍යාවේ ප්‍රතිශත ව්‍යාප්තිය

පවුල්වල සාමාජික සංඛ්‍යාව	දිස්ත්‍රික්කය				
	මාතලේ %	මහනුවර %	බදුල්ල %	මොණරාගල %	මුළු එකතුව %
දෙදෙනෙකු පමණක්	11	15	18	17	15
තිදෙනෙකු පමණක්	26	30	14	17	22
හතරදෙනෙකු පමණක්	23	28	36	36	31
පස්දෙනෙකු පමණක්	30	18	19	16	20
හයදෙනෙකු පමණක්	09	07	08	07	08
හත්දෙනෙකු පමණක්	01	01	05	07	04
මුළු එකතුව	100	100	100	100	100

මූලාශ්‍රය - HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය 2015

ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ පවුල්වල සාමාජිකයන් තුන් දෙනෙකු, හතර දෙනෙකු පස් දෙනෙකු සහ හයදෙනෙකු සිටින පවුල් මෙම සෑම දිස්ත්‍රික්කයකින්ම වාර්තාවී ඇති අතර ඒ අතරින් වැඩිම පවුල් සංඛ්‍යාවක් වාර්තා වන්නේ සාමාජිකයන් හතර දෙනෙකුගෙන් සමන්විතව පැවති පවුල් වූ අතර ඒ මහනුවර බදුල්ල සහ මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කවලිනි.

පවුලේ සාමාජික සංඛ්‍යාව ක්ෂේත්‍රයේ ඉහත සඳහන් අයුරින් සමන්විත වී තිබුණ ද ගම්මිරිස් වගාවේ විවිධ කාර්යයන් සඳහා පවුලේ සාමාජිකයන්ගේ සහභාගීත්වය අඩු මට්ටමක පවතී. එබැවින් 83%ක් ගම්මිරිස් ගොවීන් අස්වනු නෙළීම යනාදී වියදම් දැරීමට සිදුවන කාර්යයන් කුලීකරුවන් යොදා ගෙන ගොවියාගේද සහභාගීත්වයෙන් කරගෙන යන බව හෙළිවිය.

වගු අංක 4.86 - පවුලේ වෙනත් සාමාජිකයන් ගම්මිරිස් වගාවට සම්බන්ධ වී ඇති පවුල්වල ව්‍යාප්තිය

	බදුල්ල	%	මොණරාගල	%	මහනුවර	%	මාතලේ	%	මුළු සංඛ්‍යාව	%
වගාවට සම්බන්ධ වී ඇති භාර්යාවන් සහිත පවුල්වල ව්‍යාප්තිය	56	73	50	67	60	74	50	68	216	70
වගාවට සම්බන්ධ වී ඇති දරුවන් සහිත පවුල්වල ව්‍යාප්තිය	24	31	08	11	14	17	19	26	65	21

මූලාශ්‍රය: : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

පවුලේ වෙනත් සාමාජිකයන් ගම්මිරිස් වගාවට සම්බන්ධ වී ඇති පවුල්වල ව්‍යාප්තිය පිළිබඳ සලකා බැලීමේදී වගාවට සම්බන්ධ වී ඇති භාර්යාවන් සහිත පවුල්වල ව්‍යාප්තියේ පොදු ප්‍රතිශතය සියයට 70ක්

වන අතර එහි ඉහළම ප්‍රතිශතය වූ සියයට 74 මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයෙන් ද අවම අගය වූ සියයට 67 මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයෙන් ද වාර්තා විය. අදාළ දිස්ත්‍රික්කවල මෙම නියැදියෙහි දැඩි විෂමතාවක් පෙන්නුම් නොකිරීම විශේෂත්වයකි. වගාවට සම්බන්ධ වී ඇති දරුවන් සහිත ගම්මිරිස් ගොවි පවුල්වල ව්‍යාප්තියේ පොදු ප්‍රතිශතය සියයට 21ක් වන අතර එහි සියයට 31ක් වන ඉහළම අගය බදුල්ලෙන් ද අවමය වන සියයට 11ක් මොණරාගලින් ද වාර්තා විය.

4.11.6 ගොවි පවුල්වල වෙනත් සාමාජිකයන් වගාවට සම්බන්ධවී සිටින ආකාරය

ගොවි පවුල්වල වෙනත් සාමාජිකයන් යනුවෙන් හඳුන්වන්නේ භාර්යාව සහ දරුවන්ය. මෙම ගොවි පවුල්වල ගෘහණියන් වශයෙන් ගෙදරදෙරේ වැඩකටයුතුවල නියැළී සිටින කාන්තාවන් ගම්මිරිස් වගාවේ සිඹ කාර්යයන් කිහිපයක් පමණක් සිදු කරන බව අධ්‍යයනයේදී හෙළි විය. ඒ අනුව 70% ක පවුල්වල භාර්යාවන් ගම්මිරිස් වගාවේ ඉඩම් සුද්ධ කිරීම, අස්වනු නෙළීමෙන් පසු ඇට වෙන් කිරීම, වියළීම, අලෙවිය යනාදී කාර්ය කිහිපයේදී ගොවි කාන්තාව හවුල් වන බව හෙළි විය.

පවුල්වල දරුවන් රැකියාවල යෙදී සිටීම, ඉගෙනීම සහ බාල වියේ පසුවීම නිසා ගම්මිරිස් වගා කටයුතුවල නියැළීමට නොහැකිබව හෙළි වූ අතර අධ්‍යාපන කටයුතුවලින් ඉවත් වූ සහ රැකියාවක් නොකරණ නිවසේම කාලය ගත කරන දරුවන් 21%ක් මොවුන්, ගම්මිරිස් වගාවේ අතු කප්පාදුව, අස්වනු නෙළීම ඉඩම් සුද්ධ කිරීම, අස්වනු නෙළීමෙන් පසු අලෙවිය සඳහා සකස් කිරීම යන කාර්යයන් වලදී සිය පියාට සහයෝගය දක්වයි. මෙහිදී විශේෂිත කරුණක් වන්නේ මෙම පිරිස 21%ක් වැනි ඉතා සුළු පිරිසක් වීමයි.

4.11.7 භාර්යාවන් යෙදී සිටි ප්‍රධාන කාර්යයන්

ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ භාර්යාවන් ද 71% සිට 79% දක්වා ප්‍රමාණයක් ගෘහනියන් ලෙස කරන කාර්යයන්ට අමතරව අපනයන බෝග වගාව හා සම්බන්ධ කාර්යයන්හිම නියැළී සිටියහ. රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශයේ රැකියාවන්හිදී 7% සිට 12% දක්වා පිරිසක් නිරතව සිටියහ. මොවුන් ගම්මිරිස් වගාවට අමතරව එළවළු වගාව හා වී වගාවේදී නිරතව සිටි අතර ගම්මිරිස් වගාවල එක් එක් අවස්ථාවන් අනුව අවශ්‍ය කාර්යයන්හි නිරතව සිටියහ. උදාහරණ වශයෙන් ඉඩම් සුද්ධ කිරීම, වල්පැළ ගැලවීම, අස්වනු නෙළීම, පසු අස්වනු කාර්යයන් යනාදිය දැක්විය හැකිය.

4.11.8 දරුවන්ගේ ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය

ගම්මිරිස් ගොවි පවුල්වල දරුවන්ගේ ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය හා වයස් මට්ටම් පිළිබඳව අවධානය යොමු කිරීමේදී දරුවන් අතරින් 36% සිට 43% දක්වා පිරිසක් ස්ත්‍රී පක්ෂයට අයත් වූහ. වැඩිම දරුවන් සංඛ්‍යාවක් වාර්තා වී ඇත්තේ අවුරුදු 18ට අඩු වයස් කාණ්ඩයේය. එය 42% සිට 50% දක්වා ප්‍රමාණයක් වූ අතර එහි සාමාන්‍ය 45%ක් විය. අවුරුදු 18 සිට 30 දක්වා වයස් කාණ්ඩයේ දරුවන් සංඛ්‍යාවේ ප්‍රතිශතයේ සාමාන්‍ය 38% ක් වූ අතර 37% සිට 39% දක්වා ව්‍යාප්ත වී පැවතුණි.

වගු අංක 4.87 ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ දරුවන්ගේ ස්ත්‍රී/පුරුෂභාවය

ස්ත්‍රී/ පුරුෂ භාවය	දිස්ත්‍රික්කය									
	මාතලේ %		මහනුවර %		බදුල්ල %		මොණරාගල %		එකතුව %	
	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%
ස්ත්‍රී	45	36.0	50	39.0	54	43.0	45	38.0	194	39.0
පුරුෂ	80	64.0	79	61.0	72	57.0	74	62.0	305	61.0
මුළු සංඛ්‍යාව	125	100.0	129	100.0	126	100.0	119	100.0	499	100.0

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය 2015

4.11.9 දරුවන්ගේ අධ්‍යාපන මට්ටම

ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ දරුවන්ගේ අධ්‍යාපන තත්ත්වය විවිධ මට්ටම්වල පැවතීණි. නමුත් ප්‍රාථමික අධ්‍යාපන මට්ටම (5 ශ්‍රේණියේ) අධ්‍යාපනය ලබන දරුවන්ගේ සාමන්‍යයේ ප්‍රතිශතය 24%ක් වූ අතර එහි ව්‍යාප්තිය 19% සි 31% දක්වා විය. දරුවන් අතරින් වැඩිම සංඛ්‍යාවක් ඇතුළත්වූ අ.පො.ස. (සා.පෙළ) සමන්වූවන්ගේ ප්‍රතිශතයේ සාමන්‍යය 25%ක් වූ අතර උසස් පෙළ සමන්වූවන්ගේ ප්‍රතිශතයේ සාමන්‍යය 27%ක් විය. එහි ව්‍යාප්තිය 26% සිට 28% දක්වා විය. උපාධි අපේක්ෂක, උපධිධාරී, ඩිප්ලෝමාධාරී යනාදී ඉහළ අධ්‍යාපන සුදුසුකම් සපුරාගත් 7%ක පිරිසක් ද සිටියහ. දරුවන්ගේ අධ්‍යාපන මට්ටම පිළිබඳව පුර්ණ විස්තර වගු අංක 3.67 ඔස්සේ ඉදිරිපත් කරයි.

වගු අංක 4.88 ගම්මිරිස් වගා ගොවිපවුල්වල දරුවන්ගේ අධ්‍යාපන මට්ටමේ ව්‍යාප්තිය

අධ්‍යාපන මට්ටම	දිස්ත්‍රික්කය				
	මාතලේ	මහනුවර	බදුල්ල	මොණරාගල	මුළු එකතුව%
ප්‍රාථමික අධ්‍යාපනය	31	22	22	19	24
ද්විතීක අධ්‍යාපනය	14	16	16	23	17
අ.පො.ස. සා.පෙළ හා උ.පෙළ සමත්	46	54	56	54	52
උපාධි සහ ඊට ඉහළ	9	8	6	4	7
මුළු සංඛ්‍යාව	10	100	100	100	100

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය 2015

4.11.10 ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේ ස්වරූපය

වගු අංක 4.89 - ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේ ස්වරූපය පොදුවේ

ගොවීන් ගම්මිරිස් අලෙවි කරන ආකාරය	මාතලේ		මහනුවර		බදුල්ල		මොණරාගල		මුළු එකතුව	ප්‍රතිශතය
	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%		
අස්වැන්න නෙළා ගැනීම සඳහා වගාව බදුදීම	06	08	02	02	02	03	09	12	19	6.0
අස්වනු නෙළ විගසම මුළු අස්වැන්නම අමුදෙන්න	53	72	50	63	05	06	36	48	144	47.0
අස්වනු නෙළ විගස කොටසක් පමණක් අමුදෙන්න අලෙවිකිරීම	01	01	04	05	06	08	07	09	18	06.0
මුළු අස්වැන්නම වියළා අලෙවි කිරීම	08	11	11	15	37	51	08	11	64	21.0
මුළු අස්වැන්නම වියළා ගබඩාකර තබා පසුව මිල ඉහළ යන සමයේදී අලෙවිය	02	03	11	15	25	32	13	17	51	17.0
ඉතාම සුළු ප්‍රමාණයක් සුදු ගම්මිරිස් ලෙස සකසා අලෙවිය	04	05	03	00	2	10	02	03	11	03.0
එකතුව	74	10	81	10	77	100	75	100	307	100.0

මූලාශ්‍රය : : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

නියැදියේ සෑම දිස්ත්‍රික්කයකම 50%කට ආසන්න ගොවීන් සංඛ්‍යාවක් තම ගම්මිරිස් අස්වැන්න නෙලූ විගසම අලෙවි කරන බව හෙළිවිය. හේතුව වියළීමට කමක් නැතිකම, ශ්‍රමය සඳහා අධික මිල හා සොයාගැනීමේ අපහසුව, වර්ෂාව එළඹුනහොත් ගම්මිරිස් කුණුවීම නිසා නාස්තිය පවුලේ ශ්‍රමය, හිඟකම සහ මුදල් හදිස්සිය යනාදියයි. අස්වැන්න නෙලා කොටසක් පමණක් අමුචෙන් අලෙවි කිරීමටද ගොවීන් ක්‍රියාකර තිබුණි. හේතුව මුදල් අවශ්‍යතාවය හා වියළීමට පහසුකම් නොමැතිකම නිසා කොටසක් අමුචෙන් අලෙවිකර ගොවියාට හා පවුලේ සාමාජිකයන්ට කළමනාකරණය කරගත හැකි කොටසක් වියළීමට පියවර ගැනීමයි. ඉහළ මිලක් ලබාගැනීමේ අපේක්ෂාවෙන් කලු ගම්මිරිස් සැකසීමට එනම් වියළීමට පියවර ගෙන ඇති අතර වියළීමට විශාල ශ්‍රමයක් වැයකිරීමට සිදුවීම නිසා වියළි විගසම අලෙවි කරනු ලබයි.

සාපේක්ෂව අඩු ප්‍රතිශතයක් එනම් (17%) මාතලේ 03% සිට මොණරාගල 17% දක්වා ගොවීන් ප්‍රමාණයක් අස්වැන්න වියළා ගබඩාකර තබා මිල ඉහළ නගිනතෙක් කාලයක් බලා සිට අලෙවි කිරීමක්ද දක්නට ලැබුණි. මේ සියල්ලටම වඩා ඉතා සුළු ගොවීන් පිරිසක් (02%)ක් සුදු ගම්මිරිස් ලෙස සකසා ඉහළ මිලකට අලෙවි කිරීමට පියවර ගෙන තිබුණ බවද හෙළි විය. එය මොණරාගල 4% සිට 7% මාතලේ දක්වා ඉතා සුළු පිරිසකි. මේ සඳහා වැඩිමහන්සියක් දැරීමට සිදුවීම පුරුද්දක් නොමැතිකම යන හේතු මත සුළු පිරිසක් පමණක් මෙම කාර්යයේ නියැලී සිටී.

05 වන පරිච්ඡේදය අපනයන කෘෂිකර්ම ව්‍යාප්ති සේවය

හැඳින්වීම

ගම්මිරිස් ක්ෂේත්‍රය හා සම්බන්ධ ව්‍යාප්ති සේවයේ වර්තමාන ක්‍රියාකාරීත්වය පිළිබඳ 05 වන පරිච්ඡේදය මඟින් විග්‍රහ කරයි.

අපනයන බෝග පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානවලින් ජනනය කරනු ලබන නව දැනුම ගොවියා වෙත ගෙනයනු ලබන්නේ අපනයන කෘෂිකර්ම ව්‍යාප්ති සේවයේ ව්‍යාප්ති නිලධාරීන් මාර්ගයෙනි. ඒ අනුව අපනයන බෝග වගාව සඳහා ඉඩම් සකස් කිරීම, පැළ සිටුවීම් පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රම යොදා වගාවේ සාරවත් භාවය ආරක්ෂා කිරීම, නඩත්තුව සෙවන කප්පාදුව, අස්වනු නෙළීම, අස්වනු සැකසීම අගය එකතු කිරීම සහ අලෙවිය යනාදී සියලුම කාර්යයන් සම්බන්ධයෙන් වූ ව්‍යාප්ති සේවය භාර වී ඇත්තේ අපනයන කෘෂිකර්ම ව්‍යාප්ති නිලධාරී Export Agriculture Extension Officer (EO) වෙතය.

ගම්මිරිස් බෝගය වගා කිරීම සඳහා ඉඩම් සකස් කිරීම හා පැළ සිටුවීමේ සිට වගාව නඩත්තුව, අස්වනු ලබාගැනීම සහ අස්වනු සැකසීම යනාදී කාර්යයන් පිළිබඳව ගොවීන්ගේ දැනුම වර්ධනය කිරීම සඳහා අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ ව්‍යාප්ති නිලධාරීන් විසින් දේශන සහ ප්‍රායෝගික ක්ෂේත්‍ර අභ්‍යාස ඇතුළත් පුහුණු හා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් සංවිධානය කරයි.

5.1 අපනයන ව්‍යාප්තියේ ස්වභාවය

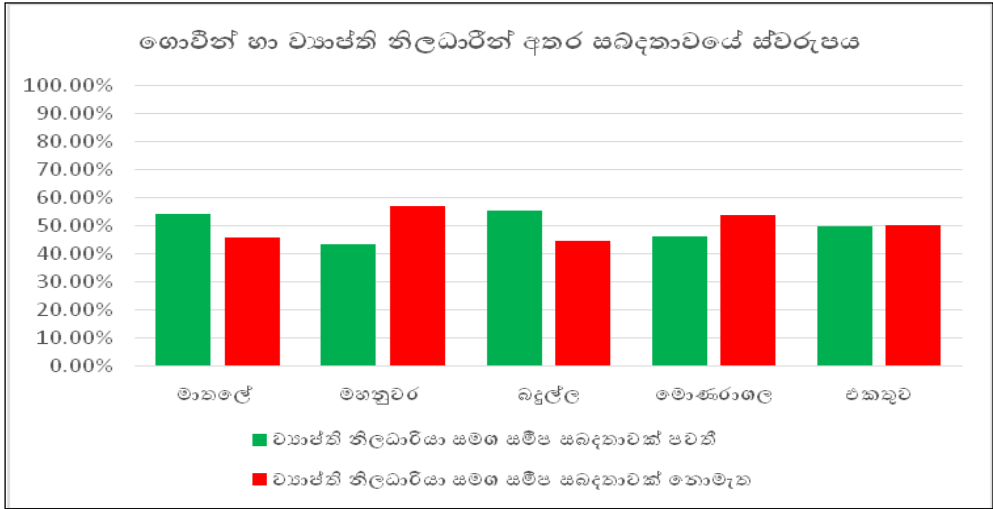
සෑම අපනයන ව්‍යාප්ති සේවක මහතකු සඳහාම නිශ්චිත ව්‍යාප්ති සේවා බල ප්‍රදේශයක් ලබාදී ඇත. අපනයන බෝග වගාකරුවන් විශාල සංඛ්‍යාවක් ප්‍රදේශයේ ඒකරාශීවී සිටි නම් ප්‍රදේශය විශාලය. ඇතැම් විට ව්‍යාප්ති නිලධාරීන් විශ්‍රාම යාම හා නව බඳවා ගැනීම් මෑතකදී සිදු නොවීම නිසා පුරප්පාඩුවී පවතින ප්‍රදේශවල වැඩ ආවරණය කිරීමටද එකම ව්‍යාප්ති නිලධාරියාට සිදුවේ. මේ නිසා එක් ව්‍යාප්ති නිලධාරියාට විශාල ප්‍රදේශයක ව්‍යාප්ති සේවා සැලසීමට සිදුවී ඇත. එම නිසා අපනයන බෝග වගා ව්‍යාප්ති සේවක සහ ගොවියා අතර විධිමත් කාලසටහනකට අනුව නිතර නිතර හමුවීමක් සිදු නොවන බව අධ්‍යයනයෙන් පැහැදිලි විය.

කෘෂි ව්‍යාප්තිය සිදුකිරීමේදී කෘෂි ව්‍යාප්ති නිලධාරී සහ ගොවීන් අතර සමීප සබඳතාවයක් පැවතිය යුතුය. රජයේ සහනාධාර වැඩපිළිවෙළ යටතේ නව වගා ආරම්භ කිරීමේදී එවැනි ගොවීන් ව්‍යාප්ති නිලධාරීන් විසින් විධිමත් කාලසටහනකට අනුව හමුවී වගාව පිළිබඳ උපදෙස් ලබාදීම, සහනාධාර ගෙවීම් යනාදී කාර්යයන් සිදුකරයි. මේ නිසා ගොවියා සහ ව්‍යාප්ති නිලධාරියා අතර සමීප සබඳතාවයක් ගොඩනැගී ඇත. එහෙත් වගාවට වසර 03ක් පමණ ඉක්මගිය පසු සහනාධාර ගෙවීමේ කාලය අවසන් වේ. ඉන් පසුව ගොවියා විසින්ම තම වගාව නඩත්තු කළ යුතු වේ. මේ කාලයේදී අපනයන කෘෂිකර්ම ව්‍යාප්ති නිලධාරියා හා ගොවියා අතර සබඳතාවය අඩුවෙයි.

වගු 5:1 ව්‍යාප්ති නිලධාරීන් සහ වසර තුනකට වඩා පැරණි වගාවක් සහිත ගොවීන් අතර පැවති සබඳතාවය

සබඳතාවයේ ස්වරූපය	දිස්ත්‍රික්කය									
	මාතලේ		මහනුවර		බදුල්ල		මොණරාගල		එකතුව	
	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%
ව්‍යාප්ති නිලධාරියා සමඟ සමීප සබඳතාවයක් පවතී	40	54	35	43	42	55	32	46	149	50
ව්‍යාප්ති නිලධාරියා සමඟ සමීප සබඳතාව ඉතා අඩුයි	34	46	46	57	34	45	37	54	151	50
එකතුව	74	100	81	100	76	100	69	100	300	100

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය 2015

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය, 2015
 ප්‍රස්තාර අංක 5.1 ගොවීන් හා ව්‍යාප්ති නිලධාරීන් අතර සබඳතාවයේ ව්‍යාප්තිය

වගු අංක 5.1 හා ප්‍රස්තාර අංක 5.1 මගින් දැක්වෙන්නේ ව්‍යාප්ති නිලධාරීන් සහ වසර තුනකට වඩා පැරණි වගාවක් සහිත ගොවීන් අතර පැවති සබඳතාවයේ ස්වරූපයයි. මේ අනුව පෙනී යන්නේ 50% ගොවීන්ගේ සබඳතාවය අඩු වී ඇති අතර ඉතිරි 50% සබඳතාවය බිඳ වැටී ඇති බවයි.

අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවට අමතරව ගම්මිරිස් වගාව ඇතුළු අපනයන බෝග වගාව සම්බන්ධ උපදෙස් දීම සහ තාක්ෂණික දැනුවත් කිරීම් වෙනත් ආයතන කීපයක් විසින්ද සිදුකර ඇති බව හෙළිවිය. එම ආයතන හා නිලධාරීන් වනුයේ ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ හා නිෂ්පාදන සහකාර, හදබිම අධිකාරියේ ක්ෂේත්‍ර නිලධාරී සහ Bio Food Private සමාගමේ ක්ෂේත්‍ර නිලධාරීන්ය. මේ අතරින් Bio Food සමාගම කාබනික ලෙස සැකසූ අපනයන බෝග අපනයනය කරන පෞද්ගලික සමාගමකි. ඔවුන් ගම්මිරිස් ගොවීන් පූර්ණ වශයෙන් කාබනික වගාවට පෙළඹවීමට ව්‍යාප්ති සේවා සපයා එම සහතිකය ලැබූ කාබනික ගම්මිරිස් නිෂ්පාදන මිලට ගනී. (Dharmaratna 2015) ඉහත සඳහන් කරන ලද සියලුම ආයතනවලින් ගම්මිරිස් ගොවීන් සඳහා විවිධ වූ සේවාවන් සපයයි. මේ සියල්ලම වගාව සඳහා ගොවීන් දොරයමක් කිරීම අරමුණු කරගෙන සැලසුම් කරන ලද ඒවායි. ගොවි මහතන් විසින් ව්‍යාපෘති වාර්තා සකස් කර ගැනීමෙන් පසු ඒවාට අනුමැතිය ලබාදීම අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව මගින් සිදුකෙරේ. ඒ අනුව 8% පොළිය යටතේ කෘෂිකාර්මික ව්‍යාපෘති ණය ලබාගත හැකිය. කෘෂි උපකරණ ලබාදීම, පොහොර ලබාදීම, බීජ ලබාදීම, පැළ ලබාදීම, අතුකප්පාදුව, වගා නඩත්තුව, රෝග පාලනය සඳහා උපදෙස් ලබාදීම, පස සංරක්ෂණය හා කාබනික පොහොර භාවිතය පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම, ආදර්ශ ගොවිපළ ඇතිකිරීම හා ග්‍රාමීය මට්ටමේ වගා ආදර්ශන ඇති කිරීම, අතුරු බෝග වගා ව්‍යාප්ත කිරීම, පසු අසුවනු තාක්ෂණ කාර්යයන් පිළිබඳව දැනුවත් කිරීම සහ ගොවි පවුල්වල දරුවන් සඳහා ශිෂ්‍යාධාර ලබාදීම යනාදිය ඉහත සඳහන් ආයතනවලින් ලබා දෙන සේවාවන් විය. මේ අතුරින් වැඩිම සේවා ප්‍රමාණයක් සපයන්නේ අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව විසින් බව හෙළි විය.

5.1.1 ගම්මිරිස් ගොවීන් හමුවීම

වගු අංක 5.2 ගොවීන් හා ව්‍යාප්ති නිලධාරී හමුවීමේ ආකාරය

ගොවීන් ව්‍යාප්ති නිලධාරී හමුවීමේ ආකාර	දිස්ත්‍රික්ක								එකතුව N -307	%
	මාතලේ සංඛ්‍යාව හා N-74		මහනුවර සංඛ්‍යාව N-81		බදුල්ල සංඛ්‍යාව N-77		මොණරාගල සංඛ්‍යාව N-75			
ව්‍යාප්ති නිලධාරියා වගා බිමට පැමිණ	45	62 %	50	62%	59	79%	44	60%	50	66
ගොවියා විසින් කාර්යාලයට ගොස්	53	73%	55	68%	50	67%	29	39%	47	62
ව්‍යාප්ති නිලධාරී ගමේ පොදු තැනකට පැමිණ	48	66%	38	47%	40	53%	44	60%	33	56

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය, 2015

ගම්මිරිස් ගොවීන් හා අපනයන බෝග වගා ව්‍යාප්ති නිලධාරී හමුවීමේ ක්‍රම තුනක් පිළිබඳව ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණයේදී හෙළිවී තිබේ. එනම්,

1. අපනයන ව්‍යාප්ති නිලධාරී වගා බිමට පැමිණ ගොවීන් හමුවීම
2. එක් එක් ගොවියා කාර්යාලයට ගොස් අපනයන බෝග නිලධාරී හමුවීම
3. අපනයන බෝග ව්‍යාප්ති නිලධාරී විසින් ගමේ පොදු තැනකට පැමිණ ගොවීන් හමුවීම වශයෙනි

මේ අතුරින් වගා බිමට පැමිණ ගොවියා හමුවීමට තරම් ඉඩ ප්‍රස්ථාවක් ව්‍යාප්ති නිලධාරීවරයාට නොමැත්තේ ඔහුට විශාල බල ප්‍රදේශයක් ව්‍යාප්ති සේවා සඳහා පැවරී ඇති හෙයිනි. එම නිසා ව්‍යාප්ති නිලධාරීවරයා කල් තියා දැනුම්දීමකට අනුව ගමේ පොදු ස්ථානයකට පැමිණ ගොවීන් රැස්කරවා ලබාදිය යුතුව ඇති පණිවිඩ හෝ වෙනත් තාක්ෂණික දැනුවත්වීම් සිදුකරන අතර ඒ සඳහා එක් ගොවියකුගේ ගම්මිරිස් වගාවක් ක්ෂේත්‍රය වශයෙන් තෝරා ගනී.

එයට අමතරව ගොවීන් කණ්ඩායම් පොදු තැනකට රැස්කරවා කණ්ඩායම් පුහුණු කිරීම් හා දැනුවත් කිරීම් සිදු කරයි. ගොවියාගේ අවශ්‍යතාවය පරිදි රෝග, පළිබෝධ සම්බන්ධයෙන් හෝ වෙනත් වගාව සම්බන්ධයෙන් ගැටලු පිළිබඳව දැනුම්දීමට හෝ උපකරණ අයදුම්කිරීම සඳහා හෝ ගොවීන් අපනයන ව්‍යාප්ති නිලධාරී කාර්යාලයට යයි. ගොවියාගේ ඉඩම පරීක්ෂා කිරීමට හෝ ගොවියා විසින් කර ඇති ඉල්ලීමකට අනුව අපනයන බෝග ව්‍යාප්ති නිලධාරීවරයා ගොවියාගේ ඉඩම වෙත ගොස් ක්ෂේත්‍රය පරීක්ෂා කරයි. නමුත් තම වගාව සම්බන්ධ ආපදා තත්ත්වයන් හෝ වෙනත් අවශ්‍යතාවයන් සපුරා ගැනීම සඳහා නිලධාරීවරයා හමුවීමට ඔහුගේ කාර්යාලයට යාමට ගොවියාට සිදුවේ. ගම්මිරිස් ගොවීන් මෙම ආකාර තුනෙන්ම ව්‍යාප්ති නිලධාරීන් හමුවී ඇති බව ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණයේදී හෙළි විය.

ඉහත වගු අංක 5.2 දත්ත විශ්ලේෂණයේදී පැහැදිලි වන්නේ ගොවීන් හා ව්‍යාප්ති නිලධාරියා හමුවන ආකාරය ත්‍රිත්වයේදී ඉහළම අගයක් ගන්නේ ව්‍යාප්ති නිලධාරියා වගාබිමට පැමිණ ගොවීන් හමුවීම බවයි. එය පොදු අගයක් වශයෙන් ගත් විට සියයට 66ක් වන අතර එහි උපරිම අගය වන සියයට 79ක් වාර්තා වන්නේ බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේය. අවම අගය සියයට 62ක් මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයෙන් ද සියයට 62 බැගින් මාතලේ සහ මහනුවර දිස්ත්‍රික්කවලින් ද වාර්තා විය.

තම අවශ්‍යතාව මත ගම්මිරිස් ගොවියා ව්‍යාප්ති නිලධාරී කාර්යාලයට ගොස් ව්‍යාප්ති නිලධාරියා හමුවීමේ පොදු ප්‍රතිශතය සියයට 62ක් වන අතර එහි ඉහළම ප්‍රතිශතය වන විටට 73 මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයෙන් ද අවමය සියයට 39 මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයෙන් ද වාර්තා විය. සියයට 68 සහ 67 යන ප්‍රතිශත පිළිවෙලින් මහනුවර සහ බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කවලින් වාර්තා විය.

ගොවීන් හා ව්‍යාප්ති නිලධාරීන් හමුවීමේ තෙවැනි ස්වරූපය වන ව්‍යාප්ති නිලධාරියා ගමේ පොදු ස්ථානයකට පැමිණ ගොවීන් හමුවීමේ පොදු ප්‍රතිශතය සියයට 56ක් වන අතර එහි ඉහළම අගය සියයට 66 මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයෙන් ද අවම අගය වන සියයට 47 මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයෙන් ද වාර්තා විය. බදුල්ල සහ මොණරාගල දිස්ත්‍රික්ක පිළිවෙලින් සියයට 53 සහ 60ක ප්‍රතිශතයක් වාර්තා කර ඇත.

වග අංක 5.2න් දක්වා ඇති ආකාරයට ව්‍යාප්ති නිලධාරීන් හා ගොවීන් හමුවීමේ ක්‍රමයක් මෙම ක්ෂේත්‍රය තුළ පැවතියත් ප්‍රායෝගික තත්ත්වය වෙනස් බව ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණයේදී හෙළිවිය. එනම් ගොවීන් හා ක්ෂේත්‍ර නිලධාරීන් හමුවීම සතුටුදායක මට්ටමක පවතින අතර ගොවීන් ලබා ගන්නා තාක්ෂණික දැනුම ප්‍රායෝගිකව භාවිතා කිරීම ඉතා අඩු තත්ත්වයක පවතින බවයි.

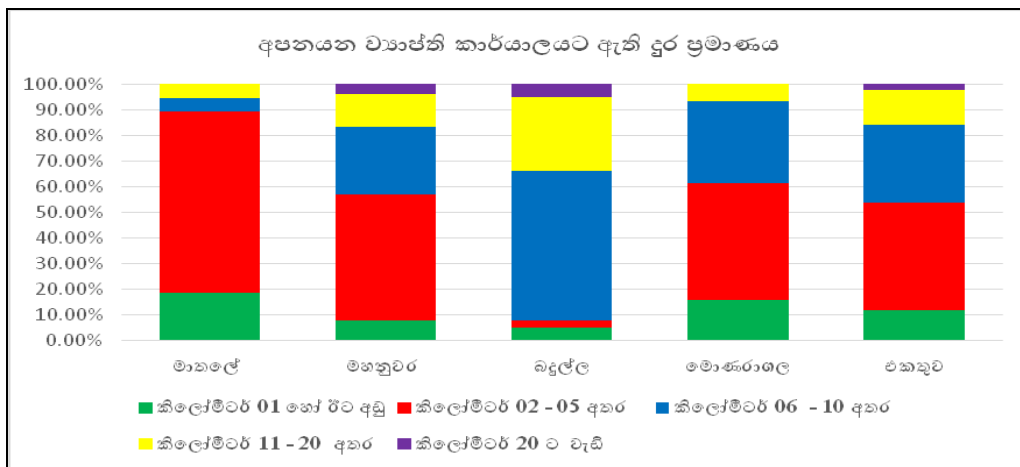
ව්‍යාප්තියේදී ගොවීන් හට ලබා දෙමින් තිබූ ඇතැම් ආධාර නැවැත්වීම නිසා ද මෙතෙක් ලැබුණු ප්‍රතිලාභ නොමැතිව දැනුම පමණක්ම ලබා දීම නිසා ගොවි පුහුණු හා ක්ෂේත්‍ර දිනවලදී ගොවීන්ගේ සහභාගීත්වය අඩු මට්ටමකට පත්ව ඇති බව හෙළි වූ අතර මේ නිසා “අපනයන ගොවි සංසඳ” නමින් සංවිධාන පිහිටුවීමට අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව පියවර ගෙන ඇති බවත් හෙළි විය. ආධාර මුදල්, සහනාධාර යෝජනා ක්‍රම යනාදියට දිගු කාලයක් තිස්සේ හුරුපුරුදු වී ඇති ගොවීන් එවැනි ආධාර අත්හිටුවීම තුළ දැනුම හා උපදෙස් පමණක් ලබා දුන්නද ද්‍රව්‍යාත්මක යමක් නොමැති වීම නිසා සහභාගීත්වය අඩු කිරීමක් දක්නට ලැබේ. ගොවීන්ගේ සහභාගීත්වය අඩු තත්ත්වය තුළ තාක්ෂණ නිලධාරීවරයාගේ දැනුම ගොවිජනතාව වෙත ප්‍රවේශවීම සීමා වී ඇති බව පැහැදිලි වේ.

5.1.2 කෘෂි ව්‍යාප්ති නිලධාරී කාර්යාලය සහ ගොවීන් අතර දුර ප්‍රමාණය

වගුව : 5.3 එක් එක් ප්‍රදේශයවල අපනයන ව්‍යාප්ති කාර්යාලයට ඇති දුර

අපනයන ව්‍යාප්ති කාර්යාලයට ඇති දුර ප්‍රමාණය කිලෝමීටර්	දිස්ත්‍රික්ක					%
	මාතලේ	මහනුවර	බදුල්ල	මොණරාගල	එකතුව	
01 හෝ ඊට අඩු	19	8	5	16	48	12.0
02 - 05 අතර	71	49	3	46	169	42.2
06 - 10 අතර	5	26	58	32	121	31.0
11 - 20 අතර	5	13	29	7	54	13.0
20 ට වැඩි	0	4	5	0	09	02.0
එකතුව	100	100	100	100	400	100.0

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය, 2015

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය, 2015

පුස්තක 5.2 එක් එක් ප්‍රදේශයවල අපනයන කෘෂි ව්‍යාප්ති කාර්යාලයට ඇති දුර

ගම්මිරිස් ගොවීන් තම වගාවේ ඵලදාව වැඩිකර ගැනීම සඳහා වූ තාක්ෂණික උපදෙස් ලබාගැනීම සහ වෙනත් රාජ්‍ය මට්ටමේ සහයෝගයන් ලබා ගැනීම තීරණය වන්නේ ගොවීන් සහ ව්‍යාප්ති නිලධාරියා අතර පවතින සමීප සබඳතාවය මතය. එම නිසා අපනයන බෝග වගා ව්‍යාප්ති නිලධාරී කාර්යාලයේ පිහිටීම සහ ගොවියා අතර දුර ප්‍රමාණයද මෙම සබඳතාව දුරස්ථ වීමට හෝ සමීපවීමට හේතුවේ.

සමීක්ෂණය අනුව මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ 70%ක් ගම්මිරිස් ගොවීන් කිලෝමීටර් 2ක් 5ක් අතර දුර ප්‍රමාණයක හා 19%ක් ගොවීන් කිලෝමීටර් 1ක් හෝ ඊටත් අඩු දුර ප්‍රමාණයක ජීවත් වන බව හෙළිවිය. කිලෝමීටර් 10 සිට 20 ක දුර ප්‍රමාණය ජීවත් වන්නේ 5%ක් පමණි. මේ නිසා පැහැදිලි වන්නේ අපනයන බෝග නිලධාරී කාර්යාලයේ පිහිටීම ගොවීන්ට අපහසුතාවයක් ගෙනදී නැති බවයි.

මහනුවර තත්ත්වය මීට තරමක් වෙනස් බව පෙනේ. මෙහි කිලෝමීටර් 1කට අඩු දුරප්‍රමාණයක ජීවත් වන ගොවි පිරිස 7%ක් පමණක් වන අතර කිලෝමීටර් 1ක් 5ක් අතර දුරප්‍රමාණයක සිටින ගොවි පිරිස 50%කි. කිලෝමීටර් 5ක් 10ක් අතර දුරක ජීවත් වන ගොවි පිරිස 26%ක් වන අතර කිලෝමීටර් 10ක් 20 අතර දුරක ජීවත් වන ගොවි පිරිස 13%කි.

බදුල්ලේ තත්ත්වය ගත් විට 58% ගොවීන් ව්‍යාප්ති නිලධාරී කාර්යාලයේ සිට කිලෝමීටර් 5ක් 10ක් අතර දුර ප්‍රමාණයක ජීවත් වන අතර 29%ක් ගොවීන් කිලෝ මීටර් 10-20ක් අතර දුර ප්‍රමාණයක ජීවත්වේ. මොනරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ ගොවීන් 45%ක් ජීවත් වන්නේ අපනයන ව්‍යාප්ති කාර්යාලයට කිලෝමීටර් 1ක් 5ක් අතර දුරින්. එසේම ගොවීන්ගෙන් 32%ක් කිලෝමීටර් 5ක් 10 අතර දුරකින් ජීවත්වේ. එම නිසා දුර වැඩි නිසා අපනයන කෘෂි ව්‍යාප්ති කාර්යාලය සමඟ සම්බන්ධතාවයද දුරස්ථ ඇතැයි ප්‍රකාශ කිරීමට නොහැකිය. ප්‍රස්තාර අංක 5.2 මේ පිළිබඳව තව දුරටත් පැහැදිලි වෙයි.

5.1.3 ගොවි පුහුණු ක්‍රම

ගම්මිරිස් වගාවේ ඉහළ ඵලදායින්වයන් සහතික කරගැනීම සඳහා ගොවීන්ගේ දැනුම වැඩිකිරීමට යොමුවූ ගොවි පුහුණු වැඩසටහන් සංවිධානය කරනු ලබන බව හෙළි විය. මෙම පුහුණු වැඩසටහන් ගණනාවක් පිළිබඳව අධ්‍යයනයේදී හෙළි විය. එම පුහුණු වැඩසටහන් හා ඊට සහභාගිවූ ගොවීන් පිළිබඳව වගු අංක 5.3 යටතේ සාකච්ඡා කරයි.

වගු අංක 5.4 අපනයන කෘෂි ව්‍යාප්ති සේවය විසින් කරන ලද පුහුණු වැඩසටහන් සඳහා සහභාගී වූ ගොවීන්ගේ ව්‍යාප්තිය

පුහුණුවේ ස්වභාවය	දිස්ත්‍රික්කය									
	මාතලේ N-74		මහනුවර N-81		බදුල්ල N-77		මොණරාගල N-75			
	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	එකතුව	%
පොහොර භාවිතය	42	15	47	10	50	6	42	5	181	59
රෝග හා පළිබෝධ පාලනය	38	16	42	06	52	13	51	16	183	60
පස සංරක්ෂණය	45	08	47	02	47	9	48	4	187	61
අගය එකතු කිරීම	42	05	48	30	52	03	52	3	194	63
වගා නඩත්තුව, රිකිලි කැපීම හා වගා බිම් සුද්ධ කිරීම	40	26	42	32	52	39	50	17	184	60
අස්වනු නෙළීම	40	03	44	11	48	5	52	3	184	60
බිම් සැකසීම හා පැළ සිටුවීම	47	11	40	02	44	10	48	5	179	58
පසු අස්වනු තාක්ෂණය	47	03	46	02	45	03	46	5	181	59
තවාන් පාලනය	45	03	42	02	45	0	47	04	179	58

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත 2015

ගම්මිරිස් වගාව නිසි ලෙස නඩත්තු කිරීම හා පස සංරක්ෂණය හා පෝෂණය ඉහළ නංවා ගනිමින් ඉහළ ඵලදායිතාවයක් ලබා ගැනීම ඉලක්ක කරගත් පුහුණු වැඩසටහන් 09ක් ව්‍යාප්ති නිලධාරී විසින් සිදුකර ඇති බව ඉහත වගු අංක 5.4 ආශ්‍රයෙන් පැහැදිලි වෙයි.

වගාවට වසර තුනක් සැපරීම දක්වා ගම්මිරිස් වගාකරුවන්ගේ තාක්ෂණික පුහුණු ලබාදීම් සහ දැනුවත් කිරීම් අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ ව්‍යාප්ති නිලධාරී මහතන් විසින් වසරකට වරක්වත් ලබා දෙන බව හෙළි විය. මේවා දෙවන පුහුණු ලෙස හැඳින්විය හැකි අතර වගා සංවර්ධන ක්ෂේත්‍ර නිලධාරීන් විසින් ගම්මිරිස් ගොවීන් සඳහා පුහුණු වැඩසටහන් ගණනාවක් පවත්වා තිබුණ බව හෙළි වේ. මෙම පුහුණු පොහොර භාවිතය, රෝග හා පළිබෝධ පාලනය, පස සංරක්ෂණය නිෂ්පාදන සඳහා අගය එකතු කිරීම, වගා නඩත්තුව, අස්වනු නෙළීම, බිම් සැකසීම හා පැළ සිටුවීම, සමස්ත වගාවට සම්බන්ධ ක්ෂේත්‍ර පුහුණුව, පසු අස්වනු තාක්ෂණය, වගා ක්‍රම, අලෙවිය සහ තවත් පාලනය හා සම්බන්ධ ඒවා විය.

ඉහත වගු සටහන අනුව අපනයන කෘෂි ව්‍යාප්තිය සේවය විසින් සංවිධානය කරන ලද පුහුණු වැඩසටහන්වලට සහභාගී වීමේදී පුළුල් විෂමතාවක් දැකිය නොහැකිය. එහි ඉහළම ප්‍රතිශතය වන සියයට 63 ‘අගය එකතු කිරීම’ පිළිබඳ පුහුණු වැඩසටහනට වන අතර අවම අගය වන සියයට 58 බිම් සැකසීම හා පැළ සිටුවීම පිළිබඳ පුහුණු වැඩසටහන වේ. ඒ අනුව අපනයන කෘෂි ව්‍යාප්ති සේවය විසින් සංවිධානය කරන පුහුණු වැඩසටහන් සඳහා සහභාගී වීම සමස්තයක් වශයෙන් ගත් විට පොදු ප්‍රතිශතය සියයට 58-63 අතර ආසන්න පරාසයක පැතිර ඇත.

5.1.4 පසුකාලීනව සිදුකරනු ලබන පුහුණුවලට ගොවීන් අඩු සංඛ්‍යාවක් සහභාගීවීමට හේතු

වගු අංක 5.5- පුහුණු වැඩසටහන් සඳහා ගොවීන් 50% ට අඩු සංඛ්‍යාවක් සහභාගී වීමට හේතු

හේතුව	දිස්ත්‍රික්කය									
	මාතලේ		මහනුවර		බදුල්ල		මොණරාගල		මුළු සංඛ්‍යාව	
	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%		%
වෙනත් ජීවන මාර්ගවල නියැලී සිටීම	18	44	23	43	16	46	26	47	83	45
තමන් දන්නවා යන ආකල්පය	08	19	10	19	07	20	10	18	35	19
අසල්වැසි ගොවීන්ගෙන් විමසා දැනගත හැකි යැයි සිතා සිටීම	05	12	06	11	04	11	05	09	20	11
නිවසේ සාමාජිකයන් වෙනත් කාර්යයන්හි නියැලී සිටීම නිසා ගොවියා කාර්ය බහුල පුද්ගලයෙකු වීම	08	20	11	20	05	14	07	13	31	17
පුහුණු පංති සඳහා දුරයෑමට සිදුවීම	02	05	04	07	03	09	07	13	16	08
මුළු ප්‍රමාණය	41	100	54	100	35	100	55	100	185	100

මූලාශ්‍රය - HARTI ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය 2015

පුහුණු වැඩසටහන් සඳහා ගොවීන් අඩු ප්‍රමාණයක් සහභාගීවීමට හේතු ඉහත වගු අංක 5.6 හි දක්වා ඇත. ඒ අනුව ගොවි පුහුණු වැඩසටහන් සඳහා සහභාගී වූ ගොවීන් සංඛ්‍යාව අඩු බව හෙළිවූ අතර එසේ වීමට ප්‍රධාන හේතු පහක් සොයාගත හැකිවිය.

1. මෙම හේතු අතරින් සැම දිස්ත්‍රික්කයකින්ම වැඩියෙන්ම වාර්තා වී ඇති ප්‍රධාන හේතුවක් වී ඇත්තේ මෙම ගොවීන් වෙනත් ජීවනෝපාය මාර්ගවල නියැලී සිටින නිසා පුහුණු පංතිවලට සහභාගීවීමට අවස්ථාවක් නොලැබෙන බවයි. මුළු ගොවීන් සංඛ්‍යාවෙන් 45%ක් මෙම හේතුව ඉදිරිපත්කර තිබුණි.
2. ගොවීන් වැඩි ප්‍රමාණයක් විසින් ඉදිරිපත් කර තිබූ තවත් ප්‍රධාන හේතුවක් වූයේ දීර්ඝ කාලයක් ගම්මිරිස් වගාවේ නියැලී සිටීම නිසා ගම්මිරිස් වගා නඩත්තු කාර්යයන් පිළිබඳව ඔවුන් දන්නවා යැයි සිතා සිටීමයි. මෙලෙස කල්පනා කර නොපැමිණ පිරිස මුළු නියැදියෙන් 19%ක් විය.

3. පුහුණු වැඩසටහන් සඳහා සහභාගී නොවීමට හේතු වූ තවත් වැඩි දෙනෙකුට බලපා තිබූ හේතුවක් වූයේ ගොවීන්ගේ නිවෙස්වල පැවති කාර්ය බහුලත්වයයි. එය ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් සියයට 17කි. මේ නිසා වෙනත් කාර්යයන් සඳහා නියැලීමට ඇති අවස්ථා සීමාවී ඇති බව ඔවුහු ප්‍රකාශ කර සිටියහ.
4. සියයට 11ක් වන සිවුවන හේතුව වශයෙන් ගොවීන් දක්වා තිබුණේ මෙම වැඩසටහන්වලට සහභාගී වූ අසල්වැසි ගොවීන්ගෙන් කරුණු විමසා දැනගත හැකි යැයි සිතීම.
5. අවම අගයක් ගන්නා හේතුව වූ පුහුණු වැඩසටහන් සඳහා දුර යෑමට සිදුවීම යන හේතුව සියයට 08ක් විසින් ඉදිරිපත් කර තිබුණි.

5.1.5 වගාව සාර්ථක කර ගත් ගොවීන්

ගෙවතු වගා යටතේ, නව වගා යටතේ හෝ පෞද්ගලික වගා යටතේ හෝ ගම්මිරිස් වගාකළ ගොවීන්ට ගම්මිරිස් වගා ආරම්භයේදී පස සංරක්ෂණය, පැළ සිටුවීම, වගා නඩත්තුව, පොහොර යෙදීම ආධාරකයේ (ගිනිසිරියා) ගසේ සෙවන කප්පාදුව, වැල් පුරුදු කිරීම යනාදී වගා නඩත්තුව පිළිබඳ පරිපූර්ණ පුහුණුවක් ලබා දෙයි. මෙලෙස ආරම්භ කරනු ලබන වගාවන් සඳහා මාස 36ක් ඉක්ම ගිය විටදී සහනාධාර යටතේ වගා කරන ගොවි මහතන් සඳහා සහනාධාර වාරිකය ගෙවනු ලබයි. එම අවස්ථාව එළඹෙන විට වගාව සාර්ථකත්වයට පත්කර ගෙන ඇති ගොවීන් හඳුනා ගැනීමට කෘෂි ව්‍යාප්ති නිලධාරී මහතාට හැකියාව ලැබේ.

ඒ සඳහා පහත සඳහන් නිර්ණායක ඔහු විසින් භාවිතාකරනු ලබයි. ඒවා නම්

- i. ගම්මිරිස් වගාවේ ආරම්භයේදී වගා කළ පැළ සංඛ්‍යාවෙන් 20%ට වඩා පාළු වී නොතිබීම.
- ii. ගම්මිරිස් වගාවේ මුළු වැල් සංඛ්‍යාවෙන් 80%කට වඩා මල් පිපී කරල් හට ගෙන තිබීම.
- iii. හොඳින් වැල් පුහුණුකර හා නිසි කලට සෙවන කප්පාදුකර තිබීම.
- iv. පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රම භාවිතා කර පසේ පෝෂණය ආරක්ෂා කර තිබීම.

ගම්මිරිස් වගාවේ ඉහත සඳහන් ගුණාත්මක කරුණු ආරක්ෂා කර ගත් ගොවීන් සාර්ථකත්වයට පත්වූ ගොවීන් ලෙස වර්ගීකරණය කරනු ලබයි.

වගු අංක 5.6 වසර 3කදී ගම්මිරිස් වගාව සාර්ථක වගාවක් බවට පත් කර ගත් ගොවීන්ගේ පරාසය

සාර්ථක බව අත්කරගත් ගොවි පරාසය	දිස්ත්‍රික්කය			
	මාතලේ	මහනුවර	බදුල්ල	මොණරාගල
60-70		√		
50 – 60	√		√	√

මූලාශ්‍රය - HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය 2015

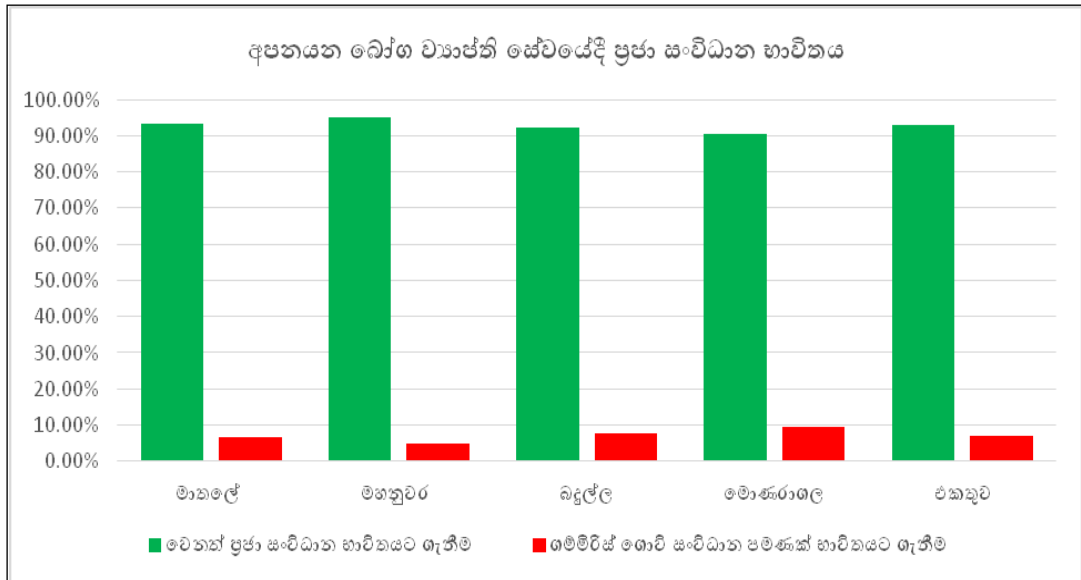
සුළු අපනයන බෝග ක්ෂේත්‍ර නිලධාරීන්ගේ අත්දැකීම අනුව හෙළිවී ඇත්තේ ගම්මිරිස් වගාකරුවන්ගෙන් 100%ක්ම ඉහත ආකාරයට සාර්ථක ගම්මිරිස් වගාකරුවන් බවට පත්වන්නේ නැති බවයි. සාර්ථක වගාකරුවන් බවට පත්වන්නේ 40% සිට 70% දක්වා වූ පරාසයක ගොවීන් සංඛ්‍යාවක් පමණි. එක් එක් අධ්‍යයන ප්‍රදේශවල අපනයන බෝග ව්‍යාප්ති නිලධාරීන්ගේ අත්දැකීම අනුව සාර්ථකත්වයට පත්වන ගොවීන්ගේ පරාසය වගු අංක 5.7 සඳහන් ආකාරයට දැක්වීම පුළුවන.

ඉහත 5.6 වගු සටහනට අනුව වසර 03කදී ගම්මිරිස් වගාව සාර්ථක වගාවක් බවට පත්කර ගත් ගොවීන්ගේ තත්ත්වය විශ්ලේෂණය කළ හැකිය. ඒ අනුව සාර්ථක වගාවක් යැයි පිළිගත හැකි මට්ටමේ තත්ත්වයක් වාර්තා කරනුයේ මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් ගොවීන් පමණකි. එය ද සියයට 60-70 පරාසයක පවතින අතර මාතලේ, මොණරාගල සහ බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කවල සාර්ථක වගාව ප්‍රතිශතය සියයට 50-60 මට්ටමේ පවතී.

5.1.6 අපනයන කෘෂි ව්‍යාප්ති සේවයේදී ගොවි සංවිධාන භාවිතය

ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් වී ගොවීන් සඳහා ගොවි සංවිධාන පිහිටුවා ඇති ආකාරයට අපනයන බෝග වගාව සම්බන්ධයෙන් ගොවි සංවිධාන පිහිටුවා නැති බව ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණයේදී හෙළි විය. අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ගොවි සංවිධාන පිහිටුවා නැති නිසා අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව ව්‍යාප්ති කටයුතු සඳහා භාවිතා කරන්නේද ගොවි සංවිධාන හෝ ගමේ වෙනත් ක්‍රියාකාරී ප්‍රජා සංවිධාන වන මරණාධාර සමිති, සණස සමිති, ගොවිජන සංවර්ධන සමිති, සමාද්ධි සමිති හෝ කාන්තා සංවිධාන බව හෙළි විය. මෙහිදී කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ හා නිෂ්පාදන සහකාරවරුන්ගේ සහයෝගයද ලබා ගනී. එම ප්‍රජා සංවිධානවල මාසික රැස්වීම් සඳහා විශාල සාමාජික පිරිසක් රැස්වන නිසා එවැනි අවස්ථාවලට අපනයන කෘෂි ව්‍යාප්ති නිලධාරීන්ද සහභාගී වී අපනයන කෘෂිබෝග පිළිබඳ සිය අදහස් ප්‍රකාශ කිරීමට හෝ ඒ හා සම්බන්ධ යම්කිසි පණිවිඩයක් ලබාදීමට අවස්ථාව ලබා ගනී. ඒ අනුව දැනුවත් කිරීම්, පුහුණුවීම් හෝ ක්ෂේත්‍ර වාරිකා යනාදී කාර්යයන් සඳහා ජනතාව සමඟ සාකච්ඡා කොට දින වෙන් කර ගැනීම යනාදිය සිදුකරයි.

වගු අංක 5.6 මගින් ඉදිරිපත් කරන්නේ අපනයන කෘෂි ව්‍යාප්තිය සිදුකිරීමේදී වෙනත් ප්‍රජා සංවිධාන භාවිතයට ගැනීම පිළිබඳවයි.

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය 2015

ප්‍රස්තාර අංක 5.3 - අපනයන බෝග ව්‍යාප්ති සේවයේදී ප්‍රජා සංවිධාන භාවිතය

ඉහත ප්‍රස්ථාවර අංක 5.3ට අනුව පැහැදිලි වන්නේ අපනයන බෝග ව්‍යාප්ති සේවයේදී ගම්මිරිස් වගාවට පමණක් අදාළ ගොවි සංවිධානය භාවිතයට ගැනීම සියයට 07ක් වැනි පහත අගයක් ගන්නා බවයි. ඒ අනුව එහි ඉහළම අගය වන සියයට 09ක් මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ ද පහළම අගය වන සියයට 05ක් මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ ද වාර්තා වන අතර මාතලේ සියයට 07ක් සහ බදුල්ල සියයට 08ක් වශයෙන් වාර්තා වේ. ගම්මිරිස් ගොවි සංවිධාන ලෙස මෙහිදී ගොවීන් සුළු ප්‍රමාණයක් (7%)ක් ප්‍රකාශ කර ඇත්තේ කාබනික වගාව වැනි විශේෂිත වගා ක්‍රම සම්බන්ධයෙන් වෙනත් ආයතන විසින් පිහිටුවන ලද සංවිධාන වන අතර එවැනි සංවිධාන ඉතා සුළු ප්‍රමාණයක් ක්ෂේත්‍රයේ පැවති බව හෙළිවිය.

අපනයන බෝග ව්‍යාප්ති සේවයේදී වැඩි වශයෙන් එනම් සියයට 93ක්ම භාවිත කරන්නේ මරණාධාර සමිති ආදී ග්‍රාමීය වශයෙන් පුළුල් ජන සහභාගීත්වයක් පෙන්වන වෙනත් ප්‍රජා සංවිධානයි. එහි ඉහළම අගය වන සියයට 95ක් මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ ද අවම අගය වන සියයට 90ක් මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ ද වාර්තා වන අතර මාතලේ සියයට 93 සහ බදුල්ල සියයට 92 වශයෙන් වාර්තා වේ.

06 වන පරිච්ඡේදය වගා නඩත්තුව

හැඳින්වීම

වාණිජ කෘෂිබෝග පිළිබඳව විමර්ශනය කිරීමේදී එහි ප්‍රධාන අංශ දෙකෙන් දෙවන අංශය වගා නඩත්තුව අංශයයි. මෙහි වගකීම හා බර දැරිය යුත්තේ ගොවියා විසිනි. ගම්මිරිස් වගාව නඩත්තුව කිරීම හා සම්බන්ධිත කාර්යයන්ට අයත් වන පොහොර යෙදීම, පාංශු සංරක්ෂණය, අතු කප්පාදුව හා සෙවන පාලනය යනාදී වගා නඩත්තුව සම්බන්ධව ගොවියාට අයත් කාර්යයන්හිදී ක්ෂේත්‍රයේ ගොවීන්ගේ හැසිරීම මෙම පරිච්ඡේදය මගින් සාකච්ඡා කරනු ලබයි.

6.1 වගාව ඇරඹීම

අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ලබාදී ඇති උපදෙස් අනුගමනය කරමින් ගොවීන් ගම්මිරිස් වගාව ස්ථාපිත කර තිබුණ ද, ගොවීන් තම තමන්ට අවේනික වූ පළපුරුදු ක්‍රම අනුගමනය කරමින් ගම්මිරිස් වගාව ඇරඹා තිබුණි. වගු අංක 6.1 මගින් දක්වා ඇත්තේ ගම්මිරිස් වගාවක් ස්ථාපිත කිරීමේදී ගොවීන් විසින් අනුගමනය කළ යුතු යයි අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ලබාදී ඇති උපදෙස් පිළිපැදීම පිළිබඳ ක්ෂේත්‍රයේ පැවති තත්ත්වයයි. වගාව ආරම්භයේදී අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ උපදෙස් අනුගමනය කරමින් කොම්පෝස්ට් පොහොර යොදා අදාළ ක්‍රියා පිළිවෙත් අනුගමනය කර තිබුණේ ගොවීන්ගෙන් 29%ක් පමණි.

වගු අංක 6.1: ගම්මිරිස් වගාව ඇරඹීමේදී ගොවීන් අනුගමනය කළයුතු වගා පිළිවෙත්

ඇරඹීමේදී අනුගමනය කළ යුතු වගා පිළිවෙත්	දිස්ත්‍රික්කය අනුව අනුගමනය කරන ලද ප්‍රතිශතය %									
	මාතලේ N-74		මහනුවර N-81		බදුල්ල N-77		මොණරාගල N-75		මුළු සංඛ්‍යාව	
	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%
පැළසිටුවීමට පෙර කොම්පෝස්ට් පොහොර කුඩ 01ක් වලට යෙදීම	20	27	25	31	19	25	25	33	89	29
පැළවලට සෙවන සැලසීම කෙසෙල් වැනි බෝග යෙදීම අනුගමනය කර ඇති සංඛ්‍යාව	54	73	56	69	58	75	50	63	218	71
මුළු සංඛ්‍යාව	70	100	81	100	77	100	75	100	307	100

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත 2015

6.1.1 ගම්මිරිස් වගා නඩත්තුව ක්‍රියාකාරකම්

වගාබිම් නඩත්තුව යන කාර්යයට ඇතුළත් වන්නේ වගාබිම් සුද්ධ කිරීම, පස සංරක්ෂණය, පොහොර යෙදීම, සෙවන කප්පාදුව, වැල් පාලනය යනාදී කාර්යයන්ය. සමීක්ෂණයට ලක්කරනු ලැබූ ගෘහස්ථවලින් 62%කගේ පමණක් ප්‍රධාන ජීවනෝපාය වී තිබුණේ ගම්මිරිස් වගාවයි. එමනිසා ගම්මිරිස් වගාවේ නිරතව සිටින ගොවීන් සියලු දෙනාගේම එකම ජීවනෝපාය ගම්මිරිස් වගාව හා ඉන් ලබන ආදායම නොවන බව හෙළි වෙයි. ඉහතින් පැහැදිලිවන පරිදි මෙම ගම්මිරිස් වගාකරුවන් ජීවනෝපාය සම්බන්ධයෙන් සහ

වෙනත් දෛනික කාර්යයන් ගණනාවක නිරතව සිටීම නිසා වගා නඩත්තුවට දක්වන උනන්දුව අඩුවීමටමක පවතින බව හෙළිවේ. මෙම හේතු අතර, පවුලේ ශ්‍රම හිඟය, ගොවියාට තනිව කළ නොහැකිකම, කුලී ශ්‍රමයේ මිල අධිකවීම, ගොවියාට නිවසේ කාර්යයන් රැුසක් පැවරී තිබීම නිසා කාලවේලාව අඩුවීම යනාදී හේතු ගණනාවක් කේෂ්ත්‍රයේදී හෙළිදරව් විය.

6.1.2 වගාවට පොහොර යෙදීම

සමීක්ෂණයට භාජනය කරන ලද දිස්ත්‍රික්ක හතරේ ගොවීන් තම ගම්මිරිස් වගාවන් සඳහා පොහොර භාවිත කිරීමේදී කැපී පෙනෙන වෙනස්කම් දැකගත හැකිවිය. ඒ අනුව වසර 05ක් ඉක්මවූ ගම්මිරිස් වගාවක එක් වැලක් සඳහා වාර්ෂිකව රසායනික පොහොර කිලෝ ග්‍රෑම් 1.4ක් යෙදිය යුතුය යන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ නිර්දේශය මෙම ගම්මිරිස් ගොවීන් අතර නිසි පරිදි අනුගමනය නොකරන බව බව නිරීක්ෂණය විය.

මෙම දිස්ත්‍රික්ක හතරේ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ රසායනික පොහොර යෙදීමේ සාමාන්‍ය අගය සියයට 19ක් වන අතර එය සියයට 27 සිට 11 දක්වා පුළුල් පරාසයක විහිදී ඇත. රසායනික පොහොර භාවිත කරන වැඩිම ගොවීන් පිරිසක්, එනම් සියයට 27ක් මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයෙන් වාර්තා වන අතර බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ එය සියයට 24ක් වැනි අගයකි. එහෙත් එම අගයන්ට වඩා විශාල අඩුවක් සියයට 11 සහ 12 වශයෙන් මහනුවර සහ මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කවලින් වාර්තා විය.

ගම්මිරිස් වගාවන් සඳහා පොහොර භාවිත කිරීමක් නොකරන (විකල්ප ක්‍රම භාවිත කරන) සාමාන්‍ය ප්‍රතිශතය සියයට 81ක් වන අතර එය සියයට 89 සිට සියයට 73 දක්වා විහිදී ඇත. පොහොර භාවිත කිරීමක් නොකරන වැඩිම ගොවීන් පිරිස, එනම් සියයට 89ක් මහනුවරින් වාර්තා වන අතර අවම අගය වන සියයට 73ක අගය මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයෙන් වාර්තා වේ. මොණරාගල සියයට 88ක් හා බදුල්ල සියයට 76ක් වාර්තා කර ඇත.

අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ නිර්දේශ පරිදි රසායනික පොහොර යෙදීමක් සිදු නොකරන්නේ කුමක් නිසාදැයි අදාළ ගොවීන්ගෙන් විමසූ අවස්ථාවේදී ඔවුන් කියා සිටියේ ගම්මිරිස් වගාව සඳහා රසායනික පොහොර යෙදීමේ පුරුද්දක් ඔවුන්ට නොමැති බවයි. අනෙක් හේතුව පොහොර යෙදීම සඳහා විශාල වියදමක් දැරීමට සිදුවීමයි. ඒ නිසා තමන් සාම්ප්‍රදායික ක්‍රමවේද මගින් ගම්මිරිස් වගාවට පොහොර ලබාදීම සඳහා අනුගමනය කරන බව ඔවුහු සඳහන් කළහ.

එම නිසා බහුතරයක් ගොවීන් (73%) මාතලේ (89%) මහනුවර වගාවට පොහොර යෙදීමක් සිදු නොකරන අතර පොහොර යෙදීම වෙනුවට ඔවුන් සිදුකර තිබුණේ වසරකට වරක් ආධාරක ශාඛයේ අතු කප්පාදුකර වැල් මුලට දැමීමයි.

අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ නිර්දේශය අනුව සිදුකළ යුතුව ඇත්තේ එළඹෙන වැසි සමයට පෙර වසරකට වාර දෙකක් අතු කප්පාදු කර වැල් මුලට දැමීමය. ඒ අනුව යහපත් වූ වගා කාර්යයන් දෙකකින් වගාවට පෝෂණයක් ලැබේ. එකක් නම් ආධාරකයේ අතු කප්පාදු කිරීම නිසා එළඹෙන ඉඩොර සමයේදී වැලට හොඳින් සුර්යාලෝකය පතිත වීමෙන් වැල රත්වීමට භාජනය වී හොඳින් මල් හටගැනීමයි. මේ නිසා හොඳ අස්වැන්නක් බලාපොරොත්තු වීමට පුළුවන.

අනෙක් කාර්යය වන්නේ ගිනිසිරියා කොළ, වැල් මුලට යෙදීමෙන් පසට පෝෂාපදාර්ථ එකතුවී පස පෝෂණය වීමයි. ගොවීන් පුහුණු වැඩසටහන් හා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් මඟින් දැනුවත් වී සිටීම නිසා ගිනිසිරියා අතු කප්පාදු කර වැල මුලට යෙදීම නිසා රසායනික පොහොර යෙදීමට උත්සාහයක් නොගන්නා බව හෙළි විය. එසේ නමුත් ඉතා සුළු ගොවි පිරිසක් පමණක් රසායනික පොහොර යොදා තිබුණි. ප්‍රස්ථාර අංක 6.1 මඟින් ගොවීන් බහුතරය රසායනික පොහොර නොදමන බව තහවුරු කරයි.

6.1.3 ගම්මිරිස් වගාවට රසායනික පොහොර යෙදීම

අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ නිර්දේශය වන්නේ වසර 05ක් ඉක්ම වූ වගාවක එක් වැලකට රසායනික පොහොර ග්‍රෑම් 1400ක් වාර්ෂිකව යෙදිය යුතු බවයි. ඒ අනුව අක්කරයකට වැල් 680ක් සිටුවිය යුතු අතර ඒ සඳහා පොහොර කිලෝ ග්‍රෑම් 952ක් යෙදිය යුතුය. එසේ වුවත් ගම්මිරිස් වගාවලට රසායනික පොහොර යෙදීම ඉතාම අඩු ගොවීන් සංඛ්‍යාවක් පමණක් සිදුකර තිබුණි. මෙම තත්ත්වය නියැදියේ සෑම දිස්ත්‍රික්කයකින්ම කැපී පෙනුණි. දිස්ත්‍රික්කවල මේ සම්බන්ධයෙන් පැවති තත්ත්වය වගු අංක 6.2 මගින් දක්වා ඇත.

වගු 6.2 ගම්මිරිස් වගාවට රසායනික පොහොර යෙදීමේ නැඹුරුව

පොහොර යෙදීමේ තත්ත්වය	මාතලේ	මහනුවර	බදුල්ල	මොණරාගල	එකතුව
පොහොර යොදයි	27	11	24	12	19
පොහොර නොයොදයි	73	89	76	88	81

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත 2015

6.1.3.1 එක් එක් දිස්ත්‍රික්කවල ගම්මිරිස් වගාවට රසායනික පොහොර යෙදීමේ සමාන්‍යය ප්‍රමාණය හා වියදම

වගු අංක 6.3 මගින් අධ්‍යයන දිස්ත්‍රික්කවල අක්කර එකකට වර්ෂයකට රසායනික පොහොර යෙදීමේ සමාන්‍යය ප්‍රමාණය සහ වියදම හෙළි කරයි.

වගු අංක 6.3: එක් එක් දිස්ත්‍රික්කවල ගම්මිරිස් වගාවට රසායනික පොහොර යෙදීමේ සමාන්‍යය ප්‍රමාණය හා වියදම

දිස්ත්‍රික්කය	රසායනික පොහොර යෙදීමේ සමාන්‍යය අක්කරයකට (කි.ග්‍රෑ)	වියදම රු.
මාතලේ	325	8450.00
මහනුවර	340	8840.00
බදුල්ල	320	8320.00
මොණරාගල	340	8840.00
එකතුවේ සමාන්‍යය	331	8606.00

මූලාශ්‍රය - ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත 2015

රසායනික පොහොර යොදන 19%ක් ගොවීන් හැදින්විය හැක්කේ ගම්මිරිස් වගාව පිළිවෙලට කරන ව්‍යාපාරික ගොවීන් වශයෙනි. ඔවුන් රසායනික පොහොර යෙදීමේ ප්‍රමාණය අක්කරයකට කන්න දෙකටම කිලෝග්‍රෑම් 320 ක (බදුල්ල) සිට කිලෝග්‍රෑම් 340ක (මහනුවර) සමාන්‍ය උපරිමය දක්වා වෙනස් වී තිබුණි. තම වගාවන් සඳහා රසායනික පොහොර යොදන ගොවීන්ගේ පොහොර භාවිතය පිළිබඳ විමසීමේදී පැහැදිලි වන්නේ එම ප්‍රමාණය අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නිර්දේශිත ප්‍රමාණයට වඩා සැලකිය යුතු පහළ අගයක් ගන්නා බවයි. මේ තත්ත්වය තුළ රසායනික පොහොර භාවිත කරන ගොවීන් හට වුව ද අපේක්ෂිත අස්වැන්න ලබාගත නොහැකි තත්ත්වයක් උද්ගත වන බව පැහැදිලිව හඳුනා ගත හැකිය.

6.1.4 පොහොර යෙදීම සඳහා ගොවීන් නැඹුරු නොවීමට හේතු

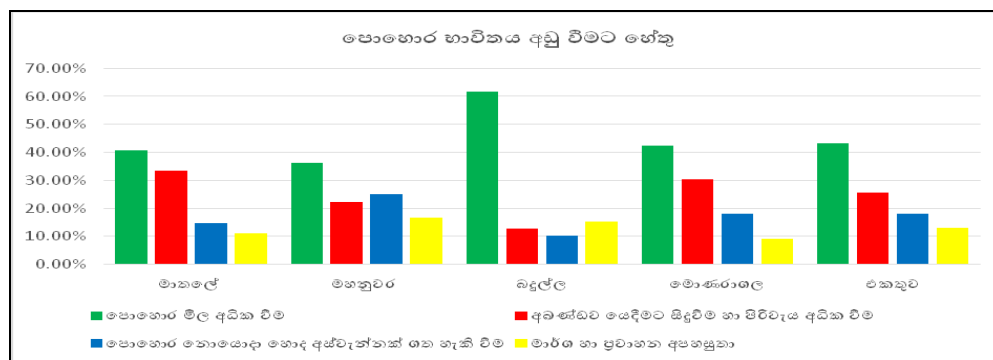
ඉලක්ක ගත අස්වැන්නක් නෙළා ගැනීම සඳහා ගම්මිරිස් වගාවට රසායනික පොහොර යෙදිය යුතු බව පුහුණු වැඩසටහන්වලදී ගොවීන්ට අවබෝධකර දී ඇතැත් සමීක්ෂණයෙන් අනාවරණය වූයේ ගම්මිරිස් වගාකරුවන් ඉතා අඩු ප්‍රමාණයක් (19%) තම වගාවලට රසායනික පොහොර යෙදා ඇති බවයි. මෙසේ ගොවීන් අඩු ප්‍රමාණයක් පමණක් රසායනික පොහොර භාවිතා කිරීමට ප්‍රධාන හේතු හතරක් ගොවීන් විසින්

ඉදිරිපත් කර තිබුණි. මේ අතරින් වැඩිම ගොවීන් ප්‍රමාණයක් දක්වා තිබූ හේතුව වූයේ ගම්මිරිස් රසායනික පොහොර මිල ඉහළ මට්ටමක පැවතීමයි. එම නිසා පොහොර යෙදීමට ගොවීන් නොපෙළඹෙන බව 43%ක් ගොවීන් ප්‍රකාශ කර තිබුණි.

පොහොර යෙදීම සිදුකළහොත් අඛණ්ඩව යෙදීමට සිදුවන බව අත්දැකීමෙන් දන්නා ගොවීන් එලෙස වාර්ෂිකව පොහොර යෙදීමට විශාල මුදලක් වැය වන නිසා පොහොර නොදමන බව 26%ක් ගොවීන් ප්‍රකාශ කර තිබුණි. පොහොර භාවිතා නොකර වුවද තරමක් සතුටුදායක අස්වැන්නක් ලබාගැනීමට හැකි බව ගොවීන් අත්දැකීමෙන් දැන සිටි නිසාද පොහොර යොදන්නේ නැති බව 18% ගොවීන් ප්‍රකාශ කරන ලදී. මාර්ග හා ප්‍රවාහන අපහසුතා හේතුවෙන් පොහොර නොයොදන බව 13%ක් ප්‍රකාශ කරන ලදී. මෙම තත්ත්වය වග අංක 6.4 මඟින් විග්‍රහ කෙරේ.

වග අංක 6.4: පොහොර භාවිතය අඩු වීමට හේතු

පොහොර භාවිතය අඩු වීමට හේතු	මාතලේ	මහනුවර	බදුල්ල	මොණරාගල	එකතුව
පොහොර මිල අධික වීම	41	36	62	42	43
අඛණ්ඩව යෙදීමට සිදුවීම හා පිරිවැය අධික වීම	33	22	13	30	26
පොහොර නොයොදා සතුටුදායක අස්වැන්නක් ගත හැකි වීම	15	25	10	18	18
මාර්ග හා ප්‍රවාහන අපහසුතා	11	17	15	9	13

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය 2015

ප්‍රස්ථාර අංක 6.1: පොහොර භාවිතය අඩු වීමට හේතු

6.1.5 ගම්මිරිස් වගා බිමේ පාංශු සංරක්ෂණය

ගම්මිරිස් වගාබිම් නිරීක්ෂණය කළ විට ගම්මිරිස් වගා බිම්වල පිහිටීම ආකාර තුනකට වර්ගීකරණය කිරීමට හැකි විය. ඒ,

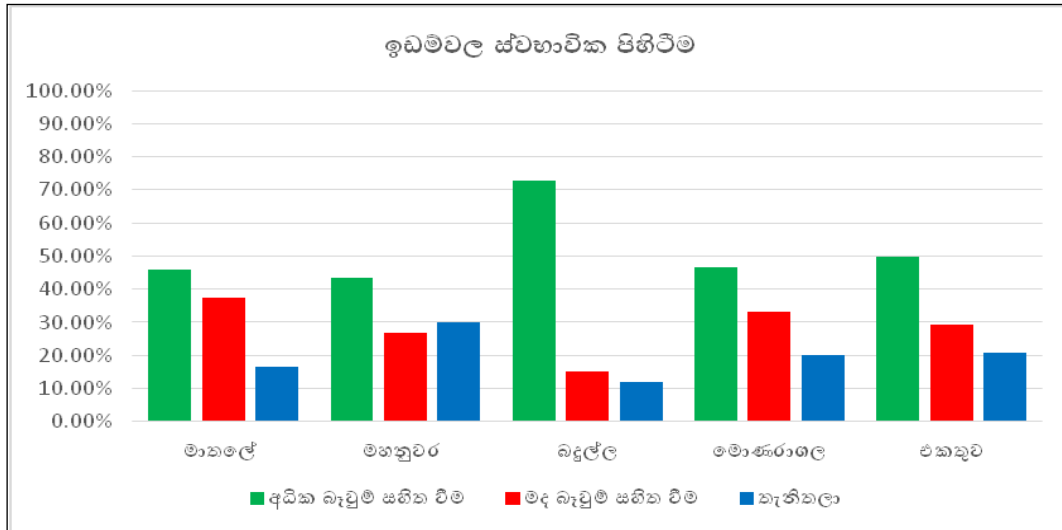
1. අධික බැවුම් සහිත ඉඩම්
2. මද බැවුම් සහිත ඉඩම්
3. තැනිතලා ඉඩම් වශයෙනි.

වග අංක 6.6 මගින් මෙම තත්ත්වය තව දුරටත් පැහැදිලි කර ඇත.

වගු අංක 6.5- ඉඩම්වල ස්වභාවික පිහිටීම

ඉඩම්වල ස්වභාවික පිහිටීම	මාතලේ	මහනුවර	බදුල්ල	මොණරාගල	එකතුව %
අධික බැවුම් සහිත වීම	46	43	73	47	50
මද බැවුම් සහිත වීම	38	27	15	33	29
තැනිතලා	17	30	12	20	21

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය 2015

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය 2015

ප්‍රස්තාර අංක 6.2: ඉඩම්වල පිහිටීම

අදාළ අධ්‍යයන ප්‍රදේශවල වගාබිම්වල ස්වභාවික පිහිටීම නිරීක්ෂණය කිරීමේදී පැහැදිලි වන්නේ වගා බිම්වලින් සියයට 50ක් අධික බැවුම් සහිත ඒවා බවයි. එහි වැඩිම ප්‍රතිශතය සියයට 73ක් ලෙස බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ ද සාපේක්ෂව අඩු ප්‍රතිශතයක්, එනම් සියයට 43ක් මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේද පිහිටා ඇත. මද බැවුම් සහිත ඉඩම්වල ගම්මිරිස් වගා කළ ගොවීන් සාමාන්‍ය ප්‍රතිශතය සියයට 29ක් වන අතර එහි වැඩිම ප්‍රතිශතය සියයට 38ක් ලෙස මාතලේ දිස්ත්‍රික්කය ද අවම ප්‍රතිශතය සියයට 15ක් ලෙස බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කය ද වාර්තා කර ඇත. තැනිතලා බිම්වල ගම්මිරිස් වගා කළ ගොවීන්ගේ සාමාන්‍ය ප්‍රතිශත අගය සියයට 21ක් වන අතර ඉන් බහුතර සියයට 30ක් ලෙස මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ ද අවමය සියයට 12ක් ලෙස බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කය ද නියෝජනය කරයි.

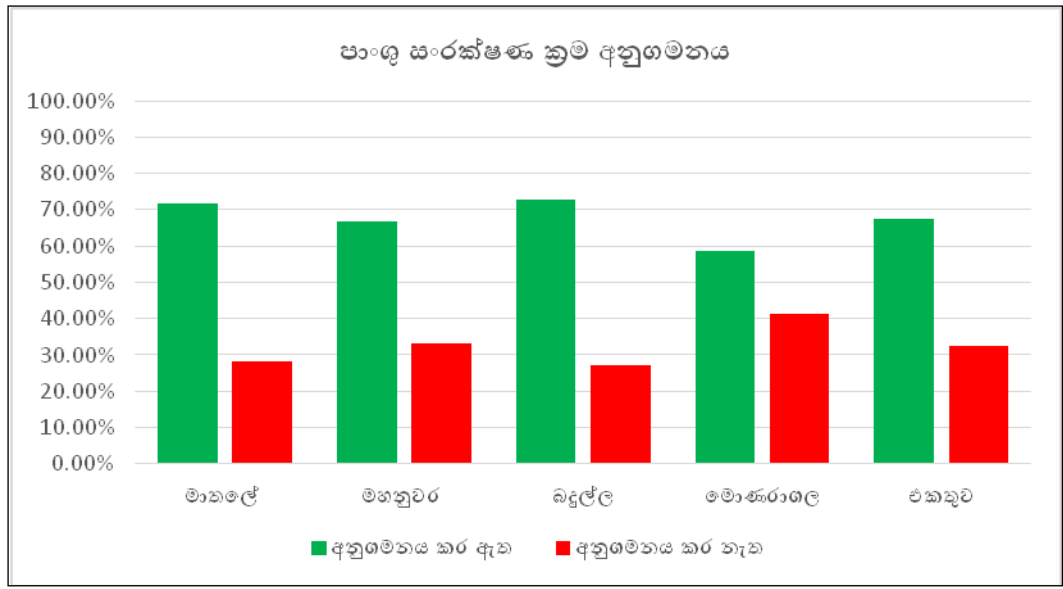
ප්‍රස්තාර අංක 6.6 එක් එක් දිස්ත්‍රික්කවල පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රම අනුගමනය කරනු ලැබූ හා නොලැබූ ගොවීන්ගේ ප්‍රතිශතය දක්වයි.

වගු අංක 6.6 පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රම අනුගමනය කිරීම

පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රම අනුගමනය	දිස්ත්‍රික්කය									
	මාතලේ		මහනුවර		බදුල්ල		මොණරාගල		එකතුව	
	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%
අනුගමනය කර ඇත	53	72	54	67	56	73	44	59	207	67
අනුගමනය කර නැත	21	28	27	33	21	27	31	41	100	33
එකතුව	74	100	81	100	77	100	75	100	307	100

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය 2015

ඉහත වගු අංක 6.6 ට අනුව පැහැදිලි වන්නේ අධ්‍යයනයට ලක්කළ සෑම දිස්ත්‍රික්කයකම ගොවීන්ගෙන් 59% සිට 73% දක්වා පිරිසක් පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රම අනුගමනය කර තිබූ බවත් ඊට සාපේක්ෂව පොදුවේ ගත් විට 33% ගොවි පිරිසක් පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රම අනුගමනය කර නොතිබූ බවත්ය. අනුගමනය කර තිබූ ක්‍රියාමාර්ග ගණනාවක් පිළිබඳව අධ්‍යයනයේදී අනාවරණය වූ අතර වගු අංක 6.7 මගින් ඒවා විවරණය කරයි.

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය 2015
ප්‍රස්තාර අංක 6.3 පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රම අනුගමනය කිරීම

වගා බිමේ සෝදාපාළුව වගාවේ ඵලදායිතාවය අඩුවැඩි කිරීමට හේතුවන කරුණක් බව වටහාගෙන තිබූ ගම්මිරිස් වගාව උනන්දුවෙන් කරන ගොවීන් වගා බිමේ පාංශු සංරක්ෂණය සඳහා ක්‍රියාමාර්ග ගෙන තිබූ බව හෙළි විය. ඔවුන් එලෙස පස් සංරක්ෂණය කටයුතු සඳහා උනන්දුවී තිබුණේ අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව හා හදබිම අධිකාරිය යන ආයතන විසින් වගා බිමේ පශු සංරක්ෂණය කටයුතු සිදුකිරීමේ වැදගත්කම පිළිබඳව ගොවීන් දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන්වල ප්‍රතිඵලයක් වශයෙනි. එම නිසා අධ්‍යයනයට ලක් කළ සියලුම දිස්ත්‍රික්කවල වගාකරුවන්ගෙන් වැඩි පිරිසක් පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රම භාවිතයට ගෙන තිබුණි.

ප්‍රස්ථාර අංක 6.3 එක් එක් දිස්ත්‍රික්කවල පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රම අනුගමනය කරනු ලැබූ හා නොලැබූ ගොවීන්ගේ ප්‍රතිශතය දක්වයි.

6.1.6 පාංශු සංරක්ෂණය සඳහා ගෙන තිබූ ක්‍රියාමාර්ග

අධ්‍යයන ප්‍රදේශය තුළ ගම්මිරිස් වගාකරුවන් තම භූමියේ පාංශු සංරක්ෂණය සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් ක්‍රවේද 04ක් අනුගමනය කර තිබූ බව නිරීක්ෂණය විය. ඒවා නම්,

1. ජීව වැටි
2. ගල්වැටි
3. කාණු
4. පොල්ලෙලි, ලී කඳන් වැනි වෙනත් වැටි

වගු අංක 6.7 පාංශු සංරක්ෂණය සඳහා ගෙන තිබූ ක්‍රියාමාර්ග

පාංශු සංරක්ෂණය ක්‍රියාමාර්ග	දිස්ත්‍රික්කය									
	මාතලේ N-74		මහනුවර N-81		බදුල්ල N-77		මොණරාගල N-75		මුළු සංඛ්‍යාව N-307	
	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%
ජීව වැටි	22	30	10	12	07	09	06	08	45	15
ගල් වැටි	18	24	46	57	56	72	24	32	144	47
කානු	48	64	43	53	54	70	35	45	180	59
පොල්ලෙලි ලී කඳන් වැනි වෙනත් වැටි	24	32	22	27	17	22	16	21	79	26
	112		121		134		81		448	100

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත 2015

ගොවීන් වැඩිම දෙනෙක් අනුගමනය කරතිබූ පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රම දෙකක් හඳුනාගත හැකිවූ අතර ඒ ගල්වැටි යෙදීම හා කානු කැපීමයි. ඊට අමතරව මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ පොල් ඉඩම්වල ගම්මිරිස් වගාවේදී සාර්ථක පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රම ලෙස පොල්ලෙලි වැටි ඉදිකර තිබුණි.

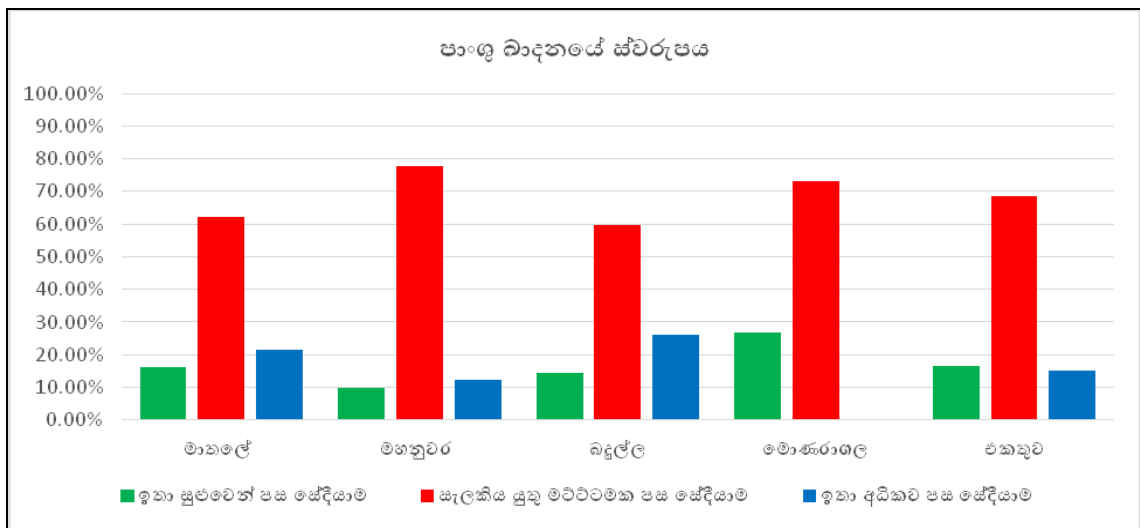
මෙලෙස වගාව ආරම්භයේදී හෝ වගාව අරඹා මුල් වසර තුන තුළදී මෙවැනි පාංශු සංරක්ෂක ක්‍රම යෙදවුවද මේවා වසරින් වසර නඩත්තු කිරීම අවශ්‍ය වෙයි. එයට හේතුව මෙම දිස්ත්‍රික්කවල බැවුම් සහිත ඉඩම්වල වර්ෂා සමයේදී කානු සහ ගල්වැටි රොන්මඩවලින් පිරීමයි. මේ නිසා වගාවේම පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රම හොඳින් නඩත්තු කිරීම වාර්ෂිකව කළයුතු අතර ඒවා නිසි ලෙස නඩත්තු නොකළහොත් අධික වර්ෂා සමයයන්වලදී පාංශු බාදනය උග්‍රවීමෙන් මතුපිට සාරවත් පස් තට්ටුව අහිමිවේ. වගු අංක 6.9 මගින් දක්වා ඇත්තේ පාංශු බාදනය පිළිබඳ ගොවීන්ගේ සාමාන්‍ය දැක්මයි.

6.1.7 පාංශු බාදනයේ ස්වරූපය

වගු අංක 6.8 පාංශු බාදනයේ ස්වරූපය

පාංශු බාදනයේ ස්වරූපය	දිස්ත්‍රික්කය									
	මාතලේ		මහනුවර		බදුල්ල		මොණරාගල		එකතුව	
	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%
ඉතා සුළුවෙන් පස සේදීයාම	12	16	8	10	11	14	20	27	51	17
සැලකිය යුතු මට්ටමක පස සේදීයාම	46	62	63	78	46	60	55	73	210	68
ඉතා අධිකව පස සේදීයාම	16	22	10	12	20	26	0	0	46	15
එකතුව	74	100	81	100	77	100	75	100	307	100

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය 2015

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය 2015
 ප්‍රස්තාර අංක 6.4 පාංශු බාදනයේ ස්වරූපය

අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ අධීක්ෂණය යටතේ ගොවි මහතකු ගම්මිරිස් වගාවක් ආරම්භ කරන විට අපනයන කෘෂිකර්ම ක්ෂේත්‍ර නිලධාරීවරයා විසින් ඉඩම සකස් කිරීම සඳහා උපදෙස් ලබා දෙන අතර, පළමුව ලබා දෙන්නේ අදාළ ඉඩමේ පාංශු සංරක්ෂණ කාර්යයන් සඳහා උපදෙස්ය. එලෙස වගාව ආරම්භ කළත් වගාව පරිණත වනවිට වාර්ෂිකව ඉඩමේ පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රම අඛණ්ඩව අනුගමනය කිරීමක් සිදුවේද යන්න පිළිබඳව අධ්‍යයනයේදී අවධානය යොමුකරන ලදී.

ඒ අනුව පසේ සෝදා පාළුව පිළිබඳව ගොවීන්ගේ අදහස් විමසීමේදී පෙනී ගියේ සෑම දිස්ත්‍රික්කයකම ගොවීන් පස සෝදා ගෙන යාමක් නිරීක්ෂණය කර ඇති අතර පස සෝදා ගෙන යාමක් අත්දැක ඇති බවයි. වර්ෂා සමයන්හිදී මෙලෙස පස සෝදා ගෙන යාම පිළිබඳව ගොවීන් අත්දැක තිබුණේ වගා ඉඩම සිසාරා මඩ පැහැනි ජලය ගලායාම, මතුපිට පස සේදී ගොස් පහළ තැනිතලා, කොටස්වල නතරවී තිබීම හා මතුපිට පස සේදී ගොස් කුට්ටි කානු හෝ ගල්වැටි වල මඩරොල්ල පිරී ඒවායින්ද පිටතට ගලා ගොස් පහළ නිම්නයේ වැලිගොඩ ගැසී තිබීම යන සිදුවීම් ආශ්‍රයෙනි.

මේ අනුව සුළචවෙන් පස සේදීම, සැලකිය යුතු තරමකින් පස සේදී යාම සහ අධික ලෙස පස සේදී යාම යනුවෙන් පස සේදීම වර්ග කිරීමට හැකි විය. ඒ අනුව අධ්‍යයන දිස්ත්‍රික්කවලින් අනාවරණය වූයේ සෑම දිස්ත්‍රික්කයකම 60% සිට 78% දක්වා ගොවීන් සංඛ්‍යාවක් සැලකිය යුතු මට්ටමින් ගම්මිරිස් ඉඩම්වල පස සෝදා ගෙන යාමත් වර්ෂා සමයේදී සිදුවන බව පිළිගන්නා බවයි. අධික ලෙස පස සෝදාගෙන යාම පිළිබඳව ප්‍රකාශ කර ඇත්තේ 12% සිට 26% දක්වා අඩු ගොවීන් පිරිසක් පමණි. මේ තත්ත්වය වගු අංක 6.9 මඟින් නිරූපණය කර ඇත.

6.1.8 ඉඩම්වල පස සේදී යාම ඉහළ මට්ටමක පැවතීමට හේතු

ගොවීන් තමතමන්ට හැකි අයුරින් විවිධ පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රම භාවිතා කර තිබුණ බව හෙළිවුවද සෑම දිස්ත්‍රික්කයකම වැඩිම ගොවීන් පිරිසක් ප්‍රකාශ කර තිබුණේ අධික වර්ෂා කාලවලදී තම වගා ඉඩම්වල සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක පාංශු බාදනයක් සිදුවන බවයි. වගු අංක 6.10 මඟින් එහි ප්‍රතිශත ඉදිරිපත් කරයි.

වගු අංක 6.9 ගම්මිරිස් ඉඩම්වල පස සේදී යාම ඉහළ මට්ටමක පැවතීමට හේතු

ගොවීන් ඉදිරිපත් කර ඇති හේතු	දිස්ත්‍රික්කය									
	මාතලේ N-74		මහනුවර N-81		බදුල්ල N77		මොනරාගල N-75		මුළු සංඛ්‍යාව N-307	
	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%
හොඳින් නඩත්තු කිරීමට අධික වියදමක් වැයවීම	46	62	44	54	55	71	53	71	198	64
වගා ඉඩම් බෑවුම් සහිත බිම්වල පිහිටා තිබීම.	65	88	137	46	168	88	57	76	227	73
තද වර්ෂාව සහිත දීර්ඝ සමයන් එළඹීම නිසා එවැනි කාලවලදී පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රම අභිබවා සෝදා පාළුව සිදුවීම.	43	58	41	51	37	48	39	52	160	52
ගොවීන්ගේ එකම ජීවනෝපාය ගම්මිරිස් වගාව නොවන නිසා නිතරම ඒ සඳහා අවධානය යොමු කිරීමට නොහැකි වීම.	30	41	52	64	48	62	31	41	161	52

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත 2015

තම වගා බිම්වල පාංශු බාදනය අවම කිරීම සඳහා ගොවීන් යොදා තිබෙන පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රම නිසි පරිදි නඩත්තු කළ යුතුය. අධික වර්ෂාව සහිත දීර්ඝ කාල එළඹෙන අතර එම කාලපරිච්ඡේදයේදී බාදනය වන මතුපිට පස් කුට්ටි කානුවල හා ගල්වැට්ටල රැඳෙන අතර එලෙස පිරෙන කානු ගොඩ දැමීම හා ගල්වැට්ට යලා තත්ත්වයට පත්කිරීම නිතර නිතර සිදුකළ යුතුවේ. එලෙස නිතර නිතර පසේ සෝදා පාළුව පිළිබඳ යොදා ඇති ක්‍රමවේද යලාවත් නොකරන්නේ නම් එවැනි ක්‍රමවේද යොදා තිබෙන ඉඩම්වල වුවද පස සේදී යාමක් සිදුවේ. එලෙස පසසේදී යාමක් නිරීක්ෂණය කළහැකි අතර එයට හේතු ලෙස ප්‍රධාන හේතු හතරක් ගොවීන් ප්‍රකාශ කර තිබුණි. මේ සඳහා ගොවීන් විසින් බහුවිධ හේතු ඉදිරිපත් කර තිබුණි.

ඉහත වගුව තුළින් දක්වා ඇති පරිදි වර්තමාන කම්කරු කුලී යටතේ ශ්‍රමය සඳහා අධික වියදම, ශ්‍රමිකයන් එලදායි ලෙස කාර්යයේ නොයෙදීම යන කරුණු නිසා ගොවියා වගා බිමේ සෝදා පාළුව මැඩ පැවැත්වීම අසීරු කාර්යයක් සේ සලකා ඇති බව ගොවීන්ගෙන් 54% (මහනුවර) සිට 71%(බදුල්ල) (මොනරාගල)දක්වා පිරිසක් ප්‍රකාශ කර තිබුණි. වගා බිම සෝදා පාළුව යන්න බැරෑරුම් කාර්යයක් සේ ගොවියා නොසැලකීමේ ස්වභාවයද සෑම දිස්ත්‍රික්කයකම 46% (මහනුවර) සිට 88% (මාතලේ, බදුල්ල) ගොවීන්ගෙන් වැඩිම ප්‍රතිශතයක් ප්‍රකාශ කර තිබුණි. ගම්මිරිස් වගා ඉඩම්වලින් 50% අධික බෑවුම් සහිත ඉඩම්වලින් 29%ක් මද බෑවුම් සහිත ඉඩම්වලින් පිහිටා තිබීම නිසා අධික වර්ෂා සමයන්වලදී සෝදා පාළුවට ලක්වන අතර පාංශු සංරක්ෂණ විධික්‍රම අනුගමනය කර තිබුණත් අධික වැසි සමයන්වලදී සෝදා පාළුව සිදුවන බව බදුල්ල 48% සිට මාතලේ, බදුල්ල 58% දක්වා ගොවීන් ප්‍රතිශතයක් ප්‍රකාශ කර තිබුණි. එම තත්ත්වය පාලනය කරගැනීමට ගොවියා අපොහොසත් වී තිබුණි.

6.1.9 වගාබිම සුද්ධ කිරීම

ගම්මිරිස් වගාබිම සුද්ධ කිරීම ගොවීන් විසින් ආකාර කිහිපයකට කරනු ලබන බව නිරීක්ෂණය කිරීමට හැකි විය. මුළු වගා බිම උදළු ගා සුද්ධ කිරීම එක් ආකාරයකි. වගා බිම මුළුමනින්ම උදළු නොගා ගම්මිරිස් වැල් මුල පමණක් උදළු ගා අනෙක් කොටස කැත්තෙන් කෙටීම දෙවන ක්‍රමය විය. තුන්වන

ආකාරය වූයේ වගා බිම් මුළුමනින්ම කැන්තෙන් කැනී ගැනීමයි. මේ සඳහා ගොවීන් විසින් බහුවිධ හේතු ඉදිරිපත් කර තිබුණි. වගු අංක 6.10 වගාබිම් පිරිසිදු කර තිබූ ආකාරය පිළිබඳව කේෂත්‍රයේ පැවැති තත්ත්වය ඉදිරිපත් කරයි.

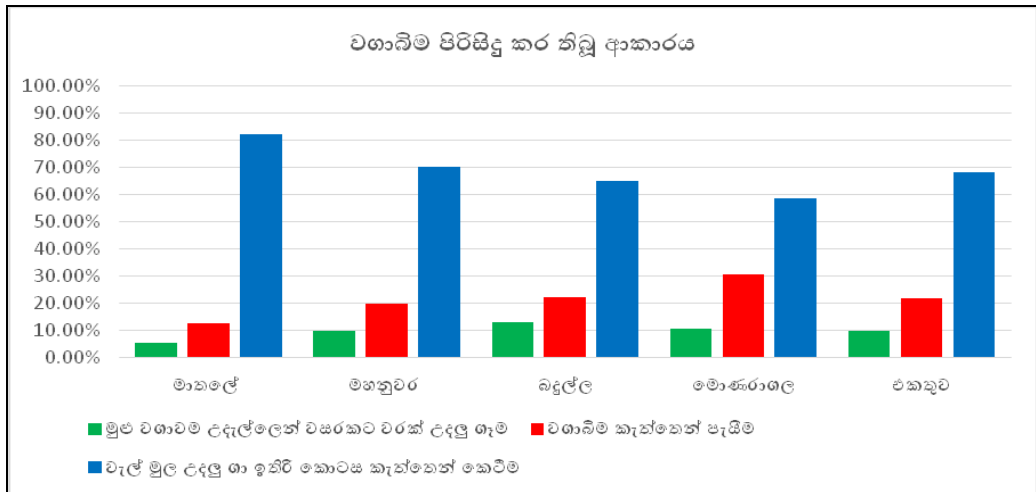
වගු අංක 6.10 වගාබිම් පිරිසිදු කර තිබූ ආකාරය

වගාබිම් පිරිසිදු කර තිබූ ආකාරය	මාතලේ %	මහනුවර %	බදුල්ල %	මොණරාගල %	එකතුව %
මුළු වගාවම උදැල්ලෙන් වසරකට වරක් උදලු ගැම	6	10	13	11	10
වගාබිම් කැන්තෙන් පැයීම	13	20	22	30	22
වැල් මුල උදලු ගා ඉතිරි කොටස කැන්තෙන් කෙටීම	81	70	65	59	68

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත 2015

අධ්‍යයනයට ලක්කරනු ලැබූ ගොවීන් ගෙන් 91%ක්ම වගා බිම් කිසියම් ආකාරයකට සුද්ධ කරන බව ප්‍රකාශ කරන ලදී. අධ්‍යයන දිස්ත්‍රික්ක හතරේම මෙම තත්ත්වය දක්නට ලැබුණ අතර එය එක සමානවම දක්නට ලැබුණි. මෙලෙස වගාබිම් සුද්ධ කිරීමේ අවස්ථා තුනක් පිළිබඳව සමීක්ෂණයෙන් අනාවරණය විය. එම අවස්ථා තුන, කන්නයකට වරක් වැල් මුල උදලු ගැම වසරකට වරක් වැල් මුල උදලු ගැම සහ කැලය වැවී ඇති අවස්ථාවලදී පමණක් කැන්තෙන් කොටා වල් කැලය මර්ධනය කිරීම වශයෙනි.

මෙම අවස්ථා තුන අතරින්ද අධ්‍යයන දිස්ත්‍රික්ක හතරේම වැඩිම ගොවීන් සංඛ්‍යාවක් අනුගමනය කර තිබූ ක්‍රමය වූයේ කැලය වැවී ඇති අවස්ථාවලදී පමණක් කැන්තෙන් කැලය කපා දැමීමයි. වැඩිම ගොවීන් සංඛ්‍යාවක් අනුගමනය කර තිබුණ දෙවන ක්‍රමය වන වැල් පඳුරු මුල උදලු ගා පිරිසිදුව තබන ගොවී මහතන්ද මෙම අධ්‍යයනයේදී හමුවිය. වගා බිමේ පස නිරාවරණය වීම නිසා වර්ෂාවට මතුපිට පස සෝදා ගෙන යාමට ඉඩ ප්‍රස්ථාව සලසන්නකි. අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ නිර්දේශවට අනුව වඩාත්ම සුදුසු සුද්ධ කිරීමේ ක්‍රමය වූයේ වැල් පඳුරු මුල පමණක් උදලු ගැමේ ක්‍රමයයි. වගා බිම් නඩත්තු කිරීමේ දැනුම ගොවීන් තුළ පුළුල්ව පැවතීම නිසා ගොවීන් නිවැරදි ක්‍රමය අනුගමනය කර තිබූ බව විමර්ශනය කළහැකි විය. මේ සඳහා ගොවීන් විසින් බහුවිධ හේතු ඉදිරිපත් කර තිබුණි.

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය 2015

ප්‍රස්ථාර අංක 6.5 වගාබිම් පිරිසිදු කර තිබූ ආකාරය

6.1.10 ගම්මිරිස් ආධාරකවල සෙවන කප්පාදුව

ගම්මිරිස් වගා නඩත්තුවේදී ගම්මිරිස් ආධාරක වන ගිනිසිරියා ගස් හෝ ආධාරක ලෙස ඇති වෙනත් ගස්වල අතු කප්පාදුව අත්‍යවශ්‍ය කරුණකි.

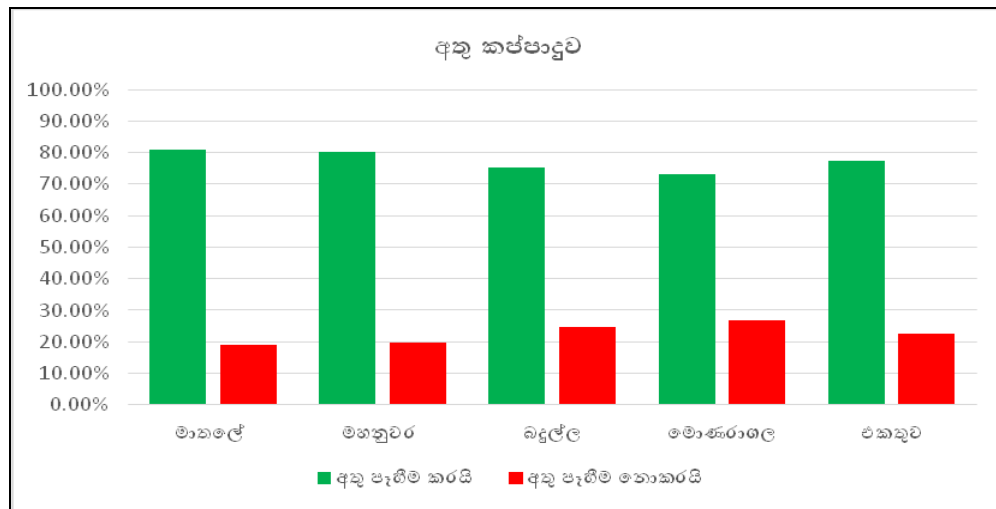
තාක්ෂණික දැනුවත් කිරීම අනුව වසරකට වාර 2ක් අතු පැහීම කළ යුතුය. අතු පැහීම කළ යුත්තේ වසරේ මාර්තු මාසයේ හා අගෝස්තු මාසයේදීය. එම මාසවල අතු පැහීමෙන් පසුව මාස දෙක හමාරකින් දැඩි පැවීම නිසා උපරිම සුර්යා ලෝකයක් ගම්මිරිස් වැලට පතිත වීම නිසා වැලේ උපරිම ආහාර නිෂ්පාදනයක් සිදු කරයි. එවිට පරණ කොළ හැලේ. ඉන් පසුව අලුත් දළ හට ගනී. ඊළඟට පැමිණෙන වර්ෂාවත් සමඟම මල් හට ගැනීමෙන් උපරිම නිෂ්පාදනයක් ලබා ගැනීමට හැකියාව ලැබේ. මේ ආකාරයට මාර්තු අතු කප්පාදුව හා අගෝස්තු අතු කප්පාදුව නිසා වාර දෙකකදී අස්වැන්න නෙළා ගැනීමට හැකියාව ලැබේ.

අධ්‍යයනයට ලක් කළ සෑම දිස්ත්‍රික්කයකම ගම්මිරිස් ගොවිමහතන් වැඩි දෙනෙක් ආධාරකවල අතු කප්පාදුව සිදු කරන බව පවසන ලදී.

වගු අංක 6.11 ගම්මිරිස් වගාවේ අතු කප්පාදුව

අතු කප්පාදුව	මාතලේ %	මහනුවර %	බදුල්ල %	මොණරාගල %	එකතුව %
අතු පැහීම කරයි	81	80	75	73	77
අතු පැහීම නොකරයි	19	20	25	27	23

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය 2015

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය 2015

ප්‍රස්තාර අංක 6.6 ගම්මිරිස් වගාවේ අතු කප්පාදුව

6.1.11 ආධාරකවල අතුකප්පාදු කර තිබූ කාලපරිච්ඡේද

එසේ අතු පැහීම සිදුකරන බව හෙළි වුවත්, අතුපැහීම සිදු කළ යුතු නියමිත මාසවල අතුපැහීම සිදුකිරීම අඩු බව සමීක්ෂණයේදී පැහැදිලි විය. ඒ අනුව මාතලේ ගම්මිරිස් ගොවීන් ජනවාරි සිට අප්‍රේල් දක්වාත්, ජූලි මස සිට දෙසැම්බර් දක්වාත්, මහනුවර ගොවීන් ජනවාරි, පෙබරවාරි, මාර්තු, අප්‍රේල්වලත් ජූලි සිට අගෝස්තු සිට දෙසැම්බර් දක්වාත්, බදුල්ල ගොවීන් ජනවාරි සිට අප්‍රේල් දක්වාත් නොවැම්බර් දෙසැම්බර්වලත් මොණරාගල ගොවීහු ජනවාරි මාසයේත්, සැප්තැම්බර් සිට දෙසැම්බර් දක්වාත් අතුපැහීම කරනු ලබන බව වගු අංක 6.12 පරීක්ෂා කරන විට පැහැදිලිවේ. එක් එක් දිස්ත්‍රික්කවල ගම්මිරිස් අස්වනු නෙළීම, නියඟ සහ වියළි කාලපරිච්ඡේද යන කරුණු සැලකිල්ලට ගනිමින් ගොවීන් විසින් ගම්මිරිස් ආධාරකවල අතු කප්පාදුව

සිදුකරනු ලබන බව අනාවරණය විය. එසේ වුවත් මෙහිදී පැහැදිලි වූයේ අතු කප්පාදුව නියමිත කාලපරිච්ඡේදයේදීම සිදුකරන සංඛ්‍යාව අඩු සංඛ්‍යාවක් වීමයි.

වගු අංක 6.12 - ආධාරකවල අතුකප්පාදු කර තිබූ කාලපරිච්ඡේද

අතු පැහීම කරන මාස	දිස්ත්‍රික්ක									
	මාතලේ N-74	සංඛ්‍යාව	මහනුවර N-81	සංඛ්‍යාව	බදුල්ල N-77	සංඛ්‍යාව	මොණරාගල N-307	සංඛ්‍යාව	මුළු ප්‍රමාණය	
ජන - පෙබ	5	2	7	2	23	7	6	2	41	13
මාර්තු - අප්‍රේල්	25	8	26	8	10	4	37	12	98	32
මැයි - ජූනි	-	-	3	1	-	-	2	1	4	1
ජූලි - අගෝස්තු	22	7	25	8	11	4	10	4	68	22
සැප් - ඔක්	01	2	10	4	5	2	3	1	19	6
නොවැ - දෙසැ	09	3	3	1	13	6	3	1	28	9
මුළු එකතුව	62		74		62		60		258	100

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය, 201෧ ගම්මිරිස් වගාවක වාර්ෂික නඩත්තු වියදම

ගම්මිරිස් වගාවකින් ප්‍රශස්ත අස්වනු ලබා ගැනීම සඳහා හොඳ නඩත්තුවක් අවශ්‍ය වේ. එම නඩත්තු කටයුතු සඳහා අයත් වනුයේ ගම්මිරිස් ආධාරකවල වැඩි ඇති අතු වර්ෂයකට වාර 2ක් කන්න දෙකෙහි ඉවත් කිරීම. ගම්මිරිස් ආධාරකය දිගේ නොයන වැල් හා එල්ලෙන රිකිලි වැල් (පාවැල්) බිම දිගේ ගමන් කිරීමට ඉඩනොදී ඒවා ඉවත් කිරීම. වැල් මූල පමණක් ශුද්ධ කර මුළු ගම්මිරිස් ඉඩම විසිකැත්තෙන් කොටා සුද්ධ කිරීම, ඉඩම් බැවුම් සහිත නම් ගල්වැටි, පස්වැටි, කුට්ටි කාණු දමා පාංශු සංරක්ෂණය කිරීම පොහොර යෙදීම යනාදියයි. මේ සඳහා වාර්ෂිකව වැය කරන වියදම වගු අංක 6.13 මගින් ඉදිරිපත් කරයි.

වගු අංක 6.13- අක්කර එකක ගම්මිරිස් වගාවක වාර්ෂික නඩත්තු වියදම (රුපියල්)

අධ්‍යයන ප්‍රදේශය	අවම වියදම	උපරිම වියදම
මාතලේ	70,000	90,000
මහනුවර	80,000	100,000
බදුල්ල	90,000	100,000
මොණරාගල	75,000	85,000
සාමාන්‍ය වියදම	78,750	93,750

මූලාශ්‍රය HARTI - ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත 2015

වගු අංක 6.13 මගින් දක්වා ඇත්තේ වගා නඩත්තුව සහ පොහොර යෙදීම ඇතුළත්ව අක්කර එකක් සඳහා වාර්ෂිකව ගොවියකුට වැයකිරීම සිදුවන වියදම වේ.

ඉහත වගු සටහන අනුව පැහැදිලි වන්නේ අක්කරයක ගම්මිරිස් වගාවක් නඩත්තු කිරීම සඳහා වර්ෂයකට වැයවන අවම වියදම රුපියල් 70,000ක් බවත් උපරිම වියදම රුපියල් 100,000ක් බවයි. එහිදී සාපේක්ෂව අවම වියදම රුපියල් 75,000-85,000 වශයෙන් මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කය ද උපරිම වියදම රුපියල් 90,000 - 100,000 වශයෙන් බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කය ද වේ.

මෙවැනි වියදමක් දැරීමට අපහසු ගොවීන් සෙවන කප්පාදුව හා පාවැල් කළමණාකරනය පමණක් වගා නඩත්තුව සේ සිදුකරයි. වාර්ෂිකව කාණු ගොඩදැමීම, ගල්වැටි හෝ ජීවවැටි යථාවක් නොකිරීම හා රසායනික පොහොර දැමීමද සිදු නොකරන බව ගොවීන් විසින් අනාවරණය කරන ලදී.

07 වන පරිච්ඡේදය
ගම්මිරිස් වගාවන්හි වයස් ප්‍රමාණය, ඵලදායීතාවය සහ දේශගුණික
විපර්යාසයන්හි බලපෑම

හැඳින්වීම

ගම්මිරිස් වගාව සම්බන්ධයෙන් දේශගුණික විපර්යාසයන්හි බලපෑම ගොවීන් ඒ සඳහා දක්වා තිබූ ප්‍රතිචාර, ගම්මිරිස් ඉඩම්වල නඩත්තුව හා ඵලදායීතාවය පිළිබඳ ගොවීන්ගේ දැනුම මෙම පරිච්ඡේදයේ දී සාකච්ඡා කරයි. මෙම ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණයේදී හඳුනාගත් ලක්ෂණයක් වූයේ බහුතරයක් ගොවීන් අලුතින් ගම්මිරිස් වගාවන් ඇරඹීමට කැමැත්තෙන් සිටියද ඔවුන්ට ඒ සඳහා සුදුසු ඉඩම් නොමැති වීමයි. බදුල්ල වැනි දිස්ත්‍රික්කවල තද බැවූම සහිත ඉඩම් දක්නට ලැබෙන අතර එවැනි ඉඩම්වල තේ වගාව ව්‍යාප්තව පවතින නිසා ගම්මිරිස් වගාකිරීමට අමතර ඉඩම් සොයා ගැනීම සීමා වී ඇත. එමනිසා පහත් බිම්වල පවතින පුරන් කුඹරු ගම්මිරිස් වගාවට යොදා ගැනීමට උත්සාහ දරණ බව පෙනුණි. එහෙත් කුඹුරු ඉඩම්වල ගම්මිරිස් වැනි බහුවාර්ෂික බෝග වගා කිරීමට ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව ඉඩ ලබාදී නැත.

7.1 ක්ෂේත්‍රයේ වර්තමානයේ පවතින ගම්මිරිස් වගාවල වයස් ව්‍යුහය

වගු අංක 7.1 ක්ෂේත්‍රයේ වර්තමානයේ පවතින ගම්මිරිස් වගාවල වයස් ව්‍යුහය

වයස් කාණ්ඩය	මාතලේ %	මහනුවර %	බදුල්ල %	මොණරාගල %	එකතුව %
03 - 09	3	2	4	3	3
10 - 15	5	2	7	16	7
16 - 25	41	42	32	40	39
26 - 30	51	53	57	41	51

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය 2015

අදාළ සමීක්ෂණ ප්‍රදේශවල ගම්මිරිස් වගාවන්හි වයස් ව්‍යුහයන් පහත සඳහන් වගු අංක 7.1හි දැක්වේ. මෙම වගු සටහන අනුව පැහැදිලි වන්නේ අදාළ ප්‍රදේශවල ගම්මිරිස් වගාවන්ගෙන් සියයට 50කට වඩා වැඩි ප්‍රතිශතයක වයස අවුරුදු 26-30 දක්වා වන පැරණි වගාවන් බවයි. වයස අවුරුදු 16-25 දක්වා වයස්ගත වගාවන්ගේ ප්‍රතිශතය ද සියයට 38ක් වන අතර වයස අවුරුදු 10-15 දක්වා වන ගම්මිරිස් වගාවන්ගේ ප්‍රතිශතය සියයට 7ක් වේ. ළපටි වගාවන්, නැතහොත් නව වගාවන් වශයෙන් සැලකිය හැකි ගම්මිරිස් වගා ඇත්තේ සමීක්ෂණ නියැදියෙන් සියයට 3කටත් වඩා ඉතා අඩු අගයකි.

අධ්‍යයන නියැදියේ පැරණි වගාවන්ගෙන් වැඩි ප්‍රතිශතයක් ඇත්තේ බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ වන අතර එය සියයට 57ක් වැනි ප්‍රතිශතයකි. සාපේක්ෂව අවම ප්‍රතිශතය වාර්තා වන්නේ මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයෙන් වන අතර එය සියයට 41කි. මෙහිදී දැකිය හැකි විශේෂත්වය වන්නේ අවමය සහ උපරිමය අතර සියයට 16ක් තරම් පුළුල් පරතරයක් තිබීමයි. වගාවන්ගේ වයස අවුරුදු 16-25 වන වගාබිම් බහුල වශයෙන් ඇති දිස්ත්‍රික්කය මහනුවර වන අතර එය සියයට 42ක් පමණ වන අතර මාතලේ සහ මොණරාගල ද සියයට 40ක සීමාවේ පවතී. අවම අගය වන සියයට 32 වාර්තා වන්නේ බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයෙනි. දිස්ත්‍රික්ක හතරේම මෙම වයස් ව්‍යුහයේ වගාවන් අතර වැඩි විෂමතාවක් දැකිය නොහැකි වීම විශේෂත්වයකි.

සාපේක්ෂව තරුණ යැයි කිව හැකි ගම්මිරිස් වගාවන්ගෙන් වැඩි ප්‍රතිශතයක් ඇත්තේ මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ වන අතර එය සියයට 16කි. අවම ප්‍රතිශතය සියයට 2කට ආසන්න අගයක් ලෙස මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයෙන් වාර්තා වේ. මෙම වයස් ව්‍යුහය යටතේ ද අවමය සහ උපරිමය අතර සියයට 14කට ආසන්න විෂමතාවක් දැකිය හැකිය. නව ගම්මිරිස් වගාබිම් වශයෙන් සැලකිය යුතු වයස අවුරුදු 3-9 දක්වා වගාබිම් වැඩිම ප්‍රතිශතයක් ඇත්තේ බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ වන අතර එය සියයට 4කට ආසන්න ප්‍රතිශතයකි. අවමය මහනුවර වන අතර එය සියයට 2ක් වැනි පහළ අගයකි.

7.2 අපනයන බෝග මිශ්‍ර වගාව

ගම්මිරිස් වගා බිම්වල ගම්මිරිස් වගාවට අමතරව වගා කර තිබූ අපනයන බෝග කීපයක් පිළිබඳව හෙළි විය. ඒවා නම් කරාබු, සාදික්කා සහ කෝපි විය. මෙම බෝග වැඩි වශයෙන් වගා කර තිබුණේ මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේය. මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගෙන් 29%ක්ම කරාබු, සාදික්කා සහ කෝපි එකම ඉඩමේ වගා කර තිබුණි. නමුත් මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් වගාවට අමතරව වෙනත් අපනයන බෝග වගා සුළු වශයෙන් (කරාබු) පැවති අතර ගම්මිරිස් වගා වැඩි වශයෙන් තිබුණේ පොල් ඉඩම්වලය. බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් සමඟ වෙනත් අපනයන බෝග ඉතාම සුළු ප්‍රමාණයක් පමණක් පැවති අතර තේ ඉඩම්වල ගම්මිරිස් වගාකර තිබුණි. මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් වගාව පැවතියේ පොල් වගාව සමඟ හෝ ගම්මිරිස් පමණක් තනි බෝගයක් වශයෙනි.

7.3 ගම්මිරිස් වගා කර ඇති ආකාරය

ගම්මිරිස් වගාව කළ හැකි ආකාර දෙකකි.

1. පූර්ණ වශයෙන් පෞද්ගලික වියදමිනි.
2. රජයේ ආධාර යෝජනා ක්‍රමය යටතේ වගා කිරීම

අධ්‍යයනයට ලක්කළ ගොවීන් බහුතරය ගම්මිරිස් වගාව සිදුකර තිබුණේ පෞද්ගලික වියදමිනි. ඒ බදුල්ල 57% සිට මාතලේ 74%ක් දක්වා වූ බහුතර ගොවි පිරිසකි. මාතලේ 26% සිට මහනුවර සහ බදුල්ල 43% ගොවි පිරිසක් ආධාර යෝජනා ක්‍රමය යටතේ ගම්මිරිස් වගාව සිදුකර තිබුණි. අක්කරයක බිම් ප්‍රමාණයක වගා කළ හැකි ගම්මිරිස් පැළ සංඛ්‍යාව පිළිබඳව නිවැරදි අදහස ප්‍රකාශ කිරීමට මාතලේ 46%ක්, මහනුවර 53%ක්, බදුල්ල 71%ක් සහ මොණරාගල 44% ක්ගොවීන් අසමත් වී තිබුණි. ඒ පිළිබඳව දැනුවත් වී සිටි ගොවීන් අක්කර 1ක බිමක ගම්මිරිස් පැළ 634 සිට පැළ 700 දක්වා වගා කළ හැකි බව ප්‍රකාශ කර තිබුණි. ඒ අනුව ගම්මිරිස් ගොවීන් වැඩි සංඛ්‍යාවක් විසින් ඔවුන්ගේ ඉඩම්වල නියමිත පැළ සංඛ්‍යාව වගාකර නොතිබුණි. වගු අංක 7.2 අනුව පැහැදිලිවන්නේ සෑම දිස්ත්‍රික්කයකම 46% කට වැඩි ගොවි පිරිසකගේ ඉඩම්වල නියමිත පැළ ප්‍රමාණය වගාකර නොතිබූ බවයි.

වගු අංක 7.2 අක්කරයක ඉඩම් ප්‍රමාණය වගා කළහැකි ගම්මිරිස් පැළ සංඛ්‍යාව පිළිබඳ ගොවියාගේ දැනුම

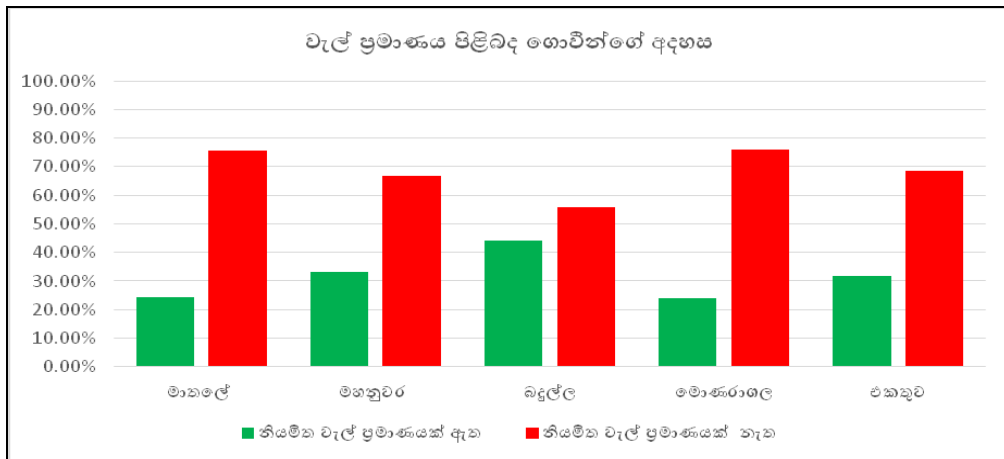
දිස්ත්‍රික්කය	අදහස් ප්‍රකාශ කළ ගොවීන් සංඛ්‍යාව සහ ප්‍රතිශතය	අක්කරයට නියමිත පැළ සංඛ්‍යාව
මාතලේ	34 46%	700
මහනුවර	43 53%	662
බදුල්ල	55 71%	667
මොණරාගල	33 44%	634

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත 2015

වගු අංක 7.3 අක්කර එකක තිබිය යුතු පැළ සංඛ්‍යාව පිළිබඳ ක්ෂේත්‍රයේ තත්ත්වය

වැල් ප්‍රමාණය පිළිබඳ ගොවීන්ගේ අදහස	මාතලේ %	මහනුවර %	බදුල්ල %	මොණරාගල %	එකතුව %
නියමිත වැල් ප්‍රමාණයක් ඇත	24	33	44	24	32
නියමිත වැල් ප්‍රමාණයක් නැත	76	67	56	76	68

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය 2015

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය 2015

ප්‍රස්තාර අංක 7.1 : අක්කර එකක නිඛිය යුතු පැළ සංඛ්‍යාව පිළිබඳ ක්ෂේත්‍රයේ තත්ත්වය

පොදුවේ ගත්කළ වැඩිම ගොවීන් සංඛ්‍යාවක් 68%ක් ප්‍රකාශ කර ඇත්තේ විවිධ හේතූන් නිසා තම ගම්මිරිස් ඉඩම් ඒකකයේ නියමිත පැළ ප්‍රමාණය නොමැති බවයි. මේ සඳහා හේතු ගණනාවක් ඔවුන් විසින් ඉදිරිපත් කර ඇති අතර ඒවා නම්,

1. වගාව ආරම්භයේදීම පැළ සංඛ්‍යාවක් මැරියාම සහ ඒ සඳහා පාඨ පැළ සිටවීමට නොහැකිවීම,
2. පැළ කාලයේදී වර්ෂාව වැඩිවී හෝ ඉඩොරය වැඩිවී පැළ මැරියාම,
3. වන සතුන් පැළවල මුල් කා දැමීම නිසා වැල් මැරියාම,
4. පසු කාලයේදී විවිධ දිලීර රෝග වැළඳීම නිසා පැළ මැරියාම යනාදී හේතූන්ය.
5. ඇතැම් ගම්මිරිස් වගා ඉඩම් ස්ථාපිත කර ඇත්තේ කොස් ගස්, පොල් ගස් හා වෙනත් විවිධ ගස්වර්ග ආධාරක ලෙස භාවිතා කරමිනි. මේවායේද අක්කරයකට නියමිත පැළ සංඛ්‍යාව නිවැරදිව නොමැති අවස්ථා පවතී.

ඉහත වගු සටහන නිරීක්ෂණයේදී පැහැදිලි වන්නේ සමීක්ෂණ නියැදියේ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගෙන් තම වගාව තුළ නියමිත වැල් ප්‍රමාණයක් පවත්වා ගෙන යන්නේ සියයට 32කට ආසන්න ගොවීන් පිරිසක් පමණක් බවයි. එම පොදු ප්‍රතිශතය සියයට 24 සිට සියයට 44 දක්වා පුළුල් විෂමතාවක් පෙන්නුම් කරන අතර වගාවේ තුළ නියමිත වැල් ප්‍රමාණයක් ඇති බව ප්‍රකාශ කරන වැඩිම ගොවීන් පිරිසක් සිටින්නේ බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කය තුළ වන අතර එය සියයට 44කි. අවම අගය වන සියයට 24 මොණරාගල සහ මාතලේ දිස්ත්‍රික්කවලින් වාර්තා වන අතර මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ එම අගය සියයට 33කි. තම වගාවේ තුළ නියමිත වැල් ප්‍රමාණයක් නැතැයි සඳහන් කරන ගොවීන්ගේ පොදු ප්‍රතිශතය සියයට 68ක් වන අතර එහි උපරිම අගය සියයට 76ක් ලෙස මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයෙන් ද අවම ප්‍රතිශතය සියයට 56ක් ලෙස බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයෙන් ද වාර්තා විය. එහි ද උපරිමය සහ අවමය අතර විෂමතාව සියයට 20ක් වැනි ඉහළ අගයකි.

7.3.1 වගා ඵලදායිතාවය

වගාව ස්ථාපිත කර ඇති බිම් ප්‍රමාණයට අනුව කන්නයකදී එයින් ලබන අස්වනු ප්‍රමාණය අතර සම්බන්ධතාවය වගා ඵලදායිතාවය යනුවෙන් සරලව විග්‍රහ කළ හැකිය. ඒ අනුව වගාව ආර්ථික වශයෙන් ඵලදායී එකක් ද නැද්ද යන්න තීරණය කිරීමට හැකියාව ලැබේ. වර්තමාන පර්යේෂණ අනුව යම්කිසි බෝග වගාවක අක්කර 1ක් හෝ හෙක්ටයාර් එකක් වැනි ඉඩම් ඒකකයකින් ලබාගත හැකි උපරිම අස්වැන්න ප්‍රමාණය දක්වා ඇත. මෙය “ප්‍රශස්ත අස්වැන්න” ලෙස හඳුන්වනු ලබයි.

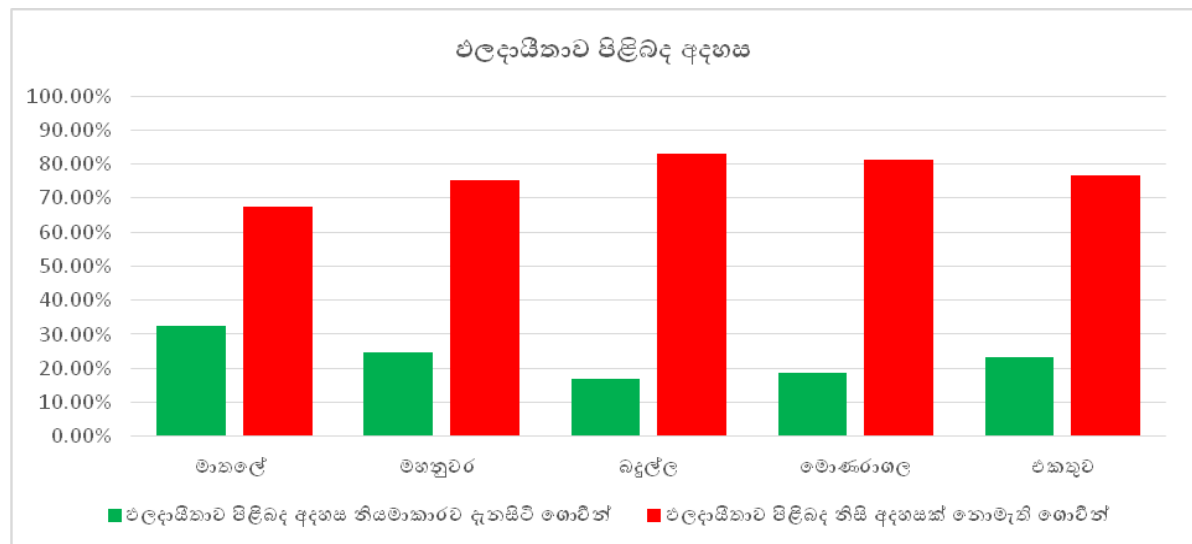
ඉඩම් ඒකකයකින් ලබා ගත හැකි මෙම ප්‍රශස්ත අස්වනු ප්‍රමාණය ලබා ගැනීමට යම්කිසි ගොවියකුට

හැකියාව ඇත්නම් ඵලදායීතාවය ආරක්ෂාකර ගැනීමක් ලෙස දැක්විය හැකිය. එම නිසා ඉඩම් ඒකකයකින් ලබා ගත හැකි උපරිම අස්වැන්න ලබා ගැනීම ඵලදායීතාවය ලෙස සරලව අර්ථ දැක්වීමට පුළුවන. මෙලෙස ඵලදායීතාවය ආරක්ෂා කර ගැනීමට නම් ඉඩම් ඒකකයකින් ලබා ගත හැකි උපරිම අස්වැන්න පිළිබඳ වැටහීමක් ගොවියා තුළ තිබිය යුතුය. මෙම අධ්‍යයනයේදී ඵලදායීතාවය පිළිබඳ ඔවුන් තුළ ඇති වැටහීම පිළිබඳව ගම්මිරිස් ගොවි මහතන්ගෙන් විමසීමක් සිදුකළ අතර සියලුම අධ්‍යයන ප්‍රදේශ ගොවීන් වැඩි පිරිසකට ඒ පිළිබඳ නිවැරදි වැටහීමක් නොතිබුණු බව හෙළි විය.

වගු අංක 7.4 ඵලදායීතාවය පිළිබඳ ගොවීන්ගේ වැටහීම

ඵලදායීතාව පිළිබඳ අදහස	මාතලේ %	මහනුවර %	බදුල්ල %	මොණරාගල %	එකතුව %
ඵලදායීතාව පිළිබඳ අදහස නියමාකාරව දැනසිටි ගොවීන්	32	25	17	19	23
ඵලදායීතාව පිළිබඳ නිසි අදහසක් නොමැති ගොවීන්	68	75	83	81	77

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය 2015

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත 2015

ප්‍රස්තාර අංක 7.2: ඵලදායීතාවය පිළිබඳ ගොවීන්ගේ වැටහීම

ඉහත වගු සටහන අනුව පැහැදිලි වන්නේ සමීක්ෂණ නියැදියට අයත් ගම්මිරිස් ගොවීන්ගෙන් සියයට 23ක් 'වගා ඵලදායීතාවය' පිළිබඳ වැටහීමක් ලබා සිටි අතර එවැනි වැටහීමක් නොමැති ප්‍රතිශතය සියයට 77ක් වන බවයි. මෙහි වගාවේ ඵලදායීතාවය පිළිබඳ වැටහීමක් ලබා සිටි ගම්මිරිස් ගොවීන්ගෙන් වැඩිම ප්‍රතිශතය සියයට 32ක් ලෙස මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයෙන් ද සාපේක්ෂව අවම ප්‍රතිශතය සියයට 17ක් ලෙස බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයෙන් ද වාර්තා විය. මෙහි ද අවමය සහ උපරිමය අතර වෙනස සියයට 15ක් වැනි අගයකි. වගාවේ ඵලදායීතාවය පිළිබඳ නිසි අදහසක් නොමැති ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ප්‍රතිශතය සියයට 77ක් වැනි ඉහළ අගයකි. එහි උපරිමය සියයට 81ක් ලෙස මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් ගොවීන් විසින් ද අවමය සියයට 68ක් ලෙස මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් ගොවීන් විසින් ද වාර්තා කළ අතර එහි ද සාපේක්ෂව දැඩි විෂමතාවක් දැකිය හැකි විය.

7.4 ඵලදායීතාවය යනුවෙන් ගොවීන්ට හැඟෙන අදහස්

ඉහත වගු සටහනට අනුව වගාවේ ඵලදායීතාවය පිළිබඳ ගොවීන් තම අදහස් තුන් ආකාරයෙන් ගොවීන් විසින් ඉදිරිපත් කරන ලදී. ඒවා නම්,

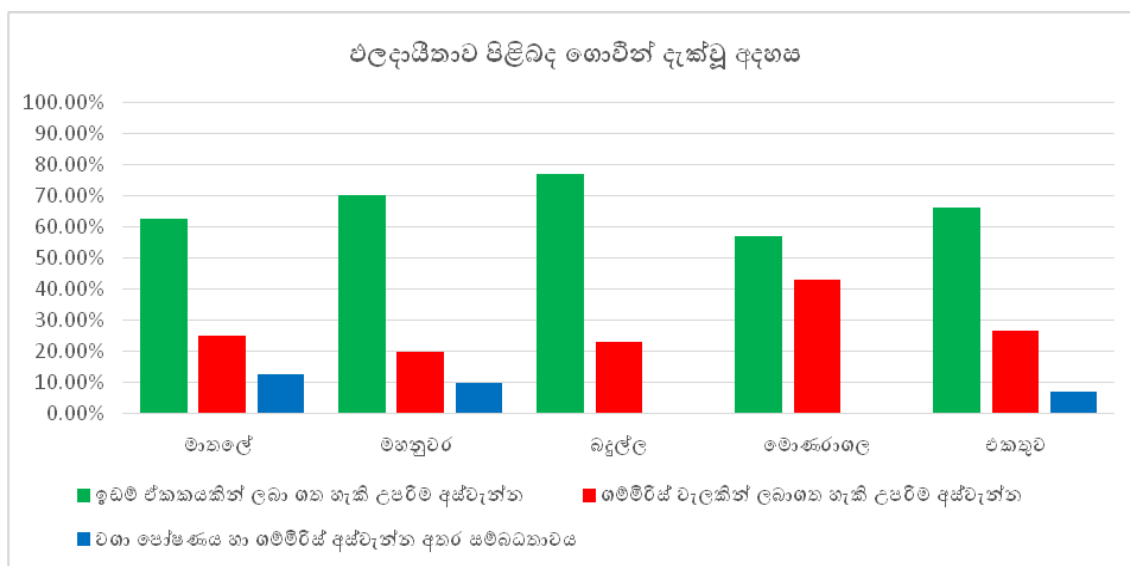
1. ඉඩම් ඒකකයකින් ලබා ගත හැකි උපරිම අස්වැන්න
2. ගම්මිරිස් වැලකින් ලබාගත හැකි උපරිම අස්වැන්න
3. වගා පෝෂණය හා ගම්මිරිස් අස්වැන්න අතර සම්බන්ධතාවය

එලදායිතාවය යන වචනයේ අර්ථය දැන සිටි ගොවීන් ඉන් ඔවුන්ට හැඟෙන අදහස් ඉදිරිපත් කර තිබූ අයුරු වගු අංක 7.5 දැක්වෙන අතර ඒ තුළ නිවැරදි අදහස ගැබ්වී ඇති බව පෙනේ.

වගු අංක 7.5 එලදායිතාවය යනුවෙන් ගොවීන්ට හැඟෙන අදහස්

ගොවීන් දක්වන ලද අදහස	මාතලේ %	මහනුවර %	බදුල්ල %	මොණරාගල %	එකතුව %
ඉඩම් ඒකකයකින් ලබා ගත හැකි උපරිම අස්වැන්න	62	70	77	57	66
ගම්මිරිස් වැලකින් ලබාගත හැකි උපරිම අස්වැන්න	25	20	24	43	27
වගා පෝෂණය හා ගම්මිරිස් අස්වැන්න අතර සම්බන්ධතාවය	13	10	00	00	07

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය 2015

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත 2015

ප්‍රස්තාර අංක 7.3: එලදායිතාවය යනුවෙන් ගොවීන්ට හැඟෙන අදහස්

ඉහත වගු සටහනට අනුව වගාවේ එලදායිතාවය පිළිබඳ ගොවීන්ට හැඟෙන අදහස් විශ්ලේෂණයේදී පැහැදිලි වන්නේ එම අදහස්වල පොදු එකතුව තුළ සියයට 67 සිට 66 දක්වා පුළුල් ආකාරයේ විෂමතාවක් පවතින බවයි. ඒ අනුව වැඩිම පොදු ප්‍රතිචාරයක් නියෝජනය කරන ‘ඉඩම් ඒකකයකින් ලබාගත හැකි උපරිම අස්වැන්න’ යන පිළිතුර සියයට 66ක් නියෝජනය කරන අතර එහි උපරිමය සියයට 77ක් වන අතර අවමය සියයට 57කි. විෂමතාව සියයට 20ක් වැනි සැලකිය යුතු පුළුල් අගයකි. මෙහි ඉහළම ප්‍රතිචාරය සියයට 76ක් ලෙස බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කය ද අවම අගය සියයට 57ක් ලෙස මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කය විසින් දී නියෝජනය කරයි.

දෙවැනි වැඩිම පිළිතුර වූ ‘ගම්මිරිස් වැලකින් ලබාගත හැකි උපරිම අස්වැන්න’ යන්න සියයට 27ක් වූ අතර එහි ඉහළම අගය සියයට 43ක් ලෙස මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් ගොවීන් විසින් ද අවමය සියයට

20ක් ලෙස මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් ගොවීන් විසින් ද නියෝජනය කළේය. මෙහිදී උපරිමය සහ අවමය අතර පරතරය සියයට 27ක් වැනි ඉහළ අගයකි.

මෙහි දී ගොවීන්ගේ අවම ප්‍රතිචාරය, සියයට 7ක් වූ ‘වගා පෝෂණය හා ගම්මිරිස් අස්වැන්න අතර සම්බන්ධතාව’ යන්න උපරිම වශයෙන් නියෝජනය කළේ මාතලේ දිස්ත්‍රික්කය වන අතර මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රතිශතය සියයට 10කි. අනෙක් දිස්ත්‍රික්කවල අගය ශුන්‍ය විය.

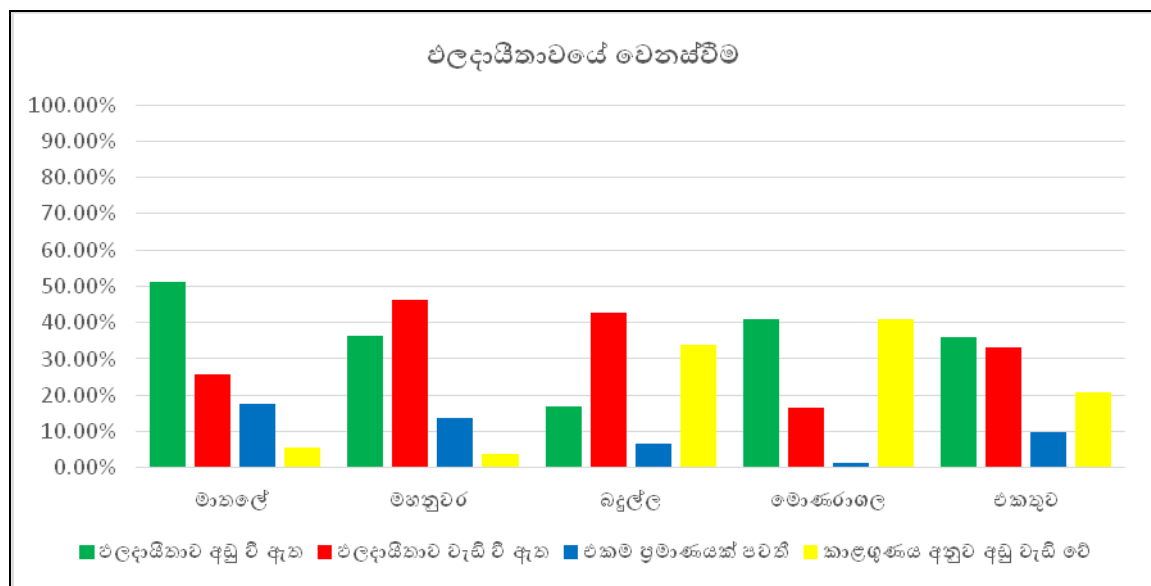
7.1.5 ඵලදායිතාවයේ වෙනස්වීම

ගම්මිරිස් වගා ඉඩමක ආර්ථිකමය ඵලදාවක් ලබා ගත හැකි කාලපරිච්ඡේදය ඵලඹෙන්ගේ වගාවට වසර 5ක කාලයක් ඉකුත්වූ පසුවය. ඉන්පසු වසරින් වසර ඉහළ ඵලදාවක් ලබා දෙයි. ගොවීන්ගේ අත්දැකීම අනුව තම වගාවේ ඵලදායිතාවයේ වෙනස්වීම් එනම් අඩුවීම, වැඩිවීම හෝ නොවෙනස්වීම පිළිබඳව විමර්ශනය කිරීමට හැකි විය.

වගු අංක 7.6 ඵලදායිතාවයේ වෙනස්වීම් පිළිබඳ ගොවියාට හැඟෙන අදහස්

ඵලදායිතාවයේ වෙනස්වීම	මාතලේ %	මහනුවර %	බදුල්ල %	මොණරාගල %	එකතුව %
ඵලදායිතාව අඩු වී ඇත	51	36	17	41	36
ඵලදායිතාව වැඩි වී ඇත	26	46	43	16	33
එකම ප්‍රමාණයක් පවතී	18	14	06	01	10
කාලගුණය අනුව අඩු වැඩි වේ	05	04	34	41	21

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය 2015

මූලාශ්‍රය: HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත 2015

ප්‍රස්තාර අංක 7.4: ඵලදායිතාවයේ වෙනස්වීමේ ව්‍යාප්තිය

ඉහත වගු සටහන අනුව ගම්මිරිස් වගාවක ඵලදායිතාවය වෙනස්වීම පිළිබඳව ගොවීන් දක්වන අදහස් අංක 04ක් යටතේ සඳහන් කර ඇත. එම කාණ්ඩ හතරෙහි උපරිම අගය සියයට 36ක් වන අතර අවම අගය සියයට 10ක් වේ. උපරිමය හා අවමය අතර පරතරය සියයට 26ක් වැනි ඉහළ අගයකි.

1. මෙහිදී ඵලදායිතාවය අඩු වී ඇත යනුවෙන් අදහස් දක්වා ඇති ගම්මිරිස් ගොවීන් ප්‍රතිශතය සියයට 36ක් වන අතර එහි ඉහළම ප්‍රතිශතය සියයට 51ක් ලෙස මාතලේ දිස්ත්‍රික්කය ද අවම ප්‍රතිශතය

සියයට 17ක් ලෙස බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කය නියෝජනය කරයි. එහි ද උපරිමය හා අවමය අතර පරතරය සියයට 34ක් වැනි ඉහළ අගයකි.

2. එලදායිතාවය වැඩි වී ඇතැයි ප්‍රතිචාර දක්වා ඇති ගොවීන් ප්‍රතිශතය සියයට 33ක පොදු අගයක් වන අතර එහි උපරිම ප්‍රතිශතය සියයට 46ක් ලෙස මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයෙන් ද අවම ප්‍රතිශතය සියයට 16ක් ලෙස මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයෙන් ද වාර්තා විය. මෙහි උපරිමය හා අවමය අතර පරතරය සියයට 30ක් වැනි ඉහළ අගයකි.
3. තෙවැනියට වැඩිම ප්‍රතිචාරය වන ‘කාලගුණය අනුව අඩු වැඩිවේ’ යන පිළිතුරේ පොදු අගය සියයට 21ක් වන අතර එහි උපරිමය සියයට 41ක් ලෙස මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කය ද අවම ප්‍රතිශතය සියයට 4ක් ලෙස මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයෙන් ද වාර්තා විය. මෙහි උපරිමය හා අවමය අතර පරතරය සියයට 37ක් වැනි ඉහළම අගයකි.
4. මෙහි එලදායිතාවය ‘එකම ප්‍රමාණයක පවතී’ යන ප්‍රතිචාරය අවම අගය වන සියයට 10ක් වන අතර එහි උපරිම ප්‍රතිශතය සියයට 18ක් ලෙස මාතලේ දිස්ත්‍රික්කය ද අවමය සියයට 01ක් ලෙස මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කය ද නියෝජනය කරන අතර එහි ද උපරිමය හා අවමය අතර සැලකිය යුතු පරතරයක් පවතී.

මෙලෙස එලදායිතාවය ඉහළ පහළ යාමට ප්‍රධානතම හේතුව වශයෙන් ගොවීන් පෙන්වා දී ඇත්තේ ගම්මිරිස් වගාවෙන් නිසි ප්‍රතිඵල ලබාගැනීමට සුදුසු දේශගුණික තත්ත්වයක් මැන කාලීනව මෙම ප්‍රදේශවලට නොතිබීමයි.

ගොවීන්ගේ අත්දැකීම් අනුව ඔවුන් ප්‍රකාශ කරන්නේ ගම්මිරිස් වාරය ආරම්භවීමට පෙර මාස 1.5ක් පමණ හොඳ වියළි කාලගුණයක් තිබී හොඳින් සුර්යාලෝකය ගම්මිරිස් වැලට ලැබිය යුතු බවයි. ඉන්පසුව වර්ෂාව ආරම්භ වීමෙන් පුෂ්ප හටගනී. මද වර්ෂාවක් පැවතීමෙන් මල් පරාගණය වී හොඳින් ඇටවලින් පිරුණු කරල් හටගනී. එහෙත් මද වර්ෂාව වෙනුවට තද වර්ෂාවක් වශයෙන් අඛණ්ඩව පැවතියහොත් පරාග වර්ෂා ජලයට සේදීමට ලක්වීම නිසා කරලේ ඇට ප්‍රමාණය අඩුවේ.

මෙම නිසා ගම්මිරිස් වගාවට අවශ්‍ය ප්‍රශස්ථ දේශගුණය ලැබීම හෝ නොලැබීම මත වගාවේ එලදායිතාවය වෙනස් වන බව ගොවීන්ගේ අත්දැකීම විය. ගොවීන් ප්‍රකාශ කරන්නේ මෙවැනි ප්‍රශස්ථ දේශගුණික තත්ත්වයක් මැන වර්ෂවල නොතිබුණු බවත් හොඳින් සුර්යාලෝකය ලැබිය යුතු කාලපරිච්ඡේදයේදී පවා වර්ෂාව ලැබීම හෝ හිරුඑළිය නොමැතිව අහස අඳුරින් බරව තිබීම හා මල් හට ගන්නා අවධියේ තද වැසි අඛණ්ඩව ඇතිවීමෙන් හටගන්නා මල්වලද පරාග සේදී යාමට ලක්වීමෙන් අස්වනු පහළ බැස ඇති බවයි. කෘෂි ව්‍යාප්ති නිලධාරීන් සමඟ මේ පිළිබඳව සිදුකළ සාකච්ඡාවලදී අනාවරණය වූයේ දේශගුණික සාධකයට අමතරව ගොවියාගේ පාර්ශ්වයෙන් සිදුවන දුර්වලතා කීපයක් නිසාද එලදායිතාවය පහළ බැසීමට හේතුවන බවයි.

එම දුර්වලතා අතර සෝදාපාළුව වළක්වා ගැනීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග තීරණය නොවීම නිසා පසේ පෝෂණ තත්ත්වය පහළ යාම, රසායනික පොහොර නොයෙදීම නිසා වගාවේ අස්වනු ගෙනදීම පහළ බැසීම, නිසි කාලයේදී සෙවන කප්පාදුව සිදු නොකර වැලට හොඳින් සුර්යාලෝකය ලැබීමට අවකාශ ලබා නොදීම, වෛරස් රෝගවලට ලක්වූ පත්‍ර කහපාට වී, කුඩාවී අඩු අස්වැන්නක් දෙන ලෙඩ රෝග සහිත වැල් උදුරා දැමීමට ක්‍රියා නොකිරීම නිසා එම වෛරස් රෝග වගාව පුරා ව්‍යාප්ත වීම නිසා අස්වනු අඩුවීම යනාදී කරුණු ද හේතු වන බවයි.

අක්කර එකක ගම්මිරිස් වගා ඒකකයකින් ලබා ගතහැකි ප්‍රශස්ත අස්වැන්න පිළිබඳව දැනුමක් සහිත ගොවීන් 17% (බදුල්ල) 32% (මාතලේ) දක්වා ප්‍රමාණයක් ඇති අතර ඔවුන් විසින් වගා ඒකකයකින් ලබා ගත හැකි ප්‍රශස්ත අස්වනු ප්‍රමාණය පිළිබඳව අදහස් ඉදිරිපත් කර ඇත. ඒ අනුව වගු අංක 7.7 ඔස්සේ අක්කර එකකින් ලබාගත හැකි ප්‍රශස්ත අස්වැන්න ප්‍රමාණය පිළිබඳ ගොවීන්ගේ අදහස් ඉදිරිපත් කරයි.

වගු අංක 7.7 ගම්මිරිස් අක්කර එකකින් ලබා ගත හැකි ප්‍රශස්ත අස්වැන්න පිළිබඳ ගොවීන්ගේ අදහස්

අපනයන දිස්ත්‍රික්ක	අවම අස්වැන්න ප්‍රමාණය (කි.ග්‍රෑ)	උපරිම අස්වැන්න ප්‍රමාණය (කි.ග්‍රෑ)
මාතලේ	5800	6000
මහනුවර	4700	5200
බදුල්ල	8500	10,000
මොණරාගල	9000	10,000

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත 2015

ඉහත වගු සටහන අනුව සමීක්ෂණයට ලක් කළ ගම්මිරිස් ගොවීන් හට අක්කරයක වගාවකින් ලබාගත හැකි අවම ගම්මිරිස් අස්වැන්න කිලෝ ග්‍රෑම් 4700 (මහනුවර) වන අතර උපරිම අස්වැන්න කිලෝ ග්‍රෑම් 10,000ක් (බදුල්ල හා මොණරාගල) වාර්තා වූ අතර එහි අවම අස්වැනු ප්‍රමාණය වාර්තා වන්නේ මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයෙනි. එහි අවම අස්වැන්න කිලෝ ග්‍රෑම් 4700ක් වන අතර උපරිම අස්වැන්න කිලෝග්‍රෑම් 5200කි. අවමය වන කිලෝ ග්‍රෑම් 9000 සහ උපරිමය වන කිලෝ ග්‍රෑම් 10,000 මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයෙන් වාර්තා විය. ඊට ආසන්න අගයක් බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයෙන් (8500-10,000) වාර්තා වූ අතර මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ එම අගය කිලෝග්‍රෑම් 5800-6000 අතර විය.

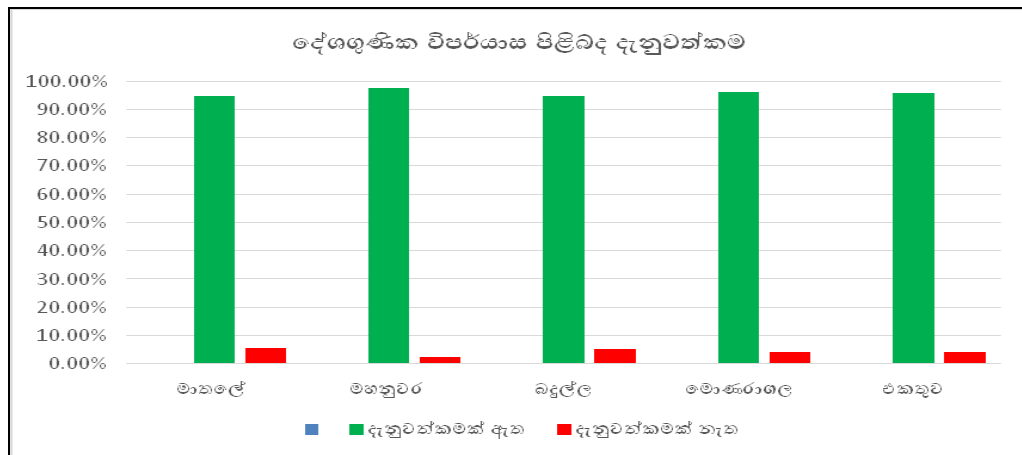
7.1.6 දේශගුණික විපර්යාස ගම්මිරිස් වගාව කෙරෙහි බලපෑම

දේශගුණික සාධක ගම්මිරිස් වගාව කෙරෙහි සෘජු බලපෑමක් සිදුකරන බව ගොවීන්ට අවබෝධවී ඇති බව ඔවුන් සමඟ කළ සාකච්ඡාවලදී පැහැදිලි විය. ගම්මිරිස් යනු කාලීන බෝගයකි. යල මහ යන කන්න දෙකෙහිම අස්වනු ලබාදෙයි. වර්තමානයේ දේශගුණික විපර්යාස ශ්‍රී ලංකාව තුළ සිදුවෙමින් පවතින බව හා එය ගම්මිරිස් වගාවේ අස්වැන්න සඳහා බලපෑමක් සිදුකරන බව ගොවීන් අත්දැකීමෙන් දැන සිටි බව වාර්තා විය. වගු අංක 7.8 හා ප්‍රස්ථාර අංක 7.6මගින් මෙම දේශගුණික විපර්යාස ගම්මිරිස් වගාවට බලපෑම කරන බව ගොවීන් දැනුවත් වී සිටීම පිළිබඳ තොරතුරු හෙළිදරව් කරයි.

වගු අංක 7.8 දේශගුණික විපර්යාස සිදුවීම හා එය ගම්මිරිස් වගාවට බලපෑම

දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ දැනුවත්කම	මාතලේ %	මහනුවර %	බදුල්ල %	මොණරාගල %	එකතුව %
දැනුවත්කමක් ඇත	95	98	95	96	96
දැනුවත්කමක් නැත	05	02	05	04	04

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත 2015

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත 2015

ප්‍රස්ථාර අංක 7.5 දේශගුණික විපර්යාස හා එය ගම්මිරිස් වගාවට බලපෑම

ඉහත වගුව මගින් අනාවරණය කර ඇත්තේ දේශගුණික විපර්යාසයක් මෙම කාල වකවානුව තුළ සිදුවෙමින් පවතින බව සෑම අධ්‍යයන ප්‍රදේශයකම ගොවීන් බහුතර සංඛ්‍යාවක් තුළ වැටහීමක් තිබෙන බවයි.

7.7 පසුගිය වසර තුනෙහි දේශගුණික විපර්යාස ලෙස ගොවීන් අත්දැකූ දේ

වගු අංක 7.9 මගින් පසුගිය වසර 03ක කාලය තුළ කාලගුණික විපර්යාසවල ස්වරූපය පිළිබඳව අධ්‍යයන ප්‍රදේශවල ගොවිමහතුවන් විසින් දැක්වූ අදහස් ඉදිරිපත් කෙරේ.

වගු අංක 7.9 පසුගිය වසර තුනෙහි දේශගුණික විපර්යාස ලෙස ගොවීන් අත්දැකූ දේ

ගොවීන් අත්දැකූ විපර්යාස	දිස්ත්‍රික්කය								
	මාතලේ N-74		මහනුවර N-81		බදුල්ල N-77		මොණරාගල N-75		මුළු සංඛ්‍යාව
	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව
පායන සෘතුවේදී ද වර්ෂාව ලැබීම (අකල්වැසි)	42	57	52	64	48	62	62	83	66
වර්ෂාව අවශ්‍ය සමයේ වර්ෂාව නොලැබීම	46	62	48	59	53	69	56	75	66
මදවැසි අවශ්‍ය සමයේ තදවැසි ලැබීම	53	72	57	70	59	77	54	72	76
හිරු එළිය හොඳින් අවශ්‍ය සමයේ අහස අඳුරින් බරව පැවතීම	61	82	59	73	47	61	53	71	81
වසර පුරා අඛණ්ඩව සුළු වශයෙන් හෝ වර්ෂාව පැවතීම	55	74	57	70	52	68	46	61	68
මුළු එකතුව	257		273		259		271		

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත 2015

ගම්මිරිස් වැලේ මල් හට ගැනීම සඳහා තද හිරු රශ්මියෙන් යුතු කාල පරිච්ඡේදයක් අවශ්‍යවන අතර එම කාලපරිච්ඡේදය අවසානයේ සතුටුදායක වර්ෂාවක් ලැබිය යුතුවේ. එයින් පසු වැලේ දළ හට ගන්නා අතර ඉන්පසු මල් හටගනී. මල්හට ගන්නා සමයේදී මද වර්ෂාපතනයක් පැවතීම සුදුසුය. ඉන්පසු ගම්මිරිස් කරල් හටගන්නා අතර මාස තුනකට පසුව කරල්වල ඇට හොඳින් මේරීමට ලක්වී රත් පාටට හැරෙන අවධියේ අස්වනු නෙළිය හැකිය. එම අවධියේදී යළිත් වර්ෂාව නොමැති හොඳින් හිරු එළිය සහිත කාලගුණ තත්ත්වයක් පැවතිය හොත් නෙලා ගන්නා අස්වනු අවිච්ඡිද්‍යා වේලා ගත හැකිය. මෙවැනි කාලගුණික තත්ත්වයක් පවතින්නේ නම් සාර්ථක ලෙස ගම්මිරිස් ඵලදාව හටගන්නා අතර අස්වනු නෙලා හොඳින් වියළා කළු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය කරගත හැකිවේ. එහෙත් ගොවීන් ප්‍රකාශ කරන්නේ ගතවූ වසර තුනක කාලය තුළ කාලගුණික විපර්යාස අඛණ්ඩව සිදුවී ඇති බවයි.

ඉහත වගුව අනුව ගොවීන් වැඩි පිරිසක් පෙන්වා දෙන්නේ පසුගිය වසර තුන තුළ ඔවුන් අත් දැකූ දේශගුණික වෙනස්කම්හි ස්වරූප යයි. මෙයින් හැඟ වෙන්නේ අනපේක්ෂිත වර්ෂාව සහ අනපේක්ෂිත ඉඩොර කාල ඇතිවීම වගාවේ කොළ, දළ මල් දැඩිහිරු රශ්මියට හා වර්ෂාවට ඔරොත්තු නොදී අකාර්මණ්‍ය වීම නිසා ඇටවලින් පිරුණු හොඳ කරලක් හටගන්නේ නැති බවයි. මේ නිසා වගාවට සිදුවී ඇති හානිය ගොවීන් අත්දැක තිබේ.

7.8 දේශගුණික විපර්යාස අස්වැන්නට කර ඇති අයහපත් බලපෑම

දේශගුණික විපර්යාස නිසා අස්වැන්නට සිදුවී ඇති බලපෑම ගොවීන් විස්තර කර ඇති ආකාරය වගු අංක 7.10 ඔස්සේ ඉදිරිපත් කෙරේ.

වගු අංක 7.10 - දේශගුණික විපර්යාස අස්වැන්නට කර ඇති අයහපත් බලපෑම

අස්වැන්නට සිදුවී ඇති බලපෑම	දිස්ත්‍රික්කය									
	මාතලේ N-74		මහනුවර N-81		බදුල්ල N-77		මොණරාගල N-75		මුළු සංඛ්‍යාව N-307	
	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%
ඇතැම් කන්නවල අස්වනු නොලැබීම	45	61	53	65	33	43	34	45	165	54
ඵලදාව ලැබෙන කාලය වෙනස්වීම හා අකාලයේ ඵලදාව ලැබීම	45	61	40	49	46	60	41	55	172	56
වගාවට අධික ලෙස ලෙඩ රෝග වැළඳීම	48	65	63	78	50	65	10	13	170	55
වසර කීපයකට එක් වසරක පමණක් හොඳ අස්වැන්නක් ලැබීම	34	46	49	60	41	53	37	49	163	53
මුළු එකතුව	70		78		72		70		290	100

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත 2015

ගොවීන් විස්තර කරන අයුරින් දේශගුණික තත්ත්වය නිසි ආකාරයෙන් නොපැවතීම නිසා යල හෝ මහ කන්නවල හෝ කන්න දෙකෙහිම අස්වනු අඩුවීම නිසා සුළු අස්වනු ප්‍රමාණයක්වත් පමණක් තම වගාවේ වලින් නෙළා ගැනීමට හැකිවී තිබේ. මෙවැනි කන්නවල ගොවීන්ගේ ආදායම අධික ලෙස පහළ බැස ඇති හෙයින් ඔවුන්ගේ ආර්ථිකයට තදින් බලපෑමක් සිදුවන බව මහනුවර 25% සිට බදුල්ල 43% දක්වා ගොවීන් විසින් ප්‍රකාශ කරන ලදී.

කාලගුණික වෙනස්වීම් නිසා ගොවීන් විසින් අත්දැක ඇති අනෙක් ප්‍රතිඵලය වී ඇත්තේ අවාරයේදී සුළු වශයෙන් ගම්මිරිස් ඵලදාවක් ලැබීමයි. මෙය ගොවීන්ගේ පක්ෂයෙන් ගත්කළ ඔවුන්ට අමතර ආදායමක් වුවත් මේ හේතු නිසා නියම කන්නයේදී ඔවුන්ට සතුටුදායක අස්වැන්නක් නොලැබියාම ප්‍රධාන ආර්ථික ගැටලුවකි. මෙම තත්ත්වය මහනුවර (49%) සිට මාතලේ (61%) දක්වා ගොවීන් සංඛ්‍යාවක් ප්‍රකාශ කර තිබුණි.

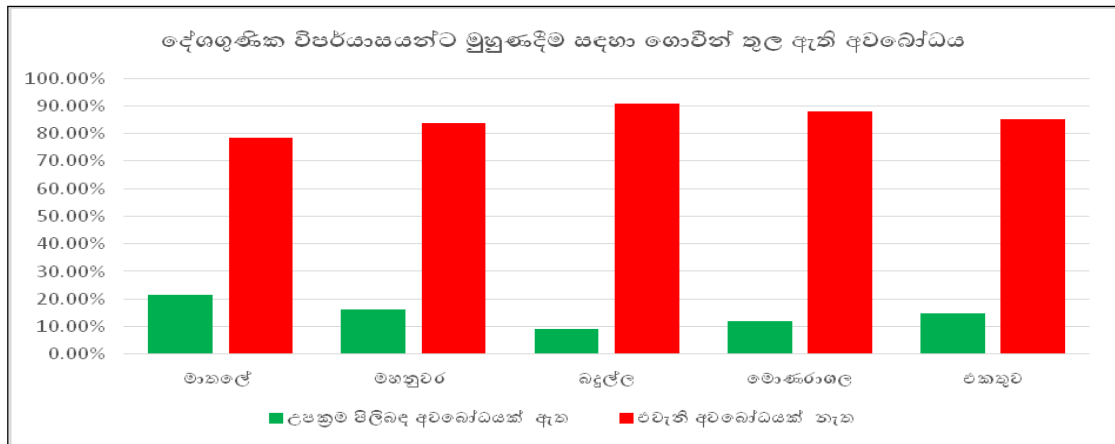
වර්තමානයේදී ගොවීන් අත්දැක ඇති අයහපත්ම ප්‍රතිඵලය ලෙස ඔවුන් හඳුන්වන්නේ වසර තුනකට වැඩි කාලයක සිට ගොවීන්ට සතුටුදායක ගම්මිරිස් අස්වැන්නක් නෙළාගැනීමට නොහැකි වීමයි. මෙම තත්ත්වය මාතලේ සහ මහනුවර (46%) සිට බදුල්ල (53%) ගොවීන් විසින් ප්‍රකාශ කර තිබුණි. ගොවීන්ගේ ආර්ථිකයට දැනෙන අයුරින් ගම්මිරිස් වගාව ඉතා සෘජුවම දේශගුණික විපර්යාසයන්හි අහිතකර බලපෑමට ලක්වී ඇති බව ඉහත වගු අංක 7.10 විශ්ලේෂණය තුළින් පැහැදිලි වෙයි.

මෙම දේශගුණික විපර්යාසය වර්තමානය වන විට සුලබ සංසිද්ධියක් වී ඇති අතර මෙම තත්ත්වය මාතලේ (78%) සිට බදුල්ල (91%) දක්වා ගොවීන්ට සමනය කරගැනීමට ක්‍රියා මාර්ගයක් ගැනීමට හැකියාවක් නොමැතිව සිටි අතර එයට සාර්ථකව මුහුණදීම සඳහා දැනුමක් හෝ වැඩපිළිවෙළක් බහුතරයක් ගොවීන් සතුව නැති බව සමීක්ෂණයේදී අනාවරණය විය. නමුත් ගොවීන් සුළු ප්‍රමාණයක් පමණක් මෙම තත්ත්වයට මුහුණදීම සඳහා විවිධ ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කර තිබූ බව හෙළි විය. මේ පිළිබඳ තත්ත්වය වගු අංක 6.11 හා ප්‍රස්තාර අංක 7.6 මඟින් පැහැදිලි කෙරේ.

වගු අංක 7.11 දේශගුණික විපර්යාසවලින් වන හානියට මුහුණදීම සඳහා ගොවීන්ට ඇති අවබෝධය

ගොවීන් තුළ ඇති අවබෝධය	මාකලේ %	මහනුවර %	බදුල්ල %	මොණරාගල %	එකතුව %
උපක්‍රම පිළිබඳ අවබෝධයක් ඇත	22	16	09	12	15
එවැනි අවබෝධයක් නැත	78	84	91	88	85

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත 2015

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය 2015

ප්‍රස්ථාර අංක 7.6: දේශගුණික විපර්යාසවලින් වන හානියට මුහුණදීම සඳහා ගොවීන්ට ඇති අවබෝධය

දේශගුණික විපර්යාස හමුවේ තම වගාවේ අස්වැන්නට සිදුවන හානිය අවම කර ගැනීම සඳහා සෑම දිස්ත්‍රික්කයකම ගොවීන් අඩු සංඛ්‍යාවක් භාවිතා කර තිබූ උපක්‍රම ගණනාවක් පිළිබඳව සමීක්ෂණයේදී හෙළිදරව් කරගැනීමට හැකි විය. එම උපක්‍රම වගු අංක 7.12 ඔස්සේ ඉදිරිපත් කර ඇත.

වගු අංක 7.12 දේශගුණික විපර්යාසවලින් වගාව සහ අස්වනු ආරක්ෂාකර ගැනීම සඳහා ගොවීන් අනුගමනය කර තිබූ උපක්‍රම

උපක්‍රම	දිස්ත්‍රික්කය								
	මාකලේ N-74		මහනුවර N-81		බදුල්ල N-77		මොණරාගල N-75		එකතුව N-307
	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව
බුබුළු අවදියේ දී අස්වනු නෙළීම	09	12	06	7	04	5	05	7	24
අළුතෙන් පැළ සිටුවීමේදී දේශගුණික බලපෑම් අවම වන ලෙස පැළ සිටුවීම	08	11	05	6	02	3	02	3	17
පොහොර හා දීලීර නාශක යෙදීම	05	7	06	7	03	4	03	4	17
වැල මුල වටවට පොල්ලෙලි අල්ලා වැල මුල තෙතමනය ආරක්ෂා කිරීම	14	5	02	2	-	-	06	8	22
ජල සම්පාදනය කිරීම	12	16	08	10	02	3	04	5	26
දේශගුණය අනුව සෙවන කප්පාදුව	23	31	21	26	09	12	10	14	63
පස සංරක්ෂණය අඛණ්ඩව සිදු කිරීම	09	12	04	5	06	8	05	7	24
අතිරික්ත ජලය බැසයාම සඳහා කාණු කැපීම	16	22	13	16	07	9	06	8	42

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත 2015

බුබුළු අවදියේදීම අස්වනු නෙළා තද අවටෙන් හෝ අඛණ්ඩ වර්ෂාපතනයෙන් අස්වැන්න ආරක්ෂා කර ගැනීම (5%) සිට (12%) දක්වා වූ ගොවි පිරිසක් අනුගමනය කර තිබූ උපක්‍රමයක් විය. මීට අමතරව පොල් වගාව සහිත දිස්ත්‍රික්ක දෙකේ එනම් මාතලේ සහ මොණරාගල ගම්මිරිස් වැල් වට්ට පොල්ලෙලි ඇල්ලීමෙන් සහ වැල් ආසන්නයේ පොල්ලෙලි ඇතිරීමෙන් සහ ඉඩම තුළ පොල් ලෙලි වැටී දැමීමෙන් තෙතමණය සහ උෂ්ණත්වය පාලනය කරගැනීමට උත්සාහ දරා තිබුණි.

අවශ්‍ය අවස්ථාවලදී ජලය සැපයීමත්, දේශගුණය පිළිබඳව විමසිලිමත් වී අතු කප්පාදුව සහ පැළ සිටුවීම යනාදියත් වර්ෂා ජලය අධික ලෙස වගා බිමේ රැඳී තිබීම පාලනය කිරීම සඳහා කානු කපා අතිරික්ත ජලය බැස යාමට සැලැස්වීමෙන් දිලීර ඇතිවී ගම්මිරිස් මුල් කුණුවීම වැළැක්වීමට පියවර ගෙන ඇති බවත් දැනගත හැකි විය. දේශගුණික විපර්යා වල අහිතකර ප්‍රතිඵලවලින් වගාව ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා ඉහත සඳහන් ක්‍රියාමාර්ග සාපේක්ෂව අඩු ගොවීන් සංඛ්‍යාවක් විසින් අනුගමනය කර තිබූ බව හෙළි විය.

08 වන පරිච්ඡේදය අස්වනු නෙළීම හා පසු අස්වනු කාර්යයන්

හැඳින්වීම

ගම්මිරිස් අස්වනු නෙළීම පසු අස්වනු කාර්යයන් හා සම්බන්ධ ක්ෂේත්‍රයේ පැවති තත්ත්වය මෙම පරිච්ඡේදය යටතේ විග්‍රහ කරනු ලබයි.

8.1 ගම්මිරිස් අස්වනු නෙළීම

ගම්මිරිස් අස්වනු නෙළීමේ අවධි දෙකක් පවතින බව ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණයේදී අනාවරණය විය. එනම් ගම්මිරිස් කරලේ ඇට පැසීමට පෙර බුබුළු අවදියේදීම අස්වනු නෙළීම, කරලේ හොඳින් පැසි ඇට කීපයක් ඉදුණු පසුව අස්වනු නෙළීම යනාදී වශයෙනි. මෙලෙස ගොවීන් කොටසක් හෝ මෙසේ බුබුළු අවදියේදී ගම්මිරිස් අස්වනු නෙළීමට හේතුවූ කරුණු කීපයක් ක්ෂේත්‍රයේදී සොයා ගත හැකිවිය.

වගු අංක 8.1 ගම්මිරිස් අස්වනු නෙළන අවධි

අස්වනු නෙළන අවධිය	මාතලේ %	මහනුවර %	බදුල්ල %	මොණරාගල %	එකතුව %
බුබුළු අවධියේදී	09	09	07	05	08
හොඳින් පැසුණු පසු	91	91	93	95	92

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත

ඉහත වගු අංක 8.1 අනුව පෙනීයන්නේ අදාළ සමීක්ෂණ නියැදියේ ගම්මිරිස් ගොවීන් අති බහුතරය තම ගම්මිරිස් අස්වැන්න නෙළා ගන්නේ හොඳින් පැසුණු පසුව බවයි. එය සමස්තයක් වශයෙන් සියයට 92ක් වැනි අතිශය ඉහළ ප්‍රතිශතයකි. මෙහිදී වැඩිම ප්‍රතිශතය සියයට 95ක් ලෙස මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් ගොවීන් විසින් ද සාපේක්ෂව අඩු ප්‍රතිශතය සියයට 91ක් ලෙස මාතලේ සහ මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ ගොවීන් අතර ද දැකිය හැකි අතර බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් ගොවීන් අතර එම ප්‍රතිශතය සියයට 93කි. මෙහිදී සෙසු අංශවලදී මෙන් සැලකිය යුතු විෂමතාවක් දැකිය නොහැකි වීම විශේෂත්වයකි. මේ සමග බුබුළු අවධියේදී ගම්මිරිස් අස්වැන්න නෙළා ගන්නා ගොවීන්ගේ ප්‍රතිශතය සියයට 08ක් පමණ වන අතර එහි ඉහළම ප්‍රතිශතය සියයට 09ක් ලෙස මාතලේ ද සාපේක්ෂව අවම ප්‍රතිශතය සියයට 05ක් ලෙස මොණරාගල ද වාර්තා කර ඇත. මෙහි උපරිමය හා අවමය අතර පරතරය සියයට 04ක් පමණ වේ.

8.1.1 බුබුළු අවදියේදීම අස්වනු නෙළීම

එලෙස බුබුළු අවධියේදී අස්වනු නෙළීමට හේතුවූ කීපයක්ම ගොවීන් විසින් දැක්වූ අතර එය වගු අංක 8.2 ඔස්සේ ඉදිරිපත් කරයි.

වගු අංක 8.2 බුබුළු අවදියේදී ගම්මිරිස් අස්වනු නෙළීමට හේතු

බුබුළු අවදියේදී අස්වනු නෙළීමට හේතු	දිස්ත්‍රික්කය									
	මාතලේ N-74		මහනුවර N-81		බදුල්ල N-77		මොණරාගල N-75		මුළු සංඛ්‍යාව N-307	%
	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	
ඉහළ වෙළඳපළ ඉල්ලුම	32	43	28	35	41	53	45	60	146	48
ගොවීන්ගේ ආකල්ප	34	46	26	32	45	58	42	56	147	48
හොරු කැඩීම	7	9	9	11	11	14	12	16	39	13
දේශගුණික විපර්යාසවලින් ආරක්ෂා කර ගැනීම	8	11	6	7	7	9	8	11	29	9
මුදල් අවශ්‍යතාවය	24	32	30	27	32	42	36	48	122	40
මුළු එකතුව	116		116		155		164		483	

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත 2015

ගම්මිරිස් හොඳින් මෝරා කරල් ඉදිමට මාස 7.5 සිට 8.0 දක්වා කාලයක් ගතවේ. එවිට ගම්මිරිස් ඇටය හොඳින් මෝරා පිටි සහිත වෙයි. එහෙත් ගොවීන්ගෙන් 8%ක් බුබුළු අවදියේදී අස්වනු නෙළන බව වාර්තා වී ඇත.

බුබුළු ගම්මිරිස් සඳහාද වෙළඳපළක් සහ හොඳ මිලක් ඇති අතර එයට හේතුව හොඳින් තෙල් නිස්සාරණය කරගැනීමට බුබුළු ගම්මිරිස්වලින් හැකියාව ඇති බැවිණි. බුබුළු ගම්මිරිස් නෙළන්නේ නම් ඒ සඳහා සුදුසුම වයස ලෙස අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව නිර්දේශ කරන්නේ මාස 5ක් ගතවූ විටය. ඒ අවදියේදී බුබුළු ගම්මිරිස් හොඳ බරකින් යුක්තය. එසේ වුවත් ක්ෂේත්‍රයේදී දක්නට ලැබුණේ ගොවීන් මාස 3.5 සිටම බුබුළු ගම්මිරිස් නෙළන බවයි. මේ අවදියේදී අස්වනු නෙළීම ගොවීන්ට අවාසිදායකය. හේතුව ඇට මෝරා නැති නිසා බර අඩු බැවිණි.

1. බුබුළු ගම්මිරිස් තෙල් නිස්සාරණය කර ගැනීම සඳහා වැඩිපුර භාවිත කරන බැවින් වෙළෙඳපොළේ ඉහළ ඉල්ලුමක් හා මිලක් පවතී.
2. බුබුළු ගම්මිරිස් නෙළීමට හේතු ලෙස ගොවීන් පෙන්වා දුන්නේ බුබුළු අවදියේදී අස්වැන්න නෙළීම නිසා වැලේ ශක්තිය වැය කිරීම සීමාවන නිසා ඊළඟ කන්නයේදී හොඳ එලදාවක් ලැබීමට එය හේතුවන බවයි. මෙම ආකල්පය නිසා වැලට සහනයක් ලබාදීමට බුබුළු ගම්මිරිස් නෙළීමට ගොවීන් පෙළඹී සිටී.
3. ඊළඟ හේතුව ගම්මිරිස් අස්වනු හොරු කැඩීමයි. ගොවියාගේ නිවසට දුර බැහැරින් ගම්මිරිස් වතු පිහිටා ඇති අවස්ථාවලදී ගම්මිරිස් අස්වනු හොරුන් විසින් නෙළා ගැනීම පිළිබඳව අත්දැකීම් ගොවීන්ට පවතී. එම නිසා එවැනි ගොවීන් ගම්මිරිස් පැසීමට පෙර බුබුළු අවදියේදී අස්වනු නෙළීමට පුරුදුවී සිටී.
4. දේශගුණික විපර්යාසවලින් අස්වැන්න ආරක්ෂා කරගැනීම සඳහා බුබුළු අවදියේදී අස්වනු නෙළයි.
5. ගොවීන් විසින් දක්වන ලද අනෙක් හේතුව ගොවීන්ගේ මුදල් අවශ්‍යතාවයයි. ගොවි පවුල්වලට එදිනෙදා ජීවත්වීම සඳහාත් වෙනත් විවිධ අවශ්‍යතාවයන් සඳහාත් මුදල් අවශ්‍යය. එම නිසා ගොවීන් බලාපොරොත්තු තබා ගෙන ඇත්තේ සහ දිගු කාලයක් තිස්සේ පුරුදුවී සිටින්නේ ගම්මිරිස් විකුණා එකවර විශාල මුදලක් ලබාගෙන පවුලේ අවශ්‍යතාවයන් ඉටුකර ගැනීමටය.

ඉහත සඳහන් වගු සටහන අනුව පෙනී යන්නේ බුබුළු අවධියේදී තම ගම්මිරිස් අස්වැන්න නෙළා ගැනීම සඳහා ගම්මිරිස් ගොවීන් හට ප්‍රධාන හේතු 05ක් තිබෙන බවයි. එක් එක් ගොවියා එක් හේතුවක් මත නොව හේතු කිහිපයක් මත බුබුළු අවධියේදී තම ගම්මිරිස් අස්වැන්න නෙළා ගන්නා බව ඉහත වගු සටහන අනුව පැහැදිලි වේ.

එහිදී බුබුළු අවධියේදී තම ගම්මිරිස් අස්වැන්න නෙළා ගැනීම සඳහා ගොවීන් පෙළඹවන සාපේක්ෂව ප්‍රධාන හේතු දෙකක් හඳුනා ගත හැකි අතර ඒ, වෙළෙඳ පොළ ඉල්ලුම සහ ගොවීන්ගේ ආකල්ප වේ. මේ හේතු දෙකේම ප්‍රතිශතය සියයට 48ක් වන අතර එහි පරාසය මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ සියයට 35 සිට මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ සියයට 60 දක්වා පුළුල් පරාසයක විහිදී ඇත.

ගොවීන්ගේ ආකල්ප පිළිබඳ විමසීමේදී මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ සියයට 32 සිට මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ සියයට 56 දක්වා එහි පුළුල් පරස්පරයක් පෙන්නුම් කෙරේ.

මුදල් අවශ්‍යතාව මත බුබුළු අවධියේදීම ගම්මිරිස් අස්වැන්න නෙළා ගන්නා බව කියන ගොවීන්ගේ පොදු ප්‍රතිශතය සියයට 40ක් වන අතර එහි අවම ප්‍රතිශතය සියයට 27 මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ ද, උපරිම ප්‍රතිශතය සියයට 48 මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ ද වේ.

ගම්මිරිස් වගාව හොරුන් විසින් කඩා ගැනීම නිසා තම අස්වැන්න බුබුළු අවධියේම නෙළා ගන්නා බව කියන ගොවීන්ගේ පොදු ප්‍රතිශතය සියයට 13ක් වේ. එහි අවමය සියයට 09ක් ලෙස මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ ද උපරිමය සියයට 16ක් ලෙස මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයෙන් ද වාර්තා විය. මහනුවර සියයට 11ක් සහ බදුල්ල සියයට 14ක් හොරු කැඩීම නිසා බුබුළු අවධියේම ගම්මිරිස් අස්වැන්න නෙළා ගන්නා ගොවීන් හඳුනා ගත හැකිය.

දේශගුණික විපර්යාසවලින් තම අස්වැන්න ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා බුබුළු අවධියේම ගම්මිරිස් අස්වැන්න නෙළා ගන්නා ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ප්‍රතිශතය සියයට 09ක් වන අතර එහි උපරිමය සියයට 11 ලෙස මාතලේ සහ මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කවලින් ද අවම ප්‍රතිශතය සියයට 07 මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයෙන් ද වාර්තා විය.

8.1.2 අස්වනු නෙළීම සඳහා ශ්‍රමය සපයා ගැනීම

ගම්මිරිස් අස්වනු නෙළීම සඳහා ශ්‍රමය සපයා ගැනීම පිළිබඳ විධි ක්‍රම තුනක් පිළිබඳව මෙම ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනයේදී හෙළිදරව් විය. එනම්,

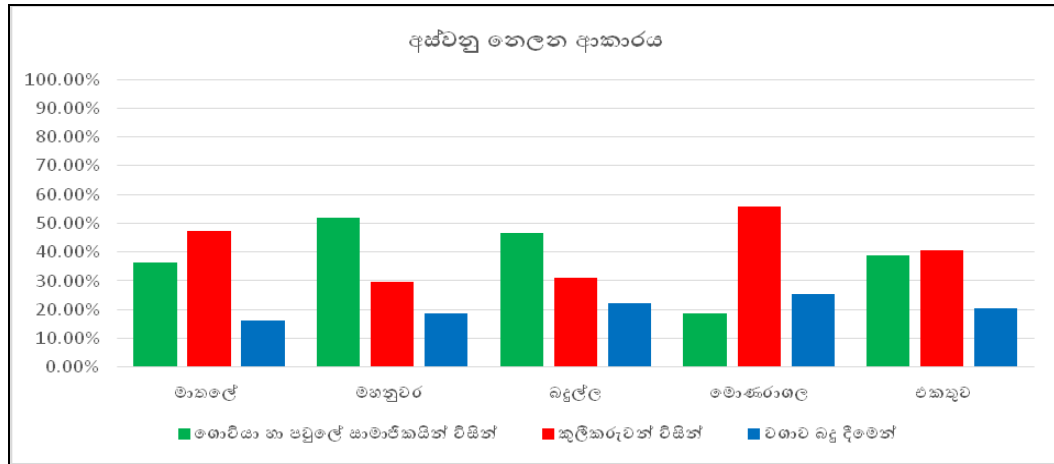
1. වගාකරු හා පවුලේ සාමාජිකයන් විසින්ම ගම්මිරිස් අස්වනු නෙළීම
2. කුලීකරුවන් යොදා අස්වනු නෙළීම
3. අස්වනු නෙළා ගැනීම සඳහා මුළු වගාවම බදු දීම, වශයෙනි.

වගාවේ කුඩා නම් ගොවියාටම අස්වනු නෙළා ගත හැකි නම්, ගොවියා විසින්ම අස්වනු නෙළා ගැනීමට පියවර ගනී. නමුත් වගාවේ විශාල නම්, පවුලේ ශ්‍රමයද සීමාසහිත නම් කුලියට දීම හෝ බද්දට දීමට පියවර ගනී. කුලීකරුවන් යොදවා අස්වනු නෙළීමේදී ගම්මිරිස් කිලෝ එකකට රුපියල් 40ක් කුලිය ගෙවිය යුතුවේ. ඒ අනුව කුලිය වශයෙන්ද විශාල මුදලක් ගෙවීමට ගොවියාට සිදුවේ. ඉන් පසුව වෙලෙන්තේ නම් යළිත් කුලී ගෙවා වෙළීමට සිදුවේ. මේ සඳහා ද විශාල වියදමක් දැරීමට සිදුවේ. අස්වැන්න නෙළාගැනීමට වත්ත බඳු දීම ඊළඟ ක්‍රමය වන අතර එහිදී ගම්මිරිස් වතු බඳුකරුවන් විසින් වත්තේ ඇවිද බලා ඔවුන්ගේ අත්දැකීම් අනුව ගම්මිරිස් කිලෝ මෙතරම් ප්‍රමාණයක් නෙළා ගත හැකි යයි ගණනය කර ඉන්පසු වගාකරු සමඟ සාකච්ඡා කර දෙපාර්ශ්වයේ එකඟතාවය මත මුදල තීරණය කරයි. මේ ක්‍රමය යටතේ වගාකරුට අස්වනු නෙළීම, අස්වනු වියළීම, අස්වනු ගබඩාකිරීම, අලෙවිය සඳහා ප්‍රවාහනය කිරීම, අලෙවි කිරීම යනාදි කාර්යයන් ගණනාවක්ම සිදු නොකර ක්ෂණිකව මුදල් අතට ගැනීමට හැකියාව ලැබේ.

වගු අංක 8.3 අස්වනු නෙළන ආකාරය

අස්වනු නෙළන ආකාරය	මාතලේ %	මහනුවර %	බදුල්ල %	මොණරාගල %	එකතුව %
ගොවියා හා පවුලේ සාමාජිකයින් විසින්	36	52	47	19	39
කුලීකරුවන් විසින්	47	30	31	56	41
වගාව බදු දීමෙන්	16	18	22	25	20

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත 2015

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත 2015

ප්‍රස්තාර අංක 8.1: අස්වනු නෙළන ආකාරය

ඉහත ප්‍රස්තාරය අනුව පෙනී යන්නේ අස්වනු නෙළා ගන්නා ආකාර අතර සැලකිය යුතු වෙනසක් දැකිය නොහැකි බවයි.

ගම්මිරිස් අස්වැන්න නෙළා ගැනීමේදී සාපේක්ෂව වැඩි ප්‍රතිශතයක්, එනම් සියයට 41ක් වැනි පිරිසක් කුලීකරුවන් යොදා අස්වැන්න නෙළා ගන්න අතර එහි අවම ප්‍රතිශතය සියයට 30 මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ ද උපරිමය සියයට 56 මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයෙන් ද වාර්තා විය. එහිදී මාතලේ සියයට 47ක් සහ බදුල්ල සියයට 31ක් නියෝජනය කළේය. මෙහිදී අවම අගය සහ උපරිම අගය අතර සැලකිය යුතු විෂමතාවක් දැකිය හැකිය.

ගොවියා සහ පවුලේ සාමාජිකයින් විසින් ගම්මිරිස් අස්වැන්න නෙළා ගැනීමේ පොදු ප්‍රතිශතය සියයට 39ක් වූ අතර එහි අවම ප්‍රතිශතය සියයට 19 මොණරාගලින් ද උපරිමය සියයට 52 මහනුවරින් ද වාර්තා වූ අතර උපරිම සහ අවම අගය අතර සැලකිය යුතු විෂමතාවක් මෙහිදී හඳුනා ගත හැකිය. ගම්මිරිස් වගාව බදුදීම සම්බන්ධ පොදු ප්‍රතිශතය සියයට 20ක් වන අතර එහි අවමය සියයට 16 මාතලේ දිස්ත්‍රික්කය ද උපරිමය සියයට 25 මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කය ද වාර්තා කළේය.

වගාව බදු දීමේදී සිදුවන්නේ ඉඩම් හිමියා බදුකරුවා අතර මුළු අස්වැන්න සඳහා මිලක් ගිවිස ගැනීම මගින් අස්වැන්න නෙළා ගැනීම සඳහා ඔහු වෙත භාරදීමයි. මෙහිදී ඉඩම් හිමියාට අස්වනු නෙළීම සඳහා කුලියක් ගෙවීමට සිදු නොවේ. නමුත් ගොවීන් සමඟ සාකච්ඡා කිරීමේදී හෙළි වූයේ වගාව බදු දීම වියදම අඩු ලෙහෙසි කාර්යයන් වුවත් ගොවියාට ආර්ථික වශයෙන් සැලකිය යුතු ආදායමක් අහිමි වී යන බවයි. වගාවේ අස්වනු නෙළීම සඳහා බදු දීමට හේතු වශයෙන් ගොවීන් විසින් ප්‍රකාශ කර තිබුණේ පවුලේ වියදම සඳහා මුදල් අවශ්‍ය වීමත් අස්වනු නෙළීමට ප්‍රමාණවත් තරම් ශ්‍රමයක් පවුලේ නොමැතිවීමත්, අස්වනු නෙළීම සඳහා කුලී ගෙවීමට තරම් ආර්ථික ශක්තියක් නොමැතිවීමත් වැනි කරුණු විය. මේනිසා වියදමක් නොමැතිව ස්ථාවර මුදලක් ක්ෂණිකව උපයා ගැනීම සඳහා ගොවීන් විසින් තම වගාව බදුකරුවකු වෙත පැවරීමට පියවර ගෙන තිබුණි.

8.1.3 ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනයේ විවිධ ස්වරූප

ගම්මිරිස් ගොවීන් විසින් වෙළෙඳපොළට ඉදිරිපත් කිරීම ආකාර පහකට කරන බව ක්ෂේත්‍රයේදී නිරීක්ෂණ කිරීමට හැකි විය. එනම්,

1. අමු ගම්මිරිස්
2. බුබුළු අමු ගම්මිරිස්
3. වියළි ගම්මිරිස්
4. බුබුළු වියළි ගම්මිරිස්
5. සුදු ගම්මිරිස් එම ආකාර පහයි.

8.1.3.1 අමු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය

මාස 5ක් ඉක්මවා මෝරන ලද ගම්මිරිස් අස්වනු නෙළා ඒවා වියළන්නේ නැතිව වෙළෙඳපොළට ඉදිරිපත් කිරීම 'අමු ගම්මිරිස්' නිෂ්පාදනය නම් වේ. ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය කිරීමට හැකි විකල්ප තවත් හතරක් තිබියදී අමු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය කිරීමට ගොවි මහතකු තීරණය කරන්නේ ඒ සඳහා හේතු කීපයක්ම පදනම් කරගනිමින් බව සමීක්ෂණයේදී හෙළි විය. එනම්,

1. අස්වනු නෙළන කාලයේ පවතින මිල
2. අස්වනු නෙළන සමයේ දේශගුණය
3. ශ්‍රමිකයන් සොයා ගැනීමේ අපහසුව
4. අධික වියදම
5. හොරුන්ගෙන් වන හානිය
6. මුදල් අවශ්‍යතාවය

එම හේතු පහත සඳහන් වගු අංක 8.4 ඔස්සේ ඉදිරිපත් කිරීමට පුළුවන.

වගු අංක 8.4 අමු ගම්මිරිස් ලෙස අලෙවි කිරීමට හේතු

හේතු	මාතලේ N-74		මහනුවර N-81		බදුල්ල N-77		මොණරාගල N-75	
	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%
අස්වනු නෙළන කාලයේ පවතින මිල	36	49	34	42	38	49	41	55
අස්වනු නෙළන සමයේ දේශගුණය	21	28	31	38	36	47	28	37
ශ්‍රමිකයන් සොයා ගැනීමේ අපහසුව	25	34	28	35	28	36	26	35
අධික වියදම	28	38	30	37	26	34	32	43
හොරුන්ගෙන් වන හානිය	07	09	09	11	11	14	12	16
මුදල් අවශ්‍යතාවය	28	28	32	40	41	53	35	47
එකතුව	66		62		68		47	

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත 2015

ඉහත වගුව අනුව පෙනී යන්නේ අමු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය කිරීම සඳහා හේතුවන කරුණු රැසක් ඇති බවයි. අස්වනු නෙළන අවදියේදී වෙළෙඳපොළේ පවතින මිල අනුව නිෂ්පාදනය කරන්නේ කුමන ගම්මිරිස් ද යන්න

ගොවියා තීරණය කරයි. ඒ අනුව වෙළඳපලේ මිල ඉහළ නම් අමු ගම්මිරිස් ලෙසටම අලෙවි කිරීමට ගොවියා පෙළඹේ. මෙම තත්ත්වය සෑම අධ්‍යයන ප්‍රදේශයකම 42% සිට 55% දක්වා වාර්තා වී තිබේ. අමු ගම්මිරිස් හෝ වියළි ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේදී ගම්මිරිස් වියළා අලෙවි කරනවාද අමු වෙන් අලෙවිකරනවාද යන තීරණය ගැනීමට ගොවීන්ට සිදුවන අතර ඒ සඳහා හේතු කීපයක් බලපායි. ගම්මිරිස් අස්වනු නෙළන අවදියේදී දේශගුණික තත්ත්වය මේ සඳහා ප්‍රබල ලෙස බලපායි. වියළි දේශගුණික තත්ත්වයන් පවතින්නේ නම් ගම්මිරිස් වියළීමට සුදුසු අතර වැසි සහිත දේශගුණික තත්ත්වයක් පවතින්නේ නම් ගම්මිරිස් වියළීමට නොහැකිය. එවැනි කාලවලදී ගම්මිරිස් අමු වෙන් අලෙවිකිරීමට ගොවීන්ට සිදුවේ. දේශගුණය වැසි සහිත නම් හෝ අවිව නොමැති නම් අමු ගම්මිරිස් නිවසේ තබා ගනිමින් හෝ වේළීමට හැකියාවක් නැත. මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ ඇල්කඩුව, වැහිගල යන ප්‍රදේශ බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ ඌවපරණගම, බඹරපාන යන ප්‍රදේශවලට වසරේ වැඩි දින ගණනක් වර්ෂාව ලැබෙන නිසා ගම්මිරිස් වේලා ගැනීමට අනුරාධපුරය, පොළොන්නරුව යනාදී ප්‍රදේශවලට රැගෙන යාමට ඇතැම් ගොවීන් ක්‍රියා කරයි. එය වියදම් අධික කාර්යයකි. එමෙන්ම කුඩා කුඩා ගම්මිරිස් වගාකරුවන් වැඩි ප්‍රමාණයක් සෑම දිස්ත්‍රික්කයකම සිටින අතර ඔවුන්ට ගම්මිරිස් වියළීමට පිට පළාත්වලට ගෙන යාමට හැකියාවක් නැත. එම නිසා 28% සිට 47% දක්වා ගම්මිරිස් ගොවීන් සංඛ්‍යාවක් අදහස් දක්වා ඇත්තේ පවතින දේශගුණය මත ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීම තීරණය කරන බවයි.

අස්වනු නෙළන කාලයේදී අස්වනු නෙළීම් සඳහා ශ්‍රමිකයන්ට ඉහළ ඉල්ලුමක් පවතින අතර එම නිසා ශ්‍රමිකයන් සොයාගැනීම අපහසුය. මෙලෙස අස්වනු වේලා ගැනීම වැනි කාර්යයන් සඳහා ශ්‍රමිකයන් සපයා ගැනීම අපහසුකාර්යයන් වී තිබේ. මේ නිසා 34% සිට 36% දක්වා ගොවීන් පිරිසක් අස්වනු නෙළ විගසම අලෙවි කිරීමට පුරුදු වී සිටිති. ගම්මිරිස් අස්වනු නෙළන සමයේදී ගම්මිරිස් කඩන කුලීකරුවන් විසින් ගම්මිරිස් කිලෝග්‍රෑම් එකක් අස්වනු නෙළීම සඳහා රු. 40.00 ක කුලියක් අය කරති. මේ නිසා ගොවියාට අස්වනු නෙළීමේ කුලිය ගෙවීමට විශාල මුදල් ප්‍රමාණයක් වුවමනා වන අතර එම මුදල් සපයාගැනීම සඳහා අස්වනු නෙළ වහාම අමු වෙන් අලෙවි කිරීම සිදුවේ.

ඒ හැර පවුල්වල විවිධාකාර අවශ්‍යතාවයන් සඳහා මුදල් අවශ්‍ය වන අතර මෙම මුදල් අවශ්‍යතාවය සපුරාගැනීම සඳහා ගොවීන් ගම්මිරිස් අස්වනු නෙළා ක්ෂණිකව අලෙවිකර මුදල් ලබාගැනීමට ක්‍රියාත්මක වෙයි. මෙම ප්‍රදේශවල ගම්මිරිස් ගොවීන්ට එක්වර ලොකු මුදලක් ලබා ගැනීමට හැකි බෝගය ගම්මිරිස්ය. එම නිසා ගොවීන් ගම්මිරිස් වියළන්නේ නොමැතිව අමු වෙන් අලෙවි කරයි. එලෙස අමු වෙන් අලෙවිකර ලොකු මුදලක් ලබාගෙන මාස ගණනාවකට සරිලන තරම් පවුලේ අවශ්‍යතාවයන් සපුරාගැනීමට ගම්මිරිස් ගොවීන් පුරුදුවී සිටින බව ක්ෂේත්‍රයේදී දැන ගැනීමට හැකි විය.

8.1.3.2 සුදු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය

මාස 07 පමණ වැල්වලම මේරීමට ලක්වූ ගම්මිරිස්වල ඇටයේ පොත්ත රතු පැහැයට හැරීමෙන් පසු අස්වනු නෙළා එක්දිනක් ඇල්වතුරෙහි පල්වීමට තබයි. ඉන්පසු දෙවැනි දිනයේ එම ගම්මිරිස් ඇට නැඹිලියේ හෝ කොරහේ අතුල්ලා පොත්ත ඉවත් කරයි. පොත්ත ඉවත්වීමෙන් පසුව ඒවා සුදු ගම්මිරිස් බවට පත්වේ. ඉන්පසුව අවිවේ හොඳින් වියළාගනී. මෙම ගම්මිරිස් ඇට හොඳින් මේරීම නිසා ඇටවල බර හොඳින් පවතින අතර අමු කිලෝ තුනකින් වියළි කිලෝ එකක් යන අනුපාතයකට සුදු ගම්මිරිස් ලෙස වියළා ගැනීමට පුළුවන. වෙළඳපලෙහි සුදු ගම්මිරිස් කිලෝ එකක් රුපියල් 1800 සිට 2350ක මිල පරාසයකට අලෙවි කිරීමට පුළුවන.

නමුත් සුදු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය කරන ගොවීන් සංඛ්‍යාව සාපේක්ෂව අඩු මට්ටමක් බව නිරීක්ෂණය කිරීමට හැකි විය. එලෙස සුදු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය සාපේක්ෂව අඩුවීමට හේතු කීපයක් ක්ෂේත්‍රයේදී හඳුනා ගැනීමට හැකි විය.

1. ගම්මිරිස් ඇටවල පොත්ත රතු වෙන තුරු දිගු කාලයක් බලාසිටීමට සිදුවේ
2. සැකසීමට විශාල ශ්‍රමයක් වැයවීම නිසා
3. හොඳ වියළි කාලගුණයක් නොපැවතීම

4. ශ්‍රමය හා අනෙකුත් වියදම් අධිකවීම හා එයට සරිලන මිලක් නොමැතිකම
5. ගොවීන්ගේ අලසකම
6. ඉතා ඉක්මනින්ම මුදල් ඉපයීමට ගොවීන් දිගුකාලීනව පුරුදුවී සිටීම

වගු අංක 8.5 සුදු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය සඳහා ගොවීන්ගේ නැඹුරුතාවය අඩුවීමට හේතු

හේතුව	දිස්ත්‍රික්කය								එකතුව %
	මාතලේ N-74		මහනුවර N-81		බදුල්ල N-77		මොණරාගල N75		
	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	
ගම්මිරිස් ඇටවල පොත්ත රතු වෙන තුරු දිගු කාලයක් බලාසිටීමට සිදුවේ	46	62	51	63	55	71	45	60	64
සැකසීමට විශාල ශ්‍රමයක් වැයවීම නිසා	48	65	49	60	51	66	42	56	62
හොඳ වියළි කාලගුණයක් නොපැවතීම	45	61	48	59	53	69	52	69	65
ශ්‍රමය හා අනෙකුත් වියදම් අධිකවීම හා එයට සරිලන මිලක් නොමැතිකම	52	70	61	75	49	64	42	56	66
ගොවීන්ගේ අලසකම	42	57	48	59	52	68	48	64	62
ඉතා ඉක්මනින්ම මුදල් ඉපයීමට ගොවීන් දිගුකාලීනව පුරුදුවී සිටීම	57	77	59	73	61	79	55	73	75

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත 2015

සුදු ගම්මිරිස් සැකසීමට ගොවීන් යොමුවීම අඩු ප්‍රවණතාවයක් ගැනීමට හේතු ගණනාවක් ඉහත වගු අංක 8.7 මගින් ඉදිරිපත් කර ඇත.

ඉහත වගු සටහනට අනුව සුදු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය සඳහා ගම්මිරිස් ගොවීන් නැඹුරු නොවීමට හේතු 06ක් දක්වා ඇති අතර ගොවීන් එම හේතු කිහිපය නිසා සුදු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනයට යොමු නොවන බව හඳුනා ගත හැකිය. එම හේතුවල සාපේක්ෂ ප්‍රතිශතය සියයට 62ක අවමයේ සිට සියයට 75ක උපරිම දක්වා පරතර පෙන්නුම් කරයි.

ඒ අනුව වැඩිම ප්‍රතිශතයක් සුදු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනයට යොමු නොවීමට හේතුව ලෙස දක්වා තිබුණේ ‘ඉතා ඉක්මනින් මුදල් ලබා ගැනීමට ඇති අවශ්‍යතාවයි. එහි ප්‍රතිශතය සියයට 75ක් වූ අතර එහි උපරිමය බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ සියයට 79 සිට සාපේක්ෂ අවමය සියයට 73 (මහනුවර සහ මොණරාගල) දක්වා වෙනස් වේ. ශ්‍රමය සහ අනෙකුත් වියදම් අධික වීම සහ එයට සරිලන මිලක් නොමැති වීම නිසා සුදු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනයට අකමැති ප්‍රතිශතය සියයට 66ක් වූ අතර එහි අවමය සියයට 56 මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයෙන් ද උපරිමය සියයට 75 නුවර දිස්ත්‍රික්කයෙන් ද වාර්තා විය. හොඳ වියළි කාලගුණයක් නොපැවතීම නිසා සුදු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනයට යොමු නොවන ප්‍රතිශතය සියයට 65ක් වූ අතර සැකසීමට විශාල ශ්‍රමයක් වැය වීම හා අලසකම සියයට 62ක් විය.

8.1.3.3 කලු (වියළි) ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය

වගු අංක 8.6 කලු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනයේ ව්‍යාප්තිය

නිෂ්පාදන වර්ගය	දිස්ත්‍රික්කය									
	මාතලේ N-74		මහනුවර N-81		බදුල්ල N-77		මොණරාගල N-75		මුළු සංඛ්‍යාව N-307	
	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%
කලු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය	20	27	21	26	21	28	22	29	84	27
අමු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය	46	62	55	68	44	57	40	54	185	60

මූලාශ්‍රය : දත්ත HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ 2015

අස්වනු නෙළීමෙන් පසුව එම අස්වැන්න අවිච්චි දමා හොඳින් වියළීමෙන් කලු ගම්මිරිස් (වියළි) ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය කරයි. නමුත් කලු ගම්මිරිස් යනු වටිනාකම් එකතු කළ නිෂ්පාදනයක් නොවේ.

ඉහත වගු සටහන අනුව ‘කලු ගම්මිරිස්’ නිෂ්පාදනයේ ව්‍යාප්තිය පිළිබඳ නිරීක්ෂණයේදී පැහැදිලි වන්නේ සමස්ත ගම්මිරිස් වගාකරුවන්ගෙන් කලු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනයට යොමුව ඇත්තේ සියයට 27ක් වැනි සාපේක්ෂව අඩු ප්‍රතිශතයක් බවයි. ඒ අනුව කලු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනයේ යෙදෙන වැඩිම ගොවීන් පිරිස සියයට 29ක් ලෙස මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයෙන් වාර්තා වන අතර අඩුම පිරිස සියයට 26ක් ලෙස මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයෙන් වාර්තා වේ.

අමු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය කරන පිරිසේ පොදු ප්‍රතිශතය සියයට 60ක් වන අතර ඔවුන්ගේ උපරිමය සියයට 68ක් ලෙස මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයෙන් ද සාපේක්ෂව අඩු ප්‍රතිශතය සියයට 54ක් ලෙස මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයෙන් ද වාර්තා විය.

8.1.3.4.1 කලු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය සඳහා ගොවීන් යොමු නොවීමට ප්‍රධාන හේතු තුනක් ගම්මිරිස් ගොවීන් විසින් ඉදිරිපත් කර තිබුණි. ඒවා නම්,

1. අස්වැන්න නෙළන කාලයේදී හොඳින් සුර්යාලෝකය සහිත දේශ ගුණයක් නොපැවතීම
2. කම්කරුවන් යෙදවීමට වුවමනා වීම නිසා වියදම අධික වීම
3. පවුලේ ශ්‍රමය නොමැතිකම

කලු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය නොකරන ගොවීන් ඒ සඳහා හේතු වශයෙන් දැක්වූ අදහස් වගු අංක 8.7 හි දක්වා ඇත.

වගුව අංක 8.7 කලු (වියළි) ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය සඳහා ගොවීන් යොමුවීම අඩුවීමට හේතු

ඉදිරිපත් කළ හේතු	දිස්ත්‍රික්කය								එකතුව %
	මාතලේ N-74		මහනුවර N-81		බදුල්ල N-77		මොණරාගල N-75		
	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	
අස්වැන්න නෙළන කාලයේදී හොඳින් සූර්යාලෝකය සහිත දේශ ගුණයක් නොපැවතීම	62	84	68	84	65	84	69	92	86
කම්කරුවන් යෙදවීමට වුවමනා වීම නිසා වියදම අධික වීම	57	77	45	56	47	61	52	69	66
පවුලේ ශ්‍රමය නොමැතිකම	37	50	48	59	45	58	50	67	58
මුළු සංඛ්‍යාව	72		77		71		70		

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත 2015

ඉහත සඳහන් වගු සටහන අනුව කලු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය සඳහා ගම්මිරිස් ගොවීන් යොමු නොවීමට ප්‍රධාන හේතුවල තත්ත්වය හඳුනාගත හැකිය. ඒ අනුව ගොවීන් වැඩිම පිරිසක්, එනම් සියයට 92ක් ප්‍රකාශ කර ඇත්තේ අස්වැන්න නෙළන සමයේ හොඳින් සූර්යාලෝකය සහිත කාලගුණයක් නොපැවතීම නිසා තමන් කලු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනයට යොමු නොවන බවයි. ප්‍රතිශත එකතුව තුළ සියයට 84ක අවමය මහනුවර ද සියයට 92ක උපරිමය මොණරාගල ද නියෝජනය කරයි.

කම්කරුවන් යෙදවීමට වුවමනා නිසා වියදම අධික වීම හේතුවක් වශයෙන් දක්වා ඇති පොදු ප්‍රතිශතය සියයට 66ක් වන අතර එහි උපරිමය සියයට 77ක් ලෙස මාතලේ ද, අවමය සියයට 56ක් ලෙස මහනුවර ද දක්වා ඇත.

පවුලේ ශ්‍රම හිඟය නිසා කලු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනයට යොමු නොවන ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ප්‍රතිශතය සියයට 67ක් වන අතර එහි අවම ප්‍රතිශතය සියයට 50ක් ලෙස මාතලේ දිස්ත්‍රික්කය ද උපරිමය සියයට 67ක් ලෙස මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කය ද නියෝජනය කරයි.

8.1.4 අස්වනු සඳහා අගය එකතු කිරීම

ගම්මිරිස් අස්වනු සඳහා අගය එකතු කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ගවලට එළඹීමෙන් ගොවීන්ට ඉහළ මිලක් ලබාගැනීමට හැකි වන අතර ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේදී ඉහළ මිල ගණන්වලට අලෙවි කිරීමට අවස්ථාව ලැබීම නිසා විදේශ විනිමය වැඩියෙන් ඉපයීමට ඇති ඉඩකඩ පුළුල්වේ.

ගම්මිරිස් සඳහා අගය එකතු කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග කීපයක් පිළිබඳව ක්ෂේත්‍රයේදී හෙළිදරව් විය. එනම්,

1. සුදු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය
2. ගම්මිරිස් කුඩු නිෂ්පාදනය යනාදියයි.

අගය එකතු කිරීමේ නිෂ්පාදන සිදුකිරීම පිළිබඳව ක්ෂේත්‍රයේ පැවති තත්ත්වය වගු අංක 8.8 යටතේ ඉදිරිපත් කරයි.

වගු අංක 8.8 ගම්මිරිස් අගය එකතු කිරීමේ නිෂ්පාදන සිදුකිරීමේ ක්ෂේත්‍රයේ තත්ත්වය

විස්තරය	දිස්ත්‍රික්කය									
			මහනුවර		බදුල්ල		මොණරාගල		එකතුව	
	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%
අගය එකතු කරයි	04	05	03	04	02	03	02	03	11	04
අගය එකතු නොකරයි	70	95	78	96	75	97	73	97	296	96
මුළු එකතුව	74	100	81	100	77	100	75	100	307	100

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත 2015

ඉහත වගුව පැහැදිලිවන්නේ ගම්මිරිස්වල අගය එකතු කිරීමේ කාර්යය සාපේක්ෂව අඩු මට්ටමක පවතින බවයි. එය බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ 03% සිට මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ 05% දක්වා ඉතා අඩු ප්‍රතිශතයක් වාර්තා වන අතර මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ 03%ක් විය.

අගය එකතු කළ නිෂ්පාදන වශයෙන් ක්ෂේත්‍රයේදී හමු වූයේ සුදු ගම්මිරිස් සැකසීම පමණි.

බුබුළු ගම්මිරිස් සඳහා ද කිලෝවකට රුපියල් 150ක අවම මිලේ සිට රුපියල් 225 දක්වා උපරිම මිලක් නියමව ඇති අතර එහි අවම මිල රුපියල් 150 - 225 මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ ද උපරිම මිල රුපියල් 175-225 බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ ද වාර්තා විය.

මෙම මිල ගණන් විමර්ශනය කිරීමේදී පෙනී යන්නේ වියළි ගම්මිරිස් නිෂ්පාදන සඳහා ඉහළ මිලක් ලබා ගත හැකි බවයි. වියළි ගම්මිරිස් කිලෝ එකක් නිෂ්පාදනය කිරීම සඳහා අමු ගම්මිරිස් කිලෝ හතරක් පමණ අවශ්‍ය වේ. ඒ අනුව වියළි ගම්මිරිස් නිපදවීමට දරණ මුදල් සහ ශ්රම වියදම සලකන විට අමු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය වාසිදායක බව ගොවීන්ගේ පිළිගැනීම වෙයි.

8.2 කාබනික ගම්මිරිස් වගාව

පූර්ණ කාබනික මූලධර්ම යටතේ නිෂ්පාදනය කරනු ලබන කෘෂිකාර්මික ද්‍රව්‍ය සම්බන්ධයෙන් පුද්ගලික අංශයේ ව්‍යාපාරයක් කාබනික ආහාර සමාගම නමින් (bio foods pvt Ltd.) මහනුවර ප්‍රදේශයේ ක්‍රියාත්මක වේ.

කාබනික කෘෂිකර්ම ව්‍යාපාරයේ ජාත්‍යන්තර සංවිධානයේ (International Federation of Organic Agriculture Movement IFOAM) සාමාජිකත්වය ලබා සිටින bio foods සමාගම සාධාරණ වෙළඳාම පිළිබඳ සන්නාමලාභී සංවිධානයේ (FLO) ලියාපදිංචි වි සිටී. මේ සංවිධානය විසින් සකස් කරන ලද කුළුබඩු, තේ සහ පොල් නිෂ්පාදන යුරෝපීය රටවලට අපනයනය කරයි. මෙම සමාගම මහනුවර කේන්ද්‍ර කරගනිමින් ක්‍රියාත්මක වන අතර පූර්ණ වශයෙන් කාබනික ආහාර ද්‍රව්‍ය සාධාරණ වෙළඳ සහතිකය යටතේ මිලදී ගැනීමට කාබනික සුළු මධ්‍ය පරිමාණ ගොවි සංවිධාන (small and medium producer groups) සහ ඉතාම කුඩා කාබනික නිෂ්පාදන සංවිධාන Marginalized Organic Producer Association (MOPA) යන සංවිධානය පිහිටුවා තිබේ. මේවා මධ්‍යම හා උච්ච පළාත්වල ක්‍රියාත්මක වේ. (ධර්මරත්න ටී.ඒ. 2015) මෙම සංවිධානයට ගම්මිරිස් සහ වෙනත් කුළුබඩු අලෙවි කළ හැකි අතර සංවිධානය මගින් ක්‍රියාත්මක කර ඇති ව්‍යාප්ති සේවාව මගින් පූර්ණ කාබනික ගොවි පිරිසක් ඇති කරයි.

මෙම අධ්‍යයනයේදී ද මෙම bio food ආයතනයට සම්බන්ධිත කාබනික ගොවීන් සුළු පිරිසක් මෙම දිස්ත්‍රික්ක හතරේම හමුවිය. ඒ පිළිබඳව විස්තර වගු අංක 8.10 ඔස්සේ ඉදිරිපත් කෙරේ.

වගු අංක 8.9 : Bio food ආයතනයට සම්බන්ධිත කාබනික ගොවීන්

ගොවීන්ගේ වර්ගය	දිස්ත්‍රික්කය					ප්‍රතිශතය
	මාතලේ සංඛ්‍යාව	මහනුවර සංඛ්‍යාව	බදුල්ල සංඛ්‍යාව	මොණරාගල සංඛ්‍යාව	මුළු ප්‍රමාණය	
කාබනික වගාව	05	04	06	07	22	07

මූලාශ්‍රය - HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය - 2015

ඉහත සඳහන් වගු සටහන අනුව අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රය තුළ ‘කාබනික’ ගම්මිරිස් වගාවේ නිරතව සිටින ගම්මිරිස් ගොවීන් සංඛ්‍යාව 22ක් වන අතර එහි වැඩිම පිරිස 07ක් ලෙස මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ ද අඩුම පිරිස 04ක් ලෙස මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ ද වගා කටයුතු කරයි.

මෙම ගොවීන් bio food සමාගම වෙත ගම්මිරිස් අලෙවි කරන අතර සාධාරණ වෙළඳාම පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර සංවිධානයේ ප්‍රතිලාභ ලබා ගනී. එහෙත් මෙම ප්‍රදේශවලට සෙසු ගොවීන් මෙම සංවිධානයේ සාමාජිකත්වය ලබා නැත. ඉහළ මිල සහ වෙනත් ප්‍රතිලාභ ලබාගැනීමට සෙසු ගොවීන්ද කැමැත්තක් දක්වන අතර පුර්ණ කාබනික සහතිකය ලබාගැනීමේ සුදුසුකම් සපුරාගැනීමට මෙම ගොවීන්ට හැකිවී නැත. Bio food ආයතනයේ ක්ෂේත්‍ර නිලධාරීන් හිඟය, පුර්ණ කාබනික ගොවිතැන පිළිබඳව සහතිකය ලබාගැනීමට ගොවීන්ට දුෂ්කර වීම එනම් රසායනික පොහොර යෙදීම යාබද වගාවල හෝ පැවතීම අදාළ ගොවියා වුවද මීට පෙර රසායනික පොහොර සුළු වශයෙන් හෝ භාවිතා කර තිබීම යනාදී හේතු මේ සඳහා බලපා තිබේ.

වර්තමානයේ ලෝකය පුරා වස විසෙන් තොර ස්වභාවික ලෙස නිෂ්පාදනය කරන ආහාර ද්‍රව්‍ය සඳහා ඉහළ ඉල්ලුමක් සහ ඉහළ මිලක් ලැබීමේ ප්‍රවණතාවයක් දක්නට ඇත. එම තත්ත්වය මත කාබනික ක්‍රමය යටතේ ගම්මිරිස් වගා කිරීමෙන් ගොවීන්ට ඉහළ ආදායමක් උපයාගත හැකි අතර සාධාරණ වෙළෙඳාම පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර සංවිධානයේ ප්‍රතිලාභ ලබා ගැනීමටද පුළුවන. එම නිසා කාබනික ගම්මිරිස් වගාව ව්‍යාප්ත කිරීම මඟින් ගොවීන්ට ප්‍රතිලාභ අත්වෙනවා මෙන්ම රටටද වැඩි විදේශ විනිමයක් ඉපයීමට අවස්ථාව සැලසේ.

8.3 ගම්මිරිස් අලෙවිකිරීම

අමු ගම්මිරිස්, බුබුළු ගම්මිරිස්, වියළි ගම්මිරිස් හා සුදු ගම්මිරිස් කිලෝ එකක් සඳහා ගොවියාට ලැබුණු මිල ගණන් පහත වගු සටහනින් ඉදිරිපත් කරයි.

වගු අංක 8.10 එක් එක් වර්ගයේ ගම්මිරිස් කිලෝග්‍රෑම් එකක් සඳහා ගොවියාට ලැබුණු මිල ගණන් (2015 වර්ෂය සඳහා)

දිස්ත්‍රික්කය	අමු	බුබුළු	වියළි	සුදු
මාතලේ	300-400	150-225	1200-1300	2000-2350
බදුල්ල	200-250	175-225	950-1250	1850-2300
මොණරාගල	220-240	180-200	950-1300	1800-2350

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත 2015

අධ්‍යයන දිස්ත්‍රික්ක හතරේ 2015 වර්ෂයේ ගම්මිරිස් මිලදී ගැනීමේ මිල ගණන් ඉහත සඳහන් වගු අංක 8.10 මඟින් දක්වයි.

ඉහත සඳහන් වගු සටහන නිරීක්ෂණයේදී පැහැදිලි වන්නේ ගොවීන්ට වඩා වැඩි මිලක් ලබාගත හැකි වන්නේ ‘සුදු ගම්මිරිස්’ නිෂ්පාදනය මඟින් බවයි. එහි කිලෝවක් රුපියල් 1800 සිට 2350 දක්වා පවතින අතර සුදු ගම්මිරිස් සඳහා වැඩිම මිලක් නියමව ඇත්තේ මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේය. එහි රුපියල් 2000-2350

දක්වා වන මිලකි. සාපේක්ෂව අඩුමිල වශයෙන් මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කය සැලකිය හැකි අතර එය රුපියල් 1800-2350 දක්වා වන මිලකි. එහෙත් මෙම ගොවීන් අතර ‘සුදු ගම්මිරිස්’ නිෂ්පාදනය ඉතා අවමය. එමෙන්ම වියළි ගම්මිරිස් සඳහා ද සැලකිය යුතු මිලක් ලබාගත හැකි අතර එය රුපියල් 950 සිට 1300 දක්වා විහිදී තිබේ. වියළි ගම්මිරිස් සඳහා සාපේක්ෂව අවම මිල රුපියල් 950-1250 ලෙස බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයෙන් ද උපරිම මිල 1200-1300 ලෙස මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයෙන් ද වාර්තා විය.

අමු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනයේ දී කිලෝවක් සඳහා රුපියල් 200ක අවම මිලක් සහ රුපියල් 400ක උපරිම මිලක් ලබා ගත හැකි බව ඉහත වගු සටහන නිරීක්ෂණයේදී පැහැදිලි වේ. එහිදී ඉහළම මිලක් වශයෙන් සැලකිය හැකි රුපියල් 300-400 අතර මිලක් මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් සඳහා ද සාපේක්ෂව අවම මිල රුපියල් 200-250 දක්වා බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයෙන් ද වාර්තා විය.

09 වන පරිච්ඡේදය ගම්මිරිස් අලෙවිකරණය

හැඳින්වීම

ගම්මිරිස් අලෙවිය, අලෙවි මාර්ග ගම්මිරිස් වගා කවදුරටත් ව්‍යාප්ත කිරීමේදී බලපා ඇති බාධක මෙම පරිච්ඡේදයේදී සාකච්ඡා කෙරේ.

9.1 ගම්මිරිස් අලෙවිකරණය

යම් භාණ්ඩයක් නිෂ්පාදනය කිරීමෙන් අනතුරුව එම නිෂ්පාදනය පරිභෝගිකයා අතට පත් කිරීමේ ක්‍රියාවලිය “අලෙවිකරණය” වශයෙන් හැඳින්වෙන අතර මේ සඳහා පුද්ගලයන් හෝ ආයතන කිහිපයක් මැදිහත් වේ. ඒ අනුව, ඔවුන් මැදිහත් වන ආකාරය හා ඔවුන් අතර පවත්නා සබඳතාවය දැක්වීම සඳහා අලෙවිකරණ මාර්ග යොදාගනී. විශේෂයෙන්ම, කෘෂි අලෙවිකරණ මාර්ගයක් යනු ගොවිපළේ සිට පාරිභෝගිකයා දක්වා කෘෂි නිෂ්පාදන මෙහෙයවනු ලබන මාර්ගයයි. මෙහි දීර්ඝත්වය එනම්, නිෂ්පාදකයාගේ සිට පාරිභෝගිකයා මෙහෙය වීම කොපමණ අතරමැදියන් සංඛ්‍යාවක් හරහා සිදුවේ ද යන්න තීරණය වීම සඳහා කෘෂි නිෂ්පාදනයේ,

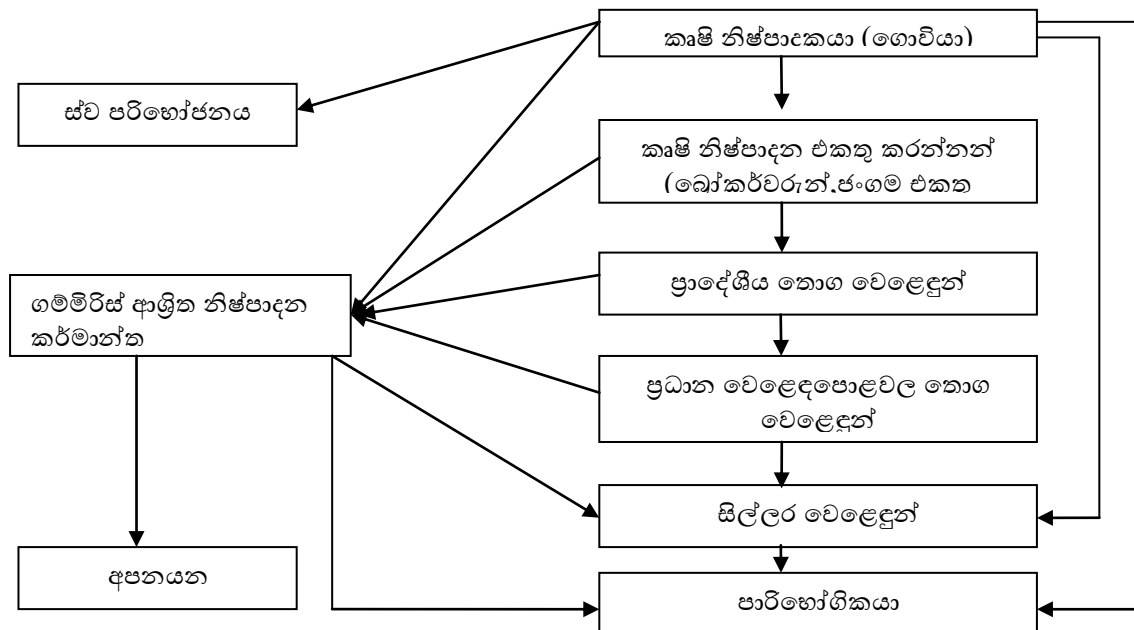
1. වර්ගය හා ප්‍රදේශය
2. නිෂ්පාදිත රට හා කාල වකවානුව
3. වෙනත් සාධක

(කෘෂිකර්මය වාණිජකරණය වීම) යන සාධක බලපානු ලබයි.

ලෝකයේ වෙනත් රටවල සිටින මහා පරිමාණයේ කෘෂි නිෂ්පාදකයන් විසින් අනුගමනය කරන අලෙවිකරණ නාලිකාවලට හාත්පසින් ම වෙනස් වූ ක්‍රමවේදයන් සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල සිටින කුඩා පරිමාණයේ නිෂ්පාදකයන් විසින් අනුගමන කරනු ලබයි. ගම්මිරිස් අලෙවි කරන නාලිකා හතරක් මෙම පර්යේෂණ අධ්‍යයනය තුළින් හෙළි වී ඇත. එම අලෙවිකරණ නාලිකා පහත ආකාරයෙන් ඉදිරිපත් කළ හැකිය.

9.2 ගම්මිරිස් අලෙවි මාර්ග/නාලිකා

රූප සටහන් අංක 9.1 ගම්මිරිස් අලෙවි මාර්ග/නාලිකා

ඉහත නාලිකාව දෙස බැලීමේදී ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය ගොවිපොළේ සිට පාරිභෝගිකයා අතට පත්වන තුරු ගම්මිරිස් වෙළෙඳපොළේ සිටින විවිධ පාර්ශ්වයන් විවිධ ස්වරූපයෙන් ඒ සඳහා මැදිහත් වන බව හෙළි විය. ඔවුන්ගේ මැදිහත්වීම හේතුවෙන් ගම්මිරිස් සඳහා පවතින මිල ගණන් වෙනස්වන ආකාරය ද විමසා බැලිය යුතුවේ.

මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ බිබිල, මැදගම, බඩල්කුඹුර යන ප්‍රාදේශීය නගර ගම්මිරිස් අලෙවිකරණ නාගරික මධ්‍යස්ථාන වේ. එසේම මෙම දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් අලෙවි ප්‍රධාන නගරය වන්නේද බඩල්කුඹුර නගරය වේ.

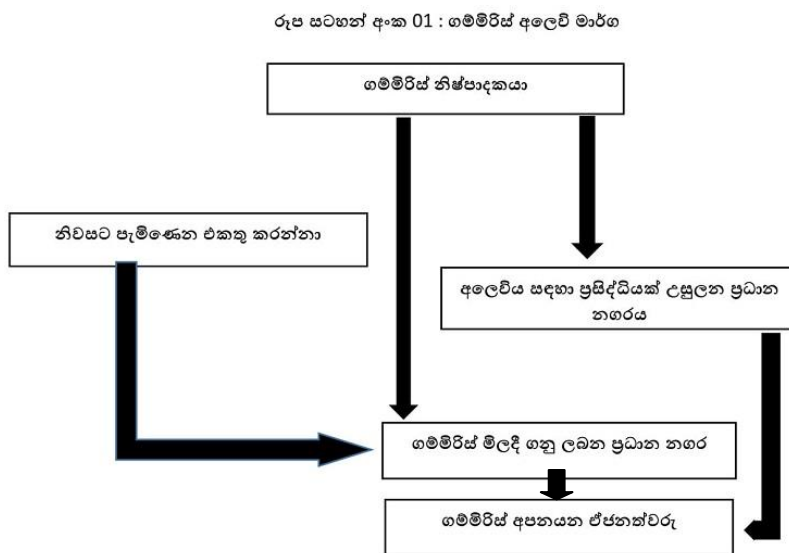
ගම්මිරිස් අලෙවි මාර්ග වශයෙන් හඳුනාගන්නා ලද නිවසට පැමිණ එකතුකරන්නන්, ආසන්නම කඩපොළ, ආසන්නම නගරය, ප්‍රධාන නගරය සහ අවසාන වශයෙන් ගම්මිරිස් අපනයනකරු වශයෙන් වූ මෙම අලෙවි මාර්ගයේ කිසිම ස්ථානයක් ගම්මිරිස් සඳහා අගය එකතුකිරීමක් සිදු නොකරයි. නිෂ්පාදකයා අලෙවි කළ ස්වරූපයෙන්ම අපනයනකරු වෙත ගම්මිරිස් සැපයෙන අතර වෙළඳුන් අතර හුවමාරුවේදී පමණක් ලාභය වශයෙන් මුදලක් අත්පත් කරගනී. කුළුබඩු වෙළෙඳපළ පිළිබඳ විමසා බලන විට පෙනී යන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ ගම්මිරිස් කර්මාන්තය සම්බන්ධයෙන් වූ තරඟකාරී වෙළෙඳපොළක් අතීතයේ සිට මේ දක්වා බිහිවී නැති බවයි.

9.1.3 ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේදී ප්‍රධාන අලෙවි මාර්ග

ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේදී ප්‍රධාන අලෙවි මාර්ග තුනක් හඳුනා ගැනීමට හැකි විය. මෙම අලෙවි මාර්ග වනුයේ,

1. නිවසට පැමිණෙන එකතුකරන්නා
2. ගම්මිරිස් අලෙවිය සඳහා ප්‍රසිද්ධියක් උසුලන ප්‍රාදේශීය නගරය
3. දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රධාන නගරයයි

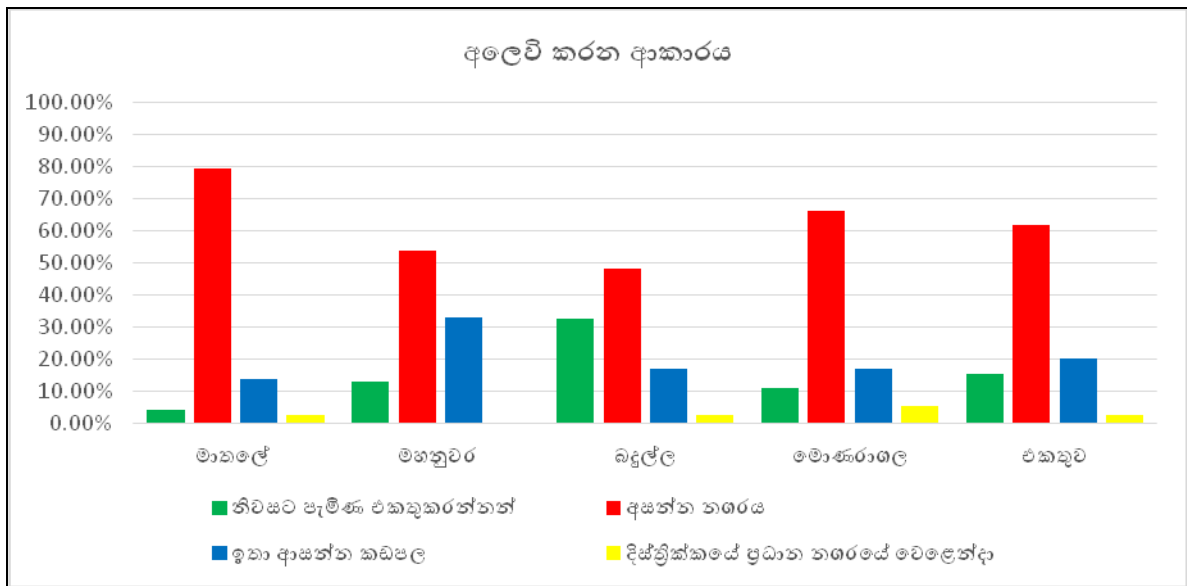
එය පහත සඳහන් රූපසටහන් අංක 9.2 යටතේ නිරූපණය කර ඇත.

වගු අංක 9.1 ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේ මාර්ග

අලෙවි කරන ආකාරය	මාතලේ %	මහනුවර %	බදුල්ල %	මොණරාගල %	එකතුව %
නිවසට පැමිණ එකතුකරන්නන්	04	13	32	11	15
අලෙවිය සඳහා ප්‍රසිද්ධ ප්‍රාදේශීය නගරය	79	54	48	66	62
දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රධාන නගරයේ වෙළෙන්දා	17	33	29	23	23

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත 2015

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත 2015

ප්‍රස්තාර අංක 9.1 - ගම්මිරිස් අලෙවි කිරීමේ මාර්ග

ඉහත සඳහන් වගු සහ ප්‍රස්ථාර සටහන නිරීක්ෂණයේදී පැහැදිලි වන්නේ සමීක්ෂණ ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් වගාකරන ගොවීන් තම නිෂ්පාදන අලෙවිය සඳහා භාවිත කරන ප්‍රධාන අලෙවිකරණ ක්‍රමවේදය වන්නේ 'ගම්මිරිස් අලෙවිය සඳහා ප්‍රසිද්ධ ප්‍රාදේශීය නගරය වෙත ගොස් තම අස්වැන්න අලෙවි කිරීම බවයි. එහි සමස්ත ප්‍රතිශතය සියයට 62ක් වන අතර මාතලේ දිස්ත්‍රික්කය එහි ඉහළම ප්‍රතිශතය වාර්තා කර ඇත්තේ සියයට 79ක් වශයෙනි. පහළම ප්‍රතිශතය සියයට 48ක් ලෙස බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කය නියෝජනය කර ඇත. ගම්මිරිස් අලෙවියේ දෙවැනි අලෙවිකරණ ක්‍රමවේදය වන්නේ දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රධාන නගරයේ වෙළෙන්දාට අලෙවි කිරීම වන අතර එය ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 23කි. එහි ඉහළම ප්‍රතිශතය සියයට 33ක් ලෙස මහනුවරත්, අවම ප්‍රතිශතය සියයට 16ක් ලෙස මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයත් නියෝජනය කරයි.

නිවසටම පැමිණ ගම්මිරිස් එකතු කරන්නන් වෙත ගම්මිරිස් අලෙවි කරන ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ප්‍රතිශතය සියයට 15ක් වන අතර එහි ඉහළම ප්‍රතිශතය සියයට 32ක් ලෙස බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කය ද අවම ප්‍රතිශතය සියයට 04ක් ලෙස මාතලේ දිස්ත්‍රික්කය ද නියෝජනය කරයි.

මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ බිබිල, මැදගම, බඩල්කුඹුර යන ප්‍රාදේශීය නගර ගම්මිරිස් අලෙවිකරණ නාගරික මධ්‍යස්ථාන වේ. එසේම මෙම දිස්ත්‍රික්කයේ ගම්මිරිස් අලෙවි ප්‍රධාන නගරය වන්නේද බඩල්කුඹුර නගරය වේ.

ගම්මිරිස් අලෙවි මාර්ග වශයෙන් හඳුනාගන්නා ලද නිවසට පැමිණ එකතුකරන්නන්, ආසන්නම කඩපොළ, ආසන්නම නගරය, ප්‍රධාන නගරය සහ අවසාන වශයෙන් ගම්මිරිස් අපනයනකරු වශයෙන් වූ මෙම අලෙවි මාර්ගයේ කිසිම ස්ථානයක් ගම්මිරිස් සඳහා අගය එකතුකිරීමක් සිදු නොකරයි. නිෂ්පාදකයා අලෙවි කළ ස්වරූපයෙන්ම අපනයනකරු වෙත ගම්මිරිස් සැපයෙන අතර වෙළඳුන් අතර හුවමාරුවේදී පමණක් ලාභය වශයෙන් මුදලක් අත්පත් කරගනී. කුළුබඩු වෙළෙඳපළ පිළිබඳ විමසා බලන විට පෙනී යන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ ගම්මිරිස් කර්මාන්තය සම්බන්ධයෙන් වූ තරඟකාරී වෙළෙඳපොළක් අතීතයේ සිට මේ දක්වා බිහිවී නැති බවයි. එම නිසා පවත්නා වෙළෙඳපළ ගම්මිරිස් කර්මාන්තයක් වශයෙන් අගයක් එකතු කිරීමේ කාර්යයන් කිසිවක් සිදු නොකරන හුදෙක් එකිනෙක වෙළෙන්දා අතින් අතට හුවමාරුවක් පමණක් සිදුවන බව විමර්ශනය කළ හැකි විය.

ගම්මිරිස් ගොවීන් විසින් නිෂ්පාදනය කරනු ලබන අමු ගම්මිරිස්, කලු ගම්මිරිස්, බුබුළු ගම්මිරිස් යනාදි සියලුම ගම්මිරිස් වර්ග එක් එක් නිෂ්පාදන දිස්ත්‍රික්කවල ප්‍රාදේශීය වෙළෙඳපොළ වෙත අලෙවි කෙරේ. අධ්‍යයන දිස්ත්‍රික්ක හතර ගත් විට මෙම දිස්ත්‍රික්ක හතරේම ගම්මිරිස් අලෙවිය සඳහා සුප්‍රසිද්ධ අලෙවි මධ්‍යස්ථාන ගණනාවක් අතීතයේ සිටම ස්ථාපිත වී ඇත.

මේවායේ කුළුබඩු මිලදී ගැනීම සඳහාම වෙන්වූ වෙළෙඳුන් සමූහයක් ඒකරාශී වී සිටින අතර එක් එක් ප්‍රදේශ අනුව ඉහළ මිලකට අලෙවි කර ගැනීමට මෙම නගරවලදී හැකියාවක් ඇති බව ගම්මිරිස් ගොවීන් විශ්වාස කරන බව සමීක්ෂණයේදී හෙළි විය. එම නිසා මෙම නගර කුළුබඩු අලෙවි මධ්‍යස්ථාන වශයෙන් ප්‍රසිද්ධියට පත්වී ඇත.

එම එක් එක් වෙළෙඳ නගර පහත සඳහන් ආකාරයෙන් දැක්වීමට පුළුවන

වගු අංක 9.2 ගම්මිරිස් අලෙවිකරණ ප්‍රාදේශීය නගර හා ප්‍රධාන නගර

ප්‍රධාන නගරය	අධ්‍යයනය සිදු කළ ගොවි ජන බල ප්‍රදේශ	ගොවිජන බල ප්‍රදේශයේ ගම්මිරිස් අලෙවිකරණ ප්‍රධාන නගරය
මාතලේ	පල්ලේපොළ, හුණුකැටඇළ, පළාපත්වල	පල්ලේපොළ, රත්තොට, කවුඩුපැලැල්ල
මහනුවර	හතරලියද්ද, අම්බාලේ, කලුන්තැන්න	හතරලියද්ද, පිළිමතලාව, තෙල්දෙණිය, උඩුදුම්බර
බදුල්ල	හාලිඇල, බඹරපාන, හල්දුම්මුල්ල	හාලිඇල, ඌවපරණගම, හල්දුම්මුල්ල
මොණරාගල	බිබිල, මැදගම, බඩල්කුඹුර	බිබිල, මැදගම, බඩල්කුඹුර, පස්සර

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත 2015

කුළුබඩු අලෙවිය සඳහා ප්‍රසිද්ධියක් උසුලන ප්‍රධාන හා ප්‍රාදේශීය නගර කිහිපයක් මෙම අධ්‍යයන ප්‍රදේශ තුළ ස්ථාපිත වී ඇත. ඒ අනුව මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ මාතලේ ප්‍රධාන නගරය සහ ඊට අමතරව පල්ලේපොළ සහ රත්තොට නගර, මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ, හතරලියද්ද, පිළිමතලාව, තෙල්දෙණිය සහ උඩුදුම්බර ප්‍රාදේශීය නගර, බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ හාලිඇල, ඌවපරණගම සහ හල්දුම්මුල්ල ප්‍රාදේශීය නගර සහ මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ බිබිල, මැදගම සහ බඩල්කුඹුර යන ප්‍රාදේශීය නගර ගම්මිරිස් ඇතුළු කුළුබඩු අලෙවිය සඳහා ප්‍රසිද්ධියක් උසුලයි.

9.1.4 ගම්මිරිස් වගා අලුතින් ඇරඹීම පිළිබඳ ගොවීන්ගේ ප්‍රතිචාර

ගම්මිරිස් වගාව වර්තමානයේ පවතින තත්ත්වයට වඩා ව්‍යාප්ත කිරීම සඳහා ගොවීන් තුළ කැමැත්තක් පවතින බව අනාවරණය විය.

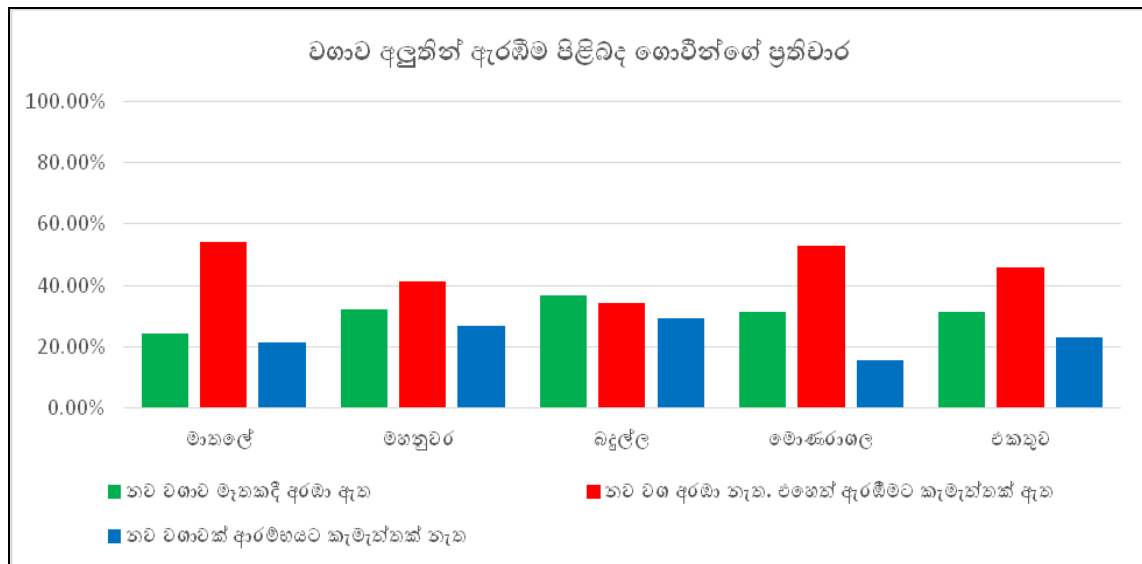
පහත වගු සටහන් අංක 9.3ට අනුව අධ්‍යයන නියැදියේ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගෙන් සියයට 03කගේ වගාවන් වසර 10ට වඩා අඩු වයස් ඒවා වේ. එහි ඉහළම ප්‍රතිශතය සියයට 04ක් ලෙස බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ පවතින අතර මාතලේ සහ මොණරාගල සියයට 03ක් ද මහනුවර සියයට 02ක් ද වශයෙන් පවතී.

නව වගාවන් අරඹා නැත, එහෙත් ඒ සඳහා කැමැත්තෙන් සිටින බව ප්‍රකාශ කළ ප්‍රතිශතය සියයට 77ක් වන අතර එය මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ සියයට 84 සිට බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ සියයට 71 දක්වා ව්‍යාප්තව පවතී. නැවත වගාවක් ආරම්භ කිරීමට කැමැත්තක් නැති ප්‍රතිශතය සියයට 23ක් වන අතර එහි උපරිමය සියයට 29ක් ලෙස බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ ද අවම ප්‍රතිශතය සියයට 16ක් ලෙස මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කය ද නියෝජනය කරයි. වගු අංක 9.3 මඟින් මෙම තත්ත්වය තවදුරටත් පැහැදිලි කරයි.

වගු අංක 9.3 නව වගාවන් ඇරඹීම පිළිබඳ ගොවීන්ගේ ප්‍රතිචාර

ප්‍රතිචාරයේ ස්වභාවය	මාතලේ %	මහනුවර %	බදුල්ල %	මොණරාගල %	එකතුව %
වසර 10ට අඩු වගා පවතී	03	02	04	03	03
නව වග අරඹා නැත. එහෙත් ඇරඹීමට කැමැත්තක් ඇත	79	73	71	84	77
නව වගාවක් ආරම්භයට කැමැත්තක් නැත	21	27	29	16	23

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත 2015

ප්‍රස්තාර අංක 9.2: වගාව අලුතින් ඇරඹීම පිළිබඳ ගොවීන්ගේ ප්‍රතිචාර

මූලාශ්‍රය : HARTI ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත 2015 නමුත් සමස්ත නියැදියේම නව වගා ඇරඹීමට බලපානු ලබන සාධක කීපයක් පිළිබඳව අදහස් ඉදිරිපත් ප්‍රකාශ කරන ලදී. වගු අංක 9.4 මඟින් එම බාධක දක්වනු ලබයි.

වගු අංක 9.4 : ගම්මිරිස් වගා ආරම්භ කිරීම තීරණයවීමට බලපාන මූලික හේතූන්

හඳුනාගත් බාධක	දිස්ත්‍රික්කය								එකතුව %
	මාතලේ N-74		මහනුවර 81 N-		බදුල්ල 77 N-		මොණරාගල N-75		
	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%	
ගම්මිරිස් වගාකිරීමට සුදුසු ඉඩම් නැතිකම හා පවතින ඉඩම් බෙදී යෑමනිසා ඉඩම් හිඟය	68	92.0	71	88.0	70	91	64	85.0	89
ගොවි පවුල්වල සාමාජිකයන් වෙනත් කාර්යවල නියැළීම නිසා පවුලේ ශ්‍රම හිඟය	52	70.0	55	68.0	57	74	54	72.0	71
කුලී ශ්‍රම හිඟය හා ශ්‍රම වියදම අධිකවීම.	56	76.0	63	78.0	68	88	52	69.0	76
දේශගුණික විපර්යාස ගම්මිරිස් වගාවට අහිතකර ලෙස බලපෑම නිසා අස්වනු අඩුවීම නිසා අධෛර්ය පත්වී සිටීම.	10	95.0	73	90.0	75	97	71	95.0	94
මුළු එකතුව	74		81		77		75		

මූලාශ්‍රය HARTI - ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත 2015

වගු සටහන් 9.4 ට අනුව අලුතින් ගම්මිරිස් වගා ඇරඹීම තීරණය කරවන බාධක කීපයක් ඉහත වගුව ආශ්‍රයෙන් දක්වා ඇත.

1. ගම්මිරිස් වගාකිරීමට සුදුසු ඉඩම් නැතිකම හා පවතින ඉඩම් බෙදී යෑමනිසා ඉඩම් හිඟය
2. ගොවි පවුල්වල සාමාජිකයන් වෙනත් කාර්යවල නියැළීම නිසා පවුලේ ශ්‍රම හිඟය
3. කුලී ශ්‍රම හිඟය හා ශ්‍රම වියදම අධිකවීම.
4. දේශගුණික විපර්යාස ගම්මිරිස් වගාවට අහිතකර ලෙස බලපෑම නිසා අස්වනු අඩුවීම නිසා අධෛර්යට පත්වී සිටීම

අධ්‍යයන නියැදිය තුළ ගම්මිරිස් ගොවීන්ට නව වගාවන් ආරම්භ කිරීම තීරණය කරන හේතු කිහිපයක්ම පවතින බව ඉහත වගු සටහන අනුව නිගමනය කළ හැකිය.

ඒ අනුව ගම්මිරිස් වගාකරුවන්ට නව වගා ආරම්භ නොකිරීමට බලපා ඇති ප්‍රධාන හේතු අතර ප්‍රමුඛම හේතුව වශයෙන් දක්වා ඇත්තේ දේශගුණික විපර්යාස ගම්මිරිස් වගාවට අහිතකර ලෙස බලපෑම නිසා අස්වනු අඩුවී අධෛර්යයට පත්වීමය. එය පොදු ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 94ක් වන අතර එහි ඉහළම ප්‍රතිශතය සියයට 97ක් ලෙස බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කය ද සාපේක්ෂව පහළ ප්‍රතිශතය සියයට 90ක් ලෙස මහනුවර දිස්ත්‍රික්කය ද වේ.

ගම්මිරිස් වගා කිරීමට සුදුසු ඉඩම් නොමැතිකම නිසා සහ පවතින ඉඩම් බෙදී යාම නිසා නව වගාවන් ආරම්භ කිරීමට නොහැකි ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ප්‍රතිශතය සියයට 89ක් වන අතර ඔවුන්ගෙන් බහුතරය, එනම් සියයට 92ක් මාතලේ ද අවමය, එනම් සියයට 85ක් මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කය ද නියෝජනය කරයි.

කුලී ශ්‍රමය හා ශ්‍රම වියදම අධික වීම නිසා අලුතින් ගම්මිරිස් වගාවන් ආරම්භ කළ නොහැකි ගොවීන්ගේ ප්‍රතිශතය සියයට 76ක් වන අතර එහි ඉහළම අගය සියයට 88ක් ලෙස බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කය ද අවම අගය සියයට 69 මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කය ද වාර්තා කර ඇත.

අධ්‍යයන නියැදියේ සියයට 71ක් ගොවීන්ට පවුල්වල සාමාජිකයන් වෙනත් කාර්යයන් වල නියැළීම නිසා පවුලේ ශ්‍රම හිඟය බලපා ඇති අතර එහි උපරිමය සියයට 74 බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කය ද සාපේක්ෂව අවම අගය සියයට 68 මහනුවර දිස්ත්‍රික්කය ද නියෝජනය කරයි.

10 වන පරිච්ඡේදය සෞඛ්‍ය ගැනීම, නිගමන සහ නිර්දේශ

10.1 සෞඛ්‍ය ගැනීම

1. ගම්මිරිස් වගාවේ නියැලී සිටි ගොවීන්ගේ බහුතරය (91%) පුරුෂ පක්ෂය වූ අතර එය මාතලේ 89%, මහනුවර 96%ක්, බදුල්ල 86%ක්, මොණරාගල 91%ක් වශයෙන් පැවතුණි.
2. ගම්මිරිස් ගොවීන් වයස් කාණ්ඩ ලෙස වර්ග කළ විට අවුරුදු 25-35 වයස් කාණ්ඩයේ 6%ක්ද, අවුරුදු 36-45 වයස් කාණ්ඩයේ ගොවීන් 15%ද, අවුරුදු 46-65 වයස් කාණ්ඩයේ 59% ද, අවුරුදු 65ට වැඩි ගොවීන් 20% සිටියහ. මේ අනුව බහුතරය අවුරුදු 46-65 වයස් කාණ්ඩය විය.
3. ප්‍රාථමික අධ්‍යාපන මට්ටමේ සිට උපාධි මට්ටම දක්වා අධ්‍යාපන සුදුසුකම් සපුරාගත් පුද්ගලයන් ගම්මිරිස් වගාවේ නියැලී සිටියහ. ප්‍රාථමික අධ්‍යාපන මට්ටමේ 15% ද, ද්විතීක අධ්‍යාපන මට්ටමේ 30%ක් ද, අ.පො.ස (උ.පෙළ) සමත්වූවන් 15%ක් ද උපාධිධාරීන් 5% ක්ද ඒ අතර විය.
4. ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ප්‍රධාන රැකියාව ගම්මිරිස් ඇතුළු අපනයන බෝග වගාව වූ අතර එම ප්‍රමාණය 58%ක් විය. වි හා එළවළු වගාව කම්කරු රැකියා, ස්වයං රැකියා, රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශයේ රැකියා හා ශිල්පීය රැකියා ඉතිරි 42% නියුක්තව ප්‍රධාන සිටි රැකියාව විය.
5. මෙම ගොවීන්ගෙන් 98%කට ද්විතීක රැකියා පැවතී. මේ අතරින් 41%ක අපනයන බෝග වගාව ද්විතීක රැකියාව ලෙස පවත්වාගෙන ගිය අතර සෙසු 59%ක ඒ හා එළවළු වගාව වෙනත් වැවිලි බෝග වන පොල්, රබර් යනාදිය හා වගා ස්වයං රැකියා හා ශිල්පීය රැකියාවල නිරතවී සිටියහ.
6. මෙම ගොවි පවුල්වල සාමාජිකයන් සංඛ්‍යාව දෙදෙනාගේ සිට හත් දෙනෙකු දක්වා සිටි අතර දෙදෙනෙකු පමණක් සිටි පවුල් 15%ක්, තිදෙනෙකු පමණක් 22%ක් හතර දෙනෙකු පමණක් 31%ක් පස් දෙනෙකු පමණක් 20%ක්, හයදෙනෙකු පමණක් 8%ක් හා හත්දෙනෙකු සිටින පවුල් 4%ක් අයත් විය. ගොවීන්ගේ භාර්යාවන්ද 80% සිට 87% දක්වා සිය ස්වාමියා සමඟ ගම්මිරිස් වගාවේම නියැලී සිටියහ.
7. ගොවි පවුල්වල දරුවන්ගෙන් 39%ක් පුරුෂ පක්ෂයේ අය වූ අතර අවුරුදු 18ට අඩු දරුවන් 45% ද අවුරුදු 18-30 අතර 38%ක් ද අවුරුදු 30ට වැඩි 17%ක් ද සිටියහ.
8. ගොවීන්ගේ දරුවන්ගෙන් 28%ක් අ.පො.ස (උ.පෙළ) සමත් 25% අ.පො.ස. (සා.පෙළ), 6%ක් උපාධි අපේක්ෂක හා උපාධිධාරී යන අධ්‍යාපන සුදුසුකම් සපුරා ගෙන තිබුණි. දරුවන්ගෙන් 24%ක් තවමත් පසුවන්නන් හා ද්විතීක අධ්‍යාපන මට්ටමට පසු වන්නන් වූහ.
9. අපනයන කෘෂිකර්ම ව්‍යාප්ති සේවය සම්බන්ධයෙන් 47%ක් ගොවීන් ප්‍රකාශ කර තිබුණේ ව්‍යාප්ති නිලධාරී සමඟ සබඳතාව දුරස්ථ බවයි. අපනයන බෝග වගාව සම්බන්ධයෙන් ව්‍යාප්ති කාර්යයන් සඳහා කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ හා නිෂ්පාදන සහකාරවරයාගේ සහයෝගය ක්ෂේත්‍රයේදී ලබා ගන්නා අතර ඊට අමතරව හදබිම අධිකාරියද ක්ෂේත්‍රයේ පාංශු සංරක්ෂණය හා ගම්මිරිස් වගාව පිළිබඳ ක්ෂේත්‍ර කටයුතු සුළු වශයෙන් සිදු කරයි.
10. ක්ෂේත්‍ර නිලධාරීන් විසින් සංවිධානය කරනු ලැබූ පුහුණු වැඩසටහන් සඳහා සහභාගීවී ඇති ගොවීන්ගේ ප්‍රතිශතය 37%ක් වැනි අඩු ප්‍රමාණයකි. මේ නිසා තාක්ෂණික දැනුම ගොවීන් තුළට

ගලායාමේ දුර්වලතාවයක් දක්නට ඇත. පැවැත්වූ පුහුණු වැඩසටහන් අතුරින් පොහොර භාවිතය, රෝග පළිබෝධ පාලනය, පාංශු සංරක්ෂණය බිම් සැකසීම හා පැළ සිටුවීම යනාදී වැඩසටහන් සඳහා වැඩි ගොවි ජනතාවක් සහභාගී වී සිටි බව හෙළි වී ඇත.

11. පුහුණු වැඩසටහන් සඳහා ගොවීන්ගේ සහභාගීත්වය අඩුවීමට හේතු පහක් හෙළිවූ අතර ඒවා නම් වගාවේ දිගු කලක් නියැලී සිටීම නිසා තමන් දන්නවායයි සිතා සිටීම, වෙනත් ජීවනෝපායයන්හි යෙදී සිටීම නිසා අවකාශයක් නැතිකම, නිවසේ සාමාජිකයන් අඩු නිසා කාර්ය බහුලත්වය සහ පුහුණුව සඳහා නිවසේ සිට දුර යාමට සිදුවීම යනාදියයි.
12. ගම්මිරිස් ගොවීන් සහ ව්‍යාප්ති නිලධාරී කාර්යාලය අතර දුර ප්‍රමාණය සැලකීමේදී ගොවීන්ගෙන් 42%ක් කිලෝමීටර් 1-5 ත් අතර දුරක ජීවත්වන අතර 31%ක් කිලෝමීටර් 5 -10 අතර දුරකද 14%ක් කිලෝමීටර් 10-20% අතර දුර ප්‍රමාණය ද 14%ක් කිලෝමීටර් 20ට වැඩි දුරක 2%ක ද ජීවත් වන බවද හෙළිවී ඇත.
13. ගම්මිරිස් වගාකරුවන්ගෙන් 89%ක් රසායනික පොහොර යෙදීමක් සිදු නොකරන අතර ඒ වෙනුවට ගිනිසිරියා ගසේ අතුකප්පාදුකර වැල මුලට දැමීම සාමාන්‍යයෙන් අනුගමනය කරන ක්‍රමය වී ඇත. මේ ක්‍රමවේදය යටතේ ගොවියා ලබන අස්වැන්න ලාභදායක අස්වැන්නක් සේ සැලකීමට පුරුදු වී ඇත. ගොවීන් විසින් කොළරොඩු දිරාපත්වන පොහොර හා ගොම පොහොර වැල් මුලට දැමීමද කරන බව හෙළිවූ අතර එය 7% ගොවීන් ප්‍රමාණයක් සිදු කර තිබුණි. රසායනික පොහොර සඳහා අධික වියදමක් දැරීමට ගොවීන් සූදානම් නැති අතර පොහොර නැතිව ලබන අස්වැන්න ලාභදායක අස්වැන්නක් සේ ගොවීන් සලකයි. රසායනික පොහොර යෙදූ ගොවීන් එක් එක් දිස්ත්‍රික්කවල ඉතාම සුළු සංඛ්‍යාවක් විය.
14. ගම්මිරිස් වගා බිම්වලින් 17%ක් අධික බැවුම්වලින් 68%ක් මද බැවුම් වලින් පිහිටා ඇත. එම නිසා වගාකරුවන්ගෙන් 67%ක් පාංශු සංරක්ෂණය ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කර තිබුණි. මේ අතුරින් 10%ක් ජීවවැටි 32%ක් ගල්වැටි, 40%ක් කාණු, 18%ක් පොල්ලෙලි හා ලී කඳන් වැනි ප්‍රදේශයෙන්ම සපයාගත් ද්‍රව්‍යවලින් පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රම යොදා තිබුණි. එහෙත් මෙම පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රම අඛණ්ඩව නඩත්තු කළයුතු වුවත් එලෙස කිරීමක් සිදු නොවන බව හෙළි විය. එම නිසා වර්ෂා සමයේදී ගම්මිරිස් ඉඩම්වල මතුපිට සාරවත් පස් තට්ටුව බාදනයට ලක්වන බව අත්දැක ඇතිබවත් එය සැලකිය යුතු සෝදා පාඨවක් බවත් 68%ක් ගොවීන් ප්‍රකාශ කර තිබුණි. නඩත්තුව සඳහා අධික වියදමක් දැරීමට සිදුවීම, පසේ සෝදා පාඨව පිළිබඳව ගොවියාට ප්‍රබල අයුරින් දැනීමක් නැතිකම, ගොවියා කාර්ය බහුල නිසා ඔහුගේ අඩු අවධානය යන කරුණු නිසා ගොවීන් වගා ඉඩම් පාංශු සංරක්ෂණය විධිමත්ව කරගෙන යාම සඳහා අඩු අවධානයක් යොමු කර ඇති බව හෙළි විය.
15. වගා ආධාරකවල අතු කප්පාදුව සැම ගොවීන් විසින්ම සිදුකරන බව හෙළි විය. එහෙත් මෙහි පැවති දුර්වලතාවයක් ලෙස හෙළිවූයේ ගොවීන් නියමිත කාල පරිච්ඡේදය තුළදී අතු නොකැපීම හා ගොවියාට හැකි අවස්ථාවලදී පමණක් අතු කැපීම නිසා එය ඵලදාව වැඩි කරගැනීමට හේතුවක් වී නැති බවයි.
16. රසායනික පොහොර නොයෙදීමට හේතුව වශයෙන් ගොවීන් ඉදිරිපත්කර තිබුණේ පොහොර මිල අධිකවීම එක්වරක් යෙදුවහොත් අඛණ්ඩව යෙදීමට සිදුවීම නිසා විශාල මුදලක් වාර්ෂිකව වැය කිරීමට ගොවියා සූදානම් නැතිකම පොහොර නොයොදා උවද සැලකිය යුතු අස්වැන්නක් ලබා ගත හැකි වීම හා පොහොර ප්‍රවාහන අපහසුතා යනාදියයි.
17. ගොවීන් අතුරින් 57% සිට 74% දක්වා ගොවීන් පිරිසක් ගම්මිරිස් වගාව ආරම්භ කර තිබුණේ තම පෞද්ගලික වියදමිනි.

18. සෑම දිස්ත්‍රික්කයකම 50%ක ගොවීන් පිරිසක් ගම්මිරිස් අක්කර එකක බිමක සිටවිය යුතු පැළ සංඛ්‍යාව පිළිබඳව නිවැරදි අවබෝධයක් ලබා තිබුණේ නැත. ඒ නිසා අක්කර එකක බිමක පැළ 634 සිට 725 දක්වා ප්‍රමාණයක් සිටුවිය හැකිබව ගොවීන් ප්‍රකාශ කර තිබුණි.
19. ගම්මිරිස් ගොවීන් 68%කගේ ඉඩම්වල ඉඩමේ ප්‍රමාණය අනුව නියමිත ගම්මිරිස් පැළ ප්‍රමාණය වගා කර නොතිබුණි. ආරම්භයේදීම පැළ මැරියාම සහ පාළුපැළ නොසිටුවීමත් නඩත්තු නොකිරීම හා පසුව සතුන් විනාශ කිරීම, විවිධ ලෙඩරෝග වැළඳීම, දේශගුණික වෙනස්වීම් යනාදිය නිසා පැළ මැරියාමත් ඒවාට පැළ සිටුවීමත් සිදුනොවීම නිසා නියමිත පැළ ප්‍රමාණය නොතිබුණි.
20. ගම්මිරිස් අලෙවි මාර්ග හතරක් පිළිබඳව හෙළිවූ අතර නිවසට පැමිණ මිලදී ගැනීම, නිවසට ආසන්නතම කඩපොළට, ආසන්නතම නගරයට සහ ප්‍රදේශයේ ප්‍රධානතම නගරය යනු ඒ අලෙවි මාර්ග හතරයි. මේ අතුරින් 62% ගම්මිරිස් අලෙවිය සඳහා ප්‍රසිද්ධ ප්‍රාදේශීය නගරයේ වෙළෙන්දන් වෙත අලෙවි කර තිබුණි. ගම්මිරිස් සඳහා තරඟකාරී හා කායඝ්‍රීකම වෙළඳපළක් නැති අතර භාණ්ඩයට වටිනාකම් එකතුවක් නොවී ගතානුගතික ක්‍රමයටම වෙළෙන්දන් අතින් අතට මාරුවී අපනයන වෙළඳපළ දක්වා ප්‍රවේශවීමත් දක්නට ලැබුණි. ගම්මිරිස් අලෙවි ඒකාධිකාරය පවතින්නේ එක් එක් දිස්ත්‍රික්කවල තොග වෙළෙඳුන් කිහිප දෙනෙකු අතරය.
21. එක් කන්නයකදී අස්වැන්න අලෙවි කිරීමෙන් ලබන ආදායමේ මධ්‍යස්ථ අගය රුපියල් 386,372,00කි.
22. සාධාරණ වෙළඳාම පිළිබඳ සහතිකය හා සම්බන්ධ Bio Food ආයතනය හා සම්බන්ධ වූ පුර්ණ කාබනික ගොවීන් 7% ක් වැනි ඉතා සුළු ප්‍රමාණයක් සිටියහ. පුර්ණ කාබනික තත්ත්වය සහතික කරගැනීම සඳහා සෙසු ගොවීන්හට ඇති බාධා සහ Bio food ආයතනයේ ක්ෂේත්‍ර නිලධාරීන් හිඟය ගොවීන්ට කාබනික වගා ක්‍රමයේ ප්‍රතිලාභ පිළිබඳව අවබෝධයක් නොමැතිකම යන හේතු නිසා කාබනික වගාව ප්‍රවලිතවීම සීමා සහිතවී තිබේ.
23. පැවති ගම්මිරිස් වගාවලින් 39%ක වයස අවුරුදු 16-25 වයස් කාණ්ඩයට අයත් වූ අතර වගාවන්ගෙන් 51%ක් වයස 26ට වැඩි අවුරුදු 40ට අඩු වයස් ප්‍රමාණයේ ඒවා වූ අතර ඉතිරි 10%ක් වයස අවුරුදු 15ට අඩු ඒවා විය.
24. ගම්මිරිස් අලුතින් වගා කරන ලද ගොවීන් 31%ක් සිටි අතර එම වගාවල අවම විශාලත්වය අක්කර 0.25ක් වූ අතර උපරිම විශාලත්වය අක්කර 3.5ක් විය.
25. ගම්මිරිස් වගා ඉඩම්වල විශාලත්වය අක්කර 0.25 සිට අක්කර 05 දක්වා විය. අක්කර 0.5 සිට අක්කර 01ක විශාලත්වයක් සහිත ඉඩම් කැබලි ප්‍රතිශතය 44%ක් විය. අක්කර 1 ත් 2න් අතර විශාලත්වයක් සහිත ඉඩම් 27%ක් අක්කර 2 සිට 5 දක්වා විශාල ඉඩම් කැබලි 25%ක් විය.
26. ගම්මිරිස් වගාවේ ඵලදායිතාවය යන වචනයේ නිවැරදි අර්ථය දැනසිටි ගොවීන්ගේ ප්‍රතිශතය 23%ක් පමණක් වූ අතර ඉතිරි 77%ක් මේ පිළිබඳව නිවැරදි වැටහීමක් නොමැතිව සිටියහ.
27. ගම්මිරිස් වගාවේ ඵලදායිතාවය වෙනස්වීම් සඳහා බලපාන සාධක ලෙස හිතකර දේශගුණික තත්ත්වයන් නොමැතිකම ඉඩම්වල සෝදාපාළුව අවම කරගැනීම සඳහා ඵලදායි ක්‍රියාමාර්ග නොගැනීම, සෙවන කප්පාදුව නිසිකළට ක්‍රමවත් ලෙසට නොකිරීම වෛරස් සහ වෙනත් ලෙඩ රෝගවලට භාජනය වී ඇති ගම්මිරිස් වැල් ගලවා ඉවත් නොකිරීම, රසායනික හෝ කාබනික පොහොර නොයෙදීම යනාදී ක්‍රියාමාර්ග නොගැනීම වැනි ගොවීන්ගේ වගා කළමනාකරණ දුර්වලතා පෙන්නා දිය හැකි බව ක්ෂේත්‍ර නිලධාරීන් සමඟ කළ සාකච්ඡාවලදී අනාවරනය විය.

28. ගම්මිරිස් වගාවට අහිතකර ලෙස බලපාන අයුරින් දේශගුණික විපර්යාස සිදුවන බව ගොවීන්ගෙන් 96%ක් අවබෝධ කරගෙන ඇති අතර එම දේශගුණික විපර්යාස වශයෙන් වර්ෂාව නොමැතිව පැවතිය යුතු වියළි කාලයේදීද වර්ෂාව ලැබීම, වර්ෂාව අවශ්‍ය සමයේ වර්ෂාව නොලැබීම, මද වැසි අවශ්‍ය සමයේ තද වැසි ඇතිවීම, හිරුළුය හොඳින් අවශ්‍ය සමයේ වැහි අඳුරින් අහස බරව තිබීම හා අඛණ්ඩවම සුළු වශයෙන් හෝ වර්ෂාව ලැබීම යන ඒවා ගොවීන්ගේ අත්දැකීම් වේ. මේ නිසා ඵලදාව ලැබෙන කාලය වෙනස්වී අකාලයේද සුළු වශයෙන් ඵලදාව ලැබීම, ඵලදාව ලැබෙන වාරයේදී ඵලදාව අඩුවෙන් ලැබීම යනදිය සිදුවේ. මේ නිසා මෙම දේශගුණික විපර්යාසවලට ගම්මිරිස් වගාව නිතර නිතර ලක්වීම නිසා එම අහිතකර තත්ත්වය ගම්මිරිස් වගාවේ ඵලදායිතාවයට සෘජුවම බලපා ඇත. මේනිසා මෙම දේශගුණික විපර්යාසවලින් ඵල්ල වන අහිතකර විපාකවලින් ගම්මිරිස් වගා බේරා ගැනීම සඳහා බුබුළු අවධියේ අස්වනු නෙළීම, දිලීර නාශකයේදීම, වැල්මුලට පොල්ලෙලි වලින් වැටි ඇල්ලීම, ජල සම්පාදනය, සෙවන කප්පාදුව, පස සංරක්ෂණය, අතිරික්ත ජලය බැස යාමට කානු යෙදීම යනාදී කාර්යයන් සිදුකරන ගොවීන් සීමිත ප්‍රමාණයක් හමුවිය.

29. අස්වනු නෙළීමේ අවධි දෙකක් පවතී. එනම් මහ කන්නය සහ යල කන්නය වශයෙනි. ගම්මිරිස් අස්වනු නෙළීමේදී ගොවීන්ගෙන් 92%ක් ගම්මිරිස් හොඳින් පැසුණු පසුව අස්වනු නෙළන අතර 8%ක් ගොවීන් බුබුළු අවධියේදී අස්වනු නෙළන බව හෙළි විය. බුබුළු ගම්මිරිස් සඳහා හොඳ වෙළඳපල ඉල්ලුමක්ද පවතී. ගොවියාගේ පවුලේ මුදල් අහඹිභතා, හොරු කැඩීම ඊළඟ කන්නයේදී සාර්ථක අස්වනු ලැබෙයැයි විශ්වාස කිරීම යනාදී හේතු නිසා ගම්මිරිස් බුබුළු අවධියේදී අස්වනු නෙළයි.

30. ගම්මිරිස් පසු අස්වනු කාර්යයන් අතර අමු ගම්මිරිස්, කළු ගම්මිරිස්, සුදු ගම්මිරිස් බුබුළු වියළි ගම්මිරිස් හා බුබුළු අමු ගම්මිරිස් ලෙස අලෙවි කරයි. ගම්මිරිස් සැකසුම් කාර්ය හෝ අගය එකතු කිරීම සිදුකර තිබුණේ ගොවීන්ගෙන් 17%ක් පමණි. මෙලෙස අඩු සංඛ්‍යාවක් ගම්මිරිස් සැකසීමේ කර්මාන්තයට යොමුවීමට හේතු වී තිබුණේ ගම්මිරිස් සැකසීමට නම් ගම්මිරිස්වල පොත්ත ඉදෙන තුරු දිගු කාලයක් බලා සිටීමට ගොවීන්ට සිදුවීමෙන් පවුලේ මුදල් අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමේ ගැටලුවලට මුහුණ පෑමට සිදුවීම, සැකසීමට විශාල ශ්‍රමයක් කැපකිරීමට සිදුවීම, කාලගුණික විපර්යාස නිසා හිතකර වියළි කාලගුණයක් නොපැවතීම, සකස් කරන ලද ගම්මිරිස් සඳහා නිෂ්පාදනය ධෛර්යමත්කරන වෙළඳපල මිලක් නොපැවතීම යන කරුණුය.

10.2 නිගමනය :

අපනයන බෝග සංවර්ධනය සඳහා දෙපාර්තමේන්තුවක් පිහිටුවීම හා ඒ මත පදනම්ව ගම්මිරිස් වගාව සඳහා රජයේ සහනාධාර සානුබල ව්‍යාප්ති සේවය, ඉහළ මිල යනාදිය මත වර්තමානය වන විට ගම්මිරිස් වගාව සංවර්ධනය වී ඇති අතර නිෂ්පාදනයද වැඩිවී ඇත. එසේ වුවත් ගම්මිරිස් ගොවීන් බහුතරය මෙම වගාව ආර්ථිකමය වගාවක් වශයෙන් ව්‍යාප්ති සේවය මගින් ලබාදෙන තාක්ෂණික ක්‍රම අනුගමනය කරමින් තිරසාර ලෙස ඉහළ අස්වනු ලබාගනිමින් පවත්වාගෙන යාමේ දුර්වලතා මෙම අධ්‍යයනයෙන් හෙළි විය. ගම්මිරිස් වගා ඉඩම් ඒකකයක නිර්දේශිත පැළ සංඛ්‍යාව නොතිබීම, පාංශු සංරක්ෂණය ක්‍රම යොදා ඉඩම්වල පාංශු පෝෂණය පහළ යා නොදී පවත්වාගෙන යමින් ඉඩම් නිසිලෙස නඩත්තු කිරීමේ දුර්වලතා, රසායනික පොහොර නොයොදා ලැබෙන අස්වැන්න ලබා ගැනීමට පුරුදුවී සිටීම, ආධාරකවල සෙවන කප්පාදුව නිසි කාලපරිච්ඡේදය තුළ සිදුනොකිරීම නිසා වැලට අවශ්‍ය සුර්යාලෝකය නිසි පරිදි ලැබී ආහාර නිෂ්පාදනය කරගැනීමට අවකාශ නොලැබීමෙන් ඵලදායිතාවය අඩුවීම, බුබුළු අවධියේ අස්වනු නෙළීමට ඇතැම් ගොවීන් පුරුදු වී සිටීම යනාදී ලක්ෂණ ගම්මිරිස් නිෂ්පාදන ක්ෂේත්‍රය තුළ පැතිර පවත්නා අයහපත් කෘෂි කළමනාකරණ පිළිවෙත් ලෙස දිස්විය. ගොවීන් එදිනෙදාට ගැලපෙන සේ වගාව සම්බන්ධයෙන් තීරණ ගනිමින් පවත්වා ගෙන යාමක් දක්නට ඇත. දේශගුණික විපර්යාස සිදුවීම අඛණ්ඩව සිදුවන අතර ඒ මගින් අස්වැන්න කෙරේ දැඩි අහිතකර බලපෑමක් සිදුකරන අතර ගොවීන්ට ඒ සඳහා ගත හැකි පිළියම්ද සීමාසහිතය. මේ නිසා ගම්මිරිස් ගොවීන්ට වගාව පිළිබඳව තාක්ෂණික දැනුම පුළුල් ලෙස ලබාදීම තුළින්

දැනුවත් ගොවි ප්‍රජාවක් ඇති කිරීම, ගම්මිරිස් වගාව සම්බන්ධයෙන් අනුගමනය කළයුතු යහපත් කෘෂි පිළිවෙත් අනුගමනය කිරීම ගම්මිරිස් වගාව සංවර්ධනය සඳහා වූ ප්‍රමුඛ කාර්යයක් වී ඇත.

ගම්මිරිස් වගාව යනු ගිනිසිරියා සහ වෙනත් ශාඛවලින් සමන්විත කෘෂි වන වගාවක් සමඟ පවත්වාගෙන යන පරිසර හිතකාමී බෝගයක් වන අතර ග්‍රාමීය ජනතාවට හොඳ ආදායම් හා රැකියා ලබාදෙන ඉහළ ආර්ථිකයක් ඇති කිරීමට හැකියාවක් සහිත බෝගයකි. එසේම මෙරටට විදේශ විනිමය උපයා දෙන අනාගතයේදී ද වැඩි වැඩියෙන් ඉපයීමට හැකි බෝගයක් වේ. නමුත් මේ බෝගය වගාකිරීමේදී වගාවටම අවේනිකවූ තාක්ෂණික වත්පිලිවෙත් විධිමත් පරිදි අනුගමනය කිරීමක් සිදු නොවන බව ගොවීන් බහුතරයක්ගෙන් හෙළි වූ කරුණකි. එම නිසා වගාවේ ඵලදායිතාවය අඩු මට්ටමක පවතී. ශ්‍රී ලංකාවේ ගම්මිරිස් ගොවීන් සඳහා සඵලදායී ව්‍යාප්ති සේවයක් සහතික කිරීම මඟින් තවදුරටත් මෙම වගාව පිළිබඳව ගොවි ජනතාවට ප්‍රවීණතාවයක් ලබාදීමෙන් ගම්මිරිස් වගාවේ ඵලදායිතාවය ඉහළ නංවා හොඳ ආර්ථික වගාවක් බවට පත් කිරීමේ හැකියාවක් ඇත. ගම්මිරිස් ආශ්‍රිත ග්‍රාමීය කර්මාන්ත මඟින් ගම්මිරිස් සඳහා වටිනාකම් එකතුවක් කිරීම මඟින් අපනයන වෙළෙඳපොළේ හොඳ තරඟකාරීත්වයක් ඇති කිරීමටද පුළුවන. එලෙස ක්‍රියාත්මක වීම තුළ ව්‍යවසායක ශ්‍රී ලංකාවක් යන වර්තමාන ආර්ථික තේමාව සාර්ථක කර ගැනීම සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ කුළුබඩු කේෂ්ත්‍රයේ ගම්මිරිස් වගා කේෂ්ත්‍රය මඟින් ඉහළ දායකත්වයක් ලබාදීමේ හැකියාව ඇත.

ගම්මිරිස් අලෙවිකිරීමට සිදුව ඇත්තේ පූර්ණ වශයෙන්ම පෞද්ගලික අංශය විසින් මෙහෙයවනු ලබන අවිධිමත් වෙළෙඳපොළකට වන අතර මෙහි ස්වාභාවයම මිල ගණන් දැඩි ලෙස උච්චාවචනය වීමයි. ගොවියා අමතර මහත්සියක් සහ වැයක් දරා අගය එකතු කළ නිෂ්පාදන සිදුකළද එම අගය එකතු කළ නිෂ්පාදන සඳහා කැපී පෙනෙන ඉහළ මිලකට මිලදී ගැනීමක්ද මෙම අවිධිමත් වෙළෙඳපොළ ක්‍රමය තුළ දක්නට නැත. එම නිසා ගොවීන් එදිනෙදාට ගැළපෙන සේ තීරණ ගනිමින් ගම්මිරිස් වතු බදු දීම, අස්වැන්න කඩා අමුචෙන්ම අලෙවි කිරීම, එසේ නැතහොත් වියළා අලෙවිකිරීම යනාදී ක්‍රියාපිලිවෙත් අනුගමනය කරමින් ගම්මිරිස් වගාවේ නියැලී සිටීම නිසා වගාව හා නිෂ්පාදන ක්‍රමය තුළ තිරසාර බවක් දක්නට නොලැබේ. ගම්මිරිස් ගොවීන් ගම්මිරිස් වගාව පිළිබඳ දැනුමින් සන්නද්ධ කර වගා පිළිවෙත් අනුගමනය කරන ගොවි ප්‍රජාවක් බවට පත් කළ යුතුවේ. වර්ථමානයේ විදේශරටවලින් ගම්මිරිස් ආනයනය කර ශ්‍රී ලංකාවේ නිෂ්පාදිත ගම්මිරිස් ලෙස ප්‍රති අපනයනය කිරීමේ ක්‍රමවේදය වහාම නවත්වා ශ්‍රී ලංකාවේ ගම්මිරිස්වලට පැවති ජාත්‍යන්තර කීර්තිනාමය යලි දිනා ගැනීමට අවශ්‍ය ප්‍රතිපත්තිමය තීරණ වහාම ගෙන දේශීයව ගම්මිරිස් මිල ඉහළ නැංවීමෙන් ගම්මිරිස් වගාවේ කැපී පෙනෙන දියුණුමක් ඇති කිරීමට පුළුවන.

10.3 නිර්දේශ :

අපනයන කෘෂිකර්ම සංවර්ධන ව්‍යාප්ති සේවය පවතින තත්ත්වයට වඩා ශක්තිමත් කරවීමට අදාළව, ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ ආර්ථිකය ශක්තිමත් කිරීමට අදාළව, ගම්මිරිස් වෙළෙඳපොළ විධිමත් හා තරඟකාරී වෙළෙඳපොළක් බවට පත්කිරීම අදාළව ගම්මිරිස් ප්‍රමුඛ අපනයන බෝගවල තිරසාර සංවර්ධනය උදෙසා සකසනු ලබන දැක්මන් සහ ඉලක්කයන් සහිත ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් සඳහා වූ නිර්දේශ ඉදිරිපත් කෙරේ. එසේම බිම් මට්ටමේ කෘෂිකාර්මික නිලධාරීන්ගේ නවීන තාක්ෂණික ක්‍රමවේද පිළිබඳ දැනුම යාවත් කාලීන කිරීමට වැඩපිළිවෙළක් සැකසිය යුතු වේ. ගොවීන් අතුරෙන්ම උනන්දු ගොවීන් තෝරා ඔවුන් මඟින් පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රම මනාසේ අනුගමනය කරමින් ඉහළ ඵලදායිතාවයක් පවත්වාගෙන යන ආදර්ශ වගා ගම් මට්ටමේ බිහිකළ යුතු අතර මෙවැනි ආදර්ශන ආශ්‍රිතව ගොවීන් දැනුවත් කිරීම් කළ යුතු වෙයි. මේ සඳහා කෘෂි ව්‍යාප්ති සේවාව ශක්තිමත් කළ යුතු අතර මුළු රටම ආවරණය වන පරිදි ගම්මිරිස් වගාබිම්වල ඵලදායිතාවය නැංවීමේ කාර්ය ඇතුළත් වැඩපිළිවෙළක් ක්‍රියාවට නැංවීම මඟින් නව ප්‍රබෝධයක් ඇති කළ යුතු වෙයි. එවැනි ගම්මිරිස් වගා නැංවීමේ වැඩපිළිවෙළක් වර්තමානයේ ගම්වල දක්නට නැති අතර ප්‍රදේශවල බහුලවම දැකිය හැක්කේ නඩත්තුවක් නොමැති වගාවන්ය. නඩත්තු කිරීම සම්බන්ධයෙන් වර්තමානයේ ගොවීන් තුළ පවතින ආකාර්යක්ෂම හා අලස මානසික ස්වභාවය ඉවත් කර ගම්බද ගොවියා වගාවේ නඩත්තුව නිසි පරිදි පවත්වා ගෙන යන්නෙකු බවට පත්කිරීමේ කාර්යය අපනයන කෘෂිකර්ම ව්‍යාප්ති සේවය සිය වගකීමක් ලෙස සලකා ඒ සඳහා කැපවීමෙන් කිරීමේ තත්ත්වයට ගොවීන් පරිවර්තනය කිරීමට නිර්දේශ කෙරේ.

අපනයන කෘෂිකර්ම සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ ව්‍යාප්ති සේවය තව දුරටත් ශක්තිමත් කිරීම හා පවතින පුරප්පාඩු පිරවීම මඟින් ව්‍යාප්ත සේවය හා ගොවියා අතර සමීප සබඳතාවය වැඩි කිරීම හා ඒ හරහා ශක්තිමත් ව්‍යාප්ති සේවයකට ගම්මිරිස් ගොවියා තතුකර ගැනීම අවශ්‍ය වී ඇත. ව්‍යාප්ති සේවය මඟින් නිවැරදි තාක්ෂණික ක්‍රම අනුගමනය කිරීමට ගොවීන් පුරුදු කිරීමට හැකිය. මෙම කාර්ය වඩාත් හොඳින් ඉටුකරගැනීම සඳහා ගම්මිරිස් වගාව සඳහා බිම් සැකසීමේ සිට පැළසිටුවීම, වගා නඩත්තුව සහ අස්වනු නෙළීම හා පසු අස්වනු කාර්යයන් ඇතුළු ගම්මිරිස් වගාව සම්බන්ධිත සියලුම කාර්යයන් නියමිත කාල පරිච්ඡේද තුළ ඉටුකරමින් ගම්මිරිස් වගාවේ ඵලදායිතාවය ඉහළ නැංවීම තේමාව කරගත් ඉලක්කගත විශේෂ වැඩසටහනක් ක්‍රියාවට නැංවීම. මෙය ගොවීන් දැනුවත්කිරීමේ, ක්ෂේත්‍ර දින ආදර්ශන යනාදී අපනයන කෘෂිකර්ම ව්‍යාප්ති සේවාව විසින් දැනටමත් භාවිතයට ගන්නා තාක්ෂණික දැනුවත් කිරීම් තව දුරටත් විධිමත්ව ඉහළ ගොවිජන සහභාගීත්වයකින් ක්‍රියාවට නැංවීමට නිර්දේශ කරයි.

අගය එකතු කළ නිෂ්පාදනයන්ට යොමු නොවීමේ වර්තමාන තත්ත්වය වෙනස් කිරීම සඳහා ගම්මිරිස් පසු අස්වනු ක්‍රියාවලිය වැඩි දියුණු කළ යුතුවේ. ගම්මිරිස් අගය එකතු කිරීමේ ක්‍රියාවලිය ප්‍රවර්ධනය කළ යුතු වෙයි. ගම්මිරිස් සැකසුම් එකක පිහිටුවීම, ගම්මිරිස් සැකසුම් කලාප සහිත ගම්මිරිස් වගා ගම්මාන ප්‍රවර්ධනය කිරීම යටතේ ගම්මිරිස් සැකසීම සම්බන්ධ ආදර්ශන මඟින් අස්වනු සැකසීම සඳහා ඉහළ ගොවි ආකර්ශනයක් ලබාගැනීමට ද හැකිය. මේ සඳහා ව්‍යාප්ති සේවය ඔස්සේ ගම්මිරිස් අස්වනු නෙළීම සම්බන්ධයෙන් ගොවීන් දැනුවත් කළ යුතු වෙයි. ගම්මිරිස් අස්වැන්න ලැබී මාස 04 සිට අලෙවි කිරීමට හැකියාව ඇතත් මාස 8, 9 ක් දක්වා හොඳින් කරල් පැසීමට ඉඩ ලබාදී අස්වනු නෙළීමෙන් සැකසූ ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනය කිරීමට හැකි ගම්මිරිස් නෙළාගැනීමට ගොවීන්ගේ දැනුවත්භාවය වැඩිදියුණු කිරීම හා ගොවීන් ආකල්පමය වෙනසක් කිරීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට නිර්දේශ කෙරේ.

ගොවීන්ට පසු අස්වනු තාක්ෂණය පිළිබඳ ඉතා අඩු අවබෝධයක් ඇති බව ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණයේදී හෙළිවීම නිසා ඔවුන් වියදම් අඩු ශ්‍රමය අඩු, ලෙහෙසි ක්‍රම හා ඉක්මණින් ආදායම් ඉපයීම වැනි මානසිකත්වයට අනුව පසු අස්වනු තාක්ෂණයේදී තීරණගත ලබයි. ඒ අනුව ඔවුන් බුබුළු ගම්මිරිස් නෙළීම, ගම්මිරිස් වතු බදුදීම අමුචෙන් අලෙවි කිරීම, ඇට ලොකු පොඩි ලෙස ශ්‍රේණි නොකිරීම, ගබඩා නොකිරීම, වියළි ගම්මිරිස් සකස් නොකිරීම, දේශීය හා පැණිඋර් ප්‍රභේද වෙන් වෙන්ව අලෙවි නොකිරීම, වැලි සහ වෙනත් අපද්‍රව්‍යද සමඟ අලෙවි කිරීම. අගය එකතු කළ නිෂ්පාදන වශයෙන් සුදු ගම්මිරිස් නිෂ්පාදනයට යොමු නොවීම් ලෙහෙසි හා අවිධිමත් ක්‍රියාමාර්ග යනාදී වැරදි ක්‍රියාමාර්ගවල නිරත වන බව ක්ෂේත්‍රයේදී දැකගත හැකි විය. ආකල්පමය වෙනසකට ගොවියා භාවිතා කිරීමට අවශ්‍ය ප්‍රායෝගික ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට නිර්දේශ කෙරේ.

කාලගුණික විපර්යාස නිසා වර්ෂාව අධිකවීම, ශ්‍රමිකයන් සොයාගැනීමේ ගැටලු හා වියදම් අධිකවීම, ගොවි පවුලේ මුදල් අවශ්‍යතාවයන් වැඩිවීම යනාදී හේතු කාරණා රැසක් නිසා මෙම තත්ත්වයට ගොවීන් පත්වී ඇති බව ද හෙළි විය. එසේ වුවත් ගොවීන් පසු අස්වනු තාක්ෂණය පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම මඟින් මෙම වැරදි පිළිවෙත්වලින් ගොවීන් මුදා ගැනීමට පුළුවන් කම ලැබේ. මේ සඳහා ගොවීන්ට මෙම එක් එක් පසු අස්වනු ක්‍රියාකාරකම් නිසා සිදුවන වාසි සහ අවාසි ගණනය කර එයින් සිදුවන ආර්ථික පාඩුව වෙසෙසා දැක්විය යුතුවේ. උදාහරණ ලෙස 2017 වර්ෂයේදී මාතලේ ගම්මිරිස් වෙළඳපොළේ අමු ගම්මිරිස් කිලෝවක මිල රු.300.00කි. වියළි ගම්මිරිස් කිලෝවක මිල රු.1200.00කි. සුදු ගම්මිරිස් කිලෝවක මිල රු.2500.00කි. වියළි ගම්මිරිස් සැකසීම වාසිදායක අතර සුදු ගම්මිරිස් සැකසීම වඩාත්ම වාසි සහගතය. මෙම තත්ත්වයට පත්වීමට ගොවියාට ප්‍රායෝගිකව අපහසුනම් තම අස්වැන්නෙන් කොටසක් හෝ සැකසීමට උත්සාහ කළ යුතු බව ඔවුන්ට එන්නු ගැන්වීම වැදගත් වේ.

ගම්මිරිස් ගොවීන්ට පසු අස්වනු තාක්ෂණය පිළිබඳ පුළුල් අවබෝධයක් ව්‍යාප්ත සේවය හරහා ලබාදීමට නිර්දේශ කෙරේ. මේ යටතේ පැණිඋර් සහ දේශීය ප්‍රභේද දෙක මිශ්‍ර වනසේ අස්වනු නෙළීමෙන් වළකා වෙනස් වෙනස් ගම්මිරිස් ප්‍රභේද වෙන වෙනම අලෙවි කිරීම (පැණිඋර් ප්‍රභේදය සඳහා වෙළෙඳපොළෙහි අඩු ඉල්ලුමක් ඇති බව වෙළෙඳුන් පවසයි.) එකම ගම්මිරිස් වර්ගයේ වුවද ලොකු ඇට, පොඩි ඇට ශ්‍රේණි කිරීමේ උපකරණයක් භාවිතයෙන් ශ්‍රේණිවලට වෙන්කර එක් එක් වර්ග වෙන වෙනම වෙළෙඳපොළට සැපයීම අවශ්‍ය වේ. වැලි සහ වෙනත් අපද්‍රව්‍ය ඉවත්කර පිරිසිදු ගම්මිරිස් පමණක් අලෙවි කිරීමට ගොවීන් උනන්දු කිරීම. අපනයන වෙළෙඳපොළේ කාබනික ගම්මිරිස් සඳහා ඉහළ මිලක් මෙන්ම ඉල්ලුමක්ද වර්තමානයේ පවතින නිසා ගොවීන් කාබනික වගා සහතිකය යටතේ කාබනික නිෂ්පාදන ප්‍රවර්ධනයට

යොමු කිරීම. වර්තමානයේ ගම්මිරිස් ගොවීන්ගේ බහුතරය තම වගාවට රසායනික පොහොර යොදන්නේ නැති නිසා කාබනික වගාව ප්‍රවර්ධනය කිරීම පහසු කාර්යයක්ද හෙයින් කාබනික වගාවේ ප්‍රවර්ධන කිරීමට නිර්දේශ කෙරේ.

ගම්මිරිස් අගය එකතු කිරීම හා සැකසුම් කර්මාන්තය ප්‍රවර්ධනය කිරීමට නිර්දේශ කෙරේ. සමීක්ෂණයට අනුව වයස අවුරුදු 25-35 වයස් කාණ්ඩයේ ගොවීන් 6%ක් හා අවුරුදු 36-45 වයස් කාණ්ඩයේ ගොවීන් 15%ක් ගම්මිරිස් වගාවේ නියැලී සිටි බව හෙළිවී ඇත. අඩු වයස් කාණ්ඩවලට අයත් මෙම පුද්ගලයන් සහ ගොවි කාන්තාවන් පුහුණුව හා දැනුවත් කිරීම් තුළින් ගම්මිරිස් සැකසුම් කර්මාන්තයේ යෙදවීමට හැකියාව ඇත. සුදු ගම්මිරිස් සැකසීම ගම්මිරිස් කුඩු සැකසීම, ගම්මිරිස් තෙල් සැකසීම, යනාදී ගම්මිරිස් දේශීය පරිභෝජනයට අවශ්‍ය ආකාරයේ සැකසීම් සහ විදේශීය වෙළඳපළ අධ්‍යයනය කර එයට ගැළපෙන ආකාරයෙන් ගම්මිරිස් සැකසීම ප්‍රවර්ධනය කිරීමට පුළුවන. ව්‍යාප්ති සේවය මගින් මේ සඳහා අවශ්‍ය තාක්ෂණික පුහුණුව ලබාදෙන අතර අවශ්‍ය උපකරණ වියළීමට අවශ්‍ය උපකරණ ශ්‍රේණි කිරීමට අවශ්‍ය උපකරණ, අපද්‍රව්‍ය ඉවත් කිරීමට අවශ්‍ය උපකරණ යනාදී ගම්මිරිස් කර්මාන්තයක් සඳහා අවශ්‍ය යන්ත්‍රෝපකරණ පහසු මිල ගණන්වලට සැපයීම මගින් ගම්මිරිස් වගාවේ නියැලී සිටින තරුණ ගොවීන් මේ සඳහා යොමු කළ හැකිය.

සම්ප්‍රදායි අවිධිමත් කතිප්‍රාධිකාරී අලෙවි ක්‍රමවේදයන් පැවතීම හේතුවෙන් ගම්මිරිස් සඳහා සාධාරණ මිලක් නොලැබීම. ගම්මිරිස් වගා කරන ප්‍රධාන දිස්ත්‍රික්කවල ගම්මිරිස් මිලදී ගැනීමේ එදිනෙදා මිල තොරතුරු ගොවීන් වෙත කඩිනමින් ලබාදීම නිර්දේශ කෙරේ. ගම්මිරිස් වගාකරන දිස්ත්‍රික්කවල වෙළෙඳපොළවල එදිනෙදා ගම්මිරිස් මිලදී ගන්නා මිල ගණන් (වාරයේ සහ අවාරයේ) අමු වියළි, බුබුළු අමු, වියළි, සුදු ගම්මිරිස් යනුවෙන් ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල බහුලව කරන නිෂ්පාදනවල මිල ගණන් දෛනිකව එකතු කිරීමේ වැඩපිළිවෙළක් ප්‍රධාන දිස්ත්‍රික්කවල ඇති කිරීම. එලෙස එකතු කරන මිල ගණන් ගම්මිරිස් ගොවීන් වෙත ලබාදීම සහ ශ්‍රව්‍ය දෘෂ්‍ය මාධ්‍ය හරහා ගම්මිරිස් වෙළෙඳපළ තොරතුරු (තොග මිල, සිල්ලර මිල ප්‍රදර්ශනය කිරීම) එම මිල ගණන් මත අලෙවිය හෝ ගබඩා කිරීම පිළිබඳ තීරණ ගැනීමට පහසු කරවීම, අපනයන කෘෂි ව්‍යාප්ති නිලධාරීන් සඳහා අලෙවිකරණ ව්‍යාප්ති Marketing Extension පුහුණුව හෙ.කො.ගො.ප.පු. ආයතනය මගින් ලබාදීම. විධිමත් අලෙවිකරණ ක්‍රමවේදයක් ස්ථාපනය කිරීම වර්තමානයේ සාම්ප්‍රදායික ආකාරයට කරගෙන යනු ලබන ගම්මිරිස් මිලදී ගැනීමේ ක්‍රමවේදය වර්තමානයට වඩා සංවර්ධනය කර වෙළෙඳපොළ තරඟකාරීත්වය වැඩි කිරීම හා විධිමත් කිරීම නිර්දේශ කෙරේ.

වසුන්යෙදීම මතුපිට වල් උදළු නොගා පස නිරාවරණය නොකිරීම, පොල්ලෙලි වැටි ගල්වැටි සහ පරිසරයෙන් සපයාගත හැකි ද්‍රව්‍ය යොදාගනිමින් පසසෝදා පාළුව අවම කිරීම මගින් පසේ පෝෂණ තත්ත්වය සංරක්ෂණය කරගැනීමට ගොවීන් දැනුවත් කිරීම හා උනන්දු කිරීම, ගම්මිරිස් වගාවේම පාංශු පෝෂණය වර්ධනය කිරීම තුළින් ඵලදායිතාවය ඉහළ නංවා ගත හැකි බව ගොවීන්ට ඒත්තුගන්වා ඒ සඳහා ගොවීන් උනන්දු කිරීම, ඊට අමතරව වියළි තත්ත්වයන්ට මුහුණදීම සඳහා ක්ෂුද්‍ර ජල සම්පාදන ක්‍රම වන බිංදු ජල සම්පාදනය විසිරුම් ජල සම්පාදන ක්‍රම වැනි නවීන ජල සැපයුම් ක්‍රම මගින් වියළි කාලවලදී වගාවේම තෙතමනය සංරක්ෂණය කිරීමට පියවර ගැනීම සඳහා ක්ෂුද්‍ර ජල සම්පාදන කට්ටල් පහසුමිලට ගොවීන්ට ලබාගැනීමට පහසුකම් සැලසීම.

ඊට අමතරව ගම්මිරිස් වෙළඳපළ විධිමත් කිරීමේ වැඩසටහනක් අරඹා එම අංශය සඳහා පහසුකම් සැපයීම මගින් විදේශීය වෙළඳපළේ ඉල්ලුමට සරිලන සේ ගම්මිරිස් සැකසුම් කර්මාන්තය පවත්වා ගෙන යාමට සුදුසු වන සේ වෙළඳපළ සංවර්ධනය සමඟ සැකසුම් කර්මාන්තයද සමගාමීව සිදුකිරීම සඳහා වෙළෙඳපොළ තුළ වෙනස්කම් ඇති කිරීමට නිර්දේශ කරයි. වර්තමානයේ වෙළඳුන් කීපදෙනෙකු විසින් අවිධිමත් හා අකාර්යක්ෂම අකාරයෙන් පාලනය කරනු ලබන ගම්මිරිස් වෙළඳපළ නවීකරණය කර වෙළඳුන් වැඩි කර තරඟකාරීත්වය වැඩි කර සැකසුම් කර්මාන්තය ද ඒ හා සමගාමීව කිරීම සංවර්ධනය කිරීම මෙහි බලාපොරොත්තුවයි.

අයහපත් දේශගුණික බලපෑම අඛණ්ඩව සිදුවෙමින් පවතින තත්ත්වයක් බැවින් මේ සඳහා මුහුණ දිය හැකි අයුරින් ගොවීන්ට අවබෝධය ලබාදී ක්ෂේත්‍රය සුදානම් කළ යුතුවේ. දිගු කාලීන ඉඩෝර තත්ත්ව වලට මුහුණදීම සඳහා ක්ෂේත්‍රයේ තෙතමනය ආරක්ෂා කරගැනීමේ උපාය මාර්ග ඇති කිරීම සඳහා ජලය එකතු

කරගත හැකි පරිදි කුට්ටි කානු කැපීම, ජලය රැස්කර තබා ගැනීම සඳහා පොකුණු, පතස් යනාදිය ඉදිකළ යුතුවේ. ඉඩමේ පස නිරාවරණය වීමට ඉඩනොදී තණකොළ ඉතිරිවන සේ වෙනත් වල් පදුරු කැනී ගා දැමීම පමණක් කළ යුතුවේ. බිංදු ජල, විසිරුම් ජල වැනි ක්ෂුද්‍ර ජල සම්පාදන ක්‍රම ඇති කර ගැනීමට ගොවීන්ට හැකියාවක් ඇත්නම් එයද ඉතා වැදගත්ය. මීට අමතරව ගම්මිරිස් වගා ක්ෂේත්‍රය තුළ කෙසෙල්, පුවක් වැනි වෙනත් බෝග වගාකර පරිසරය වියළී යාමට ඉඩ නොදී පවත්වා ගෙන යාමේ වැදගත්කම ගොවීන්ට අවබෝධ කරවීමට නිර්දේශ කෙරේ.

දේශගුණ විපර්යාස වලට මුහුණදීම සඳහා අවශ්‍ය භෞතික පරිසරය සකස් කිරීම. දේශගුණික විපර්යාස අධ්‍යයනය සිදුවීම හා වර්ෂාව අඩුවීම මත භූමිය වියළීමත් අධික වර්ෂාපතනය නිසා දැඩි ලෙස පාංශුබාදනය සිදුවීමත් පාලනය කිරීම සඳහා දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ මනා වැටහීමක් ගම්මිරිස් ගොවීන්ට ලබාදිය යුතුවේ. ඒ අනුව දේශගුණික විපර්යාසවලට සාර්ථකව මුහුණ දීම සඳහා සුදුසු වනසේ ඉඩම් සකස් කිරීමට ගොවීන් උනන්දු කරවීම මේ කාර්යයේදී සමෝච්ච රේඛා කාණු, පස්වැටි, ගල්වැටි, අගල් යනාදිය ඉදිකිරීම මගින් වර්ෂාවෙන් ලැබෙන ජලය රඳවා ගැනීම තුළින් භූගත ජලමට්ටම පෝෂණය කිරීමට ගොවීන් පෙළඹවීම. පසේ තෙතමනය ආරක්ෂාකිරීම සඳහා අවටින් සපයාගත හැකි කොළ රොඩු, පොල්අතු, පොල්ලෙලි යනාදිය යොදාගැනීමට පෙළඹවීම. කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍ය හා පොහොර නොමැති කාබනික නිෂ්පාදන සඳහා ලෝක ඉල්ලුම වර්ධනය වන හෙයින් ඉහළ මිලක් ලබාගැනීම සඳහා පූර්ණ කාබනික වගාවට ගොවීන් වැඩි පිරිසක් යොමු කිරීම. අවශ්‍ය දැනුවත් කිරීම් අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සිදුකිරීම පෞද්ගලික අංශයේ කාබනික නිෂ්පාදන ආයතනවලද අනුග්‍රහය මත කාබනික ගම්මිරිස් වගාව ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා සුදුසුකම් සපුරණ කාබනික ගොවීන්ට කාබනික නිෂ්පාදන සහතිකය ලබාදී කාබනික වෙළඳපළ වෙත යොමු කිරීම.

ඉඩම් හා පාංශු තත්ත්වය සතුටුදායක ලෙස දියුණුකරන ගංවතුර නියඟය සහ වෙනත් ආපදාවන්, අහිතකර දේශගුණික තත්ත්ව, දේශගුණික වෙනස්වීම්වලට අනුගතවීම සඳහා හැකියාවන් ශක්තිමත් කරන පරිසර පද්ධතිය හොඳින් පවත්වා ගෙන යාමට සහාය වන නිෂ්පාදනය ඵලදායීතාවය වැඩි කරන කෘෂිකාර්මික කටයුතු යථාවත් කරන තිරසාර නිෂ්පාදන ක්‍රමයක් සහතික කිරීම සඳහා දැනුම ගම්මිරිස් ගොවීන්ට ලබාදීම මගින් දේශගුණික විපර්යාසවලින් ඵල්ලවන අහිතකර ප්‍රතිඵලයන් අවම කර ගැනීමට අවශ්‍ය පසුබිම සැකසීම.

ගම්මිරිස් වගාවේ අඩු ඵලදායීතාවය සහිත වර්තමාන තත්ත්වය වෙනස් කිරීම සඳහා ගම්මිරිස් වගාවේ ඵලදායීතාවය ඉහළ නැංවීමේ ක්‍රියාමාර්ග ගතයුතුය. මෙම කාර්යයේදී පොහොර හා කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතය සඳහා ගොවීන් පෙළඹ වීමට ක්‍රියාකිරීම, ගොවියාට මිලදී ගැනීමට පහසු ආකාරයට ගම්මිරිස් පොහොර වල මිල අවම මට්ටමක පවත්වාගෙන යා යුතුවේ. අධික මිල ගණන් යටතේ ගොවීන් පොහොර යෙදීමට පෙළඹෙන්නේ නැති බව ක්ෂේත්‍ර තොරතුරුවලදී හෙළි විය. ඊට අමතරව කාබනික පොහොර නිෂ්පාදනය සඳහා ගොවීන් උනන්දු කරවිය යුතුවේ. කාබනික පොහොර ලබාගැනීම සඳහා අවශ්‍ය අමු ද්‍රව්‍ය සපයා ගැනීමේ පියවරක් වශයෙන් ගම්මිරිස් ගොවීන් සත්වපාලනය (කිරිගව, එළු සහ කුකුල් පාලනය) සඳහා යොමු කිරීම අවශ්‍ය වේ. මේ සඳහා කැමැත්තක් දක්වන ගොවීන් ගම්වල සිටින අතර එවැනි පුද්ගලයන් සඳහා පහසු මිල ගණන් යටතේ ගොවීන්ට අවශ්‍ය සත්ව පැටවු ලබාදීම සිදුකළ යුතුවේ. සත්ව අපද්‍රව්‍ය මුලද්‍රව්‍යක් ලෙස යොදාගනිමින් කාබනික පොහොර සකස් කර ගම්මිරිස් වගාව සඳහා යෙදීමෙන් ගම්මිරිස් ඉඩම්වල පසේ පෝෂණ තත්ත්වය ඉහළ නැංවීමට පුළුවන. එමගින් ඵලදායීතාවය වැඩිකර ගත හැකිය. එසේ ගම්මිරිස් වගා ඉඩම්වල පාංශු පෝෂක පරික්ෂාව සිදුකර ගැනීම සඳහා ද පහසුකම් සැලසීම හා ඒ සඳහා ගොවීන් උනන්දු කළ යුතුවේ. පසේ පෝෂණ තත්ත්වය පහළ යාමට ප්‍රබල හේතුවක් වන සෝදා පාළු වලක්වා මතුපිට පස ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා ප්‍රදේශවලට ආවේණික වන ආකාරයට පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රම වෙත ගොවීන් යොමු කළ යුතු වෙයි. පාංශු සංරක්ෂණ මානසිකත්වය ගොවියා තුළ ඇති කරවිය යුතුවේ. මේ සඳහා ගොවියා පොළඹවාලන සාධකයක් වශයෙන් පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රම සඳහා දිරිගැන්වීමේ දිමනාවක් ගොවීන්ට ලබාදීම සුදුසුය. කානු, ගල්වැටි, පස්වැටි, ජීව වැටි යනාදි සුලභ ක්‍රමවේද මෙන්ම පොල්ලෙලි, කෙසෙල් කොට සහ වෙනත් ප්‍රදේශයට ආවේනික ද්‍රව්‍ය ආශ්‍රිතව ඉඩම්වල සෝදා පාළු මර්ධනය වන ආකාරයට වැටි ඉදිකිරීම ගම්මිරිස් වැල් වටාද මෙවැනි දෑ යොදා ගනිමින් වැටි ඉදිකිරීම මගින් පාංශු බාදනයේ සිසුතාවය පාලනය කර පසේ පෝෂණය ආරක්ෂා කර ගැනීමට පුළුවන. මෙවැනි කාර්යයන් මනාව සිදු කිරීම සඳහා ගොවියාට පමණක් නොහැකි අතර අවශ්‍ය ශ්‍රමිකයන් අවශ්‍ය වේ. මෙම ශ්‍රමිකයන් සැපයීම සඳහා ගම් මට්ටමේ ශ්‍රමිකයන් සපයන ව්‍යවසායක ආයතන ස්ථාපනය කළ යුතු වෙයි. වගාවේ ඵලදායීතාවය ඉහළ නැංවීම සඳහා වූ ක්‍රියාකාරකම් ආශ්‍රිත තොරතුරු

ශ්‍රී ලංකා දෘෂ්‍ය මාධ්‍යයන් ඔස්සේ බහුතර ශ්‍රාවක පිරිසක් ආවරණය වන පරිදි නිශ්චිත සඵලදායී කාලරාමු තුළ ප්‍රචාරය කිරීම වැදගත් කරුණකි.

මෑතකාලීනව වියටනාමයෙන් ගම්මිරිස් ආනයනය කර ශ්‍රී ලංකාවේ ගම්මිරිස් යන ලේබලය යටතේ යලින් ඉන්දියානු වෙළෙඳපොළට අපනයනය කර ඇති බව ප්‍රසිද්ධ කරුණකි. ශ්‍රී ලංකා ගම්මිරිස් වල අඩංගු තෙල් සහිත ගුණය රසය හා සැර යනාදී දේශීය ගම්මිරිස් වලට ආවේණික වූ යහගුණ මෙම ආනයනික ගම්මිරිස්වල අඩංගු නොමැති වීම නිසා මෙරට අපනයන සමාගම් විසින් සිදුකළ වංචාකාරී ක්‍රියාව හෙළිවීමෙන් මෙතෙක් ශ්‍රී ලාංකික ගම්මිරිස් වලට පැවති ඉහළම පිලිගැනීම අහිමි වී ඇත. එමනිසා එතෙක් පැවති ශ්‍රී ලංකා ගම්මිරිස් සඳහා ඉන්දියානු වෙළෙඳපොළේ පැවති ඉහළ මිල අඩුවීමට මෙම තත්ත්වය හේතු විය. මේ නිසා පසුගිය වසර දෙක තුළ දේශීය ගම්මිරිස් මිල විශාලවශයෙන් පහළ බැසීම් වාර්තා වූ අතර ඒ තත්ත්වය තවමත් වෙනස් වී නොමැත. මෙහිනිසා ගම්මිරිස් ගොවීන්ට එතෙක් ලැබෙමින් පැවති ඉහළ ආදායම් තත්ත්වය බරපතල ලෙස කඩා වැටීමකට හේතු වූ අතර එය ගම්මිරිස් ගොවි ජනතාවගේ ජීවන තත්ත්වය පහත හෙළීමට බලපා ඇත. මේ නිසා වියටනාමය හෝ වෙනත් විදේශයන්ගෙන් ගම්මිරිස් හෝ වෙනත් ශ්‍රී ලාංකික කුළු බඩු වලට සමාන කුළුබඩු ආනයනය කර ශ්‍රී ලාංකික ලේබලය යටතේ ප්‍රතිඅපනයනය කිරීමේ වංචනික ක්‍රියාව මෙරට අපනයන සමාගම්වලට හෝ පුද්ගලයින්ට යළි සිදුනොකිරීමට අවශ්‍ය නීති සම්පාදනය කළයුතු බවට නිර්දේශ කෙරේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ ගම්මිරිස් වගාව වර්තමාන තත්ත්වයට වැඩිදියුණුවීමට බලපෑ ප්‍රධානතම හේතුවක් වූයේ පැවති වගා සහනාධාර යෝජනා ක්‍රමයයි. නැවත වගා සහනාධාරය, නව වගා සහනාධාරය, පාංශු සංරක්ෂණ සහනාධාරය, යනාදී වශයෙන් ගම්මිරිස් වගාව ස්ථාපිත කිරීම සහ සාර්ථක ලෙස පවත්වාගෙන යාම සඳහා යොමු වූ සහනාධාර යෝජනා ක්‍රම ගණනාවක් මෙරට තුළ දශක ගණනාවක් තිස්සේ බල පැවැත්වුණි. නමුත් 2016න් පසුව මෙම සහනාධාර යෝජනා ක්‍රම වලින් ඇතැම් ඒවා මුළු මනින්ම අත්හිටුවා ඇති අතර ඇතැම් ඒවා කප්පාදු කර පවත්වාගෙන යයි. එහෙත් යථාර්ථය වනුයේ අපනයන බෝග වගා ආරම්භ කිරීම හා පවත්වාගෙන යාම සඳහාත් ඉඩම්වල පාංශු සංරක්ෂණය සඳහා ඉවහල් වූ දශක හතරක් තිස්සේ පැවති හා වර්තමානයේදී අත්හිටුවා ඇති ආධාර හා සහනාධාර ක්‍රම යළිත් ආරම්භ කර ගම්මිරිස් වගාව හා ගොවීන් අතර පැවති මනා සබඳතාවය යළිත් ස්ථාපිත කළයුතුය.

ගම්මිරිස් වගාව සඳහා දීර්ඝ කාලීන ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් අනුගමනය කිරීම රජයන් වෙනස් වීමත් සමඟම ප්‍රතිපත්තිය වෙනස් නොවී තිරසාර ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් මගින් ගම්මිරිස් වගාව ඉලක්කයක් කරා මෙහෙයවීමට පියවරගැනීම, මීට වසර කීපයකට පෙර පැවති ප්‍රතිපත්ති වූ අක්කරකයක නව ගම්මිරිස් වගාවක් ඇරඹීමට ගෙවූ රුපියල් 30,000ක සහනාධාරය පැරණි වගාවේ අතුකප්පාදුව හා පාංශු පෝෂණ තත්ත්වය සංරක්ෂණය කිරීම සඳහා වසර 3ක් සඳහා අක්කරයකට රුපියල් 15,000.00ක් සහනාධාරය වර්තමානයේ අත්හිටුවා ඇත. මෙලෙස විටින් විට ප්‍රතිපත්ති වෙනස් නොකර දීර්ඝකාලීන දැක්මක් සහ ඉලක්කයක් සඳහා වූ තිරසාර ප්‍රතිපත්තියක් නිර්මාණය කර ඒ ප්‍රතිපත්ති මත සිට ගම්මිරිස් වගාව දියුණු කර එහි ඵලදායීතාවය ඉහළ නංවා ගැනීමට ක්‍රියාකළ යුතුවේ.

දිවයිනේ ප්‍රධාන ගම්මිරිස් කලාප හතරක් පිහිටුවීම (කෑගල්ල, මහනුවර, මාතලේ, කුරුණෑගල තෙත් සහ අන්තර් කලාපය ඇතුළත් පළමු වන කලාපය, රත්නපුර, ගාල්ල, මාතර, හම්බන්තොට අන්තර් කලාපය ඇතුළත් දෙවන කලාපය, මොණරාගල, බදුල්ල තුන්වන කලාපය, ගම්පහ, කොළඹ, කළුතර හතරවන කලාපය) මේවා විශේෂිත ගම්මිරිස් කලාප වශයෙන් ආදර්ශමත් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට නිදේශ කෙරේ. ගම්මිරිස් වගා කරන ප්‍රදේශවල ගොවීන් වර්තමානයේ මුහුණ දෙන ප්‍රධාන ගැටලුවක් ලෙස වගාව සඳහා ඉඩම් හිඟය හඳුනාගන්නා ලදී. මේ නිසා දැනට වගා කර ඇති ගම්මිරිස් වගා ඉඩම්වල ඵලදායීතාවය ඉහළ නැංවීමත් සම්ප්‍රධායික වගා ප්‍ර දේශ වලින් ඔබ්බට ගොස් නව වගා ප්‍ර දේශවලට වගාව ව්‍යාප්ත කිරීම. රටේ සෑම ප්‍රදේශයකම වගා කිරීමට හැකි සහ ඉහළ අස්වනු ලැබෙන ගම්මිරිස් ප්‍රභේද ග්‍රාමීය ප්‍ර දේශ වල ව්‍යාප්ත කිරීමට නිර්දේශ කෙරේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ වියළි කලාපයේ ගම්මිරිස් වගා කිරීම සඳහා සුදුසු කුඩා කලාප වැව් සහ දියකඳුරු, ඇළවල් ආශ්‍රිතව ඇති හෙයින් එම ප්‍රදේශවල ඉතා කුඩා ගම්මිරිස් ගෙවතු ඇති කිරීමට යෝජනා කරයි.